

iKSAD
3. ULUSLARARASI
SOSYAL BİLİMLER
KONGRESİ

8-10 Mart 2019
ADANA

KONGRE ÖZET KİTABI

Editör

Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI
Samira KHADHRAOI

ISBN 978-605-7875-16-7

ÖZET KİTABI

İKSAD III. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ 8-10 MART 2019 ADANA-TÜRKİYE

Editörler

Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI
Samira KHADHRAOI

Institute Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publisher: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org www.iksadkongre.org

Bu kitabın tüm hakları İKSAD'a aittir. İzinsiz kopyalanamaz ve çoğaltılamaz.
Kitapta bulunan eserlerin yasal ve etik sorumluluğu yazarlara aittir.

İksad Publications - 2019©

Yayın Tarihi: 11.03.2019

ISBN – 978-605-7875-16-7

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

III. İKSAD ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

8-10 Mart 2019, Adana-Türkiye

DÜZENLEYEN KURUM

İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Osman ERKMEN

KOORDİNATÖR

Samira Khadhraoui Ontu

YABANCI KONUŐMACILAR / KATILIMCILAR

Əbdimütəlip H.Ə., Толбаев Н. (Kazakistan)

Тойчибекова Г.Б. (Kırgızistan)

Hatica ISPOVA (Bulgaristan)

Hasan SURKHAYLI (Azerbaycan)

Nizam Ali DASTHI (İran)

KONGRE DİLLERİ

Türkçe ve tüm lehçeleri, İngilizce, Rusça

SUNUM ŞEKLİ

Sözlü Sunum

İKSAD

ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

DR. ABDULHAMİT ŞUAYB	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. A.S. KİSTAUBAYEVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDULHALİM AYDIN	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDİKALIK KUNİMJAN	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDİGAPPAR MAVLYANOV	KYRGYZSTAN NATIONAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ABDULLAH KIRAN	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ADEM ÜZÜMCÜ	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
DR. ADNAN OKTAY	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. ADİL AKINCI	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET BOZYİĞİT	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET GÜNDÜZ	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMED SALİH ABDULVEHHAB	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET İHSAN KAYA	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET KAYAOĞLU	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİYE AKIN	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMED LİD	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET MAZLUM	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. AHMET ULUSOY	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. AİOMİ KITAGAVA	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. AYŞE ERKMEN	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. AKMARAL S. SYRGAKBAYEVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİ EROL	EGE ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİ RIZA GÜL	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALİA R. MASALİMOVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALLA A. TIMOFEVA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ALMA T. AKAJANOVA	ABAY KAZAK MİLLİ PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AMANBAY MOLDİBAEV	TARAZ DEVLET PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ANATOLİY LOGİNOV	UKRAYNA ŞEVÇENKO LUGAN MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ARMAĞAN KONAK	MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
DR. ARZU ÖZMERDİVANLI	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. ARZU TUNCER	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
DR. ASLI GÜLER	ORDU ÜNİVERSİTESİ
DR. A.S. KIDIRŞAYEV	MAKHAMBET U. BATI KAZAKİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. ATIF MUHAMMED EL EKRET	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. ATILA DOĞAN	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. ATİLLA YÜCEL	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. AYLA KAŞOĞLU	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AYSLU B. SARSEKENOVA	ORLEU MİLLİ KALKINMA ENSTİTÜSÜ
DR. AYŞE ATAY	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
DR. AYTEN ER	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. AYŞE YANARDAĞ	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. BAHİT KULBAEVA	S.BAYBEŞEV AKTOBE ÜNİVERSİTESİ
DR. BAKİT OSPANOVA	H.AHMET YESEVİ ULUSLARARASI KAZAK-TÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. BARIŞ AYTEKİN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ

DR. BARIŞ YILDIZ	GÜMÜŞHANEÜNİVERSİTESİ
DR. BAZARHAN İMANGALİYEVA	K.ZHUBANOV AKTOBE DEVLET BÖLGE ÜNİVERSİTESİ
DR. BEKİR BULUÇ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BEKZHAN B. MEYRBAEV	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BELGİN AYDINTAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BERRİN GÜZEL	ADNAN MENDERESÜNİVERSİTESİ
DR. BENGÜ HIRLAK	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. B.K.ZAYADAN	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BİROL YILDIRIM	KASTAMONU ÜNİ
DR. BOTAGUL TURGUNBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CANAN GAMZE BAL	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. CANER KARAVİT	MİMAR SİNANÜNİVERSİTESİ
DR. CEMAL İNCE	GAZİOSMANPAŞAÜNİVERSİTESİ
DR. CEMİL ÖRGEV	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. CEYLAN GAZİ UÇKUN	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CHOLPON TOKTOSUNOVA	RASULBEKOV KIRGIZ EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CİHAN SEÇİLMİŞ	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. CYNTHIA CORREA	SAO PAULO ÜNİVERSİTESİ
DR. COŞKUN ERDAĞ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. D.K.TÖLEGENOVA	MAKHAMBET U. BATI KAZAKİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. DİNARAKHAN TURSUNALİEVA	RASULBEKOV KIRGIZ EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. DURSUN KÖSE	MEHMET AKİF ERSOYÜNİVERSİTESİ
DR. DZHAKİPBEK A. ALTAEV	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR.EBRU GÜHER	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
DR. EDA DİNERİ	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
DR. EDİZ GÜRİPEK	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. ELBEYİ PELİT	AFYONKOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. ELENA BELİK VENIAMINOVNA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. EMİN ARSLAN	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. ENGİN ÇAKIR	ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
DR. ENGİN KANBUR	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
DR. ERDİNÇ ŞAHİNÖZ	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. ERKAN ALSU	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. EŞREF SAVAŞ BAŞCI	HİTİT ÜNİVERSİTESİ
DR. FATİH TÜRKMEN	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
DR. FATMA FEHİME AYDIN	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. FATMA ÖZTÜRK DAĞABAKAN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. FETHİ DEMİR	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
DR. FİLİZ METE	BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
DR. FUJİMAKİ HARUYUKI	TOTTORI UNİVERSİTY
DR. FUNDA BUGAN	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. F. ZİŞAN KARA	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. GEORGE RUDIC	MONTREAL PEDAGOJİ ENSTİTÜSÜ
DR. G.I. ERNAZAROVA	AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. GİZEM AKBULUT	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR. GÖKHAN KERSE	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. GÖNÜL ERDEM NAS	BARTIN ÜNİVERSİTESİ

DR. GULMİRA ABDİRASULOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. GHULAM DASTGEER	PAKİSTAN AIR ÜNİVERSİTY
DR. GULŞAT ŞUGAYEVA	DOSMUKHAMEDOV ATYRAU DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. GUZEL SADYKOVA	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
DR. GÜLAY KARAMAN	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. GÜLCAN AVŞİN GÜNEŞ	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. HACER ARSLAN KALAY	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
DR. HACER MUTLU DANACI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. HACI YUNUS TAŞ	YALOVA ÜNİVERSİTESİ
DR. HASAN COŞKUN	GAZİOSMANPAŞAÜNİVERSİTESİ
DR. HASAN TUTAR	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. HARUN DEMİRKAYA	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. HAKAN CANDAN	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. HAKAN EVİN	ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HALE ALAN	BAYBURT ÜNİVERSİTESİ
DR. HALİL AKMEŞE	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HANİFİ MURAT MUTLU	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. HATİCE KADIOĞLU ATEŞ	İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
DR. HATİCE NUR GERMİR	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. HAYRİYE IŞIK	NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. HEDİYE ŞİRİN AK	ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
DR. HİMMET KARADAL	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. HİKMETULLAH ERTAŞ	NİĞDE ÖMER HALİDEMİR ÜNİVERSİTESİ
DR. HİROSHİ NAKAHARA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. H.KÂMİL BİÇİCİ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN ÇETİN	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN KOTAMAN	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. HÜSEYİN YAŞAR	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM BOZACI	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM KILIÇ	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM TÜRKERİ	GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. İBRAHİM TÜRKÖĞLU	FIRATÜNİVERSİTESİ
DR. İLKE BEZEN TOZKOPARAN	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR. İLKER YAKIN	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
DR. İLYAS AKHİSAR	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. İLYAS ERPAY	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
DR. İRFAN KALAYCI	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
DR. İSA ÇELİK	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. İSAEVNA URKİMBAEVA	ABILAY HAN ULUSLARARASI İLİŞKİLER ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL GÜMÜŞ	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL GÜNEŞ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. İSMAİL SEKİ	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
DR. JUN NAGAYASU	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. K.A.TLEUBERGENOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KADRİ KURAM	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
DR. KADİR ÖZTAŞ	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR. KALEMKAS KALIBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ

DR. KARLIGASH BAYTANASOVA	AL – FARABI KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KELES NURMAŞULI JAYLIBAY	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KEMAL EROL	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
DR. KENJEHAN MEDEUBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. KENAN İLARSLAN	AFYON KOCATEPEÜNİVERSİTESİ
DR. KENES JUSUPOV	M. TINIŞBAYEV KAZAK ARAÇ VE İLETİŞİM AKADEMİSİ
DR. KULAŞ MAMİROVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. LATKİN A. PAVLOVIC	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MALİK YILMAZ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MAHABBAT OSPANBAEVA	TARAZ DEVLET PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAHA HAMDAN ALANAZİ	RİYAD KRAL ABDÜLAZİZ TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
DR. MAHBUB UL ALAM	BANGLADESH İSLAMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAİRA ESİMBOLOVA	KAZAKİSTAN NARKHOZ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAİRA MURZAHMEDOVA	AL – FARABI KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MERİNA B. VLADIMIROVNA	VLADİVOSTOK DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAVLYANOV ABDİGAPPAR	KIRGIZİSTAN ELARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. MASAYA SAITO	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET AKSARAYLI	DOKUZ EYLÜLÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET ALİ TÜRKMENOĞLU	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET AVCI	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET BURHANETTİN COŞKUN	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET DİKKAYA	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET EMİN USTA	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET GÜLLÜ	GAZİOSMANPAŞA
DR. MEHMET SAİT ŞAHİNALP	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET SALİH MERCAN	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET OKUR	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET RECEP TAŞ	YÜZÜNCÜ YILÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET TUNÇER	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MEHMET YÜCENURŞEN	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. MELTEM KESKİN KÖYLÜ	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. METİN KOPAR	ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MİCHİO SUZUKI	TOHOKU ÜNİVERSİTESİ
DR. MİNE ERSEVİNÇ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
DR. MİRAÇ EREN	ONDOKUZ MAYISÜNİVERSİTESİ
DR. MUHAMMED ASIF YOLDAŞ	AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
DR. MUHAMMAD ISMAEEL RAMAY	BAHRİA ÜNİVERSİTESİ
DR. MUHSİN HALİS	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT BAHADIR	ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT DİLMAÇ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT KARAHAN	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. MURAT YILMAZ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MURATHAN KEHA	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA AKMAN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ÇAKIR	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ÇAĞLAYANDERELİ	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA KARAAĞAÇLI	GAZİ ÜNİVERSİTESİ

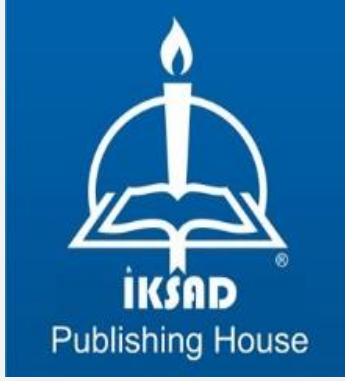

DR. MUSTAFA METE	GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA ŞİT	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. MUSTAFA TALAS	NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
DR. MUTLU ÖZGEN	T.C. BAŞBAKANLIK VAKIFLAR GENEMÜDÜRLÜĞÜ
DR. NADEJDA HAN	E.A. BUKETOV KARAGANDA DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. NECATİ DEMİR	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. N. GAMZE ILICAK	İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
DR. NİHAN BİRİNCİOĞLU	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. NOBUAKİ TAKEDA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. N.N. KERMANOVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. NURAN AKŞİT AŞIK	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
DR. NURHAN PAPATYA	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
DR. NURETTİN BELTEKİN	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
DR. NURAY PAMUK ÖZTÜRK	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR. NURİ KAVAK	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. OKTAY AKTÜRK	AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. OSMAN KUBİLAY GÜL	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
DR. OZAN DENİZ YALÇINKAYA	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER ÇAKIN	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR.ÖMER OKAN FETTAHLIOĞLU	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖZLEM GÜZEL	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER METİN	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ÖMER UĞUR	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR. P.S. PANKOV	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. RAHMİ YÜCEL	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
DR. RÖVŞEN MEMMEDOV	SUMGAYIT DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. RAMAZAN KHALIFE	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. RUSTEM KOZBAGAROV	M. TINIŞBAYEV KAZAK ARAÇ VE İLETİŞİM AKADEMİSİ
DR. RÜŞTÜ YAYAR	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. RYO YAMADA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. SABİNA ABİD	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
DR. SADETTİN PAKSOY	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DR. SUSİN HASENEYN EL-HUDHUDİ	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. SALİH YEŞİL	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
DR. SARASH KONYRBAEVA	KAZAK DEVLET KIZLAR PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. SEDAT CERECİ	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. SELAHATTİN AVŞAROĞLU	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
DR. SELAHATTİN KAYNAK	19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR. SELÇUK BURAK HAŞILOĞU	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. SELİN SERT SÜTÇÜ	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SERKAN ÇALIŞKAN	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. SEVCAN YILDIZ	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SİBEL BAYRAM	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
DR. SİBEL MEHTER AYKIN	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
DR. SİNAN GERÇEK	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
DR. SHİGEKO KAMISHIMA	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. SUAT KOLUKIRIK	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

DR. ŞABAN ÇETİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞAFAK KAYPAK	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞARA MAJITAYEVA	E.A. BUKETOV KARAGANDA DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞAYAN ULUSAN	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞEFİK ÖZDEMİR	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. ŞİRİN ŞENGEL	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. TAKASHİ HASUNI	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. T. M. ABDULFETTAH MUHAMMED	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. TANSU HİLMİ HANÇER	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR. TSENDİN BATTULGA	MOĞOLİSTAN DEVLET ÜNİVERSİTESİ
DR. T.O. ABİSEVA	KAZAKH STATE WOMEN'S TEACHER TRAINING UNIVERSITY
DR. TUGHRAL YAMIN	PAKİSTAN NATIONAL UNIVERSITY OF SCIENCE
DR. TÜRKMEN TAŞER AKBAŞ	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. UĞUR KURTARAN	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. ULBOSIN KIYAKBAEVA	ABAY KAZAK MİLLİ PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ
DR. USAM FARUK İMAM	EL EZHER ÜNİVERSİTESİ
DR. ÜMMÜGÜLSÜM CANDEĞER	T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
DR. ÜMRAN TÜRKYILMAZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. VELİ URHAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. VECİHİ SÖNMEZ	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. VERA ABRAMENKOVA	RUSYA AİLE VE EĞİTİM ÇALIŞMALARI ENSTİTÜSÜ
DR. VEYSEL BOZKURT	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
DR. VEYSEL ÇAKMAK	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
DR. VEYSİ GÜNAL	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
DR. VLADEMİR VISLIVİY	UKRAYNA MİLLİ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR. WAKAKO SADAHIRO	SAPPARO CITY ÜNİVERSİTESİ
DR. WALİ RAHMAN	SARHAD ÜNİVERSİTY OF SCIENCE & INFORMATION
DR. YANG ZITONG	WUHAN ÜNİVERSİTESİ
DR. YASEMİN ERTEK MORKOÇ	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR. YASİN ÇAKIREL	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
DR. YASİN DÖNMEZ	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
DR. YASSER ALİ MUHAMMED ALİ	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. YAVUZ SELİM DÜĞER	DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
DR. YOSHİO KANAZAKI	TOHOKU ÜNİVERSİTY
DR. YUNUS EMRE TANSÜ	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
DR. YÜCEL GELİŞLİ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ZEKERİYA NAS	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR. ZİA UR REHMAN	A/P NATIONAL DEFENCE UNIVERSITY
DR. ZEYNEP KARAÇOR	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR. ZUHAL ÖNEZ ÇETİN	UŞAK ÜNİVERSİTESİ
DR. ZÜBEYİR BAĞCI	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR. ZÜLEYHA YILMAZ	ORDU ÜNİVERSİTESİ

İKSAD 3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
08-10 Mart 2019
ADANA

- Kayıt masası kongre süresince 08:00 – 17:00 saatleri arasında hizmet verecektir.
- Kaydınızı oturum saatinizden en geç yarım saat öncesine kadar yaptırabilirsiniz
- Sunum sıralaması, ara verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda oturum **başkanları tam yetkilidir.**
- Katılım belgeleri oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir
- Kongre programında yer ve saat değişikliği **gibi talepler dikkate alınmayacaktır**
- Katılım belgelerindeki yazar isimleri ve bildiri isimleri programdaki gibi basılacaktır

08.03.2019- CUMA
SAAT 09:00 - 11:00

Salon - 1 , OTURUM -1	OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. İSMAİL BAKAN
DOÇ. DR. FATİH ARSLAN AYŞE KÖSE	TÜRKİYE'DE İNTİHARLARIN SOSYOLOJİK ANALİZİ (2000-2015)
ÖĞR. GÖR. DR. İNCİ ERDOĞAN TARAKÇI (Oturum 2. Başkanı) DOÇ. DR. MEHMET BAŞ	PAZARLAMA İLETİŞİMİNDE SOSYAL MEDYA KULLANIMI: AMAÇLAR VE MOTİVASYONLAR
BİLİM UZMANI SEMA AĞAOĞLU PROF. DR. MUSTAFA TALAS	ALEVİLİK VE SÜNNİLİK ALGISININ TOPLUMSAL YANSIMALARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
MEHMET SAİT AYDIN	CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK AİLESİNDE ÇÖZÜLME BELİRTİLERİ: BOŞANMA ORANLARI ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME
PROF. DR. İSMAİL BAKAN HÜSNE GÖZÜKARA	ÖRGÜTSEL DEMOKRASİ VE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR ALAN ÇALIŞMASI
PROF. DR. İSMAİL BAKAN HÜSNE GÖZÜKARA	ÖRGÜTSEL DEMOKRASİNİN ÖRGÜTSEL DEPRESYON ÜZERİNE ETKİSİ: BİR ALAN ÇALIŞMASI

İKSAD 3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

08-10 Mart 2019

08.03.2019- CUMA

SAAT 09:00 - 11:00

Salon - 2, OTURUM-1	OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. DİLEK BOSTAN BUDAK
ARŞ. GÖR. DAMLA ERTOY DERYA BÜYÜKBAŞ	AFYONKARAHİSAR İLİNİN EMİRDAĞ İLÇESİNDEN BELÇİKA'YA GERÇEKLEŞEN GÖÇ VE SEBEPLERİ
Fadime ÖZKAN Prof. Dr. Dilek BOSTAN BUDAK	ÇEVREYİ KORUMADA ORGANİK GÜBRE KULLANIMININ ÖNEMİ
Fadime ÖZKAN Prof. Dr. Dilek BOSTAN BUDAK	ADANA İLİNDEKİ BİREYLERİN ÇEVRE BİLİNCİ VE DAVRANIŞI
Dr. Öğr. Üyesi Görkem KUTLUER (Oturum 2. Başkanı)	SANAT DÜNYAMIZIN GÜÇLÜ KARAKTERİ: MİHRİ MÜŞFİK HANIM
Dr. Öğr. Üyesi Görkem KUTLUER	İSTANBUL KADIN MÜZESİ'NE EKLENEBİLECEK SANATÇI ÖNERİLERİ
Dr. Öğr. Üyesi İsmail BİLGİÇLİ Mehmet ÇOLAKSEL	TÜRKİYE İŞ KURUMUNUN TURİSTİK İSTİHDAMDAKİ YERİ VE ÖNEMİ; İSTANBUL ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi İsmail BİLGİÇLİ Mehmet ÇOLAKSEL	ORTA DOĞUDAN TÜRKİYE'YE GELEN TURİSTLERİN TERCİH NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA; İSTANBUL ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi İsmail BİLGİÇLİ Mehmet ÇOLAKSEL	KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE HİZMET KALİTESİNİN MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNE ETKİSİ; AYVALIK ÖRNEĞİ

08.03.2019- CUMA

SAAT 11:00 - 13:00

Salon - 1, OTURUM – 2	OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. RAMAZAN SEVER
Prof. Dr. Ramazan SEVER	BATTALGAZİ'NİN (MALATYA) TARİHİ COĞRAFYASI
Prof. Dr. Ramazan SEVER Prof. Dr. Kamuran TARIM	SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ MATEMATİK COĞRAFYA KAVRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN METAFOR YOLUYLA İNCELENMESİ
Prof. Dr. Ramazan SEVER	DOĞAL AFETLER ve DOĞAL AFET EĞİTİMİ
Dr. Öğr. Üyesi Ebru ŞİRE KAYA (Oturum 2. Başkanı) Doç. Dr. Yonca ÖZKAN	THE ROLE OF MENTORS IN THE PRACTICUM EXPERIENCES OF PRE-SERVICE ENGLISH LANGUAGE TEACHERS
Dr. Öğr. Üyesi Zekiye ÇAĞIMLAR Mustafa TÜRKMEÑOĞLU Pınar AKYOL	HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Zekiye ÇAĞIMLAR Mustafa TÜRKMEÑOĞLU Pınar AKYOL	TÜRKÇE VE HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN DEĞERLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI
Dr. Öğr. Üyesi Sinem TARHAN Aşkın KARADUMAN	ÖĞRETİM ELEMANLARININ YAŞAM BOYU ÖĞRENME YETERLİKLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ
Meltem KAYA Doç Dr. Hikmet SÜRMEİ	SOSYOBİLİMSEL KONULARA DAYALI FEN EĞİTİMİNİN ORTAOKUL 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE OKURYAZARLIK SEVİYESİNE ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Hasan BAKIRCI Burçak SULTANOĞLU	5. SINIFIN ORTAOKUL KADEMESİNE DÂHİL EDİLMESİ İLE İLGİLİ 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

08.03.2019- CUMA

SAAT 11:00 - 13:00

Salon 2, OTURUM-2	OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. TUĞBA YANPAR YELKEN
Dr. Öğr. Üyesi Hasan BAKIRCI Burçak SULTANOĞLU	FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE 5. SINIFIN ORTAOKUL KADEMESİNE DÂHİL EDİLMESİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA
Dr. Öğr. Üyesi Egemen HANIMOĞLU	EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA

İKSAD 3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

08-10 Mart 2019

(Oturum 2. Başkanı)	KULLANIM ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Egemen HANIMOĞLU	PEDAGOJİK FORMASYON ÖĞRENCİLERİNİN SINAV KAYGISI, BENLİK SAYGISI VE REHBERLİK DERSİ BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
Numan KOÇ	ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERİN KAYNAŞTIRILDIĞI ORTAOKULLARDAKİ ÖĞRETMENLERİN KAYNAŞTIRMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ
Assist. Prof. Dr. İrfan TOSUNCUOĞLU	CODE-SWITCHING IN A LANGUAGE
Assist. Prof. Dr. İrfan TOSUNCUOĞLU	ÇOCUKLARA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ
İbrahim DÜNDAR Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN Doç. Dr. Figen KILIÇ	YENİLENMİŞ FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA DEĞERLER EĞİTİMİ UYGULAMALARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ
İbrahim DÜNDAR Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN Doç. Dr. Figen KILIÇ	FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ BECERİ YETERLİK ALANINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Betül KERAY DİNÇEL Hilmi SAVUR	TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SOSYAL MEDYADA DİL KULLANIMI

08.03.2019- CUMA

SAAT 13:00 - 15:00

Salon - 1, OTURUM - 3	OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. GÖKHAN OFLUOĞLU
Doç. Dr. Gökhan OFLUOĞLU	DÖRDÜNCÜ SANAYİ DEVRİMİ VE ÇALIŞMA HAYATI İLE SENDİKACILIK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
Murat BAYRAKTAR	DİJİTAL TRANSFORMASYON VE EKONOMİ
Murat BAYRAKTAR	SOSYAL GİRİŞİMCİLİK VE EKONOMİK BÜYÜME
Didem TUFAN	LOJİSTİĞİN GELECEĞİ VE MARS PROJESİNE ETKİLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Turgay MÜNYAS	TÜRKİYE'DE EKONOMİK ÖZGÜRLÜK ENDEKSİ İLE MAKROEKONOMİK VERİLERİN GÖRÜNÜMÜ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf KAYA	ULUSAL VARLIK FONLARI VE TÜRKİYE VARLIK FONU'NUN ROLÜ
Emre BARAN Dr. Öğr. Üyesi Esin KILIÇ	İHRACATTA KÜRESEL KIRILMALAR VE TÜRK MAKİNE SEKTÖRÜNÜN REKABETÇİ YAPISI: ÜRÜN HARİTALARI İLE ANALİZ
Şifa ÖZKAN Doç. Dr. Sevgi Tüzün RAD Yavuz Selim GÜLMEZ	KİT'LERİN ÖZELLEŞTİRİLMESİ VE SEKA ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi İnci DURSUN (Oturum 2. Başkanı)	TÜKETİM BENCİLLİĞİNİN AZALTILMASI MÜMKÜN MÜ? SOSYAL İKİLEM PERSPEKTİFİNDEN BİR İNCELEME
Dr. Ömer Lütfi TAŞCIOĞLU	BUSH'DAN TRUMP'A ABD'NİN MİLLİ GÜVENLİK STRATEJİ KONSEPTİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER

08.03.2019- CUMA

SAAT 13:00 - 15:00

Salon - 2, OTURUM - 3	OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. KAMURAN ELBEYOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi M. Sami SÜYGÜN Doç. Dr. Fatih KAPLAN Safa KOCADEMİR	TÜRKİYE'NİN ÖDEME ŞEKİLLERİNE GÖRE DIŞ TİCARETİNDE J-EĞRİSİ HİPOTEZİ
Doç. Dr. Fatih KAPLAN Dr. Öğr. Üyesi M. Sami SÜYGÜN Safa KOCADEMİR	PATENT SAYILARININ TEKNOLOJİ SINIFLANDIRMASINA GÖRE ÜRÜN İHRACATINA ETKİSİ: ALMON MODELİ
Dr. Öğr. Üyesi Osman SİRKECİ Prof. Dr. Kamuran ELBEYOĞLU	GLOBAL SOKAK EKONOMİSİ VE SOKAK ÇALIŞANLARININ STATÜSÜ GLOBAL STREET ECONOMY AND STREET WORKERS STATUS
Dr. Öğr. Üyesi Kumru UYAR (Oturum 2. Başkanı)	ONLINE ALIŞVERİŞTE GÜVEN VE TEKNOLOJİ KABUL MODELİ (TAM)

İKSAD 3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

08-10 Mart 2019

Dr. Öğr. Üyesi Burcu ORALHAN	ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİ İLE DAHA İYİ BİR YAŞAM ENDEKSİNİN ÜLKELER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Osman SİRKECİ Prof. Dr. Kamuran ELBEYOĞLU	GLOBAL SOKAK EKONOMİSİ VE SOKAK ÇALIŞANLARININ STATÜSÜ GLOBAL STREET ECONOMY AND STREET WORKERS STATUS
Dr. Öğr. Üyesi Reyhan CAFRI Dr. Öğr. Üyesi Yunus AÇCI	TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇ, EĞİTİM VE BÜYÜME İLİŞKİSİNİN MEKANSAL ANALİZİ
Prof. Dr. Kamuran ELBEYOĞLU Dr. Öğr. Üyesi Osman SİRKECİ	KENTLERİN ÖTEKİSİ: SOKAKTA YAŞAYANLAR
Dr. Öğr. Üyesi Abbas KARAĞAÇLI	ORTA ASYA'DA SU SORUNU VE ULUSLARARASI KURULUŞLARIN BU SORUNA YAKLAŞIMI

08.03.2019- CUMA

SAAT 15:00 – 17:00

Salon - 1, OTURUM- 4	OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. M. ALİ KIRMAN
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ŞEN (Oturum 2. Başkanı)	KUR'AN KISSALARI BAĞLAMINDA MEDENİYETİN İNŞASI -Hz. Dâvud ve Hz. Süleyman Örneği-
Arş. Gör. İbrahim SİZGEN Arş. Gör. Hasan KAYAPINAR	EBÛ MUHAMMED EŞ-ŞÂFİ'İNİN (Ö.295/908) MEZHEBE MUHALİF BAZI GÖRÜŞLERİ
Arş. Gör. Fatih ÇİNAR Arş. Gör. Fatih ÇİNAR	İSLAM FIKHINA GÖRE İHRAMLILIK KADINLA EVLİLİK MESELESİ ŞER'İ METİNLER ÇERÇEVESİNDE NİKÂH KAVRAMI
Arş. Gör. Dr. Nesibe ESEN ATEŞ	ŞİDDET VE DİNDARLIK
Arş. Gör. Dr. Nesibe ESEN ATEŞ	DİNDARLIĞIN TANIMLANMASI
Arş. Gör. Dr. Ahmet Rifat GEÇİOĞLU	BİREYSEL DİNİ YAŞAYIŞ VE HAC
Arş. Gör. Dr. Ahmet Rifat GEÇİOĞLU	HACCIN DİNİ YAŞAYIŞA YANSIMALARI: HACI TİPLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
PROF. DR. M. ALİ KIRMAN	WAFQ TRADITION AND CIVIL SOCIETY IN TURKISH SOCIETY
PROF. DR. M. ALİ KIRMAN ELİFE YETER	KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ VE SOSYO-KÜLTÜREL SORUNLAR

08.03.2019- CUMA

SAAT 15:00 – 17:00

Salon - 1, OTURUM- 4	OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. YILMAZ BAYAR
Doç. Dr. Yılmaz BAYAR Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÖZTÜRK	İŞÇİ DÖVİZLERİ VE FİNANSAL ERİŞİM: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ Doç. Dr. Yılmaz BAYAR Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÖZTÜRK	MALİ TEŞVİKLER İLE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİSİ: TR62 BÖLGESİ ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÖZTÜRK Doç. Dr. Yılmaz BAYAR Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ (Oturum 2. Başkanı)	MALİ TEŞVİKLER İLE İŞSİZLİK ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİSİ: TR62 BÖLGESİ ÖRNEĞİ
Doç. Dr. Gülsün MEHMET	SALAR TÜRKÇESİNDE ANTİPASİV - PASİV ÇATININ TEMSİLİ
Dr. Gülşah GÜRKAN	2000-2018 YILLARI ARASINDA ARGÜMANTASYON BECERİSİ ALANINDA YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ
Dr. Gülşah GÜRKAN	2008-2018 YILLARI ARASINDA BİYOTEKNOLOJİ EĞİTİMİ ALANINDA YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ
Dr. Gülşah GÜRKAN Şulehan KIRAC	İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLANMA DÜZEYLERİ İLE OKULA DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ DÜZEYİ

İKSAD 3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

08-10 Mart 2019

09.03.2019- CUMARTESİ

SAAT 09:00 - 11:00

Salon - 1, OTURUM - 1	OTURUM BAŞKANI: DR. ÖĞR. ÜYESİ SERDAR SAYGILI
Dr. Öğr. Üyesi Serpil SOYDAN (Oturum 2. Başkanı)	TARAMA SÖZLÜĞÜNÜN İLK DÖRT CİLDİNDE BAZI ASKERİ TERİMLER, SAVAŞ ALETLERİ VE GİYSİ ADLARI
Dr. Öğr. Üyesi Nigâr OTURAKÇI ORBAY	ÂŞIK PAŞA'NIN GARİB-NÂME'SİNDE BİR BAĞLAŞIKLIK TÜRÜ OLARAK BAĞINTI ÖGELERİ
Dr. Öğr. Gör. Mehmet Akif DUMAN	SAMUEL R. LEVİN VE NAMIK KEMÂL'İN METAFORUN ÖZELLİK TRANSFERİ ANLAYIŞLARI
Dr. Öğr. Gör. Mehmet Akif DUMAN	TÜRKÇE'DE RETORİK: TOPAL ARİSTOTELES, SAĞIR CİCERO VE KÖR QUINTİLİANUS
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Bakır ŞENGÜL	TÜRK YURDU DERGİSİNDE YER ALAN ŞİİRLERDE ÇANAKKALE ZAFERİ
Dr. Öğr. Üyesi Serdar SAYGILI	FELSEFE VE İNSAN DİKOTOMİSİNDE VAROLUŞSAL BİR ANLAM ARACI OLARAK FELSEFENİN İMKÂNI VEYA İMKÂNSIZLIĞI ÜZERİNE BİR DENEME
Dr. Öğr. Üyesi Serdar SAYGILI	İSLAM MEDENİYETİNİN İMKÂNI MESELESİNDE BİR İDEAL VE İLİM İNSANI OLARAK FUAT SEZGİN VE FELSEFESİ

09.03.2019- CUMARTESİ

SAAT 09:00 - 11:00

Salon 2, OTURUM-1	OTURUM BAŞKANI: Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN
Öğr. Gör. Dr. Fatma ATEŞ	ADANA EFSANELERİNDE YER ALAN OLAĞANÜSTÜ VARLIKLAR VE BUNLARA DAİR İNANMALAR
Doç. Dr. Yeter TORUN ÖĞRETMEN Halil KÜÇÜKLER Irfan TOSUNCUOĞLU	TEMİZLİK ÜRÜNLERİNDE TÜRKÇENİN KULLANIMI WRITING IN ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE AND ATTITUDES OF PRE-SERVICE TEACHERS TOWARDS FOREIGN LANGUAGE WRITING
Halil KÜÇÜKLER	TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI İNGİLİZCE DİL YETERLİLİK SEVİYESİ, YABANCI DİL ÖĞRENMEDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM YOLLARI
Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN	NEYZEN TEVFIK'İN TÜRKÇESİ ÜZERİNE TESPİTLER
Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN	ORHAN VELİ'NİN TÜRKÇESİ ÜZERİNE TESPİTLER
Öğr. Gör. Emre Ahmet SEÇMEN	SIDE BY SIDE (2012, CHRISTOPHER KENNEALLY) BELGESELİ BAĞLAMINDA FİLM ÜRETİMİNDE DİJİTAL TEKNOLOJİ KULLANIMINA DAİR BİR DEĞERLENDİRME
Caner KUZGUN Assist. Prof. Dr. Ayşe Selmin SÖYLEMEZ	RENDERING CULTURE-SPECIFIC ITEMS IN SUBTITLE TRANSLATION: A CASE STUDY OF DAIRY PHILOSOPHER: ISTANBUL
Doç. Dr. Bülent KARA (Oturum 2. Başkanı)	YENİ BİR ALAN OLARAK ORTAYA ÇIKAN ENGELLİLİK SOSYOLOJİSİNİN TÜRKİYEDEKİ GELİŞİM SEYRİ
Neslihan SUCU	ENGELLİ BİREYLERİN SOSYAL DIŞLANMASI; NİĞDE ÖRNEĞİ

09.03.2019- CUMARTESİ

SAAT 11:00 - 13:00

Salon 1, OTURUM-2	OTURUM BAŞKANI: Dr. Öğr. Gör. Mehibe ŞAHBAZ
Arş. Gör. Gülçin GÜNDÜZ	ESTETİK KAVRAMININ MODERNİZM VE POSTMODERNİZM ÖZELİNDE İNCELENMESİ
Öğr. Gör. Yeliz ÇERMİKLİ BULUKLU	TARİHİ ÇEVREDE YENİ YAPI YAKLAŞIMLARINA ÖDÜL ALMIŞ

İKSAD 3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

08-10 Mart 2019

	YAPILAR ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME
Dr. Öğr. Üyesi Okan YILDIZ	TÜRKİYE'NİN İDARİ SINIR KAYITLARINDA YAŞANAN SORUNLAR
Arş. Gör. Aslı KÖSEOĞLU	YEREL GAZETELERDEKİ SAĞLIK HABERLERİNİN İÇERİĞİNE İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA: ERZURUM YAZILI BASINI ÖRNEĞİNDE
Dr. Öğr. Gör. Mehibe ŞAHBAZ	İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK KÜLTÜRÜNDE DÖVME
Dr. Öğr. Gör. Mehibe ŞAHBAZ	DULKADİRLİ MEMLUKLU ARASINDA BİR SEFİRE: HATİCE (MISIR) HATUN
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim GÜL	İNTİFA HAKKININ REHNEDİLEBİLİRLİĞİ
Dr. Müjdat ERTÜRK	TAKOZ DİLİMLEME YÖNTEMİ İLE GELENEKSEL LAKERDA YAPIMI
Arş. Gör. Aslı KÖSEOĞLU	NAMIK KEMAL'İN GAZETECİLİĞİ

09.03.2019- CUMARTESİ

SAAT 11:00 - 13:00

Salon 2, OTURUM -2	OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. BETÜL ALTAY TOPCU
Doç. Dr. Yakup Emre CORUHLU Doç. Dr. Sibel ER NAS Prof. Dr. Bayram UZUN (Oturum 2. Başkanı) Dr. Öğr. Üyesi Okan YILDIZ Öğr. Gör. Dr. Fatih ŞAHİN	HARİTA MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN VAKIF VE MÜLKİYET İLİŞKİSİ ÜZERİNE KAVRAM YANILGILARININ BELİRLENMESİ
Doç. Dr. Yakup Emre CORUHLU	TÜRK EMLAK VERGİ SİSTEMİNİN İRDELENMESİ
Sultan Gözde ÖZTÜRK Dr. Öğr. Üyesi Ömer ASAL	YENİ NESİL BANKACILIK SİSTEMLERİNDE ETKİ ANALİZİ
Öğr. Gör. Mehmet Emin YAŞAR Burcu EREN	GÜNÜMÜZ İŞLETMELERİNDE İLETİŞİMİN ÖNEMİ
Öğr. Gör. Mehmet Emin YAŞAR Burcu EREN	İŞLETMELER İÇİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN ÖNEMİ
Nizam Ali DASTHI	ENERGY CONSUMPTION ANALYSIS OF IRAN
Dr. Öğr. Üyesi Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL Doç. Dr. Betül ALTAY TOPCU	DIŞ TİCARETTE MENŞE VE MENŞE SAPMASININ ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
Doç. Dr. Betül ALTAY TOPCU Dr. Öğr. Üyesi Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL	TÜRKİYE DEMİR ÇELİK SEKTÖRÜ İHRACATININ YOĞUNLAŞMA ANALİZİ
Dr. Öğr. Üyesi Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL Doç. Dr. Betül ALTAY TOPCU	DIŞ TİCARETTE MENŞE VE MENŞE SAPMASININ ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

09.03.2019- CUMARTESİ

SAAT 13:00 - 15:00

Salon 1, OTURUM-3	OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. ARİF SEMERCİ
Doç. Dr. Arif SEMERCİ Arş. Gör. Ahmet Duran ÇELİK	TÜRKİYE TARIMINDA FARK ÖDEME SİSTEMİ UYGULAMASI
Doç. Dr. Arif SEMERCİ Arş. Gör. Ahmet Duran ÇELİK	TARIMIN TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ
Birsel AYBEK Nihan ARSLAN NAMLI Öğr. Gör. Sıddık DOĞRULUK	FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ MATEMATİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİKSEL DÜŞÜNME DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Birsel AYBEK Nihan ARSLAN NAMLI Öğr. Gör. Sıddık DOĞRULUK	BİLGİ İŞLEMSEL DÜŞÜNME KAVRAMI ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARA İLİŞKİN BİR META-SENTEZ ÇALIŞMASI
Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe UZUN KOCAMIŞ	ENDÜSTRİ 4.0 ve MUHASEBE EĞİTİMİ

İKSAD 3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
08-10 Mart 2019

Dr. Özgür ÖZKAN	
Dr. Özgür ÖZKAN Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe UZUN KOCAMIŞ	KALİTE MALİYETLERİ VE MUHASEBE SİSTEMİ
Öğr. Gör. Dr. Yakup ASLAN (Oturum 2. Başkanı)	TÜRKİYE' DE HİBRİT-ELEKTRİKLİ OTOMOBİL SATIŞLARININ TEŞVİKİNDE MOTORLU TAŞIT VERGİSİ ÜZERİNE BİR ÖNERİ
Öğr. Gör. Dr. Yakup ASLAN	TÜRKİYE' DE ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARINA UYUM SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Hürmüz Elif ÖZLEVENT	İŞ VE İŞLEYİŞLERİ BAKIMINDAN MİLLİ EĞİTİMDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Ali DEMİRBAŞ	TÜKETİCİ HUKUKU AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMALI REKLAMLAR

09.03.2019- CUMARTESİ

SAAT 13:00 - 15:00

Salon 2, OTURUM - 3	OTURUM BAŞKANI: Dr. Öğr. Üyesi Osman ODABAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Haldun İLKDOĞAN (Oturum 2. Başkanı)	SİNEMATOGRAFİK MEKÂNDAN GÖSTERGELERİN OKUNABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA: "BEYAZLAR İÇİNDE" FİLMİ
Dr. Öğr. Üyesi Osman ODABAŞ	ÇAĞDAŞ SANATTA TEMSİLİYET
Dr. Öğr. Üyesi Osman ODABAŞ	ÇAĞDAŞ SANAT VE ELEŞTİRİ
Göksu Özden ÖNER	TANZİMAT'TAN CUMHURİYET'E UZANAN SÜREÇTE İNŞA EDİLEN EĞİTİM YAPILARININ KONYA ŞEHİRİ ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ
Göksu Özden ÖNER	KONYA İLİ MERKEZ VE İLÇELERİNDE CUMHURİYET DÖNEMİ EĞİTİM YAPILARI
Hasan SURKHAYLI	AZERBAIJAN HALI DOKUMA SANATININ YAŞATILMASINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR
Arş. Gör. Fuat EROL Arş. Gör. Arzu M. EROL	DESTİNASYON PAZARLAMASI BAĞLAMINDA YAVAŞ ŞEHİR AKIMI: ERMENEK ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Zerrin AYDIN TAVUKÇU	ÖRNEKLERLE MÜZECİLİĞİN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ
Öğr. Gör. Dr. Alev ÖNDER	FEMİNİST ELEŞTİRİ İŞİĞİNDE BİR OKUMA: ŞAHBAZ'IN HARİKULADE YILI 1979

09.03.2019- CUMARTESİ

SAAT 15:00 - 17:00

Salon 1, OTURUM-4	OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. MUSTAFA TALAS
Dr. Öğr. Üyesi. Özge APİŞ	CEZA YAPTIRIMLARININ GENEL VE ÖZEL ÖNLEME FONKSİYONU BAKIMINDAN UZLAŞTIRMA KURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi A. Özge YENİCE CEYLAN (Oturum 2. Başkanı)	BOŞANMA DAVASININ SONUÇLARI YÖNÜNDEN ARABULUCULUK
Prof. Dr. Mustafa TALAS	KIBRIS'IN TÜRK DIŞ POLİTİKASI AÇISINDAN ÖNEMİ
Hatica ISPOVA	TODOR JIVKOV DÖNEMİ BULGARİSTANDA AYRIMCILIK POLİTİKALARI
Öğr. Gör. Dr. Neriman YALÇIN	AB DENETİM REFORMU ÇERÇEVESİNDE ZORUNLU ROTASYON; ÜYE ÜLKELERİN ROTASYON UYGULAMALARI
Dr. Öğr. Üyesi Şükran AKGÜN	USULSÜZ TEBLİGAT VE DENETİMİ
Dr. Öğr. Üyesi Şükran AKGÜN	ARABULUCULUKTA ARABULUCUNUN ÖNEMİ

- Oturumda tek bildiriniz varsa en çok 15 dk.; iki ya da üç bildiriniz varsa tamamı için en çok 20.dk kullanabilirsiniz.
- Soru cevap ve konuları oturum sonrası fuaye alanında ikramlarımız eşliğinde tartışabilirsiniz
- Oturumun işleyişine ilişkin tüm yetki, düzenleme kurulu adına OTURUM BAŞKANLARI'na aittir
- Herhangi bir sebeple oturum başkanının gecikmesi ya da gelememesi durumunda OTURUM 2. BAŞKANI tam yetkilidir

İKSAD 3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

08-10 Mart 2019

09.03.2019- CUMARTESİ

SAAT 15:00 - 17:00

Salon 2, OTURUM -4	OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. ŞAFAK KAYPAK
Doç. Dr. Şafak KAYPAK	KENTİN YÜZÜNÜ KİRLETEN GÖRSEL KİRLİLİK; ANTAKYA ÖRNEĞİNDE
Doç. Dr. Şafak KAYPAK	BİLİM VE TEKNOLOJİNİN GELİŞİMİNİN ÇEVRESEL YANSIMALARI
Betül TABANLI Aykut Hamit TURAN Tuğba KOÇ	SAĞLIK HİZMETLERİNİN KALİTE ALGISINDA BİLGİ TEKNOLOJİLERİNİN ROLÜ: SAKARYA İLİ ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akif KAPLAN Dr. Öğr. Üyesi Cavit POLAT (Oturum 2. Başkanı)	BİLİM VE TEKNOLOJİNİN SANAT UYGULAMALARI ÜZERİNDEKİ ÖNEMİ
Әбдімүтәліп Н.Ә., Тойчибекова Г.Б., Толбаев Н.	ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДЕГІ ШЫНЫ ҚАЛДЫҚТАРЫН ӨНДЕУДІҢ ӨЗЕКТІЛІГІ
Prof. Dr. Derya ÖCAL	MODANIN DEĞİŞEN YÜZÜ: PODYUMDA BOY GÖSTEREN GİYİLEBİLİR TEKNOLOJİ
Dr. Mustafa KAYA Yaşar KÖROĞLU	FARKLI AĞIRLIKTAKİ TOPLARLA YAPILAN TENİS EĞİTİMİNİN SERVİS ATMA BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
Arş. Gör. Dr. Ömer KORKMAZ Prof. Dr. Nasi ASLAN	49 NUMARALI ADANA ŞER'İYYE SİCİLİNİN MUHTEVA AÇISINDAN TAHLİL VE DEĞERLENDİRİLMESİ
Arş. Gör. Hasan KAYAPINAR Arş. Gör. İbrahim SİZGEN	İSMAİL HAKKI İZMİRLİ'NİN RİBÂ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- Oturumda tek bildiriniz varsa en çok 15 dk.; iki ya da üç bildiriniz varsa tamamı için en çok 20.dk kullanabilirsiniz.
- Soru cevap ve konuları oturum sonrası fuaye alanında ikramlarımız eşliğinde tartışabilirsiniz
- Oturumun işleyişine ilişkin tüm yetki, düzenleme kurulu adına OTURUM BAŞKANLARI'na aittir
- Herhangi bir sebeple oturum başkanının gecikmesi ya da gelememesi durumunda OTURUM 2. BAŞKANI tam yetkilidir

İKSAD 3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

08-10 Mart 2019

09.03.2019- CUMARTESİ

SAAT 17:00 - 19:00

Salon 1, OTURUM -5	OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. M. FATİH BİLAL ALODALI
Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI	YÖNETİLENLERİN HAKSIZLIKLARA KARŞI KORUNMASINDA BİR ARAÇ: ŞİKÂYET HAKKI
Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI	TANZİMAT DÖNEMİNDE OSMANLI HUKUKU VE YARGI TEŞKİLATI
Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI	KLASİK DÖNEM OSMANLI YÖNETİM GELENEĞİNDE YARGI ORGANLARI
Doç. Dr. Hakan CANDAN Doç. Dr. Sefa USTA	KAMUDA YOLSUZLUKLARLA MÜCADELEDE ETKİLİ BİR ARAÇ VE BİR SİVİL ERDEM DAVRANIŞI OLARAK İHBARCILIK (WHISTLEBLOWING)
Doç. Dr. Sefa USTA Doç. Dr. Hakan CANDAN	YEREL YÖNETİMLERARASI ULUSAL VE ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMİ: AVRUPA TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ VE TÜRKİYE TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ ÜZERİNDEN BİR İNCELEME
Doç. Dr. Sefa USTA (Oturum 2. Başkanı) Doç. Dr. Hakan CANDAN	KAMUDA ETİK KÜLTÜRÜN OLUŞUMUNDA ETİK LİDERLİĞİN ROLÜ
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem AKMAN Gülseren ERGÜN	İRAN İSLAM CUMHURİYETİ'NİN YÖNETİM YAPISI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem AKMAN Gülseren ERGÜN	BAĞIMSIZLIK SONRASI KATAR'DA YAŞANAN DÖNÜŞÜM: YÖNETSEL YAPI ÜZERİNDEN BİR İNCELEME
DOÇ. DR. İSMAİL SEVİNÇ ABDULLAH DEMİREL	TÜRKİYE'DE MALİ SAYDAMLIK VE İLİŞKİLİ KAVRAMLAR
DOÇ. DR. İSMAİL SEVİNÇ ABDULLAH DEMİREL	1946-1980 DÖNEMİ TÜRK KAMU BÜROKRASİSİNDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER

- Oturumda tek bildiriniz varsa en çok 15 dk.; iki ya da üç bildiriniz varsa tamamı için en çok 20.dk kullanabilirsiniz.
- Soru cevap ve konuları oturum sonrası fuaye alanında ikramlarımız eşliğinde tartışabilirsiniz
- Oturumun işleyişine ilişkin tüm yetki, düzenleme kurulu adına OTURUM BAŞKANLARI'na aittir
- Herhangi bir sebeple oturum başkanının gecikmesi ya da gelememesi durumunda OTURUM 2. BAŞKANI tam yetkilidir

PHOTO GALLERY

*All photos taken at the event has been published in **IKSAD CONGRESS SOCIETY Facebook Group**// to get the pictures, please, visit the group and become a member...*

III. İKSAD ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

SÖZLÜ SUNULMUŞ BİLDİRİ ÖZETLERİ

Öğr. Gör. Yeliz ÇERMİKLİ BULUKLU	1
TARİHİ ÇEVREDE YENİ YAPI YAKLAŞIMLARINA ÖDÜL ALMIŞ YAPILAR ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	
Dr. Öğr. Üyesi SERDAR SAYGILI	2
FELSEFE VE İNSAN DİKOTOMİSİNDE VAROLUŞSAL BİR ANLAM ARACI OLARAK FELSEFENİN İMKÂNI VEYA İMKÂNSIZLIĞI ÜZERİNE BİR DENEME	
Dr. Öğr. Üyesi Osman SİRKECİ	3
Prof. Dr. Kamuran ELBEYOĞLU	
KENTLERİN ÖTEKİSİ: SOKAKTA YAŞAYANLAR	
Dr. Öğr. Üyesi Osman SİRKECİ	5
Prof. Dr. Kamuran ELBEYOĞLU	
GLOBAL SOKAK EKONOMİSİ VE SOKAK ÇALIŞANLARININ STATÜSÜ	
Assist. Prof. Dr. İrfan TOSUNCUOĞLU	6
CODE-SWITCHING IN A LANGUAGE	
Birsel AYBEK	7
Nihan ARSLAN NAMLI	
Sıddık DOĞRULUK	
BİLGİ İŞLEMSEL DÜŞÜNME KAVRAMI ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARA İLİŞKİN BİR META-SENTEZ ÇALIŞMASI	
Birsel AYBEK	9
Nihan ARSLAN NAMLI	
Sıddık DOĞRULUK	
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ MATEMATİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİKSEL DÜŞÜNME DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	
Prof. Dr. Sadık SARISAMAN	11
İRANLI BİR TÜRK LİDER MİR CAFER PİŞEVERİ	
Dr. Gülşah GÜRKAN	12
2000-2018 YILLARI ARASINDA ARGÜMANTASYON BECERİSİ ALANINDA YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ	

Dr. Gülşah GÜRKAN	13
2008-2018 YILLARI ARASINDA BİYOTEKNOLOJİ EĞİTİMİ ALANINDA YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ	
Dr. Gülşah GÜRKAN	14
Şulehan KIRAC	
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLANMA DÜZEYLERİ İLE OKULA DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ DÜZEYİ	
Halil KÜÇÜKLER	15
TÜRKİYE’NİN ULUSLARARASI İNGİLİZCE DİL YETERLİLİK SEVİYESİ, YABANCI DİL ÖĞRENMEDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM YOLLARI	
Dr. Öğr. Üyesi Cavit POLAT	16
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akif KAPLAN	
BİLİM VE TEKNOLOJİNİN SANAT UYGULAMALARI ÜZERİNDEKİ ÖNEMİ	
Dr. Öğretim Üyesi Şükran AKGÜN	17
USULSÜZ TEBLİGAT VE DENETİMİ	
Dr. Öğr. Üyesi Burcu ORALHAN	20
ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİ İLE DAHA İYİ BİR YAŞAM ENDEKSİNİN ÜLKELER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Doç. Dr. Hakan CANDAN	21
Doç. Dr. Sefa USTA	
KAMUDA ETİK KÜLTÜRÜN OLUŞUMUNDA ETİK LİDERLİĞİN ROLÜ	
Dr. Öğr. Üyesi Kumru UYAR	22
ONLİNE ALIŞVERİŞTE GÜVEN VE TEKNOLOJİ KABUL MODELİ (TAM)	
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim GÜL	23
İNTİFA HAKKININ REHNEDİLEBİLİRLİĞİ	
Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN	26
NEYZEN TEVFIK’İN TÜRKÇESİ ÜZERİNE TESPİTLER	
Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN	27
ORHAN VELİ’NİN TÜRKÇESİ ÜZERİNE TESPİTLER	
Dr. Öğr. Üyesi Murat PARLAKPINAR	28
TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE KULLANILMAYAN “BAŞA/BAŞTA HASIR YAKMAK” DEYİMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	
Hürmüz Elif ÖZLEVENT	

İŞ VE İŞLEYİŞLERİ BAKIMINDAN MİLLİ EĞİTİMDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	29
Dr. Öğr. Gör. Mehibe ŞAHBAZ	30
DULKADİRLİ MEMLUKLU ARASINDA BİR SEFİRE: HATİCE (MISIR) HATUN	
Dr. Öğr. Gör. Mehibe ŞAHBAZ	31
İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK KÜLTÜRÜNDE DÖVME	
Fatih KAPLAN	32
M. Sami SÜYGÜN	
Safa KOCADEMİR	
TÜRKİYE'NİN ÖDEME ŞEKİLLERİNE GÖRE DIŞ TİCARETİNDE J-EĞRİSİ HİPOTEZİ	
Fatih KAPLAN	33
M. Sami SÜYGÜN	
Safa KOCADEMİR	
PATENT SAYILARININ TEKNOLOJİ SINIFLANDIRMASINA GÖRE ÜRÜN İHRACATINA ETKİSİ: ALMON MODELİ	
Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI	34
YÖNETİLENLERİN HAKSIZLIKLARA KARŞI KORUNMASINDA BİR ARAÇ: ŞİKÂyet HAKKI	
Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI	35
TANZİMAT DÖNEMİNDE OSMANLI HUKUKU VE YARGI TEŞKİLATI	
Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI	36
KLASİK DÖNEM OSMANLI YÖNETİM GELENEĞİNDE YARGI ORGANLARI	
Öğr. Gör. Dr. Yakup ASLAN	37
TÜRKİYE' DE HİBRİT-ELEKTRİKLİ OTOMOBİL SATIŞLARININ TEŞVİKİNDE MOTORLU TAŞIT VERGİSİ ÜZERİNE BİR ÖNERİ	
Öğr. Gör. Dr. Yakup ASLAN	38
TÜRKİYE' DE ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARINA UYUM SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	
Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe UZUN KOCAMIŞ	39
Dr. Özgür ÖZKAN	
ENDÜSTRİ 4.0 ve MUHASEBE EĞİTİMİ	
Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe UZUN KOCAMIŞ	

Dr. Özgür ÖZKAN	40
KALİTE MALİYETLERİ VE MUHASEBE SİSTEMİ	
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem AKMAN	41
Gülseren ERGÜN	
İRAN İSLAM CUMHURİYETİ'NİN YÖNETİM YAPISI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem AKMAN	42
Gülseren ERGÜN	
BAĞIMSIZLIK SONRASI KATAR'DA YAŞANAN DÖNÜŞÜM: YÖNETSEL YAPI ÜZERİNDEN BİR İNCELEME	
Doç. Dr. Yılmaz BAYAR	43
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ	
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÖZTÜRK	
İŞÇİ DÖVİZLERİ VE FİNANSAL ERİŞİM: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	
Doç. Dr. Yılmaz BAYAR	44
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ	
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÖZTÜRK	
MALİ TEŞVİKLER İLE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİSİ: TR62 BÖLGESİ ÖRNEĞİ	
Doç. Dr. Yılmaz BAYAR	45
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ	
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÖZTÜRK	
MALİ TEŞVİKLER İLE İŞSİZLİK ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİSİ:TR62 BÖLGESİ ÖRNEĞİ	
Doç. Dr. Sevgi Tüzün RAD	46
Şifa ÖZKAN	
Yavuz Selim GÜLMEZ	
KİT'LERİN ÖZELLEŞTİRİLMESİ VE SEKA ÖRNEĞİ	
Doç. Dr. Hakan CANDAN	48
Doç. Dr. Sefa USTA	
KAMUDA YOLSUZLUKLARLA MÜCADELEDE ETKİLİ BİR ARAÇ VE BİR SİVİL ERDEM DAVRANIŞI OLARAK İHBARCILIK (WHISTLEBLOWING)	
Büşra ÖZTEKİN	

DEVRİMDEN DARBEYE MİSİR'DA KADIN HAKLARI	50
Arş. Gör. Gözde MERAL	51
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep KÖSE	
TÜRKİYE İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ENDÜSTRİ İÇİ TİCARETİ: DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİNDE BİR İNCELEME	
Arş. Gör. Tuğba KOÇ	53
Betül İNAL TABANLI	
Prof. Dr. Aykut Hamit TURAN	
SAĞLIK HİZMETLERİNİN KALİTE ALGISINDA BİLGİ TEKNOLOJİLERİNİN ROLÜ: SAKARYA İLİ ÖRNEĞİ	
Ar. Gör. Dr. Ahmet Rifat GEÇİOĞLU	54
BİREYSEL DİNÎ YAŞAYIŞ VE HAC	
Ar. Gör. Dr. Ahmet Rifat GEÇİOĞLU	58
HACCIN DİNÎ YAŞAYIŞA YANSIMALARI: HACI TİPLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	
Arş. Gör. Dr. Nesibe ESEN ATEŞ	60
ŞİDDET VE DİNDARLIK	
Arş. Gör. Dr. Nesibe ESEN ATEŞ	62
DİNDARLIĞIN TANIMLANMASI	
Dr. Öğr. Üyesi İrfan TOSUNCUOĞLU	65
Halil KÜÇÜKLER	
WRITING IN ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE AND ATTITUDES OF PRE-SERVICE TEACHERS TOWARDS FOREIGN LANGUAGE WRITING	
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Bakır ŞENGÜL	66
TÜRK YURDU DERGİSİ'NDE YER ALAN ŞİİRLERDE ÇANAKKALE ZAFERİ	
Öğr. Gör. Dr. Neriman YALÇIN	67
AB DENETİM REFORMU ÇERÇEVESİNDE ZORUNLU ROTASYON; ÜYE ÜLKELERİN ROTASYON UYGULAMALARI	
Arş Gör. Damla ERTOY	68
Derya BÜYÜKBAŞ	
AFYONKARAHİSAR İLİNİN EMİRDAĞ İLÇESİNDEN BELÇİKA'YA GERÇEKLEŞEN GÖÇ VE SEBEPLERİ	
Dr. Öğr. Üyesi Betül KERAY DİNÇEL	69
Hilmi SAVUR	

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SOSYAL MEDYADA DİL KULLANIMI	
HÜSNE GÖZÜKARA	70
Prof. Dr. İSMAİL BAKAN	
ÖRGÜTSEL DEMOKRASİ VE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR ALAN ÇALIŞMASI	
HÜSNE GÖZÜKARA	71
Prof. Dr. İSMAİL BAKAN	
ÖRGÜTSEL DEMOKRASİNİN ÖRGÜTSEL DEPRESYON ÜZERİNE ETKİSİ: BİR ALAN ÇALIŞMASI	
Dr. phil. Öğr. Gör. Mehmet Akif DUMAN	72
SAMUEL R. LEVİN VE NAMIK KEMAL'İN METAFORUN ÖZELLİK TRANSFERİ ANLAYIŞLARI	
Dr. phil. Öğr. Gör. Mehmet Akif DUMAN	74
TÜRKÇE'DE RETORİK: TOPAL ARİSTOTELES, SAĞIR CİCERO VE KÖR QUİNTİLİANUS	
Doç. Dr. Figen KILIÇ	76
İbrahim DÜNDAR	
Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN	
YENİLENMİŞ FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA DEĞERLER EĞİTİMİ UYGULAMALARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ	
Doç. Dr. Figen KILIÇ	77
İbrahim DÜNDAR	
Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN	
FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ BECERİ YETERLİK ALANINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ	
Dr. Öğr. Üyesi İrfan TOSUNCUOĞLU	79
ÇOCUKLARA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ	
Mehmet Sait AYDIN	80
CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK AİLESİNDE ÇÖZÜLME BELİRTİLERİ: BOŞANMA ORANLARI ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME	
Bilim Uzmanı Sema AĞAOĞLU	81
Prof. Dr. Mustafa TALAS	
ALEVİLİK VE SÜNNİLİK ALGISİNİN TOPLUMSAL YANSIMALARI	

ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	
Numan KOÇ	83
ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERİN KAYNAŞTIRILDIĞI ORTAOKULLARDAKİ ÖĞRETMENLERİN KAYNAŞTIRMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ	
Prof. Dr. Mustafa TALAS	85
KIBRIS'IN TÜRK DIŞ POLİTİKASI AÇISINDAN ÖNEMİ	
Dr. Öğr. Üyesi Nigâr OTURAKÇI ORBAY	86
ÂŞIK PAŞA'NIN GARİB-NÂME'SİNDE BİR BAĞLAŞIKLIK TÜRÜ OLARAK BAĞINTI ÖGELERİ	
Fadime ÖZKAN	87
Prof. Dr. Dilek Bostan BUDAK	
ÇEVREYİ KORUMADA ORGANİK GÜBRE KULLANIMININ ÖNEMİ	
Fadime ÖZKAN	88
Prof. Dr. Dilek Bostan BUDAK	
ADANA İLİNDEKİ BİREYLERİN ÇEVRE BİLİNCİ VE DAVRANIŞI	
Dr. Öğr. Üyesi Osman ODABAŞ	89
ÇAĞDAŞ SANATTA TEMSİLİYET	
Dr. Öğr. Üyesi Osman ODABAŞ	91
ÇAĞDAŞ SANAT VE ELEŞTİRİ	
Doç. Dr. Gülsün MEHMET	93
SALAR TÜRKÇESİNDE ANTİPASİV - PASİV ÇATININ TEMSİLİ	
Doç. Dr. Hakan CANDAN	94
Doç. Dr. Sefa USTA	
YEREL YÖNETİMLERARASI ULUSAL VE ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİNİN ÖNEMİ: AVRUPA TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ VE TÜRKİYE TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ ÜZERİNDEN BİR İNCELEME	
Ebru ŞİRE KAYA	96
Yonca ÖZKAN	
THE ROLE OF MENTORS IN THE PRACTICUM EXPERIENCES OF PRE-SERVICE ENGLISH LANGUAGE TEACHERS	
Öğr. Gör. Dr. Alev ÖNDER	97
FEMİNİST ELEŞTİRİ İŞİĞİNDE BİR OKUMA: ŞAHBAZ'IN HARİKULADE YILI 1979	

Nizam Ali DASTHI	99
ENERGY CONSUMPTION ANALYSIS OF IRAN	
Хасан Сурхайлы	100
КОВРОДЕЛИЕ – НАРОДНОЕ ПРИКЛАДНОЕ ИСКУССТВО АЗЕРБАЙДЖАНА	
Hatica ISPOVA	101
TODOR JIVKOV DÖNEMİ BULGARİSTANDA AYRIMCILIK POLİTİKALARI	
Әбдімүтәліп Н.Ә.	102
Тойчибекова Г.Б.	
Толбаев Н.	
Қоршаған ортаның қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі шыны қалдықтарын өңдеудің өзектілігі	
Dr. Öğretim Üyesi Şükran AKGÜN	103
ARABULUCULUKTA ARABULUCUNUN ÖNEMİ	
Prof. Dr. Ramazan SEVER	108
BATTALGAZİ'NİN (MALATYA) TARİHİ COĞRAFYASI	
Prof. Dr. Ramazan SEVER	109
DOĞAL AFETLER ve DOĞAL AFET EĞİTİMİ	
Dr. Öğr. Üyesi Zekiye ÇAĞIMLAR	111
Mustafa TÜRKMEÑOĞLU	
Pınar AKYOL	
HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	
Dr. Öğr. Üyesi Zekiye ÇAĞIMLAR	113
Mustafa TÜRKMEÑOĞLU	
Pınar AKYOL	
TÜRKÇE VE HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN DEĞERLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	
Aşkın KARADUMAN	115
Dr. Öğr. Üyesi Sinem TARHAN	
ÖĞRETİM ELEMANLARININ YAŞAM BOYU ÖĞRENME YETERLİKLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	

Doç. Dr. Hikmet SÜRMEĒİ	116
Meltem KAYA	
SOSYOBİLİMSEL KONULARA DAYALI FEN EĒİTİMİNİN ORTAOKUL 7. SINIF ÖĒRENCİLERİNİN ÇEVRE OKURYAZARLIK SEVİYESİNE ETKİSİ	
Burçak SULTANOĒLU	118
Dr. ÖĒr. Üyesi Hasan BAKIRCI	
5. SINIFIN ORTAOKUL KADEMESİNE DÂHİL EDİLMESİ İLE İLGİLİ 5. SINIF ÖĒRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ	
Burçak SULTANOĒLU	119
Dr. ÖĒr. Üyesi Hasan BAKIRCI	
FEN BİLİMLERİ ÖĒRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE 5. SINIFIN ORTAOKUL KADEMESİNE DÂHİL EDİLMESİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	
Dr. ÖĒr. Üyesi Egemen HANIMOĒLU	120
EĒİTİM FAKÜLTESİ ÖĒRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIM ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ	
Dr. ÖĒr. Üyesi Egemen HANIMOĒLU	121
PEDAGOJİK FORMASYON ÖĒRENCİLERİNİN SINAV KAYGISI, BENLİK SAYGISI VE REHBERLİK DERSİ BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	
Doç. Dr. Gökhan OFLUOĒLU	122
DÖRDÜNCÜ SANAYİ DEVRİMİ VE ÇALIŞMA HAYATI İLE SENDİKACILIK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	
Murat BAYRAKTAR	124
DİJİTAL TRANSFORMASYON VE EKONOMİ	
Murat BAYRAKTAR	125
SOSYAL GİRİŞİMCİLİK	
Didem TUFAN	126
LOJİSTİĒİN GELECEĒİ VE MARS PROJESİNE ETKİLERİ	
Dr. ÖĒr. Üyesi Turgay MÜNYAS	128
TÜRKİYE'DE EKONOMİK ÖZGÜRLÜK ENDEKSİ İLE MAKROEKONOMİK VERİLERİN GÖRÜNÜMÜ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	
Dr. ÖĒr. Üyesi Yusuf KAYA	129
ULUSAL VARLIK FONLARI VE TÜRKİYE VARLIK FONU'NUN ROLÜ	
Dr. ÖĒr. Üyesi Esin KILIÇ	

Emre BARAN	130
İHRACATTA KÜRESEL KIRILMALAR VE TÜRK MAKİNE SEKTÖRÜNÜN REKABETÇİ YAPISI: ÜRÜN HARİTALARI İLE ANALİZ	
Dr. Öğretim. Üyesi. İnci DURSUN	132
TÜKETİM BENCİLLİĞİNİN AZALTILMASI MÜMKÜN MÜ? SOSYAL İKİLEM PERSPEKTİFİNDEN BİR İNCELEME	
Dr. Ömer Lütfi TAŞCIOĞLU	133
BUSH'DAN TRUMP'A ABD'NİN MİLLİ GÜVENLİK STRATEJİ KONSEPTİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER	
Dr. Öğr. Üyesi Reyhan CAFRI	135
Dr. Öğr. Üyesi Yunus AÇCI	
TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇ, EĞİTİM VE BÜYÜME İLİŞKİSİNİN MEKANSAL ANALİZİ	
Dr. Öğr. Üyesi Abbas KARAAĞAÇLI	137
ORTA ASYA'DA SU SORUNU VE ULUSLARARASI KURULUŞLARIN BU SORUNA YAKLAŞIMI	
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ŞEN	138
KUR'AN KISSALARI BAĞLAMINDA MEDENİYETİN İNŞASI -Hz. Dâvûd ve Hz. Süleyman Örneği-	
Arş. Gör. Hasan KAYAPINAR	139
Arş. Gör. İbrahim SİZGEN	
EBÛ MUHAMMED EŞ-ŞÂFÎ'NİN (Ö.295/908) MEZHEBE MUHALİF BAZI GÖRÜŞLERİ	
Arş. Gör. Fatih ÇİNAR	140
İSLAM FIKHINA GÖRE İHRAMLILIK KADINLA EVLİLİK MESELESİ	
Arş. Gör. Fatih ÇİNAR	141
ŞER'Î METİNLER ÇERÇEVESİNDE NİKÂH KAVRAMI	
Bilim Uzmanı Elife YETER	142
Prof. Dr. M. Ali KİRMAN	
KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ ve SOSYO-KÜLTÜREL SORUNLAR	
Prof. Dr. M. Ali KİRMAN	143
WAQF TRADITION AND CIVIL SOCIETY IN TURKISH SOCIETY	
Doç. Dr. Gülsün MEHMET	

SALAR TÜRKÇESİNDE ANTİPASİV - PASİV ÇATININ TEMSİLİ)	145
Dr. Öğr. Üyesi SERDAR SAYGILI	146
İSLAM MEDENİYETİNİN İMKÂNI MESELESİNDE BİR İDEAL VE İLİM İNSANI OLARAK FUAT SEZGİN VE FELSEFESİ	
Dr. Öğr. Gör. Fatma ATEŞ	147
ADANA EFSANELERİNDE YER ALAN OLAĞANÜSTÜ VARLIKLAR VE BUNLARA DAİR İNANMALAR	
Doç. Dr. Yeter TORUN ÖĞRETMEN	149
TEMİZLİK ÜRÜNLERİNDE TÜRKÇENİN KULLANIMI	
Öğr. Gör. Emre Ahmet SEÇMEN	150
SIDE BY SIDE (2012, CHRISTOPHER KENNEALLY) BELGESELİ BAĞLAMINDA	
Assist. Prof. Dr. Ayşe Selmin SÖYLEMEZ	151
Caner KUZGUN	
RENDERING CULTURE-SPECIFIC ITEMS IN SUBTITLE TRANSLATION: A CASE STUDY OF DAIRY PHILOSOPHER: İSTANBUL”	
Doç. Dr. Bülent KARA	152
YENİ BİR ALAN OLARAK ORTAYA ÇIKAN ENGELLİLİK SOSYOLOJİSİNİN TÜRKİYEDEKİ GELİŞİM SEYRİ	
Bilim Uzmanı Neslihan SUCU	154
ENGELLİ BİREYLERİN SOSYAL DIŞLANMASI; NİĞDE ÖRNEĞİ	
Arş. Gör. Gülçin GÜNDÜZ	156
ESTETİK KAVRAMININ MODERNİZM VE POSTMODERNİZM ÖZELİNDE İNCELENMESİ	
Dr. Öğr. Üyesi Okan YILDIZ	157
TÜRKİYE’NİN İDARİ SINIR KAYITLARINDA YAŞANAN SORUNLAR	
Arş. Gör. Aslı KÖSEOĞLU	159
YEREL GAZETELERDEKİ SAĞLIK HABERLERİNİN İÇERİĞİNE İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA: ERZURUM YAZILI BASINI ÖRNEĞİNDE	
Arş. Gör. Aslı KÖSEOĞLU	160
NAMIK KEMAL’İN GAZETECİLİĞİ	
Dr. Müjdat ERTÜRK	161
TAKOZ DİLİMLEME YÖNTEMİ İLE GELENEKSEL LAKERDA YAPIMI	

Doç. Dr. Sibel ER NAS	163
Doç. Dr. Yakup Emre ÇORUHLU	
Dr. Öğr. Üyesi Okan YILDIZ	
Öğr. Gör. Dr. Fatih ŞAHİN	
Prof. Dr. Bayram UZUN	
HARİTA MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN VAKIF VE MÜLKİYET İLİŞKİSİ ÜZERİNE KAVRAM YANILGILARININ BELİRLENMESİ	
Doç. Dr. Yakup Emre ÇORUHLU	166
TÜRK EMLAK VERGİ SİSTEMİNİN İRDELENMESİ	
Dr. Öğretim üyesi Ömer ASAL	168
Sultan Gözde ÖZTÜRK	
YENİ NESİL BANKACILIK SİSTEMLERİNDE ETKİ ANALİZİ	
Burcu EREN	169
Öğr. Gör. Mehmet Emin YAŞAR	
GÜNÜMÜZ İŞLETMELERİNDE İLETİŞİMİN ÖNEMİ	
Burcu EREN	170
Öğr. Gör. Mehmet Emin YAŞAR	
Doç. Dr. Betül ALTAY TOPCU	171
Dr. Öğr. Üyesi Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL	
DIŞ TİCARETTE MENŞE VE MENŞE SAPMASININ ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
Doç. Dr. Betül ALTAY TOPCU	174
Dr. Öğr. Üyesi Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL	
TÜRKİYE DEMİR ÇELİK SEKTÖRÜ İHRACATININ YOĞUNLAŞMA ANALİZİ	
Arş. Gör. Ahmet Duran ÇELİK	177
Doç. Dr. Arif SEMERCİ	
TÜRKİYE TARIMINDA FARK ÖDEME SİSTEMİ UYGULAMASI	
Arş. Gör. Ahmet Duran ÇELİK	179
Doç. Dr. Arif SEMERCİ	
TARIMIN TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ	
Dr. Öğr. Üyesi Ali DEMİRBAŞ	181
TÜKETİCİ HUKUKU AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMALI REKLAMLAR	

Dr. Öğr. Üyesi Haldun İLKDOĞAN	183
SİNEMATOGRAFİK MEKÂNDAN GÖSTERGELERİN OKUNABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA: “BEYAZLAR İÇİNDE” FİLMİ	
Göksu Özden ÖNER	184
TANZİMAT’TAN CUMHURİYET’E UZANAN SÜREÇTE İNŞA EDİLEN EĞİTİM YAPILARININ KONYA ŞEHİRİ ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ	
Göksu Özden ÖNER	186
KONYA İLİ MERKEZ VE İLÇELERİNDE CUMHURİYET DÖNEMİ EĞİTİM YAPILARI	
Arş. Gör. Arzu M. EROL	187
Arş. Gör. Fuat EROL	
DESTİNASYON PAZARLAMASI BAĞLAMINDA YAVAŞ ŞEHİR AKIMI: ERMENEK ÖRNEĞİ	
Dr. Öğr. Üyesi Zerrin AYDIN TAVUKÇU	189
ÖRNEKLERLE MÜZECİLİĞİN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ	
Dr. Öğr. Üyesi. Özge APİŞ	191
CEZA YAPTIRIMLARININ GENEL VE ÖZEL ÖNLEME FONKSİYONU BAKIMINDAN UZLAŞTIRMA KURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Dr. Öğr. Üyesi A. Özge YENİCE CEYLAN	192
BOŞANMA DAVASININ SONUÇLARI YÖNÜNDEN ARABULUCULUK	
Doç. Dr. Şafak KAYPAK	193
KENTİN YÜZÜNÜ KİRLİTEN GÖRSEL KİRLİLİK; ANTAKYA ÖRNEĞİNDE	
Doç. Dr. Şafak KAYPAK	195
BİLİM VE TEKNOLOJİNİN GELİŞİMİNİN ÇEVRESEL YANSIMALARI	
Prof. Dr. Derya ÖCAL	197
MODANIN DEĞİŞEN YÜZÜ: PODYUMDA BOY GÖSTEREN GİYİLEBİLİR TEKNOLOJİ	
Dr. Mustafa KAYA	198
Yaşar KÖROĞLU	
FARKLI AĞIRLIKTAKİ TOPLARLA YAPILAN TENİS EĞİTİMİNİN SERVİS ATMA BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	
Arş. Gör. Dr. Ömer KORKMAZ	199
Prof. Dr. Nasi ASLAN	
49 NUMARALI ADANA ŞER‘İYYE SİCİLİNİN MUHTEVA AÇISINDAN TAHLİL VE DEĞERLENDİRİLMESİ	

Abdullah DEMİREL	201
Doç. Dr. İsmail SEVİNÇ	
TÜRKİYE'DE MALİ SAYDAMLIK VE İLİŞKİLİ KAVRAMLAR	
Abdullah DEMİREL	202
Doç. Dr. İsmail SEVİNÇ	
1946-1980 DÖNEMİ TÜRK KAMU BÜROKRASİSİNDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER	
Dr. Öğretim Üyesi Görkem KUTLUER	203
SANAT DÜNYAMIZIN GÜÇLÜ KARAKTERİ: MİHRİ MÜŞFİK HANIM	
Dr. Öğretim Üyesi Görkem KUTLUER	204
İSTANBUL KADIN MÜZESİ'NE EKLENEBİLECEK SANATÇI ÖNERİLERİ	
Dr. Öğr. Üyesi Serpil SOYDAN	205
TARAMA SÖZLÜĞÜNÜN İLK DÖRT CİLDİNDE BAZI ASKERİ TERİMLER, SAVAŞ ALETLERİ VE GİYSİ ADLARI	
Doç. Dr. Mehmet BAŞ	207
Öğr. Gör. Dr. İnci ERDOĞAN TARAKÇI	
PAZARLAMA İLETİŞİMİNDE SOSYAL MEDYA KULLANIMI: AMAÇLAR VE MOTİVASYONLAR	
Ayşe KÖSE	210
Doç. Dr. Fatih ARSLAN	
TÜRKİYE'DE İNTİHARLARIN SOSYOLOJİK ANALİZİ (2000-2015)	
Dr. Öğr. Üyesi. İsmail BİLGİÇLİ	211
Mehmet ÇOLAKSEL	
TÜRKİYE İŞ KURUMUNUN TURİSTİK İSTİHDAMDAKİ YERİ VE ÖNEMİ; İSTANBUL ÖRNEĞİ	
Dr. Öğr. Üyesi. İsmail BİLGİÇLİ	212
Mehmet ÇOLAKSEL	
ORTA DOĞUDAN TÜRKİYE'YE GELEN TURİSTLERİN TERCİH NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA; İSTANBUL ÖRNEĞİ	
Dr. Öğr. Üyesi. İsmail BİLGİÇLİ	213
Mehmet ÇOLAKSEL	
KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE HİZMET KALİTESİNİN MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNE ETKİSİ; AYVALIK ÖRNEĞİ	

**TARİHİ ÇEVREDE YENİ YAPI YAKLAŞIMLARINA ÖDÜL ALMIŞ YAPILAR
ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME****Öğr. Gör. Yeliz ÇERMİKLİ BULUKLU**

Toros Üniversitesi

Özet

Bir kentin tarihi mirası olarak kabul edilen sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı ile birlikte nitelikli mimarisi ve yaşam biçiminin sürekliliğinin sağlanması, kentin ve toplumun gelişen yaşam kurgusu için önem arz eder. Papageorgiou (1971)'ya göre tarihi bir çevre, karakteristik kentsel yapı, spesifik mimari nitelikleri olan yerler, yerleşimin kentsel gelişimi içerisinde bir süreklilik arz eden yapılar, bir sosyal yaşam ve aktif bir nüfusun varlığını öngören yerleşmeleri içermelidir. Tarihi çevrede gelişen yaşam kurgusu içerisinde kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verecek yeni yapıların tasarım yaklaşımlarının nasıl olacağı, uzun zamandan beri tasarımcılar tarafından irdelenen bir tartışma konusudur. Tarihsel sürekliliğin içinde bulunacak yeni yapının; çevredeki yapıların biçim - form - üslup gibi yapının fiziksel özelliklerine yansımış mimari değerleri göz önünde bulundurması, bu sürekliliğin içerisinde yer alıp çevresine entegre olma/olmama durumu, kent kullanıcıları tarafından benimsenmesi tasarım yaklaşımının girdilerinden bazılarıdır. Dolayısıyla yeni yapılar buldukları çevreden doğrudan etkilenen ve tasarım yönüyle çevresini doğrudan etkileyen duruma gelmektedir. Tarihi ve mimari önemi olan bir çevrede yeni yapı yaklaşımı üzerine Dibner&Dibner (1985); zıtlık oluşturma, çağrışım oluşturma ve geçiş oluşturma şeklinde tasarım yaklaşımını üç sınıfa ayırmaktadır. Çalışma kapsamında Dibner&Dibner'in sınıflandırması üç yeni yapı üzerinden değerlendirilmiştir. Yapılar seçilirken; tarihi bir çevrede olması ve tasarımının ödül almış olması belirlenen örneklem kriterlerini oluşturmaktadır. Çalışmanın sonucunda, bu üç yapının tasarım yaklaşımları irdelendiğinde, tarihi çevreden nasıl etkilendiği ve bu etkinin tasarımcının yorumuyla yeni yapıda nasıl bir mimari dil oluşturduğu ve yeni yapının kent ile kurduğu bağlamsal bütünlüğü ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mimari dil, Tarihi çevre, Yeni yapı, Zıtlık, Geçiş, Çağrışım

**FELSEFE VE İNSAN DİKOTOMİSİNDE VAROLUŞSAL BİR ANLAM ARACI
OLARAK FELSEFENİN İMKÂNI VEYA İMKÂNSIZLIĞI ÜZERİNE BİR DENEME**

Dr. Öğr. Üyesi SERDAR SAYGILI
Erciyes Üniversitesi

Özet

Rasyonel bir canlı olarak insan, kendi varlığının bilincine ulaştığı andan itibaren başta kendi neliği olmak üzere yaşamı boyunca anlam arayışında olmuştur. İnsan, bu anlam arayışında önce yaşadığı doğal varlık alanını kendisi için araştırma konusuna dönüştürmüştür. Bu süreç içerisinde doğduğu, yaşadığı ve öldüğü çevre üzerinde doğal bir merak dürtüsüyle çeşitli sorular sormuştur. ‘Dünya nasıl bir yerdir?’, ‘Dünyada insanın yeri nedir?’, ‘Dünyada insanın diğer canlılarla ilişkisi nasıldır?’, ‘Evren neresidir?’, ‘Evrende dünyanın yeri neresidir?’ gibi soruların cevaplarını aramıştır. Bu arayış içerisinde ki insanın sorduğu sorulara verdiği cevaplar kendini zaman zaman hayretler içerisinde bırakmıştır. Bununla birlikte yaşadığı doğal varlık alanı ile yetinmeyen insan, kendini kendisi için bir araştırma nesnesine dönüştürmüştür. Kendinin dünya ve evren içerisinde ki varlığını anlamlandırmaya çalışmıştır. İnsan bu hususla ilgili olarak ‘Ben kimim?’, ‘Benim neden varım?’, ‘Benim yaşam anlamım nedir?’, ‘Evrende yaşayan tek bilinçli varlık ben miyim?’, ‘Neden ölüyorum?’, ‘Öldükten sonra varlığım ne olacak?’ gibi sorular ile kendine dönük yanıtlar aramıştır. Bu noktada insan günlük yaşamının ötesinde olgusal varlık dünyasını ve kendi varlığını anlamlandırma sürecinde dini bilgi, sanatsal bilgi, bilimsel bilgi, felsefi bilgi gibi birçok bilgi türü oluşturmuştur. Bu bilgi türlerinden felsefi bilgi, insanın hem olgusal dünyaya hem de kendine dönük cevap arayışında önemli araçlarından birisi olmuştur. İnsan felsefi bilgi ile gündelik yaşamın yüzeyselliğinden uzaklaşarak kendi varoluşuna ilişkin derin cevaplar ortaya koymuştur. Böylece insan, dünyaya ve kendine yönelik anlam arayışında birtakım soruların cevabında çözümleyici perspektifler oluşturmasına karşın, bazı soruların cevabında felsefe ile düşünmeyi sürdürmüştür. Görüldüğü üzere felsefe, geçmişte olduğu üzere günümüzde insanın varoluşsal anlam arayışında önemli bir imkân olarak kalmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnsan, Bilgi, Felsefe, Varlık, Anlam

KENTLERİN ÖTEKİSİ: SOKAKTA YAŞAYANLAR**Prof. Dr. Kamuran ELBEYOĞLU**

Toros Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Osman SİRKECİ

Giresun Üniversitesi

Özet

Kentler bir toplumun kültürünün gücünün bir arada bulunduğu yerlerdir. Çok çeşitli renkleri içinde barındıran kentler toplumsal ilişkilerin çeşitlendiği ve karmaşıklaştığı bir yapı sergiler. Kentlerin bir ruhu vardır ve eğer kentin ruhu kentten ayrışır o zaman kent kimliğini yitirir. Kenti kent yapan şey sadece kaldırımlar, yollar, apartmanlar, gökdelenler değil, o kentte birlikte yaşayan farklı etnik, dini, sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik farklılıklara sahip insanların biraradalığıdır. Ancak çağdaş endüstriyel toplumlardaki en önemli toplumsal bölünmelerden birisi özellikle sosyo-ekonomik bağlamda karşımıza çıkan sokakta yaşayanlardır.

Sokakta yaşayanlar kategorisi psikolojik, ekonomik veya sosyal nedenlerden dolayı yerleşik hayattan koparak parklar, bahçeler, bankamatikler, kaldırımlar, köprü altlarını kendilerine mesken edinen evsizlerden sokakta satış yaparak geçimini sağlayan seyyar satıcılar, işportacılar, simitçiler, çöp toplayıcılara kadar geniş bir yelpazede ele alınabilir. Toplumsal bölünmeler, sosyal eşitsizlik ve dezavantaj biçimlerini üreten geniş kalıp ve süreçlere işaret eder. Bireysel yaşantılarımız içerisinde tamamen doğal bir şekilde ve kaçınılmaz bir biçimde toplumda neden bulunduğumuz konumda olduğumuzu hem kendimize hem de başkalarına anlatan kişisel yaşam hikayelerimizi kurgularız. Her birimiz kendi kişisel hikayemizi ve güçlü yanlarımızı yansıtan özgeçmişlere sahibizdir; zayıf yanlarımızı değiştirmenin ve güçlü yanlarımızı geliştirmenin kendi elimizde olduğunu düşünürüz. Dolayısıyla eşitsizlik insanlara kolektif olarak yaşanmakta olan ve açıklanması gereken bir şeymiş gibi değil, tek tek bireylerin kendileri için yaratmış oldukları avantaj veya dezavantajların bir sonucu gibi görünür.

Oysa tüm modern endüstriyel toplumların eşitsiz ekonomik konumları yansıtan eşitsizlik yapıları vardır. Sınıf temelli toplumsal bölünmeler, zenginlik olarak mülkiyet sahipliğiyle ve farklı mesleki konumların maddi ve kültürel avantaj ve dezavantajlarıyla yakından ilişkilidir. Bunların her ikisinden de yoksun olanlar, yoksullar ve sosyal açıdan dışlanan, felsefi olarak ötekileştirilenler arasındadırlar. Sosyo-ekonomik temelli bu ötekileştirmenin en önemli sebeplerinden birisi modern endüstriyel toplumlarda emek piyasasının, var olan işlerin doğasının değişmesiyle gittikçe daha güçlü bir şekilde ayrımlaşması ve dolayısıyla mevcut sınıflar arasındaki geçişlerin azalmasıdır.

Ötekileştirme, egemen yapının, egemen düşüncenin ve egemen davranışın kendi kıstasları içerisinde görmediği ya da görmek istemedikleri birey veya topluluklara karşı

gösterdikleri davranış biçimidir. Ayrıca hatırlanması gereken önemli bir olgu statüdeki eşitsizliğin önyargıyı beslediği, önyargının da ötekileştirmeye zemin hazırladığıdır. Modern toplum insanı fiziksel rahatlık uğruna kazanmak, harcamak, yine kazanmak döngüsüne itilmiş durumdadır, ve bu döngüden memnun olmasında da kitle iletişim araçları da son derece etkilidir. Sistem, çalışmanın yüceltilmesi ve çalışmamanın ya da sistem içinde kalıplara uygun bir şekilde çalışmayanın sistem dışı sayılarak ötelenmesi üzerine kurulmuştur. Kayıt dışı ekonomi kavramının altında yatan önyargı, sistem dışı emeğin değersizleştirilmesini öngörmektedir.

Bu çerçeveden bakıldığında egemen kültür karşısında emeği en fazla ötekileştirmeye tabi tutulan kesimlerden birinin kadınlar olduğu görülmektedir. Kadınların çoğunun aile içindeki emeği kayıt dışı bile sayılmazken, kadınların emek piyasasında kendilerine yer sağlamaları erkek egemen bir sistem içerisinde ya ev işlerine yakın bakım, beslenme, öğretim ve sekreterlik işleri yapmalarıyla ya da evde ürettiği şeyleri veya kendini sokakta pazarlayarak kazanç elde etmeye çalışmalarıyla sonuçlanmıştır. Kadınlar için evlilik kurumuna giriş sıklıkla marjinalleştirilmelerinin veya emek piyasası içinde sınırlandırılmalarının başlangıcını oluşturmaktadır.

Ancak eğer bir kentin ruhu o kenti oluşturan insanların ortak üretim ve yaşam alanı içinde var olabiliyorsa o zaman sokakta yaşamayı seçenleri veya sokakta yaşamını kazananları dışlamak veya ötekileştirmek kentlerin ruhunu kaybetmesi demektir. Ötekisi olmadan hiç kimse var olamayacağına göre, eğer kentin ana akım emek piyasası var olacaksa, bu ancak ötekileştirdiği “kayıt dışı ekonomi” diyerek yok saydığı insanları kabul etmesiyle mümkündür.

Anahtar kelimeler: Ötekileştirme, Kent ruhu, Sokak ekonomisi, Kadın emeği

GLOBAL SOKAK EKONOMİSİ VE SOKAK ÇALIŞANLARININ STATÜSÜ

GLOBAL STREET ECONOMY AND STREET WORKERS STATUS

Dr. Öğr. Üyesi Osman SİRKECİ

Giresun Üniversitesi

Prof. Dr. Kamuran ELBEYOĞLU

Toros Üniversitesi

Özet

Sokak ekonomisi kamuya açık alanlarda, sokaklarda, köşe başlarında, caddelerde, meydanlarda gerçekleştirilen her türlü mal ve hizmet alışverişi olarak tanımlanmaktadır. Sabit mekanların sokaklardaki eklenti ve uzantıları bu tanımlamada kastedilen sokak ekonomisi kapsamının dışındadır. Bütün sektörlerde olduğu gibi, sokak ekonomisinin de kayıtlı olan kısmı da vardır, kayıt dışı olan kısmı da vardır. Yine insan ihtiyaçlarının sınırsızlığı ve kaynakların nispeten sınırlılığı ölçüsünde meşru olan ve meşru olmayan sosyal ve iktisadi faaliyetleri içeren kısmı da bulunmaktadır. Sokak ekonomisi sokaklarda yürütülen her türlü iktisadi, sosyal, kültürel, sanatsal ve zanaatsal fayda üreten reel ve sanal faaliyetleri kapsamaktadır. Bu yaklaşımın ve çalışmanın hipotezinde, son yüzyılda ortadan kalkacağı beklenen ve tahmin edilen çok küçük ölçekli sokak ticaretinin tüm bu öngörü ve beklentilerin aksine giderek daha yaygın ve etkin hale geldiği öne sürülmektedir. Çalışmada, bu göstergeler temelinde tüm alt sektörleri ile birlikte sokak ekonomisinin henüz ölçülememiş hacmiyle, küresel olarak alıcısı ve satıcısı ile 8 milyarlık dünya nüfusunun 5 milyarlık kesiminin günlük yaşamını etkileyen devasa boyutlara ulaştığı ön görülmektedir. Veri tabanlarından derlenen nicel göstergeler bu demografik sokak esnafı kümesinin kendine özgü ortak paydaları kapsamında ulaştığı 30 trilyon dolarlık ticari hacim ile 100 trilyon dolarlık dünya ekonomisinde en büyük ekonomi olarak görülen 21 trilyon dolarlık ABD ekonomisini bile geçtiğini göstermektedir. 30 trilyonluk dolarlık hacmi ile sokak ekonomisi, sokak robotları üreticilerinin ve yatırımcılarının dikkatlerini çektiği gibi diğer girişimcilerin ve araştırmacıların da dikkatini çekmeye başlamış bulunmaktadır. Ekonomistler siyasetçiler tarafından dikkate değer görülmeyen, ortadan kalkması beklenen yüzlerce alt sektörü ile sokak ekonomisi dar gelirlilerin, yoksulların ihtiyaçlarının yegâne tedarikçisi olmuştur. İşsizlerin en kolay, en yaygın iş ve ekmek kapısı olarak görülmektedir.

Bu çalışmada gündemdeki yerinin giderek daha önemli hale geleceği ön görülen sokak ekonomisinin işlevleri kent yaşamındaki yeri yerel ve ulusal düzeyde yarattığı katma değer, problemleri, sorunları ve çözüm önerileri tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Sokak ekonomisi, Sokak Esnafı, Sokak Çalışanları, Sokak girişimciliği

CODE-SWITCHING IN A LANGUAGE

Assist. Prof. Dr. İrfan TOSUNCUOĞLU
Karabük Üniversitesi

Abstract

It is already known by people that to know an international language is very important today as the World in becoming a global village by the help of language to some extent. There have been a lot of ideas and discussions about foreign language learning. In this respect, cognitive developments have been occurring in learning and teaching foreign or second language. Especially bilingual and multilingual nations people have some techniques in communication. Monolingualism is defined as state of having control over the use of one language. Bilingualism means having control over the use of two languages and multi-lingualism is defined having control over the use of more than two languages. Code-switching may be considered in relation to language acquisition. This is a kind of change of languages during the communication. It occurs generally among bilingual people and it includes alteration of sentences, phrases from both languages then switching in a long narrative forms. In language teaching code switching can be considered as a transference of items from one language to the other language at some levels incorporated into grammatical, phonological, some other aspects. All the same there are some interferences in code switching. Grammatical interference is considered as the first language influencing the second language in terms of word order, pronouns tense and mood. It can be said that phonological interference refers foreign accent such as stress, rhythm, intonation and tempo from the first language influencing the second language. Interference at the lexicon refers the borrowing of words from any of the language and conveying them to sound naturally. A great number of theories and ideas have been carried out about how people attain language. Students would feel comfortable switching languages within normal conversations providing for a bilingual society. In turn, those who were not bilingual may be disadvantaged as they would not be able to communicate as effectively as those who were not.

Keywords: code – switching, English, interferences, learning

**BİLGİ İŞLEMSEL DÜŞÜNME KAVRAMI ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARA
İLİŞKİN BİR META-SENTEZ ÇALIŞMASI****Birsel AYBEK**

Çukurova Üniversitesi

Nihan ARSLAN NAMLI

Çukurova Üniversitesi

Sıddık DOĞRULUK

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

Son yıllarda yoğun bir şekilde eğitim sistemlerinde bilgi işlemsel düşünme becerilerinin kazandırılmasına yönelik adımlar atılmaktadır. Yalnızca yükseköğretimde yer alan bilgisayar bilimleri programlarının yanı sıra birçok ülke K-12 öğretim programlarına bilgisayar bilimlerinin temel kavramlarını öğreten dersler eklemeye başlamıştır. Bazı araştırmacılar tarafından bilgi işlemsel düşünme, okuma, yazma gibi eğitimin temel parçalarından bir tanesi olarak görülmektedir. Son yıllarda bilgi işlemsel düşünme ile ilgili yapılan araştırmaların sayısındaki artış bilgi işlemsel düşünme becerisinin önemini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda bilgi işlemsel düşünme kavramına yönelik çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Ancak, bu çalışmalara bütüncül bir şekilde bakabilecek bir çalışma bulunmamaktadır. Bu sebeple, yapılan bu çalışma mevcut durumu ortaya koyma ve ileride yapılacak çalışmalara yol gösterme bakımından önemli görülmektedir. Bu bağlamda, araştırmanın amacı, bilgi işlemsel düşünme kavramı üzerine yapılan lisansüstü tezlerin, Web of Science'da ve Dergipark'ta yer alan makalelerin çeşitli boyutlarda incelenerek, sonuçlarının sentezlenmesi olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamına Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi'nde bulunan erişime açık 11 lisansüstü tez, Dergipark'ta yer alan 12 makale ve Web of Science'da erişime açık 76 makale ele alınmıştır. Araştırma kapsamına alınan çalışmaların yayınlandığı yıl, yöntem, örneklem yöntemleri ve büyüklüğü, veri toplama araçları ve veri analiz teknikleri ve elde edilen sonuçlar açısından değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamına alınan çalışmaların sonuçları doğrultusunda, bilgi işlemsel düşünme kavramının çeşitli boyutlardaki sonuçları incelenerek sentezlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Bilgi işlemsel düşünme, Meta-sentez, 21. Yüzyıl becerileri

**A META-SYNTHESIS STUDY ON THE CONCEPT OF COMPUTATIONAL THINK-
ING STUDIES****Abstract**

In recent years, steps are being taken to gain information processing thinking skills in educational systems. In addition to computer science programs in higher education, many

countries have begun to include courses that teach the basic concepts of computer science in K-12 curricula. Computational thinking is seen by some researchers as one of the basic parts of education such as reading and writing. In recent years, the increase in the number of studies on computational thinking reveals the importance of computational thinking skills. In this context, studies on the concept of computational thinking have begun. However, there is no study to look at these studies in a holistic manner. Therefore, this study is considered important in terms of presenting the current situation and guiding the future studies. In this context, the aim of the study is to analyze the results of postgraduate theses and articles on the concept of computational thinking by examining council of higher education, Web of Science and Dergipark platforms. Within the scope of the research, 11 postgraduate theses, 11 articles in Dergipark and 76 articles accessible in Web of Science were discussed. The year of publication of the studies, methods, sample methods and size, data collection tools and data analysis techniques and results were evaluated. In the light of the results of the studies included in the research, the results of the computational thinking concept in various dimensions were analyzed and synthesized.

Keywords: Computational thinking, Meta-synthesis, 21st century skills

**FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ MATEMATİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN
MATEMATİKSEL DÜŞÜNME DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ****Birsel AYBEK**

Çukurova Üniversitesi

Nihan ARSLAN NAMLI

Çukurova Üniversitesi

Sıddık DOĞRULUK

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın genel amacı; Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü öğrencilerinin matematiksel düşünme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmada genel tarama modellerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemine ise bu evrenden basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 154 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” ile Ersoy ve Başer (2013) tarafından geliştirilen “Matematiksel Düşünme Ölçeği” kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Formunda cinsiyet, sınıf, genel not ortalaması, bölüm tercih sırası, bölüm tercih sebebi ve mezuniyet sonra iş tercihi gibi sorular yer almaktadır. Matematiksel Düşünme Ölçeği ise 25 sorudan ve 4 faktörden oluşan 5’li likert tipinde bir ölçektir. Ölçeği meydana getiren faktörler “üst düzey düşünme eğilimi”, “akıl yürütme”, “matematiksel düşünme becerisi” ve “problem çözme” olarak sıralanmaktadır. Ölçekte yer alan cevap seçenekleri ise en olumsuz seçenektен en olumlu seçeneğe doğru “hiç katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “kısmen katılıyorum” ve “tamamen katılıyorum” şeklinde sıralanmaktadır. Matematiksel Düşünme Ölçeği’nin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı orijinal çalışma için 0,75 olarak bu çalışma içinse 0,78 olarak hesaplanmıştır. Verilerin analizinde frekans analizi, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve LSD anlamlılık çözümleme testi kullanılmıştır.

Cinsiyet, genel not ortalaması, bölüm tercih sırası, bölüm tercih sebebi ve mezuniyet sonra iş tercihi değişkenleri ile öğrencilerin matematiksel düşünme düzeyleri arasında anlamlı farklılaşmaya rastlanmamıştır. Ayrıca öğrencilerin matematiksel düşünme düzeylerine ilişkin olarak “kısmen katılıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri anlaşılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin matematiksel düşünme düzeylerinin sınıf değişkenine göre anlamlı şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınıf düzeylerinin yükselmesi ile birlikte matematiksel düşünme düzeylerinin de yükseldiği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Matematiksel düşünme, Problem çözme, Matematik bölümü

**INVESTIGATION OF MATHEMATICAL THINKING LEVELS OF FACULTY OF
ARTS AND SCIENCES DEPARTMENT OF MATHEMATICS STUDENTS IN VARI-
OUS VARIABLES****Abstract**

The aim of this study is to investigate the mathematical thinking levels of Mathematics Department students in terms of various variables. A descriptive survey model was used in the research. The sample of the study consisted of the students who studying at the Department of Mathematics in the Faculty of Arts and Sciences at Kahramanmaraş Sütçü İmam University in the spring term of 2017-2018 academic year. The sample is composed of 154 students selected from this universe by simple random sampling method.

As a data collection tool “Personal Information Form” and Mathematical Thinking Scale“ developed by Ersoy and Başer (2013) were used as data collection tools. In Personal Information Form, questions such as gender, grade, GPA, department preference order, department preference preference and job preference after graduation are included. The factors that make up the scale are “high thinking tendency”, “reasoning”, “mathematical thinking skills” and “problem solving”. The answer options in the scale are listed towards the most positive option like “I disagree“, “disagree“, “undecided, “partially agree” and “totally agree”. The Cronbach Alpha reliability coefficient of the Maths Thinking Scale was calculated to be 0.75 for the original study and 0.78 for this study. Frequency analysis, independent sample t-test, one-way analysis of variance (ANOVA) and LSD significance analysis were used to analyze the data.

There were no significant differences between students' mathematical thinking levels and gender, grade point average, department preference preference, department preference preference and job preference variables. In addition, it was understood that the students expressed their opinions as “partly agree” regarding to their level of mathematical thinking. At the end of the research, it was determined that mathematical thinking levels of the students differ significantly according to the grade variable. It was understood that the levels of mathematical thinking increased with the increase in the students' grade levels.

Keywords: Mathematical thinking, Problem solving, Department of Mathematics

İRANLI BİR TÜRK LİDER MİR CAFER PİŞEVERİ

Prof. Dr. Sadık SARISAMAN
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Özet

Mir Cafer Pişeveri 1892 yılında İran'da Azerbaycan bölgesinde dünyaya gelmiştir. Küçük yaşta Bakü'ye gitmiş ve orada eğitim görmüştür. Tahsil hayatını takiben ilk olarak öğretmenlik yapmaya başlamıştır. Bu sırada çeşitli gazetelerde yazılar yazmaya da başlamıştır. Bölgede dönemin etkili siyasi fikri olan Bolşevizmden etkilenmiş, bolşeviklerle yakın ilişki içerisine girmeye başlamıştır. Bu arada Mirza Küçük Han'ın Gilan bölgesinde kurduğu hükümetin dışişleri bakanlığını yapmıştır.

Pişeveri 1924 yılında Tahran'a dönmüş ve 6 yıl sonra hapse atılmıştır. 11 yıl hapis yattıktan sonra oğul Rıza Pehlevi af çıkarınca o da serbest kalmıştır. Bilahare Tebriz'e gitmiş, Azerbaycan'dan İran parlamentosuna milletvekili seçilmiştir. Ancak, milletvekilliği onaylanmayınca Tebriz'e geri dönmüştür. Tebriz'e gelen Pişeveri siyasi faaliyetleri hızlandırmış, Azerbaycan Demokrat Fırkası'nın kurulmasına öncülük etmiştir.

Cafer Pişeveri liderliğindeki bu siyasi parti Azerbaycan'ın muhtariyeti için mücadele etmeye başladı. İran askeri jandarması ve askeri birlikleri bölgeden uzaklaştırıldı. Ardından 12 Aralık 1945 tarihinde Tebriz'de Azerbaycan Milli Hükümeti kuruldu. Hükümetin başbakanı Pişeveri idi.

Bu hükümet milli kimlik olarak Azerbaycanlılığı benimsedi. Tebriz'in çeşitli yerlerine Settar Han ve Bağır Han'ın heykellerini koydurdu. Türkçeyi resmi dil yaptı. Çok sayıda okul açtı. Toprak reformu gerçekleştirildi.

Rusyanın İran ile petrol anlaşması yapması bu hükümetin sonunu getirdi. Rus birlikleri Azerbaycan'dan çekilince bölgeye İran ordusu girdi. İran kuvvetleri Azerbaycan Milli Hükümetini dağıttılar. Pişeveri Sovyetler Birliği'nin kontrolündeki Kuzey Azerbaycan'a kaçtı. 11 Temmuz 1947'de Şeki yakınlarında geçirdiği bir trafik kazası neticesinde hayatını kaybetti.

Anahtar Kelimeler: Mir Cafer Pişeveri, İran, Azerbaycan, Rusya, Türkiye

**2000-2018 YILLARI ARASINDA ARGÜMANTASYON BECERİSİ ALANINDA
YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ**

Dr. Gülşah GÜRKAN
MEB

Fen eğitiminde argümantasyonun desteklenmesi için akademik gerekçelerin yanı sıra, bir beceri olarak argümantasyonun dünya çapında önemli olduğunu gösteren gelişmeler yaşanmaktadır. Argümantasyon becerilerinin önemli bir yönü kanıtla tartışabilme becerisidir. Son yıllarda ulusal fen müfredatlarının öğrencilere bilgiyi yorumlama, değerlendirme ve tartışma becerileri kazandırma ihtiyacına daha fazla ağırlık verilmeye başlandı (Erduran, 2008). Tartışma sürecine dahil olmak, öğrencilerin iddialarda bulunmalarını, bu iddiaları destekleyecek verileri kullanmalarını, bilimsel kanıtlarla iddialarını garanti etmelerini ve daha sonra ek verilerle sunulduğunda iddialarını ve garantileri daha fazla desteklemelerini veya çürütmelerini içerir (Brown ve Campione, 1990). Bu nedenle çalışmada 2000-2018 yılları arasında argümantasyon becerisi alanında yapılan çalışmalar incelenmiştir. Çalışmada, nicel metodoloji kapsamında betimsel araştırma yöntemlerinden eğitim araştırmalarında mevcut durumu tespit etmek için kullanılan tarama (survey) modeli benimsenmiştir. Tarama modelleri; var olan bir durumu var olduğu şekliyle tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2006, Büyüköztürk ve ark., 2010). Yök tez veri tabanında “argümantasyon becerisi”, “argümantasyon kalitesi”, “argümantasyon beceri” ve “argümantasyon niteliği” anahtar kelimeleri ile tarama yapılmıştır. Yapılan tarama sonucunda toplamda 18 tez çalışması olduğu görülmüştür. 18 çalışmanın 10’u doktora, 8’i yüksek lisans tez çalışmasıdır. 2000-2018 yılları arasında argümantasyon becerisi alanında yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımına baktığımızda 6 çalışma 2018, 3 çalışma 2017, 4 çalışma 2016, 2 çalışma 2014, 2 çalışma 2013 ve 1 çalışma 2012 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Yıllara göre dağılımda en çok tez çalışmasının 2018 yılında, en az ise 2012 yılında yapıldığı ve 2012 yılından önce konuyla ilgili tez çalışmasının yapılmadığı görülmüştür. Örneklemin dağılımına bakıldığında 18 çalışmadan 7’si öğretmen adayı ile 11’i ise ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmalardan 11’i deneysel olarak yürütülmüştür. Son yirmi yılda konuyla ilgili yalnızca 18 tez çalışmasının olması ve yapılan çalışmaların çoğunlukla 2018 yılında yapılmış olması argümantasyon becerisine yönelik çalışmalara verilen önemin son yıllarda arttığını göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Argümantasyon Becerisi, Argümantasyon Kalitesi, Fen Eğitimi

2008-2018 YILLARI ARASINDA BİYOTEKNOLOJİ EĞİTİMİ ALANINDA
YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİDr. Gülşah GÜRKAN
MEB

21. yüzyılın en önemli bilimsel ve teknolojik gelişmelerinden birisi hiç şüphesiz biyoteknoloji alanında yaşanan gelişmelerdir. Multidisipliner bir konu olan biyoteknoloji çeşitli bilim dallarından karmaşık gelebilecek bilgileri bir arada bulundurduğu için, öğrenmeye çalışanlar açısından güçlükler oluşturmaktadır (Thieman ve Palladino, 2013). Biyoteknoloji eğitiminin önemi çok sayıda ülkenin müfredat programlarında yer almaktadır (Steel ve Aubusson, 2004). Ülkemizdeki biyoteknoloji ve genetik mühendisliği ile ilgili konular ilk ve ortaöğretim müfredatlarında 1998 yılından buyana yer almaya başlamıştır (Semenderoğlu ve Aydın, 2014). 2017 yılında değişen ilköğretim fen bilimleri programı, 8. sınıf “DNA ve Genetik Kod” ünitesinde, “Biyoteknoloji” alt konu başlığında ve fen bilgisi öğretmenliği lisans programlarında ise biyoteknoloji ile ilgili derslere 2006 yılında yapılan değişiklikle bu derslerin ilk kez 2008-2009 eğitim öğretim yılında “Genetik ve Biyoteknoloji” ve “Biyolojide Özel Konular” adlı iki ders halinde müfredatta yer aldığı görülmektedir. Fen eğitimi alanında özel bir yeri olan biyoteknoloji konusunda yapılan tez çalışmalarının incelenmesinin amaçlandığı bu çalışma ile 2008-2018 yılları arasında biyoteknoloji eğitimi ile ilgili Türkçe tezlerin içerik analizi yapılmıştır. Yök tez veri tabanında “biyoteknoloji” ve “biyoteknoloji eğitimi” anahtar kelimeleri ile tarama yapılmıştır. Veriler analiz edilirken, çalışma yayınlanma tarihi, tezin türü, konu alanı, örneklem, araştırmada kullanılan yöntem, veri toplama araçları ve kullanılan istatistiksel analizler bakımından incelenmiştir. Çalışmada, nicel metodoloji kapsamında betimsel araştırma yöntemlerinden eğitim araştırmalarında mevcut durumu tespit etmek için kullanılan tarama (survey) modeli benimsenmiştir. Tarama modelleri; var olan bir durumu var olduğu şekliyle tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2006, Büyüköztürk ve ark., 2010). 2008-2018 yılları arasında biyoteknoloji eğitimi ile yayımlanan tez sayısı 21 olarak bulunmuştur. Bu yıllar arasında yayımlanan 21 tezdən 4’ünün doktora, 17’sinin yüksek lisans tezi olduğu görülmüştür. Ayrıca yapılan çalışmalarda örneklemin en fazla ortaokul 8. sınıf öğrencileri (f=8) ve öğretmen adayları (f=5) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma modeli araştırmacıların büyük çoğunluğu nicel metodoloji kapsamında deneysel yöntemi kullanmayı ve testle veri toplamayı tercih etmişlerdir. Yapılan içerik analizi sonucunda biyoteknoloji gibi sosyobilimsel bir konuda 12 yılda toplamda 21 tez çalışması yapıldığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Biyoteknoloji Öğretimi, İçerik Analizi, Fen Eğitimi

**İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLANMA DÜZEYLERİ İLE OKULA
DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ DÜZEYİ****Dr. Gülşah GÜRKAN**

MEB

Şulehan KIRAÇ

MEB

Bu çalışmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin, okula bağlanma düzeyleri ile okula doyumları arasındaki ilişki düzeylerini belirlemektir. Araştırma, 2018-2019 öğretim yılı güz yarısında Malatya’da bir ilkokulda okumakta olan 49 kız, 44 erkek öğrenci olmak üzere toplamda 93 ilkokul öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin okula bağlanma düzeyleri ile okula doyumları arasındaki ilişkileri sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenerek, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmanın verileri “Kişisel Bilgi Formu”, Randolph, Kangas ve Ruokamo (2009) tarafından ilköğretim çağı öğrencilerinin kapsamlı okul doyumlarını ölçmek için geliştirilmiş, 6 maddeden oluşan tek boyutlu “Çocuklar İçin Kapsamlı Okul Doyumu Ölçeği” ve Hill (2006) tarafından çocuk ve ergenlerin okula bağlanma düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilen ve Türkçe’ye Savi (2011) tarafından uyarlanan 13 maddeden oluşan “Çocuk ve Ergenler İçin Okula Bağlanma Ölçeği” ile elde edilmiştir. Toplanan veriler t-testi ve korelasyon analizleri uygulanarak analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda Çocuklar İçin Kapsamlı Okul Doyumu Ölçeği’nin güvenilirlik katsayısı 0,78 ve Çocuk ve Ergenler İçin Okula Bağlanma Ölçeği’nin güvenilirlik katsayısı 0,76 olarak bulunmuştur. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin okula doyum düzeyleri ve okula bağlanma düzeylerinin çok yüksek olduğu ve öğrencilerin okula doyum düzeyleri ile okula bağlanmaları arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişkinin olduğu, öğrencilerin okula doyum düzeyleri ve okula bağlanma düzeylerinin cinsiyete ve sınıf düzeyine göre farklılaşmadığı bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Okula Bağlanma, Okula Doyum, İlkokul Öğrencileri

**TÜRKİYE’NİN ULUSLARARASI İNGİLİZCE DİL YETERLİLİK SEVİYESİ,
YABANCI DİL ÖĞRENMEDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM
YOLLARI**

Halil KÜÇÜKLER
Balıkesir Üniversitesi

Özet

Türkiye'nin uluslararası İngilizce Yeterlilik seviyesi dünya sıralamasında geri sıralardadır. Dünya sıralamasında 73. sıradadır. Dil seviyesi ise 47,17. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin İngilizce yeterlilik seviyesinin niçin gerilerde kaldığı ve Türkiye'deki yabancı dil öğrenme/öğretme zorlukları ve çözüm yolları üzerinedir. Yabancı dil öğreniminin önemi son zamanlarda gündemden güne hızla artmaktadır. Pek çok kişi bir yabancı dil öğrenmenin uluslararası önemini gündemden güne fark ederek bir yabancı dil öğrenmek istemektedirler. Pek çok kişi özellikle İngilizce öğrenimi daha çok yaygın kullanıldığından dolayı İngilizce öğrenimine karşı daha çok ilgi ve öğrenme isteği duymaktadır. Yabancı dil öğrenimi ve öğretiminde karşılaşılan pek çok zorluklar ve problemler vardır. Bunları tek bir başlık halinde ifade etmek mümkün değildir. Bu problemlerin çözümlerini de uzun uzun ele almak gerekmektedir. Bu problemlerin en önemlileri arasında, yabancı dil öğretiminde geçirilen zaman, becerilere uygun yöntem uygulama, dil pratiği sağlamadaki sorunlar, gelişmiş teknolojilerin ve internetin dil öğrenme ve öğretiminde yeterince kullanılmaması vb. sorunlar şeklinde sıralanmaktadır. Bu sorunların çözümü noktasında, devlet okullarında çeşitli programlar ve ders kitapları bazında çeşitli çalışmalar yapılmıştır ve hala bu konuda çeşitli yenilikler hayata geçirilmek istenmektedir. Bunların arasında İngilizce öğretimi erken yaşlara ve ilkokulların 2.sınıflarına kadar indirgenmiştir. İngilizce haftalık ders toplam saatleri arttırılmıştır. Yabancı dil öğrenme geçirilen zaman, dil seviyelerine uygun düşen yöntem ve metaryallerle, becerilerin gelişmesini sağlama, dil pratiği uygulamaları konusunda internet teknolojilerinin etkili kullanımı, uluslararası değişim programlarının yaygınlaştırılması, dil öğretiminde başarılı olmuş programların paylaşılması vb çözümler yabancı dil öğrenmenin hem kalitesini arttıracak hem de öğrenmenin yaygınlaşmasını ve kolaylaşmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Dil yeterlilik, yabancı dil öğrenimi/öğretimi, dil becerileri*

BİLİM VE TEKNOLOJİNİN SANAT UYGULAMALARI ÜZERİNDEKİ ÖNEMİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akif KAPLAN
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cavit POLAT
İğdır Üniversitesi

Özet

Bilim ve sanat doğayı algılama, anlama ve yansıtmada kendine özgü yöntemler kullanır. Teknoloji ise bilim ve sanatın bir aradalığıyla sanatsal üretime yenilikler kazandıracak araç ve gereçleri ortaya koyar. Dolayısıyla bilim, sanat ve teknoloji sürekli bir etkileşim içindedir.

Sanatın tarihsel sürecinde bilim ve sanat ilk kez Rönesans'ta etkileşim içine girer. Bu döneme kadar bilim ve sanat ayrı birer kategori olarak düşünülürdü. Rönesans sanatının tek kaçma noktalı ve çizgisel perspektif anlayışı geometri ve optik araştırmalarla desteklenir. Modern döneme kadar Euclid geometrisi, Newton'un fizik ve optik yasaları sanat ve sanatçılar üzerinde önemli rol oynar. Modern süreçte ise Chevreul ve Helmholtz gibi filozofların geliştirdikleri 'aynı zamanda' (simultan) renk zıtlık görüngüsü Empresyonist sanatçıları, 1905 yılında Einstein'in ortaya koyduğu 'Özel Görelilik Teorisi'nin Kübizm sanat akımı üzerinde etkisi olur. Diğer taraftan Fransız matematikçi Maurice Princet'in Kübizmin doğuşunda önemli rol oynamıştır. Günümüz ya da çağdaş sanata gelindiğinde ise resimsel görselleştirmenin ve geleneksel tasarımların bilgisayar programları ve diğer görselleştirme teknolojileri araçlarla tasarlandıkları görülür. Tarihsel süreçte bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler, yeni buluşlar sanatçılar üzerinde etkisini göstermiş yeni anlatım biçimlerinin ve tekniklerinin oluşumunu sağlamıştır. Görüntü üretme teknolojileri çağdaş sanatta sanatçılara apayrı bir üretim seçeneği ve imkanı sunmaktadır. Örneğin, video art, video enstalasyon, enstelasyon, Kamusal sanat gibi sanatın teknolojik olarak dönüşümünü sağlar. Çoğu görüntüleme tekniği süreç olarak icra edilen performans, body art gibi sanat eserlerinin belgelendirilmesi, kalıcılığının sağlanması amacıyla yapılırken, bir çok görüntüleme araçları ise sanat üretiminin asıl tekniği olarak amaç haline gelmektedir. Hangi dönem ve çağda olursa olsun sanatçılar üretim biçimlerini o çağın tekniğiyle üretmeyi başarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Sanat Bilim, Sanat Teknoloji

USULSÜZ TEBLİGAT VE DENETİMİ

Dr. Öğretim Üyesi Şükran AKGÜN

Tebliğatla ilgili temel kaynağımız 1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunudur. Kanunda yürürlüğe girmesinden sonra çok önemli değişiklikler olmuştur. Bunlardan en önemlileri Elektronik tebliğat ile ilgili değişikliktir¹. Bu düzenlemeden sonra sanki Tebliğat Kanunu ile ilgili tüm uygulamaların elektronik yolla yapılacağı izlenimi uyansa da elektronik tebliğ adresi almayan vatandaşlar için halen Tebliğat Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

Tebliğat işlemi haber verme ve haber vermeyi belgelendirmeyi içerir. Haber vermenin önemi, Anayasada yer alan(md.36) “hak arama hürriyeti” bu kapsamda adil yargılanma hakkının kullanımı ile yakından ilgilidir. Kişilerin bu haklarını kullanabilmeleri için öncelikle kendileri ile ilgili durumdan haberdar edilmeleri gerekir. Bu haberdar edilme işleminin Tebliğat Kanunu hükümlerine uygun olarak yapılması gerekir.

Şekli ve emredici hükümleri içeren Tebliğat Kanunu hükümlerine uyulmadan yapılan tebliğat usulsüzdür. “*Usulüne aykırı tebliğin hükmü: Madde 32 – Tebliğ usulüne aykırı yapılmış olsa bile, muhatabı tebliğe muttali olmuş ise muteber sayılır. Muhatabın beyan ettiği tarih, tebliğ tarihi addolunur.*” Şeklinde yer alan düzenleme karşısında usulsüz tebliğatın tamamen geçersiz olmadığını ancak muhatabının bu usulsüz tebliğattan haberdar olduğunu bildirmesi halinde haberdar olduğu tarih itibarıyla tebliğatın usulüne uygun olarak kabul edileceğini anlıyoruz.

Tebliğatın usulsüzlüğünü inceleyecek olan makam “tebliğ evrakına karşı gidilecek yol bakımından hangi makam yetkili ise, o makam tarafından incelenir.”².

Yargıtay’a göre, icra ve iflas işleri nedeniyle gönderilen tebliğatlardaki usulsüzlüğün muhatap tarafından iddia edilmesi üzerine icra mahkemesi tarafından incelenerek karar verilmesi gerekir. İcra dairesi kendiliğinden tebliğatın usulsüzlüğünü dikkate alamaz³. Yargıtay’ın bu doğrultudaki kararları istikrar kazanmış durumdadır.

Ancak, Yargıtay, İİK md 5 gereğince devlet aleyhine açılan tazminat davalarında verdiği kararlarında ise bu görüşün aksine icra müdürlerinin tebliğatın usulüne uygun olup olmadığını denetleme yükümlülüklerinin olduğunu kabul etmektedir. Yargıtay bir kararında;

¹ Tebliğat Kanununun 7?a maddesi, 11.1.2011 tarihli 6099 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ve 28.2.2018 tarihli 7102 sayılı kanununun 48 inci maddesi ile yapılan değişiklikler.

² Yılmaz Ejder/Çağlar Tacar, Tebliğat Hukuku, Yetkin Yayınları, 5. Baskı, 2007, sh.882.

³ 12.HD. 17.2.1976 tarih,11333/1569 (Uyar Kambiyo Senetlerine Mahsus takip, sh.439,440;Detaylı Bilgi için bkz Yılmaz/Çağlar, s.882 vd.

“İcra müdürü, ödeme emrine ilişkin tebligatın Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemekle yükümlü olduğundan, yapılan usulsüz tebligat nedeniyle hakkındaki takibin kesinleşmesi sonucu taşınmazı (haksız olarak) satılan borçlunun Adalet Bakanlığı aleyhine açtığı tazminat davasının kabulü gerekecektir”.⁴ Sonucuna varmıştır. Burada usulsüz tebligatın icra dairesi tarafından kendiliğinden incelenip incelenmeyeceği konusunda çelişkili kararlar olduğu görülmektedir.

Yargıtay’ın aynı nitelikteki olayla ilgili farklı düzenlemeler karşısında birbiri ile temelde çelişen düşüncelere dayanarak verdiği kararlar konusunda bir an önce içtihatlarını birleştirme yoluna gitmesi gerekir.

Tebligat Kanununun usulüne uygun yerine getirilmesi hak arama özgürlüğü ve adil yargılanma hakkı ile yakın ilgisi nedeniyle kanımızca Tebligat Kanununun 1. Maddesi gereğince tebligatı çıkartan merciler tarafından tebligatın usulüne uygun olup olmadığının incelenmesi gerekir. İlgili merci tarafından yapılacak inceleme ile anlaşılacak usulsüzlüklerinde düzeltilmesi mümkün olmalıdır. Ancak usulsüzlüğün ilgili mercii tarafından yapılan incelemeye rağmen anlaşılabilmesi halinde devletin sorumlu olması da düşünülmemelidir. Örneğin muhatabın evine geçici olarak gelen annesinin “aynı çatı altında yaşayan annesi” beyanını kabul ederek imza atması halinde ilgili merciiin bunu anlaması mümkün değildir. Buna karşılık Ticari şirketlere yapılan tebligatlarda yetkili aranmadan doğrudan çalışan imzasına tebligatın yapılmasının usulsüzlüğü ilk inceleme ile anlaşılacak bir usulsüzlüktür.

Bu hususlar dikkate alınarak Usulsüz tebligatla ilgili bir başka konuda 32. Maddede açıkça tebliğ tarihi olarak düzeltilecek tarihin muhatabın öğrendiğini beyan ettiği tarih olduğunu belirtmesine rağmen Yargıtay istikrarlı bir şekilde dosya kapsamından muhatabın tebligatı daha önce öğrendiğinin anlaşılması halinde bu tarihin tebliğ tarihi olarak kabul edileceğini bildirmesidir. Bu durum Kanunla getirilmiş olan istisnanın genişletilmesi niteliğinde olduğundan uygun değildir.

⁴ 4 HD.16.1.2003 T. E:2002/8860,K: 344 (Naklen Uyar Talihicra ve İflas Kanunu Şerhi Cilt:1 İİK. 1-16, 2. Baskı, Feryal Matbaacılık, Ankara 2004 s.390 dv.).

- Y. 12. HD. 27.04.2006 T. E. 2006/6073, K. 2006/9352:
- «Borçlu MT'ye 163 örnek ödeme emri 15.05.2004 tarihinde 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 21. maddesine göre tebliğ edildiği ancak, Tebligat Tüzüğü'nün 28. maddesinin uygulanmadığı, görülmekle tebligat usulsüzdür. Bu durumda, 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 32. maddesi gereğince tebliğ tarihinin belirlenmesi zorunludur. Anılan maddede "tebliğ usulüne aykırı yapılmış olsa bile muhatabı tebliğe muttali olmuş ise muteber sayılır. Muhatabın beyan ettiği tarih tebliği tarihi addolunur." hükmüne yer verilmiştir.
- Somut olayda, 11.03.2005 tarihli haciz borçlu MT huzurunda yapıldığından ve borçlu haciz tutanağını imzaladığından artık bu tarihte takipten haberdardır. Tebligata muttali olduğu 11.03.2005 tarihine göre, yasal 7 günlük şikayet süresi geçirilerek yapılan tebligatın usulsüzlüğü şikayetinin süreden reddi gerekirken isin esası incelenerek yazılı şekilde karar verilmesi isabetsizdir.»

Yukarıda yer alan içtihatla borçlunun yapılan hacizle ödeme emri tebliğine vakıf olduğu kabul edilse dahi borçlunun dosyaya belge ibraz etmesi halinde belgenin ibraz tarihinden önceki her tebligata vakıf olduğunu kabul etmek mümkün değildir. Bu nedenle redici kurallara uygulama ile istisna getirilmesi kanımızca yerinde bir sistem değildir.

Anahtar kelimeler: Usulsüz tebligat, Usulsüz tebligatın incelenmesi , usulsüz tebligatta sorumluluk

ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİ İLE DAHA İYİ BİR YAŞAM ENDEKSİNİN ÜLKELER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Burcu ORALHAN
Nuh Naci Yazgan Üniversitesi

Yaşam kalitesi, üretim ve yaşanabilir standartların sağlanmasından daha kapsamlı bir kavramı ifade etmektedir. Sosyal ve bireysel olmak üzere iki ana unsur refah kavramını açıklamaktadır. Bireylerin daha iyi bir yaşam standardına sahip olabilmesi için refah ve esenliğin ölçümü dikkate alınarak OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) tarafından birçok kriteri barındıran daha iyi yaşam endeksi oluşturulmuştur. OECD daha iyi yaşam endeksi bir grup ülkeyi kapsayan 11 refah göstergesi içeren kapsamlı bir dizi göstergelyi içermektedir. Bunlar her bir ülkenin halkına refah sağlama yönündeki performansını ölçmeye yönelik belirlenen genel refah göstergeleridir. Her bir gösterge, refah için gerekli olan kilit bir konuyu yansıtmaktadır. Ancak, bu veri kümesinin kullanımı ve farklı değerlendirmeleri kullanıcılara bırakılmıştır. Bu çalışmanın amacı, Daha İyi Yaşam Endeksi verilerini Türkiye ve araştırma kapsamında belirlenen diğer ülkeler ile karşılaştırmaktır. Endeks gelir, iş, sivil katılım, sağlık, iş, konut, iletişim ve toplum, çevre, eğitim, yönetim, güvenlik, iş yaşam dengesi ve yaşam memnuniyeti kriterlerinden oluşmaktadır. Çalışmada 2017 yılında OECD tarafından yayınlanan veri seti kullanılmıştır. Çok kriterli karar verme yöntemleri ile analiz edilerek ülkelerin daha iyi bir yaşam endeks sıralamaları belirlenmiştir. Çalışmada ele alınan çok kriterli karar verme yöntemlerine göre hangi yöntemin daha iyi olacağına yönelik sonuçların performansları kıyaslanarak en iyi yöntem sonucunda elde edilecek sıralamanın belirlenmesi sağlanmıştır. Bu sayede daha iyi yaşam endeksinde yer alan kriterlerin belirlenen yöntemlerle entegrasyonunun sağlanmasının yanında, ülkelerin refah düzeylerinin daha kolay anlaşılması ve ülkeler arasında daha iyi bir karşılaştırma yapılabilmesi olanağı sağlanmış olmaktadır. Sonuç olarak ülkelerin sıralamalarının tespitiyle birlikte ülkelerin sıralamalarını iyileştirebilmeleri için ihtiyaç duyabilecekleri kriterlerdeki değişimlerde göz önüne serilmiş olacaktır.

Anahtar Sözcükler: Çok kriterli Karar Verme, Yaşam Memnuniyeti, Daha İyi Yaşam Endeksi

KAMUDA ETİK KÜLTÜRÜN OLUŞUMUNDA ETİK LİDERLİĞİN ROLÜ**Doç. Dr. Sefa USTA****Doç. Dr. Hakan CANDAN**

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Kamuda etik yönetim şekillenmesinde etik kültürün rolü önemlidir. Kamuda etik kültürün şekillenmesinde ve güçlenmesinde kamu görevlilerine ve özellikle idarecilere önemli görevler düşmektedir. Kamu yöneticilerinin etik değerlerin bilincinde olmaları, etik ilke ve davranış standartlarını benimsemeleri ve bunlara uygun hareket etmeleri etik kültürün kamuda yerleşik hale gelmesinde önemli bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kurumsal düzeyde etik kültürün oluşumunda etik liderlik önem arz etmektedir. Kamu yönetiminde etik liderlik; etik dışı davranışların önlenmesinde ve çalışanların etik ikileme kaldığı durumda nasıl davranmaları gerektiği konusunda yol gösterici olacaktır. Etik lider konumundaki yöneticiler, kurum çalışanlarına çekici gelen fakat etik açıdan sorun doğuracak hareketlerden kaçınmaları noktasında yol gösterici olacaktır. Etik dışı tutum ve hareketlerin önüne geçilmesinde en temel ve etkili yol çalışanların etik karar verme gücünün ve bilincinin geliştirilmesidir. Kurumun hedef ve amaçlarının etik değerlere dayalı olarak etik kurum kültürü oluşturma ve etik kültürü geliştirme çabası, etkili bir kurum yöneticisi veya liderinin öncelikli amacıdır. Diğer bir ifadeyle, bir kurumun yöneticisi, etik liderlik davranışı göstererek, kurumundaki etik koşulların oluşmasında temel belirleyici işlevi görecektir.

Buradan hareketle hazırlanacak çalışmanın temel iddiası, kamuda etik kültürün şekillenmesinde temel faktör yöneticilerin etik liderlik davranışlarıdır. Çalışmada cevabı aranan en temel soru, kamuda etik liderliğin sürdürülebilmesi için lideri izleyen ve takip eden çalışanlar ve liderin içinde bulunduğu toplum tarafından etik ilke ve değerlerin içselleştirilmesinin nasıl bir etkisi olacaktır.

Bu bağlamda çalışma kapsamında öncelikle, siyasal, yönetsel ve toplumsal kültürden hareketle, bürokratik kültür ve kamuda etik kültür konuları ele alınacaktır. Daha sonra lider ve yönetici arasındaki farkların incelenip, kamuda etik liderliğin önemi incelenecek ve etik liderliğin kamuda etik kültürün yerleşik hale gelmesindeki rolü değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Bu kapsamda hazırlanan çalışmada betimsel analiz yönteminden yararlanılarak, konuyla ilgili literatür taranacak ve bu konuda kaleme alınmış kaynaklardan faydalanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Liderlik, Yönetsel Etik, Etik Kültür, Etik Liderlik

ONLINE ALIŞVERİŞTE GÜVEN VE TEKNOLOJİ KABUL MODELİ (TAM)

Dr. Öğr. Üyesi Kumru UYAR

Özet

We Are Social Ocak 2019 Raporu'na göre Dünya'da 4.39 milyar internet kullanıcısı vardır. Aynı rapora göre 82,4 milyon nüfusa sahip ülkemizde ise; nüfusun %72'sini oluşturan 59.36 milyon internet kullanıcısı bulunmaktadır. İnternet kullanımının bu kadar yaygınlaşması ve internet alanında yaşanan gelişmeler tüm işletmelerin, pazarlama faaliyetleri içinde online satış çabalarının önemini arttırmıştır. İnternette alışveriş imkanı ile ticaret gerçek anlamda küreselleşmiştir. Ayrıca, günümüzde tüketiciler her istedikleri anda zamandan ve mekandan bağımsız olarak internet üzerinden alışveriş yapabilmektedirler.

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin online alışveriş davranışlarının TAM çerçevesinde değerlendirilmesidir. Çalışma, Davis'in (1989) kullanıcıların yeni bir teknolojiyi benimseyip benimsememeleri ile ilgili karar verme sürecini modellediği bir bilgi sistemleri kuramı olan teknoloji kabul modelini (TAM) temel alır. Çok sayıda ampirik çalışmada kabul gören TAM, algılanan fayda (PU), algılanan kullanım kolaylığı (PEU), bileşenlerinden oluşmaktadır. Çalışmada bu modele güven değişkeni de eklenmiştir. Veriler Kayseri'de eğitim gören 127 üniversite öğrencisinden kolayda örnekleme yolu ile toplanmıştır. Yüz yüze anket yöntemi ile elde edilen verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Katılımcıların % 57'si bayan, % 43'ü erkektir. Katılımcıların yaşları 18-26 arasında değişmektedir. Katılımcılar internet üzerinden en çok giyim alışverişi ve bankacılık işlemleri yapmaktadırlar.

Veri toplamak için kullanılan anket formunda yer alan ölçekler geçmiş çalışmalar incelenerek belirlenmiştir. Algılanan kullanım kolaylığını ve algılanan faydayı ölçmeye yönelik ifadeler Davis (1989) ve Gefen, Karahanna ve Straub (2003); Güveni ölçmek için kullanılan ifadeler Gefen vd. (2003). Çevrimiçi alışverişe yönelik satın alma niyetini ölçmeye yönelik ifadeler ise, Moon ve Kim (2001) çalışmalarından uyarlanmıştır. Kullanılan ölçeklerin Cronbach's Alpha değerleri 0,894-0,857 arasındadır. Elde edilen sonuçlara göre algılanan kullanım kolaylığının, algılanan fayda ve online satın alma niyeti üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı etkisi bulunmaktadır. Ayrıca, algılanan faydanın, online satın alma niyetleri ve algılanan kullanım kolaylığı ile pozitif yönde ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Araştırma, üniversite öğrencilerinin internette alışveriş davranışının farklı bir örnekleme test edilmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Online alışveriş, teknoloji kabul modeli (TAM), tüketici davranışı, güven

İNTİFA HAKKININ REHNEDİLEBİLİRLİĞİ

THE PLEDGE OF THE RIGHT OF USUFRUCT

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim GÜL
Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Özet

Şahsa bağlı irtifak haklarından olan intifa hakkı, hak sahibine intifa hakkının konusu üzerinde tam yararlanma yetkisi veren sınırlı ayni haktır. İntifa hakkı, diğer sınırlı ayni haklardan farklı olarak taşınırlar, taşınmazlar, haklar, alacaklar veya bir malvarlığı üzerinde kurulabilir (TMK m.794). Taşınırlarda zilyetliğin devri, alacaklarda alacağın devri, taşınmazlarda tapu kütüğüne tescil ile intifa hakkı kurulur (TMK m.795). Taşınmaz üzerindeki yasal intifa hakkı tapu kütüğüne tescil edilmemiş olsa bile, durumu bilenlere karşı ileri sürülebilir. Tescil edilmiş ise, herkese karşı ileri sürülebilir. İntifa hakkı, kararlaştırılan sürenin dolmasıyla, süre kararlaştırılmamışsa en çok yüz yıl sonunda, gerçek kişilerde hak sahibinin ölümüyle, tüzel kişilerde ise kişiliğin ortadan kalkmasıyla sona erer. İntifa hakkının gerçek kişilerde hak sahibinin ölümüyle, tüzel kişilerde ise kişiliğin ortadan kalkmasıyla sona ermesi ve üçüncü kişilere devredilememesi nedeniyle şahısla kaim bir hak olarak nitelendirilir. Şahısla kaim bir hak olması nedeniyle intifa hakkı mirasçılara intikal etmez. İntifa hakkının devredilememesi, taşınmazlar üzerinde bağımsız ve sürekli hak olarak nitelendirilmesine, dolayısıyla tapu siciline taşınmaz olarak kaydına engel olur. Bu nedenle intifa hakkı bakımından taşınmaz rehni hükümlerinin uygulanması, bu kapsamda ipotek kurulması mümkün olmadığı söylenebilir. Bunun yanında başkasına devredilebilen hakların rehni mümkün olduğundan ve intifa hakkının başkasına devri mümkün olmadığından intifa hakkının, hak olarak rehninin mümkün olmadığı söylenebilir. Bununla birlikte intifa hakkının kurulmasına ilişkin sözleşmede aksine bir hüküm yoksa veya durum ve koşullar hak sahibinin şahsen kullanmasını gerektirmiyorsa, intifa hakkının kullanılması başkasına devredilebilir. İntifa hakkının kullanımının üçüncü kişilere devredilebilmesi, intifa hakkının kullanımının hak olarak rehin edilmesini mümkün kılar. İntifa hakkının üzerinde kurulduğu taşınır, taşınmaz, hak veya malvarlığı olmasına göre rehnin kurulma şartları değişir. Taşınmazlar üzerinde kurulu intifa hakkı kullanılmaya rehninin tapu sicilinin beyanlar hanesine kaydının yapılmasına imkân sağlanması, intifa hakkı kullanım rehninin açıklık (aleniyet) kazanmasını sağlayacaktır. İşbu bildiri ile intifa hakkının rehin edilebilmesi açıklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İrtifak hakkı, intifa hakkı, tapu sicili, şahısla kaim hak, rehin

Abstract

Being one of the easements, the right of usufruct is a type of limited real right that gives the right holder full authority to utilize the subject of this right. Unlike other limited real rights, the right of usufruct may be established on real estates, movables, rights, receivables or assets (TCC Art.794). The usufruct may be established by way of transfer of the possession of movables, transfer of the receivable for receivables, registration with the land registry for real estates (TCC Art.795). Even if the legal usufruct on the real estates is not registered with the land registry, it can be claimed against third parties who are aware of this right. If registered, it can be claimed against everyone. The usufruct expires after the specified period, expires at the end of a maximum period of one hundred years if there is no specified period, ends with the death of the right holder or in the context of legal persons with the dissolution of the legal person. The right of usufruct is regarded as the personality right (personal easement) due to the death of the rightful owner in real persons, the termination of the personality in legal entities and the inability to be transferred to third parties. The usufruct does not pass down to heirs due to the personality right (personal easement). The right of usufruct as an independent and permanent right cannot be registered with the land registry as real estates due to the inability to transfer of this right. Therefore, it can be argued that implementation of provisions of real estate's pledge in order, to establish a mortgage in this context for the usufruct is not possible. In addition, it can be claimed that the usufruct cannot be pledged as right due to the nontransferable of usufruct because only transferable right can be pledge. However, if there is no contrary provision in the contract for the establishment of the usufruct, or if the situations and conditions do not require the right holder to use this right personally, the exercise of usufruct right may be transferred to others. The transfer of the exercise of usufruct right to third parties enables the use of usufruct right to be pledged as rights. The conditions of establishment of the pledge depends on whether it is to be created on real estates, movables, rights, receivables or assets. Registration of the pledge of the exercise of the usufruct right on real estates in the declarations section of the land registry will enable to the publicity of the pledge of the use of the usufruct. This paper analyses the pledge of usufruct.

Keywords: Easement, usufruct, land registry, personality of usufruct, pledge

Kaynakça

- AKİPEK, Jale/AKINTÜRK, Turgut/ATEŞ, Derya: Eşya Hukuku, 2.Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2018.
- ANTALYA, O. Gökhan: Eşya Hukuku, Giriş, Temel Kavramlar, Ayni Haklar, C. 1, 1. Bası, Legal Yayıncılık, İstanbul 2018.
- ANTALYA, O. Gökhan: Eşya Hukuku, Zilyetlik, C.2, 1.Bası, Legal Yayıncılık, İstanbul 2018.

- ANTALYA, O. Gökhan/TOPUZ, Murat: Eşya Hukuku, Tapu Sicili, C. 3, 1. Bası, Legal Yayıncılık, İstanbul 2018.
- AYBAY, Aydın/HATEMİ, Hüseyin: Eşya Hukuku, 4. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.
- AYİTER, Nüşin: Eşya Hukuku (Kısa Ders Kitabı), Sevinç Matbaası, Ankara 1977.
- DERELİ, Zeliha: Roma Hukukundan Günümüze İntifa Hakkı Sahibinin Hakları, TAAD, C.1,Y.2011, Sa.7,
- ERTAŞ, Şeref: Eşya Hukuku, 14. Bası, Barış Kitabevi, İzmir 2018.
- GÜMÜŞ, Mustafa Alper: Türk Medeni Kanunu'nun Getirdiği Şerhler, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2007.
- GÜRSOY, Kemal Tahir/EREN, Fikret/CANSEL, Erol: Türk Eşya Hukuku, 2. Bası, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1984.
- HATEMİ, Hüseyin/SEROZAN, Rona/ARPACI, Abdülkadir: Eşya Hukuku, Filiz Kitapevi, İstanbul 1991.
- KÖPRÜLÜ, Bülent/KANETİ, Selim: Sınırlı Ayni Haklar, 2. Bası, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1982-1983.
- NOMER, Haluk Nami, ERGÜNE, Mehmet Serkan: Eşya Hukuku, 6. Bası, Oniki Levha Yayınları, İstanbul 2019.
- OĞUZMAN, Kemal/SELİÇİ, Özer/ OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe: Eşya Hukuku, 21. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 2018.
- ÖZEN, Burak: Eşya Üzerinde İntifa Hakkı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2008.
- ÖZTAN, Bilge: Medeni Hukukun Temel Kavramları, 40. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2015.
- REİSOĞLU, Safa: Türk Eşya Hukuku, C. 1, 6. Bası, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No: 440, Ankara 1980.
- SİRMEN, A. Lale: Eşya Hukuku, 6. Bası, Yetkin Yayınevi, Ankara 2018.
- ÜNAL, Mehmet/BAŞPINAR, Veysel: Şekli Eşya Hukuku, 9. Bası, Savaş Yayınevi, Ankara 2017.

NEYZEN TEVFİK'İN TÜRKÇESİ ÜZERİNE TESPİTLER

Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN

Çankırı Karatekin Üniversitesi

Neyzen'in kullandığı Türkçede müzik duygusunun, ritmin ve ahengin çok büyük yeri vardır. Bugün farklı bir karakterde bulunsa da şairin yetiştiği bölge olan Bodrum'un Osmanlı devrinde ve cumhuriyet döneminin başlarında Türk halk kültürünün ve sanatının yaşatıldığı yerlerden biri olması şair üzerinde önemlidir. Çünkü Bodrum, Neyzen'in çocukluğunu geçirdiği, halk kültürünü yaşatan ve geleneksel sanatı devam ettiren şahsiyetleri tanıdığı, etkilendiği yerdir. Orta Asya'nın içlerinden Anadolu'ya gelerek Anadolu'nun son noktaları olan Akdeniz kıyılarına ulaşan gerçek Türk kültürü ve sanatı, Neyzen'in şiir dilinde ve bu dile bağlı musikide öncü bulunan etkidir. Bu öncü etki, Anadolu'nun ve Anadolu'nun tabii devamı olan adalarda Türk halkının diliyle Türk halk sanatını icra eden müzisyenlerin, sanatçıların etkisidir. Neyzen Tevfik'i farklı bir sanatçı yaparak diğerlerinden ayıran özelliğın temelinde Bodrum'daki çocukluk yıllarında görüp seyrettiği ve sanat şuuruna yerleştirdiği simaların, dervişlerin büyük rolü vardır. Türk dili ve edebiyatı tarihi içinde, Neyzen Tevfik'in şiiri ile Şair Eşref'in şiiri aynı çerçevede ve zamana ait olarak değerlendirilir. Fakat Şair Eşref'in Neyzen Tevfik'in şiir dilinin oluşmasındaki öğretici katkısı belirtilmelidir. Kullandıkları dilde bulunan keskin tavır ve söz sanatlarının abartılı hakimiyeti aynı derecededir. Esasen Neyzen Tevfik'in bir şair olarak diğer şairlere göre farkı, halk şairleri gibi kahvede, meyhanede "ney" üfleyip "ney"i şiirine katması, şiir diline müziği de ilâve edip etkileyiciliğini arttırmasıdır. Şairin şiirindeki hiciv içerikli ifadeler; kötü idareye ve sadece menfaate odaklanmış dünya insanına karşı bir dil, bir halk savunması gibidir. Öldüğünde halkın cenazesine teveccüh ederek sevgisini bildirmesi hakiki halk şairi olduğunu göstermiştir. Bugün ne yazık ki Neyzen Tevfik, genel olarak madde bağımlısı ve argo sözler ile şiirler yazmış birisi olarak tanınmakta ve tanıtılmaktadır. Öyle ki Türk milli sanatına ve Türk milletine karşı kendisini sorumlu görmüş bir şair olduğu pek bilinmez. "Türk'e Öğüt" başlığıyla bilinen manzume, millet meselelerine olan duyarlılığının ispatıdır. Kısacası, bu bildiri; Neyzen Tevfik'in Türkçesi üzerine tespitler yapılmış, şiirlerinden seçilmiş örnekler sunularak şiir dili, etkilendiği kaynaklarla birlikte değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Neyzen Tevfik, Türkçe, şiir, dil, tespitler.

ORHAN VELİ'NİN TÜRKÇESİ ÜZERİNE TESPİTLER

Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN

Çankırı Karatekin Üniversitesi

Orhan Veli Kanık; kısa, mensur karakterde ve hatta şiir olarak görülmeyecek sözlerin şiir dilindeki sahibi, “nasır”, “ter” gibi şiirde, şairâne söyleyişte asla kendine yer bulamayacak unsurları şiir diline geçirmiş bir şair olarak bilinmesinin yanında, “İstanbul’u Dinliyorum”, “Gün Olur”, “Anlatamıyorum”, “Dedikodu” gibi bünyesinde gerçek şiir özellikleri barındıran ve şairane üslupla örülmüş şiirlerin de aynı zamanda şairidir. Türk dili ve edebiyatı tarihinde “Garip” olarak anılan akımın, diğer ismiyle “I. Yeni Akımı”nın kurucusudur. Orhan Veli’nin birçok şiiri halkça da tanınmış, popüler olmuş ve müzisyenlerin notalarında şarkı hüviyeti kazanmıştır. Orhan Veli’nin şiirinde kullandığı Türkçe, halkın bildiği ve tanıdığı bir Türkçedir. Çünkü Orhan Veli’ye göre şair, sözcüklerin basitliklerinden yararlanabilir, şiire girmesi yasaklanmış sözcükleri şiire sokabilir ve halka ait ortamda bulunarak bu ortamı şiir dilinde kullanarak okuyucusuna aktarabilir; fakat aynı zamanda şair, estetik gayesi bulunan, şekli önemseyen yani öncelikle “sanat” icra etme hedefinde bulunan şiirler de yazabilir. Orhan Veli’nin Türkçesine bakıldığında, şiirleri gözden geçirildiğinde, şiir dilinde özgürlük isteyen bir şair olduğu açıkça görülmektedir. Yani Orhan Veli’ye göre şair, dilini istediği gibi, herhangi bir baskıda kalmadan kullanabilir. Şairin şiirleri arasında halkı anlatan ve estetik gaye gütmemiş şiirler olduğu kadar halkı anlatmayan ve estetik gayesi bulunan şiirler de vardır. Şair, özellikle Fransız edebiyatından seçip Türkçeye aktardığı şiirlerde, kendi şairlik yeteneğini, şiir dilindeki estetiğe bağlı prensipleri kullanmış, şiirin şekle ait özelliklerine ileri seviyede bağlı kalarak şiiri bir “sanat” olarak bildiğini de göstermiştir. Bu bildiride, Orhan Veli’nin Türkçesi üzerine tespitler yapılmış, şiirlerinden seçilmiş örnekler sunulurken şiir dili, etkilendiği kaynaklarla birlikte değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Orhan Veli, Türkçe, şiir, dil, tespitler

TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE KULLANILMAYAN “BAŞA/BAŞTA HASIR YAKMAK”
DEYİMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi Murat PARLAKPINAR
Bitlis Eren Üniversitesi

Özet

Türk Dil Kurumunun çevrimiçi *Güncel Türkçe Sözlüğü*'nde; “Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir” olarak tanımlanan deyimler Türkçenin temel söz varlığı içinde önemli bir yere sahiptir. Dilin bünyesinde kalıplaşmış olarak kullanılan deyimler anlatıma canlılık ve güç katarlar. Bu sayede düşünceler ve olaylar muhataba daha etkili biçimde aktarılır. İlgi çekici bir anlatımı bulunan, ifadeyi daha zengin kılan deyimler genellikle bir hikâyeye, bir efsane veya olaya dayanır. Bazı kişilerle ilgili anılar ve hikâyeler, tarihte yaşanmış çeşitli olaylar deyimlerin ortaya çıkış nedenleri arasında ön sıralarda yer alır. Yaşanmış olayların, tarihi kişiliklerin konu olduğu deyimlerin ortaya çıkış hikâyeleri çoğu zaman ilginç ve şaşırtıcı olabilmektedir. Kimi deyimler geçmişten günümüze canlılığını ve işlevliğini korurken kimi deyimler sosyal ve kültürel yaşamımızdaki değişimlerin etkisiyle kullanılmaz olmuş, yok olup gitmiştir. Günümüzde artık kullanılmayan, terk edilmiş deyimlerimizden biri de “başa/başta hasır yakmak” deyimidir. Kaynağı hakkındaki en eski bilgileri *İstanbul Ansiklopedisi* adlı eserinde veren Reşad Ekrem Koçu İstanbul ağzı sohbet dilinde kullanılan bu deyim, “her tehlikeyi göze alarak ve bütün engelleri yıkarak en son, en büyük makama başvurmak manasında” söylenen bir deyim olduğunu ve ateş istidası denilen bir gelenekten ortaya çıktığını belirtmektedir. İstanbul yaşamında görülen bu geleneğin izleri aslında çok eskilere götürülebilmektedir. Kaynağı kültürel bir ananeye dayanan bu deyim sadece günlük konuşma dilinde kullanılmadığı edebiyatımızda özellikle de divan ve halk şairlerinin imaj dünyasında da yer alarak onların eserlerinde kullandıkları bir unsura dönüştüğü görülmektedir. Bu bildiride başa/başta hasır yakmak deyiminin kaynağı ortaya konulacak ve deyim, Divan ve halk şiirinde kullanış şekilleri tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Deyim, Başa/başta hasır yakmak, divan şiiri, halk şiiri

**İŞ VE İŞLEYİŞLERİ BAKIMINDAN MİLLİ EĞİTİMDE İŞ SAĞLIĞI VE
GÜVENLİĞİ****OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY IN TERMS OF WORK AND FUNCTIONING
IN NATIONAL EDUCATION****Hürmüz Elif ÖZLEVENT**
MBA**Özet**

İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG), işyerlerinde oluşacak tehlikeleri önlemek ve çalışanların sağlığını korumak için yürütülen sistemli ve bilimsel çalışmaları ifade etmektedir. 2016 yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri'nde İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İSGB) kurulmuştur. Bu Birimlerin amacı, okullarda, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'ndan ve ilgili mevzuattan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamak; İş Sağlığı ve Güvenliği kültürünü oluşturmak ve yaygınlaştırmak; rehberlik etmek; eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürütülmesinde öğretmen ve öğrencilerin sağlık ve güvenliğine ilişkin gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak için iş ve işleyişlerde bulunmaktadır. Bu iş ve işleyişleri gerçekleştirmek üzere İSGB, bulunduğu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde yer alan okul ve kurumlarda İSG Kurulu, Risk Değerlendirme Ekibi, Acil Durum Plan ve Ekibi oluşturulmasını; tahliye ve kaçış planlarının hazırlanmasını; Temel İSG Eğitimlerinin tamamlanmasını sağlamaktadır.

Milli Eğitimde İSG iş ve işleyişlerinde ulaşılmak istenen hedeflere yaklaşılmakla birlikte daha etkin iş ve işleyişler için yeni yaklaşımların da ortaya konması gerekmektedir. Sözelimi okullarda İSG kültürü istenen düzeyde değildir. Bu duruma bir çözüm olarak ilk öğretim, orta öğretim, lise ve dengi okullar ve hatta yüksek öğrenim düzeyinde, İSG kültürü dersi müfredata eklenmelidir. Nitekim Avrupa Birliği İSG Strateji Belgesinde, en az sekiz saatlik İSG eğitimi öngörülmektedir. Ayrıca, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı tüm okul ve kurumlarda İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı Sertifikası'na sahip öğretmenlerin İş Güvenliği Uzmanı olarak atanması öngörülmüştür. Ne var ki bu atamalar henüz gerçekleşmemiş, 2020 yılına ertelenmiştir. Söz konusu okul ve kurumlarda İSG iş ve işleyişlerinin daha sağlıklı olarak yürütülmesi bakımından bu atamaların gerçekleşmesi gerekmektedir.

Çalışmada, öncelikli olarak Milli Eğitimde İş Sağlığı ve Güvenliği'nin iş ve işleyişlerinin neler olduğu ele alınmış, İSG iş ve işleyişlerinde istenen başarının elde edilip edilmediği incelendikten sonra, bu faaliyetlerin daha sağlıklı biçimde yürütülebilmesi için çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: iş sağlığı ve güvenliği, milli eğitim, isg, isgb, okullar ve güvenlik, risk, isg kültürü

DULKADİRLİ MEMLUKLU ARASINDA BİR SEFİRE: HATİCE (MISIR) HATUN

Dr. Öğr. Gör. Mehibe ŞAHBAZ
Çukurova Üniversitesi

Özet

Türk siyaset kültüründe önemli bir konuma sahip olan kadınların, devlet idaresindeki etkisi ve bu etkinin derecesi oldukça önemlidir. Gerek Selçuklular gerekse Beylikler ve Osmanlılar döneminde kadınların sosyal hayatın içerisinde etkin olduğu, seferlere çıkıp, savaşlara katıldığı devlet ve siyasetten ayrı düşünülmediği görülmüştür. Siyasi evlilikler, en eski devirlerden günümüze farklı coğrafyalarda birçok devletin başvurduğu bir araç olmuştur. Bilhassa da Anadolu'da kurula beylikler ile çağdaşı olan komşu devletlerarasında uygulanmış ve zamanla da devlet politikasına haline gelmiştir. Anadolu'da en fazla Türkmen oymağı ihraç eden Dulkadir Beyliği, Maraş'tan başka Diyarbakır, Halep, Boz ok, Adana hatta Kütahya ve Aydın'a kadar geniş bir coğrafyada yaklaşık 185 yıl hüküm süren Dulkadiroğulları beyliği çağdaşı olan birçok beylik ve devletlerle kız alıp kız vermiştir. Bu tür amaçlı evlilikleri Mısır Memluklarıyla, Kadı Burhaneddin Ahmet'le, Akkoyunlularla, ve Osmanlılarla yapmıştır. Bu sayede Dulkadiroğulları beyliği düşmanlarına karşı akrabalık kurmuş olduğu devlet ve beyliklerle birlikte hareket edip kendi nüfuslarını sağlayabilmişlerdir. Çalışmamızda Dulkadirli sarayına gelin gelen, Kadı Burhaneddin Ahmet'in kızı Hatice (Mısır Hatun) ile Dulkadir Beyi Nasireddin Mehmet Beyle evliliği ele alınırken Dulkadiroğulları Beyi Nasireddin Mehmet Bey dönemindeki komşu beylikler ve devletler arasındaki siyasi ilişkiler ele alınmıştır. Dulkadiroğulları ve Memluklular arasında hâkim oldukları bölgenin egemenliği için yapmış oldukları savaş ve sulh dönemlerinde iki devlet arasında birçok sorunun halledilmesi için sefirelik görevini üstlenen Hatice (Mısır Hatun) 'un sefireliği ve devletin iç ve dış ilişkilerinde çeşitli vesileler ile üstlendiği önemli misyonla devlet siyasetine ve diplomatik ilişkilere yön vermiştir. Hatice (Mısır Hatun) Akıllı ve zeki siyasî hamleleri, himayeci tavırları ile siyasî ve idarî hayattaki etkin ve dirayetli bir kadın olmasının yanı sıra oldukça hayırsever bir banidir. Hatice (Mısır Hatun) 'un adına Kayseri ve Kudüs'te yaptırılan mimari eserler üzerinde de durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Beylikler, Dulkadirli, Memluklu, Hatun, Savaş, Siyasi

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK KÜLTÜRÜNDE DÖVME

Dr. Öğr. Gör. Mehibe ŞAHBAZ
Çukurova Üniversitesi

Özet

İnsanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahip olan “dövme” yazının icadından önceki dönemlerden itibaren insanın kendisini sembolik olarak ifade etmesinin en eski yöntemlerinden biri olmuştur. İnsanlık tarihi sözden imgeye geçerken içerisinde yaşadığı doğa olaylarından etkilenmiş, anlayamadığı şeylerden korkmuş ve tanımlayamadığını da cisimlendirerek ona simgeler yüklemiştir. İnsanoğlu korku, çaresizlik, kötü güçlerden korunma, geleceği bilme arzusu gibi sebeplerden dolayı oluşturmuş olduğu soyut kavramlara simgesel anlamlar yüklemiştir. Eski dönemlerden değişik kültürlerden günümüze kadar gelebilen dövme motiflerinin hiç şüphesiz ki derin anlamları ve gizemleri vardır. Birçok kültürde farklı anlamlarda kendisini ifade eden dövme bazen bir kabilenin totemi olurken, bazen de dövmeye insanları kötülükten koruyan bir tılsım ve kahramanlığın nişanesi olarak bakılmıştır. İslam Öncesi Türk kültüründe dövme ise başlangıçta şaman din adamlarınca yapılmış ve bu yapılan dövme sayesinde kötülüğün ve uğursuzluğun bedenden uzaklaştırıldığına inanılmıştır. Daha sonraki dönemlerde de Eski Türklerde dövme, daha çok Türk kültürünün ayırıcı özelliklerinden biri olan "tamgalama" ya da "daglama" geleneğinin bir parçası olarak ortaya çıkmıştır. Amacımız bir beden bezeme türü olan dövme bir toplumun simgesel iletişimi olmakla beraber toplumların dövmeye nasıl özgün anlam ve işlevler yüklediğini ve dövme geleneğinin yıllar içerisinde çeşitlenerek nasıl çok zengin anlam, işlev ve uygulamalara sahip olduğunu açıklığa kavuşturaktır. Çalışmamızda dövme'nin İslamiyet Öncesi Türklerde ne anlama geldiğini, yapılış amaçları, taşıdığı anlamlar ve anlamların zaman içerisinde değişerek ne anlama geldiği ve farklı kültürlerin dövmeye yükledikleri benzer ve farklı anlamlar da göz önünde bulundurulmuştur. Böylece, Eski Türk toplumlarında dövmenin kendine özgü tarihsel, coğrafi ve kültürel koşulları dikkate alınarak incelenmeye çalışılmıştır. Çünkü Eski Türk devletlerinde dövmelerin yaşanılan coğrafyayı, bu coğrafyadaki yaşam tarzını ve inanç sistemlerini temsil ettiği ileri sürülmektedir. Önceleri çoğunlukla bir inanca olan bağlılığı ya da bir gruba aitliğin simgesi olan dövmelerin zaman içerisinde değiştiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Kültürü, Gelenek, Tamga, İnanç

**TÜRKİYE’NİN ÖDEME ŞEKİLLERİNE GÖRE DIŞ TİCARETİNDE J-EĞRİSİ
HİPOTEZİ**

M.Sami SÜYGÜN
Fatih KAPLAN
Safa KOCADEMİR
Tarsus Üniversitesi

Türkiye dış ticaret istatistiklerinin üretilmesinde “Özel Ticaret Sistemi”ni uygulamaktadır. Dış ticaret istatistikleri, diğer ülkelerden Türkiye’nin istatistik bölgesine giren veya istatistik bölgesinden diğer ülkelere giden; katı ihracat ve ithalat rejimi, dahilde ve hariçte işleme rejimi, sınır ticareti, finansal kiralama yoluyla ithalat, parasal olmayan altın, yeniden ihracat/ithalat sınıflandırmasına ait olan malların ticaretini içermektedir. J-eğrisi hipotezi ise literatürde; yerli kurun değer kaybetmesiyle birlikte dış ticaret açığının kısa dönemde önce artmasını, daha sonra azalmasını ifade etmektedir. Bu çalışmanın amacı Türkiye’nin ödeme şekillerine göre dış ticaretinde J-eğrisi hipotezinin geçerliliğini test etmektedir. Bu amaç doğrultusunda öncelikle, ödeme şekillerine göre dış ticaret açıklarının grafiksel analizi yapılmış, reel döviz kur endeksi ile söz konusu dış ticaret açıkları karşılaştırılmıştır. Çalışmanın analiz kısmında ise Rose ve Yellen (1989) metodolojisi izlenerek 2007:01-2017:4 ödemine ait üçer aylık verileri ile regresyon tahminleri yapılmıştır. Yapılan analizlerden elde edilen sonuçlara göre j eğrisi hipotezi kısmen geçerlidir.

PATENT SAYILARININ TEKNOLOJİ SINIFLANDIRMASINA GÖRE ÜRÜN İHRACATINA ETKİSİ: ALMON MODELİ

M. Sami SÜYGÜN
Fatih KAPLAN
Safa KOCADEMİR
Tarsus Üniversitesi

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de yapılan patent başvurularının teknoloji sınıflandırmasına göre ürün ihracatına etkisini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda 2009:01-2017:04 dönemi üçer aylık patent başvurusu, yüksek teknoloji yoğun ürün ihracatı, orta yüksek teknoloji yoğun ürün ihracatı, orta düşük teknoloji yoğun ürün ihracatı ve düşük teknoloji yoğun ürün ihracatı verileri kullanılmıştır. Ekonometrik metodoloji aşamasında ise gecikmesi dağıtılmış modellerden birisi olan Almon Modeli kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, ihracatta teknoloji yoğunluğu arttıkça patent başvurularının gecikme etkisi kısalmaktadır. Elde edilen bu sonuca göre, Türkiye’de patent başvuruları teknoloji yoğun ürün ihracatına hızlı bir şekilde kanalize edebilmektedir.

**YÖNETİLENLERİN HAKSIZLIKLARA KARŞI KORUNMASINDA BİR ARAÇ:
ŞİKÂYET HAKKI**

Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI
Necmettin Erbakan Üniversitesi

Özet

Nasıl ortaya çıktığı ile ilgili herhangi bir bilgi olmamakla birlikte, dilek ya da şikâyet için yetkili makamlara başvurabilme hakkı ya da uygulaması, yönetilenlerin bir hak arama biçimi olarak, tarihin belli dönemlerinde gündeme gelmiş bir konu olarak dikkat çekmektedir. Bu hakkın toplumun tümü için bağlayıcı kararlar alma yetkisine sahip olan “yönetenlerle”, alınan bu kararlara rıza gösterenler ya da rıza göstermek zorunda kalanlar yani “yönetilenler” arasındaki ilişkinin başlamasına kadar uzanmaktadır.

Bu hak ya da uygulama, bazen yöneticilerin sebep oldukları uygulamalardan kaynaklanan hoşnutsuzluğu ifade etme aracı olarak kullanırlarken, bazen de yapılması istenilen birtakım hizmet ve işlemlerin yerine getirilmesi hususundaki görüş, dilek ya da şikâyet biçiminde, yönetenlere bildirme yolu olarak görülmüştür.

İslâm öncesi Türk Devletleri’nde de görülen, ancak İslâm Devleti ile kurumsallaşmaya başlayan şikâyette bulunma hakkı; Türk-İslâm Devletleri’nin birçoğunda kurumsal olarak yer almıştır. Türk-İslâm Devletleri’nde ya tek tek ya da toplu olarak, yöneticilerden kaynaklanan sorunları, yöneticilerin yapmış olduğu haksız uygulamaları ortadan kaldırmak, bu tür konuları hükümdarlara bildirmek için bu yolu kullanmışlardır. Halkın bu hakka sahip olması, Türk-Türk İslam Devletlerini o dönemde var olan diğer birçok tek kişi idaresinden ayırmakta ve farklı kılmaktadır.

Bu bağlamda ele alınabilecek olan bu çalışma, İslâmiyet’in kabulü öncesi Türk devletleri, İslam devleti, Osmanlı öncesi Türk-İslam devletleri, Osmanlı klasik dönemindeki yönetilenlerin uğradığı haksızlıkları giderecek, yönetenleri denetleyecek bir yol olarak Şikâyet Hakkı’nın araştırma, incelenme ve değerlendirilebilmesinin akademik anlamda aydınlatıcı olabilme ve bir katkı sağlanabilmesi adına önemli bir işlevi yerine getireceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şikâyet Hakkı, Güvenlik, Yöneten, Yönetilen, Haksızlık

TANZİMAT DÖNEMİNDE OSMANLI HUKUKU VE YARGI TEŞKİLATI

Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Özet

Monarşiyle yönetilen devletlerin hemen hemen hepsinde, yasama, yürütme ve yargı fonksiyonları, adı ne olursa olsun (halife, sultan, emir, padişah vs.) devlet başkanının sorumluluğu altında olmuştur. Ancak devlet başkanı bu fonksiyonlarını vekilleri vasıtasıyla kullanmıştır. Yargı fonksiyonu da devlet başkanı adına onun tayin ettiği hâkimler tarafından yerine getirilmiştir.

Tanzimat'ın çeşitli alanlarda getirmiş olduğu yenilikler arasında en önemlisi hukuk alanında getirmiş olduğu yeniliklerdir. Tanzimat, Osmanlı Devleti'nde o zamana kadar hüküm sürmüş olan "keyfilikten hukukiliğe", "kanunsuzluktan meşruiyete", "ehemmiyetsizlikten emniyete" geçişi ifade etmektedir.

Osmanlı Devleti'nin Tanzimat öncesi hukuksal yapısı, XIX. yüzyılda ortaya çıkan gelişmeleri karşılamaktan uzak kalmıştır. Geleneksel hukuk (İslâm hukuku) ıslah edilerek, ortaya çıkan yeni ihtiyaçları karşılayabilir hale getirmenin olanaksızlığı karşısında, Tanzimat döneminde yeni bir hukuk düzeninin temelleri atılmaya başlanmıştır. İslâm hukukunun dışında oluşan ve laik karakterli olan bu hukuk düzeni, İslâm hukuku ile birlikte ve aynı zamanda yürürlükte olmuştur.

Tanzimat dönemi ve daha doğrusu II. Mahmut ve onu takip eden dönem, yargı organları açısından da yeniden düzenlemelere sahne olan bir dönem olmuştur. 1839 sonrası yapılan reformlar, II. Mahmut'un yaptığı reformlar gibi ordu, merkezi bürokrasi, taşra yönetimi, vergilendirme, eğitim ve haberleşme alanlarını kapsarken adli reformlara ve danışmaya dayalı usullere çok daha fazla ağırlık verilmeye başlanmıştır.

Bu çalışmada genel olarak Tanzimat öncesi Osmanlı Devleti'ndeki hukuk ve yargı sistemi, hukuk ve yargı sisteminde yaşanan bozulmalar, bu bozulmalara bir çözüm olarak Tanzimat Fermanı'nın ilanı ve hukuk ve yargı sisteminde yaşanan değişim anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Hukuk ve yargı sistemi, Tanzimat Fermanı, Yeniden yapılanma

KLASİK DÖNEM OSMANLI YÖNETİM GELENEĞİNDE YARGI ORGANLARI

Doç. Dr. M. Fatih Bilal ALODALI

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Özet

İslâm hukuku, Osmanlı toplumunun gelecekteki şeklini belirlemekte bütün diğer etkenlerden daha büyük ve önemli bir role sahip olmuştur. Gerek Osmanlı Devleti içinde, gerekse İslâm dünyasının başka yerlerinde İslâm hukukunu koruyan ve uygulayanlar; eser yazan fıkıh bilginleri, müderrisler ve kadılar olmuştur. XIV. yüzyılda Osmanlı topraklarının ve diğer Anadolu Beylikleri'nin Müslüman nüfusunu oluşturan Türklerin büyük çoğunluğu okur-yazar olmamalarından dolayı inançlarının temel ilkelerinden başka bildiklerinin çoğunu, atalarının İran ve Selçuklu Anadolu'sunda yaşayan ve Farsça konuşan Müslümanlarla temaslarından edindikleri anlaşılmaktadır. Ancak İslâm hukuk sisteminin tam anlamıyla yerine oturması ve uygulanabilmesi için, müderrislere, müftülere ve kadılara ve doğal olarak onların yetişmesini sağlayacak olan medreselerin kurulmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Kendisinden önce müslüman olan Türk Devletleri gibi Osmanlı Devleti de hukuk sistemi olarak İslâm Hukukunu benimsemiş ve diğer Türk-İslâm devletlerinde olduğu gibi yargı organları yine kadılardan oluşmuştur. Ancak “Şer’iye Mahkemeleri” denen kadılar dışında da yargı organları ve makamları da olmuştur.

Osmanlı Devleti'nde kadıların eğitimi ve yetişmesi için ilk medrese Orhan Gazi zamanında kurulmuştur. Ancak Osmanlı devlet ve toplum sisteminde “tedris, kaza ve ifta” mesleklerinin ayırımı, derecelenmesi, rütbelerin eşitlenmesi ve kadılık kurumunun asıl şekillenışı Fatih Sultan Mehmet devrinde gerçekleşmiştir.

Bu çalışmada genel olarak klasik dönemde Osmanlı Devleti'ndeki yargı organlarına, bir idari ve adli birim olan kadılık teşkilatına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Yargı Teşkilatı, Kadı, Kazasker

**TÜRKİYE' DE HİBRİT-ELEKTRİKLİ OTOMOBİL SATIŞLARININ TEŞVİKİNDE
MOTORLU TAŞIT VERGİSİ ÜZERİNE BİR ÖNERİ**

Öğr. Gör. Dr. Yakup ASLAN
Bitlis Eren Üniversitesi

Özet

Küreselleşmenin etkisiyle dünya ticaretinde baş döndürücü gelişmeler yaşanmaktadır. Enerji piyasaları da bu gelişmelerden etkilenmektedir. Ülke ekonomileri cari açık dengelerinde pozitif rol oynayan enerji sektörüne çok önem atfetmektedir. Petrol gibi rezerv miktarlarının her geçen zaman diliminde eridiği gerçeği de ülkeleri yeni enerji arayışlarına itmektir. Özellikle petrol yoğun olmayan ülkeler rekabet potansiyellerini arttırabilmek için, yenilenebilir enerji başta olmak üzere enerji sektöründe çok yönlü girişimler yapmaktadırlar. Gelişmekte olan ülkeler klasmanında olan ülkemizde yerli otomobil hedefini ortaya koymuştur. Üretimi planlanan araçların, tüm dünya piyasalarıyla rekabet edebilmesi ülke ekonomisi için önem arz etmektedir. Üretimi elektrikli ve hibrit olarak tasarlanan yerli otomobilin tutundurulması aşaması oldukça önemlidir. Dünyadaki birçok ülke kısa ve uzun vadeli hedefler doğrultusunda, fosil yakıtlarda üretilen otomobillerin üretimine kademeli olarak izin vermeyeceğini ifade etmişlerdir. Bunun göstergelerinden biri olarak da ülkemizde üretilen Corolla modelinde, Toyota dizel motorlu araç üretiminin durdurulduğunu açıklamıştır. Otomotiv sektöründeki gelişmelere bakıldığında, yeni dünya düzeninde benzinli ve dizel araçlara yer olmayacağı rahatlıkla ifade edilebilir. Daha çevreci, ekosisteme daha duyarlı olan elektrikli ve hibrit otomobillerin üretimi ve satışı cazip hale getirilmeye çalışılmaktadır. Ülkemizde özellikle belirlemiş olduğu hedefler doğrultusunda elektrikli ve hibrit otomobil alanında etkin adımlar atabilmek için yoğun gayret sarf etmektedir. Bu hedeflere ulaşabilmek için çeşitli teşvik paketlerine ihtiyaç vardır. Bu çalışma, elektrikli ve hibrit otomobillerin üretim aşamasından, son tüketiciye aktarılma aşamasında üretilen bu araçları daha cazip hale getirebilmek için Motorlu Taşıtlı Vergisi özelinde yapılabilecek iyileştirmeye dair bir öneri sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hibrit Otomobil, Elektrikli Otomobil, Motorlu Taşıtlı Vergisi

**TÜRKİYE' DE ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARINA UYUM
SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Öğr. Gör. Dr. Yakup ASLAN
Bitlis Eren Üniversitesi

Özet

Uluslararası Muhasebe Standartları, muhasebe olaylarında yaşanan sorunlara çözüm önerileri sunmak adına oluşturulan standartlar olarak kabul görmektedir. Bu standartlar muhasebe sistemine bütüncül bir yaklaşımla bakmasından ötürü oldukça değerlidir. Muhasebe, bir işletmede cereyan eden tüm mali olayları kaydetmek, sınıflandırmak, özetlemek ve raporlamak suretiyle işletmelerin kaynak-varlık dengesinin etkili ve verimli takip edilmesini sağlayan bir bilim dalıdır. Muhasebe, bahsi geçen rolleri üstlenirken seçilen muhasebe politikalarındaki farklılıklar, ülkeden ülkeye değişen finansal tablo formatları, denetimde yaşanan sorunlar, mevcut düzendeki kanun boşlukları gibi birçok sebepten dolayı farklı yorumlamaları da beraberinde getirmektedir. Uluslararası Muhasebe Standartları'nın literatürde Uluslararası Raporlama Standartları olarak sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu durum finansal raporlamanın standartların belirlediği çerçeve hakkında önemli ipuçları vermektedir. Ülkemizde bu standartlara uyum süreci halen devam etmektedir. Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren tüm firmalar finansal tablolarını, Uluslararası Muhasebe Standartları çerçevesinde hazırlamaları kanunen zorunlu hale getirilmiştir. Yatırımcıların hisse senedi tercihlerinde, hazırlanan mali tabloları doğru yorumlayabilmeleri kar marjlarına doğrudan etki etmektedir. Türkiye Muhasebe Standartları olarak Türkçeye çevrilen bu standartlar yapılan bilimsel çalışmalara göre tüm meslek mensupları tarafından tam olarak özümsememiştir. Ülkemizde bu standartlara uyum sürecinin tamamlanması için Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGMDSK) kurulmuştur. Bu kurum oldukça etkin olarak çalışmaktadır. İlgili tüm taraflara gerekli yorumlamaların nasıl yapılacağına dair projeksiyon tutmaktadır. Bu çalışmayla Uluslararası muhasebe standartlarına uyum sürecinde yaşanan sorunlar genel olarak ele alınarak, uyum sürecinin etkinliğine katkı sunacağı düşünülen hususlar ifade edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Raporlama, Uluslararası Muhasebe Standartları, Türkiye Muhasebe Standartları

ENDÜSTRİ 4.0 ve MUHASEBE EĞİTİMİ

Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe UZUN KOCAMIŞ
Dr. Özgür ÖZKAN
İ.Ü.C. SBMYO

Endüstri 4.0, özellikle sanayileşmiş, ileri teknolojilerle üretim yapan ve bu alanda büyük bir finansal kaynak tahsis eden toplumlarda öne çıkmaktadır. Dördüncü sanayi devrimi; üretimle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olan tüm birimlerin birbirleriyle işbirliği yapmasını, dijital verilerin yazılım ve bilgi teknolojileriyle bütünleştirilmesini öngörmektedir. Endüstri 4.0 işletmeleri, piyasaya hakim olma ve sermayeden pay alma konusunda çok önemli bir noktaya taşıyacaktır.

Endüstri devriminin iş yapma şeklini değiştireceği öngörülmektedir. Bu süreçte bazı meslekler kaybolacak, bazı meslekler de gelişerek bugün bilmediğimiz meslek dalları ortaya çıkacaktır. Endüstri 4.0 devrimi tüm meslekleri etkilediği gibi **muhasabe mesleğini** de etkileyecektir.

Teknolojik gelişmeler neticesinde muhasabe mesleğinin yapısı ve çerçevesi değişmektedir. Muhasebe toplama, analiz etme, çözüm geliştirme ve nihayetinde bu çözümleri üretme ve karar verme kararları için raporlar hazırlar. Muhasebe prosedürlerinde geleneksel yöntemlerin yerine bilimsel yöntemlerin kullanılması verimlilik ve hızı artıracaktır. Bilgisayar sistemleri sayesinde muhasebecilerin iş yükü azaltılmıştır. Önümüzdeki yıllarda, muhasebeciler tarafından yapılan birçok işlemin yapay zeka ve otomasyon sistemleri tarafından yapılması kaçınılmaz bir gerçektir. Muhasebe mesleğinin dijital alanındaki gelecekteki değişiklikler bu çerçevede tanımlanmakta ve yeniden yapılandırılmaktadır. Endüstri 4.0 muhasabe mesleğinde nasıl yeni fırsatlar yaratacaktır. Son zamanlarda gündemde olan mesleklerden biri de mali mühendisliktir. Mali mühendislik, muhasabe mesleğini mühendislik temelinde yeniden tasarlamayı ve gelecekte analitik düşünme yeteneğini kazanmayı amaçlamaktadır. Mali mühendislik, muhasabe mesleğine her türlü bilgi sisteminde çeşitli yöntemlerle odaklanan ve bir bütün olarak tasarıma odaklanan muhasebecileri eğitecek ve böylece muhasebeyi geliştirecektir.

Muhasebe eğitimi açısından muhasabe eğitiminin sektörün beklentilerine göre düzenlenmesi kaçınılmazdır. Muhasebe eğitimi süreçlerimizin yeniden tasarlanması gerekmektedir. Bu çalışmada, öncelikle Endüstri 4.0 sanayi devrimi anlatılarak, dijitalleşme ve teknolojik gelişmelerin muhasabe mesleğini ve muhasabe eğitimini ne şekilde etkileyeceği tartışılacaktır.

KALİTE MALİYETLERİ VE MUHASEBE SİSTEMİ

Dr. Özgür ÖZKAN
Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe UZUN KOCAMIŞ
İ.Ü.C. SBMYO

Kalite kavramı, özellikle üretimde işbölümünün ve uzmanlaşmanın ortaya çıkardığı artan rekabetin bir sonucu olarak gündeme gelmiştir. Artan rekabet işletmeleri yeni arayışlara itmektedir. Bu arayışın odak noktasını da işletmenin diğer etkenlerden daha fazla kontrolüne alabileceği maliyetler oluşturmaktadır. İşletmeler belirledikleri amaçlara ulaşabilmek için daha fazla işletme içi unsurlara yönelmek zorunda kalmışlardır. Bu unsurların en önemlisi de kuşkusuz maliyetlerdir.

İşletmeleri temel amacı sürdürülebilir kârlılık düzeyine ulaşmak ve bu kârlılığı istikrarlı bir şekilde sürdürmektir. Bu temel amaca ulaşmak için ikincil amaçlara ihtiyaç vardır. İşletmelerin kâr elde etmek ve topluma hizmet etmek gibi temel (genel) amaçlarının yanı sıra uzun dönemli büyüme, tüketicilere kaliteli mal ve hizmet sunma, çalışanlara uygun ücret verme ve toplumsal sorumluluk gibi özel amaçları da bulunmaktadır. “Kalite maliyetleri” meydana gelebilecek hataları önlemek amacıyla yürütülen faaliyetlerin planlı kalite muayenelerinin ve mamulün üretim aşamalarında veya müşteriye tesliminden sonra görülen hataların sonucunda ortaya çıkan maliyetlerdir.

Muhasebenin temel kavramlarından süreklilik ilkesi gereğince işletmelerin ömrünün süresiz olması kalite yönetiminin sağladığı önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir mamül veya hizmetin kalitesi onun önceden belirlenmiş ve duyurulmuş standartlara uygunluğu olarak tanımlanabilmektedir. Toplam kalite yönetimi ise günümüzde işletmelerin performans arttırıcı bir strateji olarak kullandığı bir anlayış haline bürünmüştür. Kalite maliyetleri ise meydana gelebilecek hataları önlemek amacıyla yürütülen faaliyetlerin planlı kalite gözlem ve kontrolleri ile mamul üretim aşamalarında veya üretim sonrasında görülen hataların sonucunda ortaya çıkan maliyetlerdir.

Bu çalışmada, kalite maliyet sistemi tüm yönleriyle ele alınarak, kalite maliyetlerinin analizi, değerlendirilmesi ve raporlanması hususlarına yer verilmiştir.

**İRAN İSLAM CUMHURİYETİ'NİN YÖNETİM YAPISI ÜZERİNE BİR
DEĞERLENDİRME**

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem AKMAN
Gülseren ERGÜN
Süleyman Demirel Üniversitesi

İran İslam Cumhuriyeti çok eski ve köklü bir yönetim ve idari yapıya sahiptir. İslam öncesi dönemde de Fars halkının güçlü bir idari yapısı bulunmuştur. Aslında Ortadoğu topraklarına baktığımızda devlet geleneği olan Türkiye, Mısır ve İran dışında ülke bulunmamaktadır. İran topraklarından bahsederken üzerinde binlerce yıllık devlet geleneğinden söz edilebilir. İran, İslamiyet öncesi kadim imparatorlukların vücut bulduğu, kendine has devlet ve bürokrasi sınıfının oluştuğu, köklü ve büyük bir medeniyeti temsil eder. İslam dini ortaya çıktıktan sonra birçok coğrafyada olduğu gibi bu topraklara da ulaşmış ve bu durum İran'da yeni bir dönemin başlamasına neden olmuştur. İran toprakları, Şia mezhebinin benimsendiği ve sahip çıkıldığı alan olmuştur.

İran İslam Cumhuriyeti siyasi sistemi diğer batılı devletlerden oldukça farklılık gösteren bir yapılanmaya sahiptir. İran İslam hukuku, tamamen kendine has bir mahiyet taşımakta ve hatta İslam Hukukunun Caferî inancına göre şekillenmektedir. Caferî inancına özgü imamet anlayışına istinaden, anayasada çok geniş yetkilere sahip olan Lider, Kuran-ı Kerim'de yer alan her türlü durumlar dışında sınırsız yetkilere sahiptir. Kuvvetler ayrılığı ilkesinin uygulandığı anayasada Lider, yasama, yürütme ve yargı erklerinin en yetkili kişisidir. İslam hukuk sisteminin karar alma yöntemi olan Şura prensibi ile İran İslam Cumhuriyeti'nde yönetimde söz sahibi olan birçok kurum, buna Lider de dâhil olmak üzere, halk tarafından ya da halkın seçtiği temsilciler tarafından seçilmektedir.

İran İslam Cumhuriyeti farklı yönetim yapısı ile dünya ülkelerinden oldukça farklı bir konumdadır. Bu nedenle çalışmada Orta Doğu ve Orta Asya'yı birbirine bağlayan, klasik batı tipi kurumların yanında ona paralel olarak oluşturulan kurumsal örgütlenmelerin bulunduğu İran İslam Cumhuriyeti'nin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, öncelikle İran'ın tarihsel gelişim sürecinden bahsedilecek ve ülke hakkında genel bilgiler verilecektir. Ardından İran İslam Cumhuriyeti'nin sosyo-ekonomik yapısı, devletin oluşumu, anayasal sistem, yerel yönetimler ve siyasal yaşamı irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: İran, Merkezi Yönetim, Yerel Yönetimler

**BAĞIMSIZLIK SONRASI KATAR'DA YAŞANAN DÖNÜŞÜM: YÖNETSEL YAPI
ÜZERİNDEN BİR İNCELEME**

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem AKMAN
Gülseren ERGÜN
Süleyman Demirel Üniversitesi

Özet

Ortadoğu Coğrafyası ve Basra Körfezi zengin kaynakları ve semai dinlerin doğduğu topraklar olması nedeni ile tarih boyunca hep devletlerin hegemonya kurmaya çalıştıkları topraklar olmuştur. Bu durum bağımsızlığını kısa bir süre önce ilan etmiş olan Katar Devleti için doğru dış politikalar uygulanarak imkânsızlaştırılmıştır. Katar'ın Ortadoğu coğrafyasındaki 11,000 km kare civarında yüzölçümü ve 2,5 milyon civarında nüfusu ile bu seviyede yüksek bir dinamizm beklenemezdi. Katar ekonomik gücü, medya gücü, siyasal reformlar, hak ve özgürlüklerin genişletilmesi, farklı coğrafyalardan ülkelerle geliştirilen ilişkiler, artan diplomasisi ile kendisine küresel bir rol biçmektedir. Yapılan reformlar, anayasa değişikliği ve 2022 FIFA Dünya Kupası başta olmak üzere, önemli uluslararası spor turnuvalarına ev sahipliği yapıyor olmak gibi birçok modern hareketlilik dünyanın gözünü Katar'a çevirmesine sebep olmuştur. Ayrıca Katar dijitalleşme konusunda da yaptığı çalışmalar ile kendinden söz ettiren bir ülke olma özelliği taşımaktadır.

Çok derin bir tarihi geçmişe sahip olmayan Katar'ın 3 Eylül 1971 tarihinde bağımsızlığına kavuşmuş olmasıyla siyasi tarihi başlamaktadır. Ancak Katar öne çıkan bu özellikleri nedeniyle ayrıntılı olarak araştırılması ve incelenmesi gereken bir ülke olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle çalışmada Ortadoğu'nun en önemli siyasal ve ekonomik aktörlerinden biri olan Katar'ın yönetim yapısının ayrıntılı olarak araştırılması ve incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede öncelikle Katar'ın genel özellikleri ele alınacaktır. Ardından Katar'ın merkezi ve yerel yönetim yapısı yasama, yürütme ve yargı organları ayrıntılı olarak incelenecektir. Ayrıca Modern Katar Devleti'nin monarşi yapılanmasını ele alarak dünya siyasetindeki yerine değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Katar, Merkezi Yönetim, Yerel Yönetimler

İŞÇİ DÖVİZLERİ VE FİNANSAL ERİŞİM: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

REMITTANCES AND FINANCIAL INCLUSION: EVIDENCE FROM TURKEY

Doç. Dr. Yılmaz BAYAR
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÖZTÜRK
Uşak Üniversitesi

Özet

1980’li yıllardan itibaren küreselleşmenin hız kazanması ile birlikte birçok ülke mal, hizmet, fiziksel ve beşeri sermayenin uluslararası hareketliliği üzerindeki kısıtlamaları gevşetmiştir. Bunun sonucu olarak özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere gelişmiş ülkelere önemli miktarda beşeri sermaye hareketliliği olmuş ve söz konusu göçmenler kazandıkları dövizleri ülkelerine transfer etmişlerdir. Bu çalışmada nedensellik analizi kullanılarak Türkiye’de 1980-2016 döneminde işçi dövizleri, finans kurumlarına erişim ve finans piyasalarına erişim arasındaki etkileşim incelenmiştir. Çalışma sonucunda işçi dövizleri, finans kurumlarına erişim ve finans piyasalarına erişim arasında anlamlı etkileşimler belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İşçi dövizleri, finans kurumlarına erişim, finans piyasalarına erişim, nedensellik analizi

Abstract

Many countries have loosened the barriers over the international mobility of goods, services, physical, and human capital together with the accelerating globalization process as of 1980s. So significant amount of human capital has moved to the developed countries from especially underdeveloped and developing countries and the aforementioned immigrants transferred their remittances to their native countries. This study investigates the interaction among remittances, financial institutions access, and financial markets access in Turkey over 1980-2016 period by causality analysis. We found the significant interactions among remittances, financial institutions access, and financial markets access.

Keywords: Remittances, financial institutions access, financial markets access, causality analysis

**MALİ TEŞVİKLER İLE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ NEDENSELLİK
İLİŞKİSİ: TR62 BÖLGESİ ÖRNEĞİ****Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ****Doç. Dr. Yılmaz BAYAR****Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÖZTÜRK**

Uşak Üniversitesi

Özet

Devlet tarafından verilen teşvikler kendi arasında finansal/nakdi, mali ve diğer teşvikler olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Bu sınıflandırma içinde yer alan mali teşvikler ile ilgili literatürde birçok tanım bulunmaktadır. Literatürde yer alan tanımlar genel olarak değerlendirildiğinde mali teşvik; devletin vergiler ve harcamalar yoluyla ekonomik, sosyal ve mali amaçlara ulaşmak için bir araç olarak tanımlanabilir. Türkiye’de yeni teşvik sistemi ile bölgelerin yapısına göre mali teşvik uygulamaları önem kazanmıştır. Nitekim, özellikle tarım sektöründe gelişmişlik düzeyi yüksek olan Çukurova bölgesinde, gerek tarım gerekse sanayi sektörüne yönelik teşvik uygulamaları söz konusudur. Bu açıdan, TR62 bölgesine sağlanan mali teşvikler ile ilgili bölgenin ekonomik büyümesi arasında herhangi bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmek önem arz etmektedir. Bu amaçla bu çalışmada; 2006-2017 döneminde TR62 Bölgesinde (Adana, Mersin) mali teşvikler ile ekonomik büyüme arasındaki ilişki, Konya (2006) panel Bootstrap nedensellik testi ve Dumitrescu ve Hurlin (2012) Nedensellik Testi kullanılarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mali Teşvikler, Ekonomik Büyüme, Dumitrescu ve Hurlin Nedensellik Testi

**MALİ TEŞVİKLER İLE İŞSİZLİK ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİSİ:TR62
BÖLGESİ ÖRNEĞİ**

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÖZTÜRK
Doç. Dr. Yılmaz BAYAR
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ünsal ŞAŞMAZ
Uşak Üniversitesi

Özet

Devlet tarafından sağlanan teşvikler; belirli bir sektörün ve/veya bölgenin, diğerlerine göre daha hızlı gelişmesini sağlamak amacıyla verilen maddi ve/veya maddi olmayan destek ve yardımlardır.

Mali teşvikler; maliye politikasının başlıca amaçlarını oluşturan; ekonomik büyüme, ekonomik istikrar(fiyat istikrarı ve tam istihdam) ile gelir dağılımındaki dengesizliklerin azaltılmasında kullanılan bir maliye politikası aracıdır. Mali teşvikler ayrıca; devlet tarafından tahsil edilmesinden vazgeçilen vergiler olarak da ifade edilebilir. Mali teşvikler; çeşitli vergilerden muafiyet veya istisna şeklinde uygulanabileceği gibi, ödemenin ertelenmesi veya taksitlendirilmesi şeklinde de

uygulanabilir. Bir ülkede uygulanan teşvik politikalarının amaçlarından birisi de, ekonomik ve sosyal boyutu olan işsizlikle mücadeledir. Yeni Teşvik Sistemi'nde dikkat çeken hususlardan birisi, Türkiye'nin coğrafi bölge ayrımı dışında sosyo-ekonomik faktörler dikkate alınarak altı bölgeye ayrılmasıdır. Adana ve Mersin illerinin oluşturduğu TR62 Bölgesi (Çukurova Bölgesi) Düzey 2'de yer almaktadır. Çukurova Bölgesi, Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan "İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması'na" göre 9. sırada yer almaktadır. Aynı çalışmada iller arasında Adana 16. sırada, Mersin 24. sıradadır. Bu açıdan Adana ili ikinci düzey, Mersin ili ise üçüncü düzey iller arasında yer almaktadır.

Tarımda oldukça gelişmiş olan Çukurova bölgesinde, hem tarım sektöründe hem de tarıma dayalı sanayide istihdam edilenlerin oranı yüksektir. Bu açıdan, TR62 bölgesine sağlanan mali teşvikler ile işsizlik arasındaki nedensellik ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmada; 2006-2017 döneminde TR62 Bölgesinde (Adana, Mersin) mali teşvikler ile işsizlik arasındaki ilişki, Dumitrescu ve Hurlin (2012) Nedensellik Testi kullanılarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mali Teşvikler, İstihdam, Dumitrescu ve Hurlin Nedensellik Testi

KİT'LERİN ÖZELLEŞTİRİLMESİ VE SEKA ÖRNEĞİ

Şifa ÖZKAN**Doç. Dr. Sevgi Tüzün RAD**

Mersin Üniversitesi

Yavuz Selim GÜLMEZ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Özet

KİT'ler (kamu iktisadi teşebbüsleri), kuruluş yıllarında temel tüketim malları ve ara malları üreten sanayi kuruluşlarıydı. KİT'ler GSYİH'ya katkıda bulunmuş, yatırım yapmış ve istihdam sağlamıştır. Ancak 1980 sonrası devlet eliyle sanayileşme politikasından vazgeçilmiştir.

Cumhuriyet tarihinin en önemli KİT'lerinden olan SEKA, hem selüloz hem kâğıt üreten bir kamu iktisadi teşekkülü olarak çalışmıştır. Kağıt ürünleri üreten ve toplam üretimin yaklaşık %70'ini karşılayan SEKA, 2005 yılında özelleştirilmiştir. SEKA'nın özelleştirilmesi, devleti ekonomiden tasfiye etmeyi amaçlayan neo-liberal iktisat politikalarının bir sonucudur.

Refah düzeyinin yükselmesi ile birlikte Ülkemizde kağıt kullanımı artmıştır. Türkiye'de kişi başına kağıt tüketimi yaklaşık 67 kg'dır ve AB ortalamasının oldukça altındadır. Bu bağlamda; Türkiye'de sektörün büyümeye açık olduğu görülmektedir. Türkiye'de kağıt üretimi, tüketimi karşılayamamakta, ithalat artmaktadır. Sektörde ihracatın, ithalatı karşılama oranı yaklaşık %48'dir. Dışa bağımlılığın artmasında, SEKA'nın üretimden çekilmesi etkili olmuştur. Diğer yandan, yüksek üretim açığına karşın özel sektörün kapasite kullanım oranı yaklaşık %75'dir.

Ağır sanayinin bir kolu olan kağıt sektörü sermaye yoğun bir sektör olması ve yüksek yatırım gerektirmesi nedeniyle özel sermayenin daha çok da yabancı sermayenin ilgisini çekmektedir. Bununla birlikte, sektörün ihtiyacı olan ham ve yardımcı maddelerin ithal edilmesi ve yoğun olarak enerji kullanımına ihtiyaç duyması, ilk yatırım maliyetinin yüksekliği yerli girişimciliği engellemektedir. Oysa SEKA'nın üretimde bulunduğu dönemde ham ve yardımcı maddelerin ithali çok düşük düzeyde gerçekleşmiştir. Oysa kağıt sanayinin gelişmesi, ithalata bağımlılığın azaltılması, Ülkemiz açısından stratejik öneme sahip kağıt sektörü açısından çok önemlidir.

Bu çalışmada; genel olarak KİT'lerin, Türkiye'nin ekonomik kalkınma politikalarına etkileri incelenerek; SEKA'nın özelleştirilmesi ve özelleştirmenin sektör üzerindeki etkilerinin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: kağıt, ihracat, yatırım

PRIVATIZATION OF STATE-OWNED ENTERPRISE, THE CASE OF SEKA

Abstract

At their establishment stage, state-owned enterprises (SOE) were engaged in production of consumption and interim goods. SOEs contributed to gross national product, investment and employment. Industrialization policy through SOEs was given up after 1980s.

SEKA, producing cellulose and paper, is one of the most important state-owned enterprises in the history of Turkish Republic, constituting 70% of national paper production. Nevertheless; due to neoliberal economic policies SEKA was privatized in 2005.

With the improve in welfare, consumption of paper has increased in Turkey. Per capita paper consumption in Turkey is 67 kg and well below the EU average. In tis regard, sector had the potential for further growth. Domestic paper production is not meeting the demand and paper imports is increasing. The ratio of exports to imports of paper is 48%. The withdrawal of SEKA from paper production has boosted the dependency on exports. On the other hand the capacity utilization in private sector is about 75% despite the gap in production.

Paper manufacturing sector is a capital intensive with high demand for capital investment. This make the sector more attractive for foreign investment. The dependency of the sector on imports for supply of raw material, high demand for initial capital investment and energy are main bottlenecks for local investors. SEKA played a critical role in supply of raw material in the past and decreased the dependency on imports. Development of local paper production and less dependency on imports are of critical strategic importance for Turkey.

A general assessment on role and impact of state-owned enterprises on development policies of Turkey are discussed in this study focusing on consequences of privatization of SEKA.

Keywords: paper, export, investment

**KAMUDA YOLSUZLUKLARLA MÜCADELEDE ETKİLİ BİR ARAÇ VE BİR SİVİL
ERDEM DAVRANIŞI OLARAK İHBARCILIK (WHISTLEBLOWING)****Doç. Dr. Hakan CANDAN****Doç. Dr. Sefa USTA**

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Yolsuzluklar konusu bütün ülkeler için önemli sorun alanlarından birisi olmaya devam etmektedir. Hem kamu yöneticileri hem de araştırmacılar bu konuda çözüm ve çare arayışları içindedirler. Son yıllarda yolsuzlukların ortadan kaldırılması ya da en aza indirilebilmesi adına ortaya konan etkili yöntemlerden birisi de ihbarcılık yani whistleblowing kavramı olmuştur. En yaygın tanımıyla, bir kurumdaki eski ya da mevcut çalışanların kurumlarında gerçekleşen yasal olmayan, etik dışı ya da kurallara aykırı eylem ve işlemlerin yetkili kişi, kurum ya da makamlara bildirmesi şeklinde ifade edilen ihbarcılık (whistleblowing), yolsuzluklarla mücadele konusunda etkili bir araç olmanın yanı sıra erdemli bir davranış olarak da kabul edilmektedir. Öyle ki yapılan araştırmalara göre; 1996-2004 yılları arasında ABD'de gerçekleşen sahtecilik olaylarının %18,3'ü söz konusu eylemin gerçekleştiği kurumlarda çalışan kişilerce belirlenerek yetkili ve ilgililere bildirilmiştir. Avrupa, Orta Doğu ve Afrika ülkelerinde gerçekleşen 360 tane sahtecilik olayının tespiti, çalışanların bu eylem ve işlemleri ihbar etmeleri sayesinde mümkün olabilmektedir. Amerikan Sertifikalı Yolsuzluk Denetçileri Derneği, yasalara aykırı eylem ve işlemlerin düzenli resmi denetim sisteminden ziyade ihbarlar sayesinde belirlenebildiğini ve bu ihbarların %60'ının da bu eylem ve işlemlerin gerçekleştiği kurumlardaki çalışanlarca yapıldığını ileri sürmektedirler. Sertifikalı Hile İnceleme Uzmanları Örgütü'nün 2012 yılındaki raporuna göre de hileli işlem ve eylemlerin belirlenmesi yöntemleri arasında ilk sırayı %43,3 oran ile ihbarcılığın oluşturduğu ortaya konulmaktadır.

Yolsuzluklarla mücadele açısından son derece etkili bir yöntem olarak karşımıza çıkan ihbarcılık davranışı, toplumsal bakış açıları ve kültürel yönleriyle de ilgi çekici bir kavramdır. Örneğin bazı ülke ve toplumlarda bu tür ihbar davranışlarında bulunan kişiler, kimi zaman faillerin düşmanlık ve kin alma eylemlerine maruz kalabilmekte kimi zaman da bu kurum, toplum ya da kişilerce "hain" olarak damgalanmaktadır. Bu bağlamda ihbarcılık davranışında bulunanlar, bu tür zorluklara göğüs germeyi göze alan sivil erdem sahibi kişiler olarak da görülmektedirler.

Bu çalışmada önemi ve katkısı yukarıda kısaca özetlenen ihbarcılık davranışının kavramsal çerçevesi, boyut ve özellikleri ile sonuçları tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Yolsuzluklar, ihbarcılık

**WHISTLEBLOWING AS AN EFFECTIVE TOOL IN COMBATING CORRUPTION
IN THE PUBLIC AND A CIVIL VIRTUE BEHAVIOUR**

The issue of corruption continues to be a major problem area for all countries. Both public administrators and researchers are in search of solutions and remedies. In recent years, one of the effective methods for eliminating or minimizing corruption has been the concept of whistleblowing. In the most common definition, whistleblowing is considered to be an effective tool in combating corruption, as well as a virtuous act in which the former or existing employees in an institution report illegal, unethical or contrary actions and transactions to the authorized persons, institutions or authorities. According to the studies conducted, 18.3% of the counterfeiting incidents occurred in the USA between 1996-2004 were identified by the persons working in the institutions in which the action took place and reported to the authorities and the concerned. The detection of 360 fraud cases in Europe, the Middle East and Africa was made possible by the fact that the employees reported these actions and transactions. The American Certified Corruption Auditors Association argues that unlawful acts and transactions can be determined through notices rather than regular formal audits, and that 60% of these denunciations are made by employees in the institutions where these actions and actions take place. According to the 2012 report of the Organization of Certified Fraud Investigation specialists, whistleblowing is the first place among the methods of determining fraudulent transactions and actions is reporting with a rate of 43.3%.

Reporting as a highly effective method of combating corruption whistleblowing is an interesting concept with its social perspectives and cultural aspects. For example, in some countries and societies, people who conduct such denunciation behaviors may sometimes be exposed to acts of hostility and hatred by the perpetrators, and sometimes this institution, society or persons are branded as "traitors". In this context, those who act as a whistleblower are also considered to be civilian persons who are willing to face such difficulties.

In this study, the conceptual framework, dimensions and characteristics of the whistleblowing behavior summarized briefly above and its results will be discussed.

Key Words: Public Administration, Corruption, Whistleblowing

DEVRİMDEN DARBEYE MİSİR'DA KADIN HAKLARI

Büşra ÖZTEKİN

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Özet

Savaşlar, devrimler, ayaklanmalar ancak toplumsal, siyasal ve ekonomik şartlar hazır olduğunda meydana gelir. Şartlar hazır olduğunda, savaşın ya da devrimin ortaya çıkması için bir tek kıvılcım yeterlidir. Arap dünyasında yaşanan ve Arap Baharı olarak isimlendirilen ayaklanmaların kıvılcımını yakan ise Tunuslu Muhammed Buazizi isimli bir seyyar satıcıdır. Bu kıvılcımla yaşanan ayaklanmalar, Tunus başta olmak üzere, yıllarca bastırılmış hakların iç dinamikleriyle birleşerek Ortadoğu'daki birçok ülkeye sıçradı. Tunus, Mısır, Libya, Suriye, Yemen ve Bahreyn'e sıçrayan bu kıvılcım, halkların yıllardır özlem duyduğu kişisel özgürlüklerini ve siyasal haklarını talep ettikleri, uzun yıllardır iktidarda olan devlet başkanlarının istifasını istedikleri, serbest ve adil seçim arzularını dile getirdikleri bir toplumsal ayaklanmaya dönüştü. Arap ülkelerinin önemli bir bölümünde gerçekleşen reform yanlısı bu barışçıl eylemler, Arap Ortadoğu'sunda demokrasi ve özgürlük alanında atılacak adımlar konusunda beklentileri artırmıştır. Bu beklentiler ile kişisel hak ve özgürlüklerin talep edilebileceği bir ortamın ortaya çıkması, kadın haklarında da bir gelişme yaşanabileceği beklentisini artırmıştır. Arap Baharı sürecinde önemli rol oynayan Arap kadınları, otoriter rejimlere karşı gerçekleşen protestolara büyük sayılarda katılım göstererek reformların demokrasi, sosyal adalet, özgürlük, haysiyet, eşitlik getireceğine ve kendilerine ilişkin hakları genişleteceğine inanmışlardır. Mısır'da, binlerce kadın özgürlük ve sosyal adalet için sloganlar atarak Tahrir Meydanı'na gitmişlerdir. Ancak Arap Baharı sürecinde, ülkelere özgürlük getirmek amacıyla yapılan eylemlere destek veren Mısırlı kadınlar, devrim sonrası süreçte dışlanmışlardır. Ayaklanmalar sonrası geçiş sürecindeki gelişmeler incelendiğinde kadın hakları konusunda ilerleme söz konusu olmayıp, daha çok bir gerilemenin gerçekleştiği de görülmüştür. Ordunun tutumu, İslamcı partilerin seçilmesi, siyasal karışıklıklar kadın haklarının arka plana atılmasına sebep olmuştur. Bu çalışmada Mısır'da kadın haklarının devrim öncesi ve sonrası ne durumda olduğu analiz edilecektir. Kadınların beklentilerinin ne kadar karşılandığı, kadın haklarında bir iyileşmenin olup olmadığı ve nedenleri tartışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Arap Baharı, Mısır, Kadın Hakları

**TÜRKİYE İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ENDÜSTRİ İÇİ TİCARETİ:
DEMİR ÇELİK ENDÜSTRİSİNDE BİR İNCELEME**

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep KÖSE
Arş. Gör. Gözde MERAL
Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Özet

Her geçen gün ülkelerin büyüme dinamikleri, ticaret şekli, ticarete konu olan mallar, ticaret ortakları, uygulanan politikalar gibi bir dizi alanda değişiklikler yaşanmaktadır. Bu değişikliklerin en önemli sebebi ise şüphesiz ki bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler, artan AR-GE yatırımları ve beşeri sermayenin iyileştirilmesi olmaktadır. Bu gelişmeler neticesinde ülkelerin ticaret şekli de değişmiştir. Daha önce endüstriler arası ticaret yani farklı özelliklerdeki ülkelerin ürettiği homojen malların ticareti yapılmaktaydı. Fakat yaşanan bu hızlı gelişme ve dönüşüm neticesinde artık benzer yapıdaki ülkeler tarafından üretilmiş olan heterojen mallar üretilip, ticareti yapılmaya başlanmıştır ki bu ticaret şekli de endüstri içi ticaret olarak tanımlanmaktadır. Endüstri içi ticarete; ticaretin şekli önemli olduğu kadar ticarete konu olan mallar da son derece önemlidir. Özellikle bazı mallar ticaret ortağı ülkeler açısından stratejik öneme sahip olabilmektedir. Demir ve çelik endüstrisi de bu şekilde bir mal grubudur ve imalat sanayinde önemli bir paya sahiptir.

Bu çalışmanın amacı Türkiye ile ABD arasında 1990- 2017 yılları arasında SITC 67 demir ve çelik endüstrisinde gerçekleşen endüstri içi ticaret ile döviz kuru arasındaki ilişkinin analiz edilmesidir. Uygulanan nedensellik testi sonucuna göre Türkiye- ABD demir çelik endüstrisi endüstri içi ticareti ile döviz kuru arasında tek yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Endüstri içi ticaret, döviz kuru, demir çelik

**UNITED STATES OF AMERICA AND TURKEY INTRA-INDUSTRY TRADE: A
STUDY IN THE IRON AND STEEL INDUSTRY****Summary**

Every day, there are changes in a number of areas such as the growth dynamics of the countries, type of trade, tradable goods, trading partners, policies implemented. The most important reason for these changes is undoubtedly the developments in science and technology,

increasing R & D investments and the improvement of human capital. As a result of these developments, the trade patterns of countries have also changed. Previously, there was a cross-industry trade between the homogeneous goods produced by different countries. However, as a result of this rapid development and transformation, heterogeneous goods produced by similar countries are now being produced and traded, which is defined as intra-industry trade. Intra-industry trade; shape of trade is important, as well as the goods subject to trade are extremely important. In particular, some goods may be of strategic importance for trade partner countries. The iron and steel industry is also a commodity group and has a significant share in the manufacturing industry.

The aim of this study between Turkey and the US between the years 1990- 2017 SITC 67 domestic iron and steel industry is the industry that took place in the analysis of the relationship between exchange rates and trade. According to the results of causality test applied by Turkey-US foreign iron and steel industry intra-industry trade between the rate has been found to be one-way relationship.

Keywords: Intra-industry trade, exchange rate, iron steel

**SAĞLIK HİZMETLERİNİN KALİTE ALGISINDA BİLGİ TEKNOLOJİLERİNİN
ROLÜ: SAKARYA İLİ ÖRNEĞİ**

Betül İNAL TABANLI
Prof. Dr. Aykut Hamit TURAN
Arş. Gör. Tuğba KOÇ
Sakarya Üniversitesi

Özet

Sağlık hizmetlerinde; geçmişten bugüne ve özellikle son yıllarda teknolojinin hızla ilerlemesiyle büyük aşamalar kaydedilmiştir. Günümüzde, bilgi sistemleri hastanelerin kalbi olmuştur. Çünkü hastaların tüm kişisel bilgileri ve sağlık verileri bu sistemlere yüklenip entegre bir şekilde istenildiği zaman bilgiye ulaşmayı mümkün kılmıştır. Bu sayede sağlık personeli hastaya doğru ve hızlı tanı koyulabilmektedir. Bu çalışmanın amacı bilgi teknolojilerinin sağlık hizmetlerindeki kalite algısına olan etkisinin araştırılmasıdır. Sakarya İli bünyesinde faaliyet gösteren 2 farklı hastanede toplamda 416 kişiye anketler uygulanmıştır. Hastaların hastaneyi tercih etme sebepleri, hastanede verilen hizmetlerin kalitesine etki eden faktörler, hastanelerde bilgi teknolojileri kullanımının hizmet kalitesine olan olumlu ve olumsuz etkileri 5'li Likert tipinde hazırlanan ölçekler ile ölçülmüştür. Ayrıca bu boyutların her birinin cinsiyet, meslek grubu, aylık gelir ve eğitim durumu değişkenleri bakımından farklılık gösterip, göstermediği araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık bilgi sistemleri, sağlık hizmetlerinde kalite, hizmet kalitesi, anket, Sakarya

BİREYSEL DİNİ YAŞAYIŞ VE HAC

INDIVIDUAL RELIGIOUS LIVING AND ISLAMIC PILGRIMAGE (HAJJ) ⁵Ar. Gör. Dr. Ahmet Rifat GEÇİOĞLU
Çukurova Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, haccın, bireyin dinsel hayatı üzerindeki etkisini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma deseni, veri toplama aracı olarak ise mülakat tekniği kullanılmıştır. Adana’da ikamet eden 27’si kadın, 23’ü erkek toplam 50 hacı ile mülakat yapılmıştır. Mülakatta yer alan sorular hac öncesi, esnası ve sonrasında tecrübelerin bireyin dinî hayatı üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmaya yönelik olarak hazırlanmıştır. Mülakatlardan elde edilen veriler üzerinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda birbirine yakın ya da benzer olan cevaplar gruplandırılmış, frekans ve yüzdeler halinde tablolaştırılarak nicel bir şekilde ifade edilmeleri sağlanmıştır.

Mülakatlardan elde edilen bulgular şu şekildedir:

1. Katılımcıları hac ibadetine yönelten temel motivasyon olarak “Allah’ın emrini yerine getirmek” (%56) ve “kutsal toprakları görmek” (%16) cevapları öne çıkmıştır.
2. Hac ibadeti için yapılan hazırlıklarda katılımcıların çoğunluğu “insanlarla helalleşme” (%58) ve “hacla ilgili kitaplar okuma” (%26) konularına vurgu yapmıştır.
3. Haccın kendileri için ne ifade ettiği sorusuna katılımcıların %54’ü haccın dinî tanımını yaparak cevap vermişlerdir. Diğer taraftan hacılardan %14’ü haccı “tövbe etmek, günahlardan arınarak yeni bir hayata başlamak” olarak değerlendirmiştir.
4. Kâbe’yi ilk gördüklerinde neler hissettikleri sorulduğunda hacıların %50’si kısa süreli bir şok yaşadıklarını ve kendilerinden geçtiklerini anlatmışlardır. Öne çıkan diğer cevaplar ise “kabul olacağına inandığı için dua etme” (%10) ve “Allah’ın azameti karşısında kendisini aciz hissetme”dir (%10).
5. İhrama girerken neler hissedildiği konusunda hacıların %58’i ölüme ve ölüm sonrası hayata gönderme yapmıştır. Hacılardan bazıları bu durumu “dünyadan sıyrılmış”, “üzerinde kefeniyle öldükten sonra yeniden dirilmiş”, “yeni bir hayata başlamış” ve “Allah’ın huzuruna çıkmaya hazırım gibi hissettiği” şeklinde ifade etmiştir. Diğer öne çıkan cevaplar “heyecanlanma ve duygulanma” (%24) ile “hacılık görevinin başladığını hissetme”dir (%10).
6. Arafat’ta vakfe yaparken hissedilenlere bakıldığında, Hz. Âdem ve Hz. Havva’nın yaşadığı tecrübeden hareketle “tövbe etme, af dileme, günahlardan arınma ve temizlenmenin gerçekleştiği mekân” (%40) ile “mahşeri yaşama” (%34) vurgusunun öne çıktığı görülmektedir.
7. Şeytan taşlarken hissedilenlere yönelik cevaplarda “temsili bir ibadet olması, şeytanı değil kendi nefsinin taşlama” (%40), “işlediği günahlardan arındığını hissetme” (%16),

⁵ Bu makale “Hac İbadetinin Bireysel Yaşayıştaki Rolü” (2010) isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

- “düşmanla savaşıyormuş, şeytan karşısındaymış gibi hissetme” (%16) ve “Hz. İbrahim ve ailesinin şeytanla olan imtihanlarını düşünme” (%14) tecrübelerinin ağırlık kazandığı anlaşılmaktadır.
8. Tavaf ederken en çok hissedilen duygu “bağışlanma”dır (%26). Bunun dışında “maddî şeylerden uzaklaşarak kendini tavafa kaptırma” (%14), “Hz. Peygamberin ve arkadaşlarının burada yaptıkları tavafı aklına getirme” (%12) ve “evrendeki dönüşü katılma” (%8) öne çıkan diğer cevaplar arasındadır.
 9. Hacıların önemli bir bölümü (%78), sa’y yaparken, Hz. Hacer’in, oğlu için su arayışının aklına geldiğini ifade etmiştir.
 10. İhramdan çıkarken hissedilenlere bakıldığında, “hac farızasını yerine getirmenin mutluluğunu hissetme” (%32), “günahlardan kurtulmanın sevinciyle manevî bir hafiflik hissetme” (%30) ve “yeniden dünyaya gelmiş ve yeni bir hayata başlamış gibi hissetme” (%26) cevaplarının ağırlıklı olarak verildiği tespit edilmiştir.
 11. Zemzemle ilgili soruya verilen cevaplarda, hacılar tarafından zemzem kutsal kabul edildiği ve kutsallaştırıldığı göze çarpmaktadır (Hangi niyetle içilirse ona fayda vermesi: %24.0; Hz. Hacer’in başından geçen olaydan beri hâlâ akması ve tükenmemesi: %24.0; Tadının diğer sulardan farklı olması: %14.0; Tokluk hissi uyandırması: %12.0 vd.).
 12. Hacıları en çok etkileyen ibadetler tavaf (%40) ve Arafat vakfesi (%40) olmuştur.
 13. Hacdan sonra dinî duygu ve davranışlarında değişiklik olduğunu ifade eden hacıların oranı %92, olmadığını ifade edenlerin oranı ise %8’dir. Değişim yaşayan hacıların “hacılığın yüklemiş olduğu sorumluluğu taşımak için insanlarla olan ilişkilerine daha çok dikkat etme” (%41.3), “ibadetleri daha hassas ve şuurlu bir şekilde yapma” (%21.4), “dini daha çok yaşamaya ve öğrenmeye çalışma” (%15.2), “bütün günahlarının affolunduğunu düşündüğü için bir daha kirlenmemeye çalışma” (%8.7) ve “hacılığını koruyup koruyamayacağı endişesine kapılma” (%6.5) gibi cevaplarda yoğunlaştıkları görülmüştür.
 14. Hacdan döndükten sonra, hacının ailesi ve yakın çevresinin tavır ve beklentilerindeki değişikliklere bakıldığında, insanların gözünde saygınlığının ve ağırlığının arttığını (%60.5) ve hacılığı taşıması için davranışlarında daha dikkatli olmasının istendiğini (%27.9) ifade edenler çoğunluktadır.

Abstract

This study aims to determine the effect of the hajj on the individual religious life. Qualitative research design was used in the research, and interview technique was used as data collection tool. A total of 50 hajji (pilgrim) (27 female and 23 male) residing in Adana were interviewed. The questions in the interview were prepared to reveal the effects of the experiences before, during and after the hajj on the individual religious life. Descriptive analysis method was used on the data obtained from the interviews. In this context, close or similar responses were grouped, then were expressed in a quantitative manner through making tabulation consisting of frequency and percentages.

The findings obtained from the interviews are as follows:

1. Among the main motivations that pushed the participants to decide to go on the hajj, answers “to fulfill God's command” (%56) and “seeing the holy places” (%16) were more prominent.
2. Among the preparations made before going to hajj, answers “giving blessings to each other” (%58) and “reading books about hajj” (%26) were more preferred.
3. In the question of what the hajj means to them, 54% of the participants responded by making the religious definition of the hajj. On the other hand, 14% of the hajjis considered the hajj as “to repent, to start a new life by means of purification from sin”.
4. When asked how they felt when they first saw the Kaaba, 50% of the hajjis explained that they had a short-term shock and they were entranced. Other prominent answers are “praying for expecting that it will be accepted“ (10%) and “feeling incapable in the face of God's grandness” (10%).
5. 58% of the hajjis referred to death and post-mortem life about how they feel when entering the ihrām. Some of the hajjis stated this situation that they felt like “getting away from the world”, “resurrected after death wrapped in a shroud”, “starting a new life”, and “being ready to come into God's presence”
6. Looking at what is felt fulfilling the waqfa in ‘Arafāt, with reference to Adam and Eve's experience, “repentance, ask for forgiveness, and purification from sin” (%40) were highlighted by the participants. They also stated that they experienced some kind of the judgement day while fulfilling the waqfa of ‘Arafāt (%34).
7. What is felt when jamarāt is stoned is “inhibiting the bad desires of the nafs” (%40), “purification from sin” (%16), “feeling like fighting the enemy, facing the devil” (%16), and “emphatizing considering the experience of Abraham and his family with the devil” (%14).
8. As the hajjis perform tawaf, they stated that they “experience the feeling of forgiveness” (%26), “keep away from the worldly things” (%14), “think the tawafs which Prophet Muhammad and his companions (sahabah) made” (%12), and “join the rotation in the universe” (%8).
9. When performing the sa'i, an important part of the hajjis reminded Hagar's searching for water for his son (%78).

10. When exiting the ihrām, hajjis expressed that they “were happy due to completely performing Hajj” (%32), “felt a spiritual lightness with the joy of getting rid of sin” (%30), and “felt as if reborn without sins” (%26).
11. As looking at the hajjis’ expressions about Zamzam it is understood that this water is considered sacred by hajjis and sanctified (For example, “Its taste is different from other waters”).
12. The most influential worships on the hajjis was the tawaf (%40) and waqfa of ‘Arafāt (%40).
13. The rate of hajjis who stated that there was a change in their religious feelings and behaviors after hajj was 92%, and the rate of those who stated that there was no change was 8%. Hajjis who changed emphasized such issues as “paying more attention to relations with people to carry the responsibility of being hajji” (%41.3), “performing worships in a more sensitive and conscious way” (%21.4), “showing more effort to live and learn their religion” (%15.2), and “endeavoring not to sin again” (%8.7).
14. After returning from the pilgrimage, looking at the changes in the attitudes and expectations of the family and close circles of the participants, hajjis who expressed that performing hajj increased their dignity and respectability in the eyes of people (60.5%), and being asked to be more careful in their behaviors to carry the responsibility of hajjiness (%27.9) are in the majority.

HACCIN DİNÎ YAŞAYIŞA YANSIMALARI: HACI TİPLERİ ÜZERİNE BİR
İNCELEME⁶REFLECTIONS OF ISLAMIC PILGRIMAGE (HAJJ) ON RELIGIOUS LIFE: A
RESEARCH ON PILGRIM (HAJJI) TYPESAr. Gör. Dr. Ahmet Rifat GEÇİOĞLU
Çukurova Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, hac ibadetinin tecrübe edilmesiyle ortaya çıkan hacı tiplerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Buradan hareketle Adana ilinde toplam 50 hacı ile mülakat gerçekleştirilmiş, mülakatlarda verilen cevaplardan yola çıkarak *tevbekâr*, *ölümü ve ölüm ötesini düşünen*, *kuralcı*, *münzevi*, *empatik*, *çekingen*, *dındaş (ümmetçi)*, *yakınlaşan* ve *teslimiyetçi* olmak üzere 9 kategoriden oluşan bir hacılık tipolojisi geliştirilmiştir. *Tevbekâr hacı* için hac ibadeti, bir nevi tevbe anlamı taşımaktadır. Hac ibadetini yerine getiren kişi yeni bir hayata başlamakta, bu nedenle de hac ibadetini ikinci bir şans olarak görmektedir. Bu hacıların, hac ibadetini yerine getirmelerinin altında yatan temel motivasyonun suçluluk ve günahkârlık duygusu olduğu öne sürülebilir. *Ölümü ve ötesini tecrübe eden hacı* için hacdaki birçok ibadet, ölümü ve öldükten sonraki dirilişle beraber hesaba çekilme sürecini düşündürmektedir. *Kuralcı hacı*, haccın duygusal boyutundan ziyade yükümlülük tarafını öne çıkarmaktadır. Onlar için haccın temel güdüsü, inanılan varlığın emirlerini bir ödev bilinciyle yerine getirmektir. *Münzevî hacı*, hac ibadeti süresince içsel bir hesaplaşma yaşar. Hacdan önceki hayatında yaptığı davranışları, hayatın anlamını, neden burada olduğunu vb. soruları hac boyunca kendisine sorar ve içinde bulunduğu durumu muhasebe eder. O sürekli bir düşünme halindedir. Empatik hacı, hac boyunca gerçekleştirilen ibadetlerin sembolik anlamlarını bizzat hissetmekte ve yaşamaktadır. *Çekingen (dışgüdümlü) hacıların* hac kararı almalarında, hac süresince ve hacdan sonraki hayatlarında hal ve hareketlerine dikkat etmelerinde öncelikli etken çevresel faktörler olmaktadır. Hacı, etrafındaki insanların kendisine yöneltebilecekleri eleştirilerden endişe duyar. Onun için haccın temel güdüsü çevredeki insanların memnuniyetidir. Onun hac öncesi ve sonrasında yaşadığı değişimler içsel olmaktan ziyade dışsal motivasyon kaynaklarına sahiptir. *Dındaş (ümmetçi) hacı* için hac, bütün dünya Müslümanlarının bir araya geldiği, aynı amacı ve duyguları paylaştığı bir ibadettir. *Yakınlaşan hacı* hacda kendisini Allah'a daha yakın hissetmektedir. Hac esnasında Allah'ın kendilerini daha yakından izlediğini tahayyül etmektedir. Son olarak *Teslimiyetçi hacı* için öncelikli olan Allah'a kul olmak, O'nun emirlerine uymak ve ona uygun bir şekilde hareket etmektir. Allah'ın istemesi sebebiyle, günlük hayatta helâl olan bazı davranışları terk etmek, bireye ayrı bir haz vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hac, hacı tipleri, dinî yaşayış

⁶ Bu makale "Hac İbadetinin Bireysel Yaşayıştaki Rolü" (2010) isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Abstract

This study aims to determine the types of pilgrims (hajjis) that arise from the experience of hajj. Thus, a total of 50 hajjis interviewed in Adana province. Based on the answers given in the interviews, a pilgrim typology of 9 categories is developed, which consists of *repentant*, *thinking death and afterlife*, *normative*, *secluded*, *empathetic*, *embarrassed*, *coreligionist*, *convergent to god*, and *submissive*. The hajj worship for the repentant hajji, means a kind of repentance. People performing the hajj begin a new life, hence they see the hajj worship as a second chance. It can be argued that the main motivation of these hajjis to perform the hajj worship is sense of guilt and sinfulness. For the hajjis who thinking death and afterlife, many of the rituals in the hajj remind the process of thinking about the death, resurrection, and the last judgement. The normative hajji emphasizes the obligation side rather than the emotional dimension of the hajj. For them, the main motive of the hajj is to fulfill the orders of the God with the homework consciousness. The secluded hajji has an inner reckoning during the hajj worship. This hajji asks himself/herself the questions throughout the hajj like his/her behaviors in his/her life before hajj, the meaning of life, why he is here etc, and he/she gets even with the situation that he/she is in. He/she is in a constant state of thought. The empathetic hajji personally feels and lives the symbolic meaning of the rituals performed throughout the hajj. Environmental factors are the primary factor in the decision of the embarrassed hajjis to go on the hajj, and paying attention their behaviour during and after the hajj. Hajji is worried about that people around him/her may criticize him/her. The main hajj motive for him/her is the satisfaction of the people around him/her. The changes he/she had before and after his pilgrimage has extrinsic sources of motivation rather than intrinsic. The hajj for the coreligionist hajji is a worship where all the Muslims of the world come together and share the same purpose and emotions. Hajjis who are convergent to god feel closer to God during the hajj. They imagine that Allah is watching themselves more closely during the pilgrimage. Finally, the priority for the *submissive* hajji is to be worshiped to Allah, to follow the orders of Him, and to act in accordance with the orders of Him. Due to the will of God, abandoning some of the behaviors that are halal in daily life gives these hajjis a different pleasure.

Keywords: Hajj, hajji types, religious living

ŞİDDET VE DİNDARLIK

VIOLENCE AND RELIGIOSITY

Arş. Gör. Dr. Nesibe ESEN ATEŞ
Çukurova Üniversitesi

Özet

Şiddet temel olarak kasti bir şekilde bireyin kendisine ve çevresine zarar vermesi olarak tanımlanmaktadır. Pek çok araştırmacı saldırganlık kavramıyla yakından ilgili olması sebebiyle iki kavramı beraber kullanmaktadır. Saldırganlık doğuştan getirilmiş bir içgüdü olarak kaynaklandırıldığı gibi öğrenilmiş bir tepki olarak da temellendirilmektedir. Ancak onun, bireyin doğasından kaynaklı olduğuna ilişkin görüş daha çok taraftar toplamıştır. Şiddet bireyin tabiatına ait olan ve çevresel bir takım öğrenmelerle şekil alan bir olgudur demek mümkündür. Bir davranışın şiddet olarak tanımlanabilmesi için “kasıt” barındırması gerektiği, zarar verme kastı taşımayan fiillerin şiddet olarak tanımlanmasının mümkün olmadığı konusunda tüm araştırmacılar görüş birliğine sahiptir. Genel olarak şiddetin ortaya çıkması engellenmelere bağlanırken, yoksunluk ve çatışmalar da bu bağlamda kabul edilmektedir. Şiddet içeren fiiller pek çok şekilde tasnif edilebileceği gibi temelde, davranışın niteliğine göre bir kategorizasyon yapılmakta ve fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddet türlerinden sıklıkla söz edilmektedir. Fiziki olarak vurma, dövme, yaralama ve öldürme şeklinde tezahür eden şiddet, kişiyi küçük düşürmek, aşağılamak ve özgüvenini düşürmek şeklinde ortaya çıktığında psikolojik olarak nitelendirilmektedir. Taciz ve tecavüz başta gelen cinsel şiddet davranışları olurken, bireyin ekonomik haklarının elinden alınması ve temel bakımını karşılamasına imkân sağlanmaması ekonomik şiddet olarak nitelendirilmektedir. Şiddet hayatın pek çok alanında ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda okulda öğrenci- öğretmen ve öğrenci- öğrenci arasında sıklıkla şiddetle karşılaşmaktadır. İşyerinde yaşanan şiddet mobbing olarak adlandırılmakta, genellikle psikolojik ve cinsel yönleri ağır basan saldırgan davranışları kapsamaktadır. Birbirine nikâh veya kan ile bağlanmış bireyler arasında ortaya çıkan şiddet ise sıkça gündeme gelmektedir. Psikolojik, sosyo-ekonomik ve sağlıkla ilgili pek çok etmen şiddetin ortaya çıkma sıklığını artırmaktadır. Araştırmalardan anlaşıldığı kadarıyla kadınlar ve çocuklar şiddete diğer aile bireylerinden daha fazla maruz kalmaktadır. Burada sözü geçenlerin fiziksel olarak zayıf olmaları şiddete uğrama sıklıklarını artırmaktadır. Psikolojik, ekonomik, cinsel ve bedensel şiddete maruz kalma güvensizlik ve çaresizlik duygularının yükselmesine neden olmaktadır. Çocukluğunda şiddete maruz kalan kişiler ileride şiddet uygulamaya daha meyilli olurken, fiziksel şiddet gören kadınlar görmeyenlere oranla çocuklarına daha çok şiddet uygulamaktadır.

Şiddet denilince ilk akla fiziksel şiddet gelmektedir. Cinsel, ekonomik ve psikolojik şiddet ilk etapta şiddet olarak düşünülmemektedir. Bunun sebebi ise, fiziksel şiddet dışında kalan şiddet türlerinin hayatın normaliyişi gibi algılanması görünmektedir. Ayrıca bedensel acı ve ıstırap

bireyi daha çok meşgul etmekte ve dışarıdan anlaşılmasındaki kolaylık sebebiyle daha çok araştırma konusu olmaktadır.

Dinin şiddet ve aile konusundaki yaklaşımına bakıldığında, İslam dini özelinde ele alınan araştırmalar güncel sorulara cevap verebilecek yeterlilikte görünmemektedir. İslam dininin temel kaynaklarından olan Kur'an, ailenin korunmasına önem vermekte ve öfke, saldırganlık davranışlarının kontrol edilmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır. Bu bağlamda Nisa Suresi 34. ayetinde geçen kocanın karısına fiziksel şiddet uygulamasına yönelik ibarenin tarihsel olarak algılanması, İslam dininin genel yapısına daha uygun görünmektedir. Aynı durum çocuğun darp edilmesi hususu için de geçerlidir. Özellikle peygamberin, bu tür bir davranışının bulunmaması bu noktada oldukça önemli görünmektedir. Onun aile üyelerine şiddet uygulamadığı, uygulayanları ise ikaz ederek bunu yapmaması yönünde telkinde bulunduğu bilinmektedir. Dolayısıyla Kur'an ve peygamberin davranışlarından hareketle özellikle fiziksel şiddetin tasvip edilmediği sonucuna ulaşılabilir.

Ancak durum yaşanan dünyada Müslümanlar pek de bu şekilde ortaya çıkmamaktadır. Bireylerin dini algılamaları ve yaşamlarındaki farklılıklar onların fiziksel şiddete yönelmelerinde de kedisini göstermektedir. Özellikle eş ve çocuğu terbiye sistemi olarak fiziksel şiddetin kullanılması son derece yaygın görünmektedir. Bu bağlamda radikal ve fanatik dindarlık biçimlerinin şiddete daha meyilli olduğu söylenebilir. Ancak bu nokta din sebepten ziyade bir meşrulaştırma aracı olarak kullanılmaktadır. Kişilik yapısı olarak saldırganlığa meyilli olan bireyler bunu meşrulaştırma aracı olarak dini kullanma eğilimine girmektedir. Şiddet konusunda yapılacak bilinçlendirme ile dinin önleyici bir rol üstlenmesi sağlanabilir. Ancak bu noktada önemli olan, bilinçlendirilecek olan bireyin sağlıklı bir aile ve ruh yapısına sahip olmasıdır.

Son olarak inancın, şiddet mağdurları için bir teselli kaynağı ve başa çıkma motifi olarak işlev gördüğünü söylemek mümkündür. Çaresiz ve savunmasız kalan birey, inancına sığınarak ve ondan güç alarak bu durumlardan kurtulmaya gayret etmektedir. Din, şiddet mağdurlarının yaşama devam edebilmeleri bağlamında başa çıkmaya yardımcı bir etmen olarak sıklıkla kullanılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Şiddet, Kadın, Din

DİNDARLIĞIN TANIMLANMASI

DEFINITION OF RELIGIOSITY

Arş. Gör. Dr. Nesibe ESEN ATEŞ
Çukurova Üniversitesi

Özet

Dindarlık kavramının anlaşılması için öncelikle dinin anlamlandırılması gerekmektedir. Tanımlama bir olgu veya nesnenin bütün elemanlarıyla belirlenmesidir. Reel ve fonksiyonel olmak üzere iki tür tanımlama şekli vardır. Nesne ve kavramların özünde neligine değinen tarifler reel veya özsel tanımlardır. Tanımlayana göre değişebilen nesne veya olgunun etki ve özelliklerini ortaya koymayı amaçlayan tanımlar ise fonksiyonel veya işlevseldir. Tanımlama işi yapılırken hem tanımlayandan hem de tanımlanandan kaynaklanan bazı güçlük ve sınırlılıklar vardır. Hiçbir tarif, tanımlamayı hedeflediği kavramı tam ve objektif olarak ortaya koyabilecek güçte değildir. Bu çerçevede tanımlanan olgunun bazı yönler ve ana hatları ön plana çıkarken, diğer bazı yönleri ve ayrıntıları gizli kalabilmektedir.

Din mahiyeti itibarı ile tanımlanması güç olan bir olgudur. Kavramın sınırlarının genişliği, bireyden bireye değişebilen bir yapıya sahip olması, tarifi yapan kişinin dine yaklaşımı ve mensup olduğu din, tanımın yapıldığı dönemin umumi havası dine yaklaşımları ve dolayısıyla ortaya atılan tanımları etkilemektedir. Bu etkenler genel geçer bir din ve buna bağlı dindarlık tanımının oluşturulmasını imkânsızlaştırmaktadır. Söz konusu sınırlılıklara rağmen birçok din tanımı mevcuttur. Din tanımlanırken ya onun ne olduğuna yönelik bir açıklamayı hedef alan özsel yaklaşım ya da onun birey ve toplum üzerindeki etkileri ve fonksiyonları üzerinde yoğunlaşan işlevsel tanımlama yaklaşımı kullanılmaktadır. Söz konusu tanımlama çeşitlerinin birlikte kullanıldığı çalışmalar da mevcuttur.

Öz tanımların bir kısmında ilahi varlık/lar ve dinlerdeki sistem yer alırken, bir kısmında dinin insandaki kaynağı tespit edilmeye çalışılmıştır. Ancak bunlar dinin birey ve toplum üzerindeki etkilerine yani onun psikolojik ve sosyolojik boyutuna değinmemişlerdir. Bu sebeple olguyu tanımlamada yetersiz kalmışlardır.

İşlevsel tanımlar, dini yaşayan, ondan etkilenen birey ve toplumdaki hareketle olguya yaklaşmışlardır. Bu tip tanımlar din kavramını, fert ve sosyal yapı üzerinden anlamlandırmaya çalışmışlardır. İşlevsel tanımlar, hangi disipline göre yapıldıysa o noktaya odaklanmış ve çoğunlukla tek yönde ilerlemiştir. Dini tanımlama konusunda psikoloji, sosyoloji, felsefe ve ilahiyat alanları en aktif disiplinlerdir. Buna göre, ilahiyat kutsala, psikoloji bireye, sosyoloji topluma, felsefe ise dinin gerekliliği gibi konulara odaklanmıştır.

Öze yoğunlaşan yaklaşımlar dini insandan uzak bir olgu gibi yansıtma durumuna düşerken, işlevsel yaklaşımlar onu sıradanlaştırmışlardır. Bu sebeple hem özsel hem de işlevsel olarak dini tanımlama girişimleri ortaya çıkmıştır. Ancak kavramdaki çok yönlülük herkesçe kabul edilen bir tanım ortaya koymayı engellemektedir.

Dindarlık olgusunun tanımlanmasında da benzer zorluklar kendilerini göstermektedir. Dindarlık da çok yönlü ve karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu sebeple olguyu boyutlandırarak hiçbir yönün gözden kaçırılmamasını amaçlayan çalışmalar yapılmaktadır. Ancak dinlerin çok çeşitli yapılarda olması nedeniyle boyutlandırma çabalarının geçerlilik alanlarını daraltmaktadır. Özellikle yapılan çalışmalar tek bir dine odaklanılarak gerçekleştiriliyorsa elde edilen verilerin diğer dinler üzerinde uygulanması problem oluşturmaktadır. Bu doğrultuda tüm dinleri kapsayan çalışmalara ihtiyaç duyulmakla birlikte bunun imkânsızlığı da görülmektedir. Bu noktada çözüm, mevcut verilerin ekleme ve çıkarmalar yoluyla diğer dinlere uyarlanması gibi görünmektedir. Bu durumda aynı dine mensup farklı toplum ve kültürler standardizasyonu sağlamayı neredeyse imkânsız hale getirmektedir.

Dindarlığı tanımlama gayretleri dindar tiplmelerinin doğmasına neden olmuştur. İnsanların farklı karakter yapılarına sahip olmaları onların dindarlık anlayışları ve dini yaşantılarını da farklılaştırmaktadır. Bu sebeple en uygun yol, ortak yönlerin bulunması ve bunlara dayanan kategorilerin oluşturulması olarak görülmüştür. Bu yolla oluşturulan tiplmelerin çoğunluğu ferdin dini içselleştirmesi veya onu geleneksel faydacı bir anlayışla kullanması, ibadetlerin ifası, dini etkinliklere katılım, günlük hayattaki tavır ve davranışlara dinin etkisi gibi kriterlere dayanmaktadır.

Özellikle Batı toplumlarında dini amaç ya da araç olarak kullanmaya yönelik tutumların ayrılmasıyla oluşturulan tiplmeler yaygın şekilde görülmektedir. Ülkemiz ise bu konuda henüz başlangıç aşamasındadır. Kendi kültür ve inanç yapısına dayanan tiplmeler oluşturulmalıdır. Bunun için ise ülke genelinde eşit dağılıma sahip örneklem grupları üzerinde ampirik çalışmaların faydalı olacağı tahmin edilmektedir.

Din psikolojisi alanından konuya yaklaşılabileceği zaman dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır. İlk olarak söz konusu disiplin, dinin özünden ziyade işleviyle ilgilenmektedir. Yani din psikolojisi din kavramının ne olduğuyla alakadar olmaktansa, bireyin duygu, düşünce ve davranışlarında söz konusu olgunun etki ve tesirini kısaca dindarı araştırır. “Dindar” kavramıyla kastedilen bireydir. Dolayısıyla fertlerin günlük hayatlarına derinlemesine nüfuz edilmeden konunun anlaşılması mümkün görünmemektedir. Bireylerin hayatları tek tek incelenemeyeceğinden, dindarlık kavramının tam olarak ortaya koyulması da mümkün değildir. Yani yapılmış ve yapılacak olan araştırmalardan hiçbiri kavramı eksiksiz betimlemekte yeterli olamayacak gibi durmaktadır.

Her çalışma belirli bir yörüngede ilerleyerek bazı sonuçlara ulaşır. Ancak bunlar fert ve toplumun özellikleri ile çalışılan disipline göre oluşmuş sonuçlardır. Bu bakımdan kavram değişik görünüm arz eder ve ulaşılan sonuçların birbiriyle her zaman tutarlı olmadığı gözlemlenebilir. Bireysel dini tecrübeler, değişen sosyo-ekonomik durum, hâkim siyasi irade, dönemin düşünce iklimi gibi hususlar fertlerin dindarlık algılarını ve dini yaşantılarını farklılaştırabilmektedir. Yani dindarlık görüntüleri ve dini yaşantının yoğunluğu bireyden bireye büyük farklılıklar gösterdiği gibi tek bir ferdin hayatı boyunca da değişebilmektedir. Bu sebeple onu eksiksiz olarak tanımlamak neredeyse imkânsızdır. Ancak her tanım çabası, fenomenin belirli yönlerine ışık tutacağından değerlidir. Bu sebeple bu yöndeki her bir çalışmalar kavramın anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Sözcükler: Din, Psikoloji, Dindarlık, Tanımlama

WRITING IN ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE AND ATTITUDES OF PRE-SERVICE TEACHERS TOWARDS FOREIGN LANGUAGE WRITING**Halil KÜÇÜKLER**

Balıkesir University

Dr. Öğr. Üyesi İrfan TOSUNCUOĞLU

Karabük University

Abstract

The importance of English in Foreign Language learning has been widely accepted in recent years and the English language is now well established as an international language. There is a growing significance of Foreign language in education. Teacher education necessitates that the future teacher develops some experience with the teaching of writing, both in the classroom and in distance education. It is necessary to discover what pre-service teachers think about writing in order to specify and ensure that the writing instruction they deliver in the teaching of writing is not only functional but also allows students' personal expression and creativity. The present study was oriented by three reasons. First, related literature demonstrates that research activities mainly focused on the attitudes towards writing in English among learners rather than teachers. Moreover, the findings obtained from previous research indicate that there is no consensus on the attitudes of EFL learners towards writing. Given that teachers' attitudes may affect learners' beliefs, levels of achievement, and attitudes, there is a need for investigating the subject matter in the context of Turkish learners and teachers' attitudes towards writing. Finally, as previously articulated, it should be examined whether there is a relationship between the attitudes and poor writing instruction due to the exam-oriented language teaching at secondary education and the inadequate curriculum in teacher training programs. In addition, the relationships between the attitudes towards writing in English and certain factors such as age, gender, educational background and language proficiency should be subjected to research.

Anahtar Kelimler: Foreign Language learning, Writing, Writing in English

TÜRK YURDU DERGİSİ'NDE YER ALAN ŞİİRLERDE ÇANAKKALE ZAFERİ

ÇANAKKALE VICTORY IN THE POEMS IN JOURNAL OF TÜRK YURDU

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Bakır ŞENGÜL

Bitlis Eren Üniversitesi

Özet

II. Meşrutiyet sonrası döneme denk gelen Millî Edebiyat için çeşitli tarihler verilmektedir. Genel kabul, 1908-1923 yılları arasındaki edebiyatın Millî Edebiyat dönemi olarak isimlendirilmesi yönündedir. Osmanlı Devleti'nin varlık mücadelesi verdiği bu dönemde birçok savaş meydana gelmiştir. Bu savaşlardan birisi de I. Dünya Savaşı'nın devamı niteliğinde olan, Osmanlı Devleti ile itilaf devletleri arasında hem karada hem de denizde vuku bulan Çanakkale Savaşı'dır.

Dönem aydınları, sonuçları itibariyle dünya tarihini değiştiren böyle önemli bir savaşa duyarsız kalmamışlardır. Bu dönemdeki şairler de şiirlerinde Çanakkale Zaferi'ne yer vermişlerdir.

30 Kasım 1911 tarihinde yayın hayatına başlayan Türk Yurdu Dergisi'nde Çanakkale Zaferi esnasında ve sonrasında zaferle ilgili şiirler yazılır. Hatta bu savaş konu edinen ilk şiir de bu dergi de yayımlanır. Savaş devam ederken yayımlanan bu şiir, adeta zaferi müjdelere niteliktedir. Biz de savaşın devam ettiği 1915 yılında Türk Yurdu Dergisi'nde Çanakkale Zaferini konu edinen şiirler tespit ettik. Zafer coşkusu kaleme alan şairler, milletin kenetlenmesine ve yeni zaferler için duygu birliğini sağlamaya çalışmışlardır. Dönemin kimi önemli şairleri tarafından kaleme alınan bu şiirlerde milli coşku, tam anlamıyla sahiplenilmiş ve ortak bir gelecek dillendirilmiştir.

1 Nisan 1915 ile 16 Aralık 1915 tarihleri arasında yayımlanan beş şiirin biri aruz, üçü hece ve biri de serbest ölçüyle yazılmıştır. Şiirlerden birinin şairi verilmemiştir ve şiir, "isimsiz" olarak yayımlanmıştır. Diğer şiirler ise Yusuf Ziya, Enis Behiç, Feyzullah Sacid ve Abdülhak Hamit imzalarını taşır.

Şüphesiz bir milletin tarih sahnesinden silineceğinin düşünüldüğü bir ortamda yazılan şiirler önemlidir. Bu yüzden de şiirleri yayımlayan Türk Yurdu Dergisi ayrıcalıklı bir konumdadır. Bu şiirlerin bir arada literatüre kazandırılmasının önemli olacağı açıktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Yurdu, Türk Şiiri, Millî Edebiyat, Çanakkale Zaferi

**AB DENETİM REFORMU ÇERÇEVESİNDE ZORUNLU ROTASYON; ÜYE
ÜLKELERİN ROTASYON UYGULAMALARI**

(MANDATORY ROTATION ON THE FRAMEWORK OF EU AUDIT REFORM;
ROTATION APPLICATIONS OF MEMBER COUNTRIES)

Öğr. Gör. Dr. Neriman YALÇIN
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Özet

Yirmi birinci yüzyılın başlarında ortaya çıkmaya başlayan finansal skandallar, bağımsız denetim faaliyetlerine ve bağımsız denetimi kalitesine duyulan güvenin sarsılmasına neden olmuştur. Söz konusu güvenin yeniden sağlanması ve sürdürülebilmesi amacıyla 2002 yılında ABD’de Sarbanes Oxley Yasası (SOX) ve 2006 yılından itibaren Avrupa Birliği’nde başlatılan mevzuat çalışmaları ile bağımsız denetim fonksiyonunun yerine getirilmesinde birtakım önlemler alınmaya başlanmıştır. Avrupa Komisyonu tarafından yaşanan finansal krizlerin tekrar etmemesi amacıyla 2006 yılında yapılan düzenlemelerin yeterli olmadığı gerekçesiyle 2010 yılında yayınlanan “Green Paper”; bağımsız denetim kalitesi hakkındaki tartışmaları yeniden başlatmıştır. 2011 yılından başlayarak üç yıl süren mevzuat çalışmaları sonucunda; 17 Haziran 2014’te, 537/2014 sayılı tüzük kabul edilerek denetimde ortak mevzuata sahip bir Avrupa oluşturmaya çalışılmıştır. Söz konusu tüzük ile denetim kalitesinin sağlanması amacıyla çeşitli tedbirler ele alınmıştır. Hem SOX ile hem de AB düzenlemeleri ile bağımsız denetim kalitesini sağlamak ve sürdürmek amacıyla önerilen tedbirlerden en dikkat çeken ve tartışmalara neden olanı “bağımsız denetimde zorunlu rotasyon” olmuştur. AB, ortak zorunlu rotasyon uygulaması için üye ülkelere 17 Haziran 2016’yı takip eden mali yıla kadar geçiş süresi tanıdığı olup, bu zaman zarfında söz konusu ülkelerde rotasyon hakkında tartışmalar ve uygulama farklılıkları yaşanmıştır.

Bu çalışmanın amacı; AB’de 2016 yılından itibaren uygulanmaya başlanan zorunlu rotasyonun, üye ülkelerde uygulanış biçimlerini ortaya koymak ve literatürde AB üyesi ülkelerde zorunlu rotasyon hakkında gerçekleştirilmiş araştırmaların sonuçlarını özet halinde sunmaktır. Bu amaçla 28 üye ülkenin zorunlu rotasyon düzenlemeleri ve akademik çalışmalar incelenerek AB’nin zorunlu rotasyon uygulamasındaki mevcut ve güncel durumu ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler: AB Denetim Reformu, Bağımsız Denetim Kalitesi, Zorunlu Denetim Firması Rotasyonu, Zorunlu Denetçi Rotasyonu.

AFYONKARAHİSAR İLİNİN EMİRDAĞ İLÇESİNDEN BELÇİKA'YA
GERÇEKLEŞEN GÖÇ VE SEBEPLERİ

Arş Gör. Damla ERTOY

Artvin Çoruh Üniversitesi

Derya BÜYÜKBAŞ

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Uzun yıllar savaşın sıcak etkisini topraklarında hissedilen Türkiye, İkinci Dünya Savaşı'na karşı oldukça dikkatli bir yaklaşım sergilemiş olsa da bütün dünya ülkeleri gibi savaşın neden olduğu ekonomik sıkıntıların etkisinden kurtulamamıştır. Türkiye'de göç hareketliliğinin başladığı dönemde Batı Avrupa'ya bakıldığında iş gücü ihtiyacının ortaya çıkması, birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de halkı dış göçe yönlendirmiştir. Dış göç hareketlerini etkileyen faktörler incelendiğinde ekonomik, sosyal ve kişisel faktörler olmak üzere üç ana başlık altında toplanabileceği görülmektedir.

Afyonkarahisar ilinin Emirdağ ilçesi önemli ticaret yolları üzerinde bulunması, eski medeniyet merkezlerine yakın olması, yer altı ve yer üstü zenginliklerine sahip olması gibi nedenlerden dolayı tarihi geçmişinde konumu itibarıyla dikkat çeken bir yerleşim merkezidir.

Bu nedenle tarih boyunca büyük devletlerin ve medeniyetlerin izlerini Emirdağ coğrafyasında görmek mümkündür. 1950 yılının başlarından itibaren Emirdağ halkı ülkenin içinde bulunduğu sosyal, siyasi ve ekonomik olaylardan olumsuz etkilenmiş; halk sıkıntılı süreci ilçenin kendilerine sunduğu olanaklarla atlatamayacağını düşünmüş ve daha kaliteli bir yaşam sürmeyi amaçlayarak alternatifler aramıştır. Bu alternatiflerden birisi de dış göçtür.

Türkiye'de yurtdışına ilk göçler 1950 sonrasında kişisel girişimlerle başlamıştır. Ardından ülkeler arası yapılan iş gücü anlaşmasıyla Türkiye ilk olarak 1961'de Federal Alman Cumhuriyeti, 1964 yılında Belçika, Avusturya, Hollanda ve Danimarka; 1965 yılında Fransa, 1967'de İsveç ve 1968 yılında da Avustralya'ya göç hareketi başlamıştır. 1950'li yıllarda Emirdağ ilçesinde ikamet eden Ahmet Öztürk isimli vatandaş öncelikle İstanbul'a ardından da 1962 yılında Belçika'ya kendi çabasıyla göç etmesi Emirdağ'dan Belçika'ya gerçekleşen ilk göç olarak kayda geçmiştir. İlk göçün ardından ilçenin nüfus artış hızı ülkenin artan nüfus hızının tersine sürekli olarak azalmış ancak Belçika'da Emirdağlıların nüfus yoğunluğu sürekli olarak artmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Nüfus Değişimleri, Emirdağ, Belçika

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SOSYAL MEDYADA DİL KULLANIMI

Dr. Öğr. Üyesi Betül KERAY DİNÇEL
Hilmi SAVUR
Aksaray Üniversitesi

Teknolojinin dolayısıyla iletişim araçlarının hızla gelişmesiyle birlikte insanlar bu araçları ve araçlar içerisindeki uygulamaları hayatlarının merkezine alıp kullanır hale gelmişlerdir. Gelişen ve gelişmekte olan dünyada insanların sosyal yaşantıları da büyük bir hızla değişmektedir. Bireyler iletişim araçları içerisindeki sosyal medya ağlarında kendilerine kullanıcı hesapları açıp kendilerini ifade ederken diğer kullanıcı hesaplarıyla da etkileşim içerisine girmektedirler. Gelişen teknoloji ile birlikte hayatımızın vazgeçilmezleri arasına giren sosyal medya günlük hayatta kullanılan dili de etkilemektedir. Sosyal medyada iletişim amacıyla en fazla kullanılan uygulamalar Instagram, WhatsApp ve Twitter'dır. Öğrencisine Türkçenin doğru kullanımıyla rol model olacak Türkçe öğretmeninden her zaman Türkçeyi doğru kullanması beklenmektedir. Bu çalışmayla Türkçe öğretmeni adaylarının Instagram, WhatsApp ve Twitter'da Türkçeyi nasıl kullandıklarının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada 40 Türkçe öğretmeni adayının Instagram, WhatsApp, Twitter adlı sosyal medya hesapları incelemeye tâbi tutulmuştur. Veriler iki uzman tarafından da ayrı ayrı analiz edilmiş ve ortaya çıkan bulgular karşılaştırılarak güvenilirlik sağlanmıştır. Sosyal medya hesapları içerisinde görsel okumaya açısından uygun olan gif ve emojiler çok fazla kullanılmaktadır.

Öğretmen adaylarının İngilizce kelime ve cümleler kullandığı bunların yanında noktalama işaretlerine dikkat etmeden cümleleri yazdıkları görülmektedir. Yazışmalarda ç/ş/i/ğ harflerinin kullanımında, sesli harflerde yanlışlar olduğu ve kelimeleri yanlış yazıp kullandıkları görülmektedir. Bu durum karşısında eğitimcilere büyük görevler düşmektedir. Türkçenin doğru kullanımının hayatımızın her daim içinde olması gerektiği tüm Türkçe öğretmeni adaylarına büyük bir titizlikle anlatılmalı, bu bilinç kazandırılmaya çalışılmalıdır.

Anahtar kelimeler: Türkçe öğretmeni adayı, sosyal medya, Türkçe, dil kullanımı

**ÖRGÜTSEL DEMOKRASİ VE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR ALAN
ÇALIŞMASI**

**Prof. Dr. İSMAİL BAKAN
HÜSNE GÖZÜKARA**

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Demokratik yönetim uygulamaları, örgütsel etkinliğin artırılmasında anahtar bir rolde görülmektedir. Örgütsel demokrasiye sahip kurumlar, çalışanların taktiksel ya da stratejik düzeyde karar verme süreçlerine katılmak için kurumsal hale gelmiş bir örgüt ortamına sahip olduğu kurumlar olarak tanımlanmaktadır. Örgütsel demokrasi de insanlığın ortak değerlerine ve paylaşılan örgüt değerlerine destek ve saygı vardır. Örgütsel demokrasi genel anlamda, örgütün üyelerinin, örgütün yönetimine ve süreçlerine katılması olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca örgütsel demokrasi inovasyonun geliştirilmesi ve yüksek performansa ulaşmak için de bir zorunluluk olarak ifade edilmektedir. Örgütlerde demokratik uygulamaların çalışanların “sesinin yükselmesi” ne, bilgi ve becerilerinin gelişmesine olanak verdiğini, böylece çalışanların işlevsel olmayan davranışlarını azalttığını, örgütsel bağlılığı arttırdığını, örgütün verimliliğini ve performansını arttırdığını belirtmektedir. Örgütsel demokrasi, yönetici ile yönetilen arasındaki çok yönlü iletişim, kararlara katılım, kişisel hakların korunması, düşüncelerin özgürce ifade edilmesine imkân tanıma, örgütsel güven ve şeffaflık vb. gibi bazı yönetim araçlarını zorunlu kılmaktadır. İş tatmini ise, iş şartlarının (işin kendisi, yönetimin tutumu) ya da isten elde edilen sonuçların (ücret, iş güvenliği) kişisel bir değerlendirilmesidir ve bireyin normlar, değerler, beklentiler sisteminden geçerek işlenen iş ve iskosullarına ilişkin algılamalarına karşı geliştirdiği içsel tepkilerden oluşmaktadır. İş tatmini yüksek seviyede olan çalışanların, organizasyonların etkinlik ve verimliliğini olumlu yönde etkilerken; iş tatmini düşük düzeyde olan çalışanların organizasyonun etkinlik ve verimliliğini olumsuz yönde etkileyeceği açıktır. Bu noktadan hareketle, iş tatmini, organizasyonlar için olduğu kadar çalışanlar açısından da önemlidir. Bu çalışmada ise tam olarak örgütsel demokrasi kavramı ile iş tatmini algısı arasında nasıl bir ilişki olduğu tespit edilmeye çalışılmaktadır.

Bu çalışma, örgütsel demokrasinin iş tatmini üzerindeki etkisi incelenmek amacıyla yapılmıştır. Birincil veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Örgütsel demokrasi ölçeği olarak Tahsin Geckil ve Mehmet Tikici tarafından hazırlanan orijinal ölçek, iş tatmini ölçeği olarakta Weiss ve arkadaşları tarafından (1967) geliştirilen Missosote iş tatmini ölçeği kullanılmıştır. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi’nde çalışanlardan oluşan 181 katılımcıya anket çalışması uygulanmıştır. İlk olarak çalışmada örgütsel demokrasi ve iş tatmini değişkenleri ile ilgili yazın taramasına yer verilmiş olup, ölçeklerin güvenilirlikleri test edilmiş, frekans analizi, korelasyon ve regresyon analizleri yapılmış, elde edilen araştırma bulguları sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Örgütsel demoktasi, İş tatmini

**ÖRGÜTSEL DEMOKRASİNİN ÖRGÜTSEL DEPRESYON ÜZERİNE ETKİSİ: BİR
ALAN ÇALIŞMASI****Prof. Dr. İSMAİL BAKAN
HÜSNE GÖZÜKARA**

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Örgüt yapılarında yaşanan değişimler yeni tanımları beraberinde getirmektedir. Örgütsel demokrasi, örgütlenme ve yönetim süreçlerine örgüt veya toplum üyelerinin kendilerini ilgilendiren kararlara katılımı anlamına gelir. Örgütsel demokrasiyi, “organizasyonun amaçlarına olduğu kadar bireylerin amaçlarına ve duygularına gerçekten değer veren, örgütün önemli seçimlerine katkı sağlamaya yönelik bireyleri teşvik eden, örgütün faaliyet ve politikalarının grup tarafından düzenlenmesine izin veren bir yönetim sistemi olarak” olarak tanımlamak mümkündür. Örgütsel demokrasi örgütün sosyal sorumluluğunu, kurum içine yayan ve kurumun görev tanımını genişleten bir yaklaşımdır. Örgütsel demokrasi aynı zamanda çalışanların haklarına ve çıkarlarına karşı örgütsel duyarlılığı artırmaya çalışan bir anlayışı temsil eder. Söz konusu duyarlılık kurumda fırsat eşitliği, iç girişimciliğin ve inisiyatif kullanmanın önündeki engellerin kaldırılması gibi normatif düzenlemeleri gerekli kılar. Örgütsel depresyon ise örgütün yapısını olumsuz yönde etkileyip iş ortamında karar vermede çalışanların zorlanma yaşamasına sebep olan, verilen kararların sağlıklı olmasını etkileyen, örgüt çalışanlarında kurumu değersiz görme ve umutsuzluğa kapılıp kontrolü kaybetmeye kadar gelişen psikolojik tepkilerin toplamı olarak bilinen psikolojik tepkilerdir. Örgütsel depresyon kısaca, örgüte yayılmış bir hareketsizlik, saplanıp kalmış olma hali, sıklıkla geleceği planlamada yetersizlik,örgütteki bireylerin gelecekte ne yapacakları hakkında bir vizyonlarının olmayışı, denemekten yorulmuş, vazgeçmiş olma halleri olarak tanımlanmaktadır. Örgütlerde bu olgu bütün bir örgütün ilgi kaybı, gerileme, isteksizlik gibi belirtiler göstermesi, örgütün hedeflerinden uzaklaşması ve kendisini bu durumdan çıkarmak için herhangi bir çaba içine girmemesi olarak görülmektedir. Bu çalışmada ise tam olarak örgütsel demokrasi kavramının örgütsel depresyona olan etkisini tespit etmeye çalışılmıştır.

Bu çalışma, örgütsel demokrasinin örgütsel depresyon üzerindeki etkisi incelenmek amacıyla yapılmıştır. Birincil veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Örgütsel depresyon için Bilchik (2000) ‘in temel oluşturduğu ve Sezer (2011) geliştirip Türkçe’ye uyarladığı ölçek, örgütsel demokrasi ölçeği olarak Tahsin Geckil ve Mehmet Tikici tarafından hazırlanan orijinal ölçek kullanılmıştır. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi’nde çalışanlardan oluşan 181 katılımcıya anket çalışması uygulanmıştır. İlk olarak çalışmada örgütsel depresyon ve iş tatmini değişkenleri ile ilgili yazın taramasına yer verilmiş olup, ölçeklerin güvenilirlikleri test edilmiş, frekans analizi, korelasyon ve regresyon analizleri yapılmış, elde edilen araştırma bulguları sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, Örgütsel depresyon, Örgütsel demokrasi

SAMUEL R. LEVİN VE NAMIK KEMÂL'İN METAFORUN ÖZELLİK TRANSFERİ
ANLAYIŞLARI

Dr. phil. Öğr. Gör. Mehmet Akif DUMAN
Johannes Gutenberg University

Özet

Namik Kemâl'in *Mukaddime-i Celal*'i (1888) ile Samuel R. Levin'in *Metaphoric Worlds*'ü (1988) yan yana getirildiğinde ne zaman, ne kültür, ne de mekân bakımından bir ortaklık çağrıştırır. Fakat bu iki eserde söylenenler sanıldığından fazla ortak noktaya sahip olabilir.

Divan Şiiri'nin mazmun idraki konusunda en radikal eleştirilerden biri Namık Kemâl'in Celâleddin Mukaddimesi'ndedir: "Divanlarımızdan biri mütalâa olunurken insan, muhtevi olduğu hayâlâtı zihninde tecessüm ettirse, etrâfını maden elli, deniz gönüllü, ayağını Zühal'in tepesine basmış, hançerini Mirrih'in göğsüne saplamış memduhlar; feleği tersine çevirmiş de kadeh diye önüne koymuş, cehennemi alevlendirmiş de dağ diye göğsüne yapıştırmış, bağırdıkça arş-ı âlâ sarsılır, ağladıkça dünya kan tufanlarına gark olur âşıklar; boyu serviden uzun, beli kıldan ince, ağzı zerreden ufak, kılıç kaşlı, kargı kirpikli, geyik gözlü, yılan saçlı ma'sukalarla mâlâmâl göreceğinden kendini devler, gulyabaniler âleminde zanneder." (Namık Kemâl 1888/1978: 343) (bkz. Duman 2018a LS 8.7, ss.534-542). Ayrıca Ziyâ Paşa'nın (1868/1993, 45-6) muhalif tavrının sebebi de esas olarak aynı "gerçekten kopuş"a tepkidir.

Samuel R. Levin, 1977 ve 1988 yıllarında metafor açısından oldukça mühim olan iki eser neşreder. *The Semantics of Metaphor*'da özelliklerin transferi esas alınır. *Metaphoric Worlds*'te ise "kavramsal metafor"u tasavvur etmeye çalışır. Bu konuda daha önceden üstünde mutabakat sağlanamayan bir fikri savunur. Levin (1977, 36-38) metaforik cümleleri "anormal" olarak kabul eder; yani cümle doğruluk koşullarını kapasite bakımından karşılayamaz. Böylesi anormal cümleler Levin nazarında ya "duyular"ın değiştirilmesi ile ortaya çıkan ifade vesilesi ile veya bizim dünyanın yapısı (veya doğası) hakkındaki görüşümüzün tebdili ile yorumlanabilir. Bu yorumlanma gerekliliği hem Namık Kemâl hem de için Levin özellik transferi noktasında takılı kalır. Transfer, bir ifadenin semantik özelliklerinin başka bir ifadeden taşınabilir olacağı "kabul"üne dayanır (Taverniers 2002,64-72; Mey 2009, 598). Sevgiliyi (müşebbeh) boyunun uzunluğu ve endamı (vech-i şebeh) bakımından serviye (müşebbehün bih) teşbih esnasında tuhaf bir kabul duygusu devreye girer. Okur bu teşbihin hakikatte mantıksız olduğunu bilir, ama bunu sorgulamadan kabul eder. Bu sorgusuz kabul zamanla öyle bir hale gelir ki şair saçmalasa dahi okur bir şekilde "mantık" aramayı sürdürür. Metaforun tasarım kuramı ile ilgili bir kanaate göre (1988 tarihli çalışmanın temel aldığı kanaate göre yani) birçok metafor teorisinin arkasında üstü örtülü bir *kabul* yatmaktadır. Metaforik anlamda kullanılan ifadenin söylediği ile bizim dünya konseptimize yapılan atıf arasındaki uyumsuzluk,

ifadenin doğruluğu üstüne şüphe uyandırır (Levin 1988, 1). Nâmık Kemâl'in Divan Şiiri'nin güzellik anlayışına tepkisi (1978, 343) aslında bu “üstü örtülü kabul”e tepkidir.

Anahtar Kelimeler: Nâmık Kemâl, Mukaddime-i Celal, Samuel R. Levin, Metaphoric Worlds, metafor, mecâz

TÜRKÇE'DE RETORİK: TOPAL ARİSTOTELES, SAĞIR CİCERO VE KÖR
QUINTİLİANUS

Dr. phil. Öğr. Gör. Mehmet Akif DUMAN
Johannes Gutenberg University

Özet

Retoriği kişiye indirgersek karşımıza üç isim çıkar: Aristoteles, Cicero ve Quintilian.

Dolayısı ile sadece Türkçe'nin imkanları ile retorik hakkında bir şeyler söylemek, yazmak, anlatmak imkansızdır. Bunun sebebi retorüğün belâgat ile çatışması değildir. Bunun sebebi yukarıdaki üç isimdir. Bunun sebebi tek ayaklı bir masanın kullanılabilir olmasının imkansızlığıdır.

Retoriğün tarihi seyri şüphesiz sofistlerle başlar. Homeros, Korax, Teisias, Thespis, Antiphon, Gorgias, İsoqrates ve Lampsakoslu Anaximenes retorik hakkında çok şey söylemiş yahut tatbik etmiş olsalar da teorik altyapının ilk mimarları filozoflardır. Platon, Pseudo Longinos, Aristoteles, Theophrast, Demetrios ve Hermagoras arasında dikkati şüphesiz Aristoteles çeker. Onun *Retorik* ve *Poetika* başta olmak üzere birçok kitabı konuşma sanatı hakkında temel kaideleri muhtevidir. Aristoteles (384-322) (kalitesi tartışılması gerekmele birlikte) dilimizdeki çevirileri ile sağlam olan tek yaktır.⁷

Roma dönemine geçildiğinde evvela Cato (234- 149) çıkar karşımıza. Akabinde Auctor ad Herennium mühim bir eser olsa da retorik ismi ile özdeşleşen Cicero Antik Yunan'ın mirasını tek başına devralmış gibidir. Cicero'nun hassaten retorik hakkında yazdığı başlıca kitapları: *de İnventione*, *de Oratore*, *Brutus* ve *Orator*'dur. Cicero'nun erken dönem çalışması olan *de İnventione* retorüğün neredeyse tüm teorisini muhtevidir. Eser yarım kalmıştır; müstakilen ilk iki kitap mevzunun (maddenin) keşfi üzerinedir ki bu icat temasından dolayı eserin adı "de İnventione"dir. MÖ 55. yüzyılda tamamlanan "de Oratore" 3 kitaptan oluşur. Antik zamanın bıraktığı en mühim retorik tasavvurudur. Onun bu gençlik eserinin retorüğün bütün yönlerini içermesi şaşırtıcıdır. Kısa retorik eserleri diyalog "Brutus" ve bilimsel eseri "Orator"da Cicero her biri mesele hakkında sınırlı konulara sahip iki monografi öne çıkarır. "Brutus"ta, Atina belâgati üzerine bir krokiyi dayanak edinerek (25-52) Roma belâgatinin serüvenini başlangıcından kendine kadar tasavvur eder. "Orator" ise ana mesele olarak hatiplik

⁷ Tespit edebildiğim kadarı ile yazarı Aristoteles olan çeviri eserler 40'dan fazla yayınevi tarafından basılmıştır. Bunlardan Say Yayınları 9, Pinhan Yayınları 5, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları 4, Bilgesu Yayıncılık 3, Dost Kitabevi 3, Sentez Yayınevi 3, YKY Yayınları 3, İmge Kitabevi 3 farklı kitabı çevirtmiştir. Diğer birçok yayınevi ise birer kitap çevirtmiştir. İdeal olan ise bir kişinin, bir yayınevının bu işe odaklanması, bir "külliyat" bilincinde çevirinin bilim dünyasına hediye edilmesidir. Bu yüzden Aristoteles bizde vardır, görür, duyar, yürümektedir fakat topaldır.

Mesela Platon'un tüm diyaloglarını hazırlayan Otto Apelt 1922 Leipzig'teki Felix Meiner Verlag için 1919'da yazdığı önsözde vazifenin kendisine 1909'da verildiğini söyler. On yıllık bir çalışmanın ardından (ki tüm diyalogları kendi çevirmez) ortaya derli toplu bir külliyat çıkar. Öyle ki 2013 Kramer baskısı bu nüshanın aynıdır.

ifadeleri ile ilgilidir. Çalışma üç theophrastusik (Theophrastus'a ait) üslup çeşidinin detaylı izahatını muhtevindir: *basit*, *orta* ve *ulvi* tarz. Bu dört kitap da Türkçe'ye çevrilmemiştir. Herkes bilir bu kitapları, herkes görmüştür, fakat okunmamıştır. Bu yüzden Cicero bizde sağırdır.

Cicero ile tekâmül eden Roma belâgati hem onun zirvesidir hem de onun ani sonu. Zira 3 asır boyunca Yunanistan'da vuku bulan şimdi de Roma'da tekrarlanır. Quintilianus'a kadar retorik adına belirleyici bir söz söylenmez. Roma'nın ilk devlet maaşlı retorik öğretmeni olan Quintilianus (35-96) 20 yıl vazifesini ifa ettikten sonra emekli olur. Dominitian krallığında prenslerin de yetişmesinden sorumlu iken aynı sırada temel eseri addedebileceğimiz 12 ciltlik "Institutio Oratoria"yı (türk. Hatibin Eğitimi, alm. Ausbildung des Redners) yazar. Başlangıç olarak ilköğretim çağını seçmiştir bu kitabında. Giderek tüm retorik, kademe kademe izah edilir. Örnek aldığı kişi Cicero'dur. Onun hatipliği, hitabet tarzı ve daha da önemlisi öğretilerini ete kemiğe büründürmesi etkiler Quintilianus'u. Onun amacı "doğal dil"i bulmaktır. Zamanının yapay retorik teşekkülüne bu yüzden karşı çıkar. Mesela 10.ciltte Yunan ve Roma edebiyatının kısa bir özetini verirken karakter özelliklerini irdeler, dönemleri ince bir eleştiriye tabi tutar. Ama önemli olan kısım onun hangi Roma ve Yunan retorikçisinin öğretilmeye elverişli olduğu konusundaki tespitleridir. Bunu ispatlarla sunar, yani soyut kalmaz değerlendirmeleri. Retoriğin üçüncü sac ayağı olan Quintilianus'un *Institutio Oratoria*'sı da Türkçe'ye çevrilmemiştir. Quintilian'ı ise herkes duymuştur, fakat kitabı mevcut değildir. Bu yüzden bizde kördür Quintilian.

Dolayısı ile "retorik" hakkında bir şey söylemek isteyen araştırmacı mukayese ve analize odaklanmak yerine çeviri ile vakit kaybedecektir. Dolayısı ile *belâgat* ve *retorik* arasında bir mukayese hayal olarak kalacaktır.

Anahtar kelimeler: Retorik, Aristoteles, Cicero, Quintilianus

**YENİLENMİŞ FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA DEĞERLER
EĞİTİMİ UYGULAMALARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN
BELİRLENMESİ****İbrahim DÜNDAR**

MEB

Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN**Doç. Dr. Figen KILIÇ**

Mersin Üniversitesi

Özet

Son yapılan değişikliklerle değerler eğitimi, öğretim programlarında ayrı bir başlık olarak ele alınmıştır. Bu çalışmada, yenilenmiş Fen Bilimleri dersi öğretim programının uygulandığı Fen Bilimleri derslerinde, değerler eğitimi uygulamalarına dair öğretmen görüşlerinin neler olduğunun belirlenmesini amaçlamaktadır. Yenilenen Fen Bilimleri Öğretim programında değerler eğitimi uygulamalarına ilk defa yer verilmesi, programda özellikle bilimsel etik değerlere önem verilmesi gibi hususlar, Fen Bilimleri öğretmenlerinin değerler eğitimine ilişkin görüşlerinin alınması açısından önemlidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Yenilenmiş Fen Bilimleri Öğretim Programı 2017-2018 öğretim yılında sadece 3. ve 5. sınıf seviyesinde uygulanacağından, veriler Adana ili 4 merkez ilçesinde (Seyhan, Yüreğir, Çukurova ,Sarıçam) görev yapan 135 Sınıf ve Fen Bilimleri (3. ve 5. sınıf dersine giren) öğretmeninden toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturacak öğretmenler seçilirken, amaçsal örnekleme yöntemlerinden benzeşik örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan anket kullanılmıştır. Anket soruları araştırmacılar tarafından hazırlanmış ve uzman kanısı alınmıştır. Anketin, 19 sorusu 5'li likert tipi (1=Hiçbir zaman, 2=Nadiren, 3=Bazen, 4=Genellikle, 5= Her zaman) şeklinde, 2 sorusu da açık uçlu olacak şekilde hazırlanmıştır. Veriler 2017/2018 Öğretim Yılı bahar döneminde Sınıf ve Fen Bilimleri öğretmenlerinden toplanmıştır. Anket verileri IBM SPSS Statistics 24 paket programına yüklenip, anketin alt boyutlarına ilişkin her bir madde için frekans, yüzde, aritmetik ortalama sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin, değerler eğitimini önemli gördükleri, öğrencilere toplumsal ve etik değerleri kazandırdıklarını, değerler eğitiminde rol model oldukları ve değerler eğitiminde öğrencilerden dönüt aldıkları belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda değerler eğitimi uygulamalarına ilişkin kaynak materyallerin geliştirilmesi, hizmet içi eğitim kurslarının açılması, yapılan örnek uygulamaların bilişim araçlarıyla (EBA, okulun web sitesi vb.) paylaşılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilimleri Öğretim programı, değerler, değerler eğitimi

**FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ BECERİ YETERLİK ALANINA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ****İbrahim DÜNDAR**

MEB

Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN**Doç. Dr. Figen KILIÇ**

Mersin Üniversitesi

Özet

Günümüz dünyasında eğitim sistemindeki birçok yapı değişmektedir. Özellikle öğretmenin görev ve tanımı her geçen gün değişmektedir. Değişen ve gelişen dünya ile birlikte öğretmenlerin mesleki becerileri de değişmektedir. Bu araştırmada, Fen Bilimleri öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinden, “Mesleki Beceri” alanına dair görüşlerinin neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelinde veriler anlık tarama modeli seçilerek toplanmıştır. Araştırmanın evreninin Adana ili 4 merkez ilçesinde (Seyhan, Yüreğir, Çukurova ve Sarıçam) görev yapan Fen bilimleri öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Adana ili 4 merkez ilçesinde Devlet okullarında görev yapan 87 Fen Bilimleri öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veriler 5’li likert tipi olarak 32 maddeden oluşan anket formundan toplanmıştır. Anket maddeleri Anket maddeleri öğretmenlerin; eğitim-öğretimi planlamaya ilişkin görüşleri, öğrenme ortamları oluşturmaya ilişkin görüşleri, öğretme ve öğrenme sürecini yönetmeye ilişkin görüşleri ve ölçme ve değerlendirmeye ilişkin görüşleri şeklinde gruplandırılarak analiz edilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığının yayınlamış olduğu Öğretmenlerin Mesleki yeterlilikleri performans göstergelerinden yararlanılarak hazırlanmış ve uzman görüşüne sunulmuştur. Veriler 2017/2018 Öğretim Yılı bahar döneminde Fen Bilimleri öğretmenlerinden toplanmıştır. Anket verileri IBM SPSS Statistics 24 paket programına yüklenip, anketin alt boyutlarına ilişkin her bir madde için frekans, yüzde, aritmetik ortalama sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre Fen Bilimleri öğretmenlerinin mesleki beceri yeterlilik algılarının yüksek olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda, öğretmenlerinin özellikle öğrencilerin seviyelerine uygun esnek öğretim programı hazırladıkları, öğrencilerin milli ve manevi değerleri dikkate aldıkları, öğretim programında yer alan kazanımlara yönelik ders içi etkinlikler düzenledikleri, ölçme ve değerlendirmeyi adil ve objektif yaptıklarına dair bulgular elde edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından mesleki yeterliliklerin tanıtımı için öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmesi, hazırlanan mesleki yeterliliklerin kullanılarak öğretmenlerin değerlendirilmesi şeklinde öneride bulunulabilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Mesleki Yeterlilikleri, Mesleki Beceri, Fen Bilimleri
Öğretmeni

ÇOCUKLARA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Dr. Öğr. Üyesi İrfan TOSUNCUOĞLU

Karabük Üniversitesi

Özet

Küçük yaştaki çocukların zihinsel ve duyuşal gelişim üstünlüklerinden ve becerilerinden dolayı, yabancı dil öğretimi erken yaşlarda alındığı ve devam ettirildiği takdirde çok etkin sonuçlar vereceği yadsınamaz bir gerçektir. Dil öğretimi esnasında çocuğun anadil edinimi sürecindeki doğal tutumlar izlendiği takdirde yabancı dil öğretiminin daha etkin sonuçlar vermektedir. Son yıllarda ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığının dil öğretimi programı üzerine yaptığı değişikliklere bağılı olarak yabancı dil öğretimi ilköğretim seviyesine kadar inmiştir. Genel olarak çocuklar bir dili yetişkinlerden daha hızlı öğrenmektedirler. Geleneksel öğretim metodları çocuklar üzerinde uygulandığında yetersizliklere yol açmaktadır. Değişik yaklaşım ve aktivitelerin dahil edilmesi gerekmektedir, bu aktiviteler yoluyla çocuklara bir dil öğrendiklerini hissettirmeden, onlar için ortamın doğal hale geldiğinden dili daha iyi öğrenirler. Pek çok ülkede, çocukların İngilizce sınıflarında onların ilgilerine ve psikolojik özelliklerine göre uygun bir öğrenme ortamı sağlanmadığından ilkökul düzeyinde zorunlu İngilizce eğitiminden henüz fayda sağlanamamıştır. Küçük öğrencilerin öğrenme tarzlarına hitap etmek için, şarkılar, tekerlemeler ve oyunlar çocuklara bir yabancı dili öğretmede çok etkili bir araç olarak kullanılabilirler. Bu araçlar çocukların sınıflarında bir dili doğal olarak öğrenme becerilerine yardımcı olmak için kullanılabilirler. Diğer taraftan çocukları bir dili öğrenmekten alıkoyan bir etken de dil sınıflarında kendilerini rahatsız veya huzursuz hissetmeleridir. Örneğin zaman zaman, dilin gramer kurallarının teorik kavramlarını kolayca anlayamazlar ve sonuç olarak, kuralları öğrenmek daha da kafalarını karıştırır. Yine, kısa olan dikkat aralıkları yüzünden çocuklar yorucu aktivitelere uzun süreler boyunca odaklanamazlar. Sonuç olarak bu durum çocukları sınıfta ilgisiz hale getirir. Çocukların öğrenme konusunda isteksiz olmalarının çok önemli başka bir sebebi de öğretmenleri aşırı bir düzeyde yaptığı düzeltmelerin olup olmamasıyla ilgilidir. Araştırmalar, sınıf öğretimindeki geleneksel eğitim uygulamalarının bazıları çocukların iyi öğrenmesine yardımcı olmaktan çok engelleyici bir etkiye sahip olabildiğinden söz etmektedir. Makalede genel anlamada çocukların dil öğrenimi konusu detaylı bir şekilde incelenerek birtakım çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: çocuklar, beceri, İngilizce, yabancı dil öğretimi

**CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK AİLESİNDE ÇÖZÜLME BELİRTİLERİ:
BOŞANMA ORANLARI ÜZERİNDEN BİR DEĞERLENDİRME****Mehmet Sait AYDIN****Özet**

Küreselleşen dünyada bütün toplumlarda bir değişim ve dönüşüm süreci yaşanmaktadır. Ülkeler arasında yaşanan ekonomik ve kültürel etkileşim toplumların benzeşmesine neden olmaktadır. Sanayileşme ile birlikte yaşanan demografik hareketlilik, bilgi teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte kültürel anlamda toplumlar arası akışkanlığı hızlandırmıştır. Bütün toplumların birbirlerini az yada çok etkilediği yirmi birinci yüzyılın ilk çeyreği yaşanırken Türk aile yapısının yüzyıl içindeki değişim sürecinin boşanma oranları üzerinden değerlendirilmesi bu çalışmanın esas gayesidir. Aile bütün insan topluluklarında bulunan toplumun sosyal, kültürel ve normatif değerlerini en temel düzeyde barındıran ve ileriki kuşaklara taşıyan en küçük kurumdur. Türkiye’de yapılmış çeşitli nicel ve nitel araştırma sonuçlarının evlilik kurumunun kurulması ve sonlandırılması ile kişilerin medeni durumlarını etkileyen faktörler açısından incelenmesi Türk ailesindeki değişimin değerlendirilmesi noktasında oldukça önemlidir. Son yüzyılda Türkiye’de kırsal alandan kentlere doğru yaşanan demografik hareketliliğin aile yapılarını etkilediği görülmektedir. Bu anlamda yıllar itibari ile çekirdek aile oranının yükseldiğini geniş ailenin yaygınlığının azaldığını araştırma sonuçları göstermektedir. Yapılan çalışmaların sonuçlarında dikkat çeken diğer bir nokta ise dağılmış aile oranının hızlı bir şekilde artmasıdır. Bunun yanında kadınların çalışma hayatında sayısal ve oransal artışı, toplumun eğitim düzeyinin yükselişi, sosyoekonomik statünün yükselmesi, ilk evlilik yaşının yükselmesi, toplam doğurganlık hızının düşmesi, nikah türü oranlarının değişimi gibi faktörlerde Türk ailesini yapısal anlamda etkilemekle birlikte aile türlerinin oransal değişimine de neden olmaktadır. Cumhuriyet dönemi Türk ailesinin değişim süreci geniş aile, çekirdek aile ve dağılmış aile arasındaki geçişkenlik değerleri üzerinden yapılacaktır. Türk toplum yapısının değerler sisteminde yaşanan değişim, aile yapısında da değişimlere neden olmaktadır. Bireyselleşmenin ön plana çıktığının görüldüğü Türk toplumunda toplumsal kontrolün etkisi zayıflamaktadır. Evliliğe karşı tutum ve davranış özellikleri değiştiği gibi boşanmaya karşı tutum ve davranış özellikleri de değişim göstermektedir. Boşanma toplumun değerlerine, bu değerlerin değişim hızına ve gücüne bağlı olarak gerçekleşen tarihsel bir olgudur. Belirli bir süreç sonunda eşlerin biri veya her ikisinin ortaklaşa kararı ile gerçekleşir. Toplumda boşanma olayının yaygınlaşması ile çözülme başlar, çözülmenin hızı ve büyüklüğü boşanma oranlarını etkiler. Yani ailenin çözülmesi ile boşanma arasında doğrusal bir ilişki vardır.

Anahtar Sözcükler: Aile, evlilik, boşanma

**ALEVİLİK VE SÜNNİLİK ALGISININ TOPLUMSAL YANSIMALARI ÜZERİNE
BİR ARAŞTIRMA****Bilim Uzmanı Sema AĞAOĞLU**

Nevşehir Doğa Koleji

Prof. Dr. Mustafa TALAS

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Özet

Türk toplumunda Alevilik ve Sünnilik olgusunun yansımaları çeşitli nedenlerden dolayı benzerlikler ve farklılıklar göstermektedir. Alevi ve Sünnilerin benzer yaşam koşulları, ahlak koşulları iki toplumu bir araya getirirken toplum içerisindeki inanış biçimleri, sosyal ve ekonomik yönlerin farklı yorumlanması iki toplumu birbirinden ayırmıştır.

Genel olarak incelendiğinde Aleviler uzun yıllar boyunca kırsal alanlarda yaşamlarını sürdürdükleri için daha çok kapalı bir yaşam tarzı sürdürmüşlerdir. Bu nedenle Aleviler daha çok kendi içlerinde yaşamışlar dış çevre ile ilişkileri en az düzeyde olmuştur. Dışarıya kapalı olan Aleviler kendilerine özgü olan kültürlerini geliştirmişlerdir. Fakat bu durum Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra tüm toplumlarda olduğu gibi hem Alevi hem de Sünni toplumlarında da sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmelere neden olmuştur. Özellikle Alevi toplulukları daha çok kırsal alanlarda yaşamlarını sürdürürken kentlere göçleri başlamıştır. Aleviler de böylece şehirleşme sürecine girerek köy hayatından kent hayatına geçiş süreci başlamıştır. Alevi ve Sünni toplumlarının şehirleşme sürecinde ekonomik alanda yaşanan refah düzeyi eğitim düzeylerinin de iyileşmesine yol açmıştır. Artık bireyler toplum içerisinde kendilerini daha rahat bir şekilde ifade edebilir hale gelmişlerdir. Kentlerde yaşamaya başlayan Alevi ve Sünniler artık geçmiş kültür ve geleneklerinden uzaklaşarak kent yaşamının getirdiği yaşam koşullarına uyum sağlamaya başlamışlardır.

Her iki toplumda zamanla şehir merkezlerinde yaşanan farklı ortamlardaki bireylerin bakış açılarına daha olumlu bakmaya başlamışlardır. Hem Aleviler hem de Sünniler yaşanan bu değişimle daha çok kapalı olan bir toplumdaki bireyler haline gelmeye başlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Alevilik, Sünnilik, Türk toplumu, Kimlik

**A STUDY ON SOCIAL REFLECTIONS ABOUT PERCEPTION OF ALEVISM AND
SUNNI****Abstract**

The reflections of Alevism and Sunnism in Turkish society show similarities and differences due to various reasons. While the similar living conditions and ethical conditions of Alevis and Sunnis bring together two communities; the different interpretations of the forms of belief in society, social and economic aspects distinguish the two societies from each other.

When examined in general, Alevis has a more closed lifestyle for many years as they continue their lives in rural areas. For this reason, the Alevis have lived more in themselves, and have been least concerned with the external environment. The Alevis, closed to the outside, have developed their own unique cultures. But this has caused social, cultural and economic developments in both the Alevis and Sunni societies, as in all societies since the foundation of the Republic. Particularly Alevis continued their lives in rural areas and immigrated to the cities. Thus, the process of transition from village life to city life has started in the Alevi people. The prosperity of the Alevis and Sunni communities in the economic context of the urbanization process has also led to an improvement in the level of education. Now, individuals have become able to express themselves more easily in society. Alevis and Sunnis that started to live in the cities started to move away from their past culture and traditions and to adapt to the living conditions brought about by urban life.

In both societies, they have begun to take a more positive look at the points of view of the individuals in different environments that lived in urban centers over time. Both the Alevis and the Sunnis have begun to become an open society from a society that is more closed with this change.

Key words: Alevism, Sunnism, Turkish society, Identity

**ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERİN KAYNAŞTIRILDIĞI
ORTAOKULLARDAKİ ÖĞRETMENLERİN KAYNAŞTIRMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞ
VE ÖNERİLERİ**

VIEWS AND SUGGESTIONS OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS ABOUT
INTEGRATION OF SPECIAL NEEDS STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS

Numan KOÇ
Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

Günümüz gelişen ve değişen dünyasında eğitim son derece önemli bir etkinlik haline gelmiştir. Eğitim sürecine dahil olan öğrencilerin her biri özel ve her biri değerlidir. Eğitime ve insana verilen değerlerin önem kazandığı günümüzde tabiki özel gereksinimli öğrencilerin de istekleri, beklentileri ve ihtiyaçları göz ardı edilmemelidir. Özel gereksinimli öğrenciler yaşitlarına göre farklı bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal ihtiyaçları olan bireylerdir. Bu bireylere yaşitlarıyla aynı ortamları paylaşabilecekleri en az sınırlandırılmış eğitim ortamlarının sağlanması ve bu bireylerin topluma kazandırılması gerekmektedir. İşte tam bu noktada bu çalışmanın amacı; özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırıldığı ortaokullardaki öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin görüş ve önerilerini tespit etmektir. Araştırma, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında görev yapmakta olan ve araştırmaya gönüllü katılan 16 öğretmen ile yürütülmüştür. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada 7 açık uçlu sorudan oluşan bir form ile görüşler toplanmış ve yapılan görüşmelerin ses kaydı alınmıştır. Elde edilen veriler içerik analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmelere göre; öğretmenlerin bir çoğu okullarda uygulanan kaynaştırma eğitimini başarılı bulmamaktadır. Uygulamanın başarılı bulunmamasındaki en önemli sebepler olarak zaman sıkıntısı, BEP(Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı) planlarının uygulanamaması, sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve kaynaştırma öğrencilerinin uyum sorunu yaşaması gösterilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenler genel olarak sınıflarda bulunan kaynaştırma öğrencilerine zaman ayıramadıklarını belirtmişlerdir. Bu öğrencilerin farklı ihtiyaçları olduğundan hem onlarla hem de diğer öğrencilerle ilgilenmenin aynı anda mümkün olmadığını belirtmişlerdir. Araştırmada ayrıca BEP planlarında belirtilen etkinliklerin sınıflarda neredeyse hiç yapılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun sonucunda da kaynaştırma öğrencilerinin sınıfta kendilerini yalnız hissettikleri ve arkadaşları ile problemler yaşadıkları belirlenmiştir. Bu yüzden öğretmenler velilerden öncelikle kendileri ile işbirliği içinde olmalarını, okulu daha fazla ziyaret etmelerini, çocukları ile daha çok ilgilenmelerini istemektedirler. Öğretmenlerden bazıları ise ailelerin kaynaştırma uygulaması hakkında bilgi edinmelerinin ve daha bilinçli olmalarının gerektiğini vurgulamaktadır. Öğretmenlerin okuldan beklentileri ise okul idaresinin okul-veli-öğrenci işbirliğine önem vermesi, BEP uygulamasını takip etmesi, öğretmenleri kaynaştırma uygulaması hakkında bilgilendirmesidir.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma uygulaması, Öğretmen görüşleri, Özel gereksinimli öğrenciler

Abstract

In today's developing and changing world, education has become an extremely important activity. Each of the students involved in the training process is special and valuable. The values, expectations and needs of students with special needs should not be ignored. Students with special needs are individuals with different physical, mental, emotional and social needs according to their peers. These individuals should be provided with the least restricted education environments where they can share the same environments as their peers and these individuals should be brought into society. At this point, the aim of this research is to identify views and suggestions of secondary school teachers about integration of special needs students in secondary schools. This research was carried out with 16 teachers who works in Ministry of Education and participated voluntarily. In this research, qualitative research method is used and opinions are gathered with a 7 open-ended interview form. Moreover, interviews were recorded with an audio recording. The data obtained were evaluated by content analysis. According to these assessments; many teachers do not think integration education is succesfull. The most important reasons for the failure of this application are; IEP (Individualized Education Program) failure to implement the plan, crowded classes and adjustment problems of integration students. As a result of the research, the teachers stated that they could not devote time to the integration students. Since these students have different needs, they stated that it was not possible to deal with them and other students at the same time. In the study, it was concluded that the activities mentioned in the BEP plans were almost never done in the classrooms. As a result, it was determined that the integration students felt lonely in the classroom and had problems with their friends. Therefore, teachers firstly ask parents to cooperate with them, to visit the school more and to be more concerned with their children. Some of the teachers emphasize that families need to be informed about the application of integration and to be more conscious. Teachers' expectations from the school are that the school administration gives importance to school-parent-student cooperation, follows the implementation of the IEP, and informs the teachers about the application of integration.

Keywords: Integration application, Teacher views, Special needs students

KIBRIS'IN TÜRK DIŞ POLİTİKASI AÇISINDAN ÖNEMİ

Prof. Dr. Mustafa TALAS

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Özet

Kıbrıs, Doğu Akdeniz'deki en büyük doğal uçak gemisidir. Bundan dolayı dünyada stratejik bir öneme sahiptir. Türkiye açısından da bu önem kat kat büyük olmaktadır. Özellikle Kıbrıs'ın stratejik önemini pergel örneği ortaya koyabilir. Pergelin sabit ucunu Kıbrıs'a koyup hareketli ucunu istediğiniz yöne çevirebilirsiniz. Bu hareketli ucu silah olarak, teleskop olarak ya da başka bir şey olarak düşünebilirsiniz. Bu durumda, Kıbrıs, Doğu Akdeniz'de merkez ya da kalp olur. Türk dış politikasının da kalbinde yer tutması çok doğal olacaktır. Bu bildiride Kıbrıs, Türk Dış Politikasının önemli konularından biri olarak analiz edilmiştir. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Bu konular; Tarihi süreçte Kıbrıs, Kıbrıs'ta Türk İskanı, Kıbrıs'ın Türkiye; Kıbrıs'ın Bölgesi ve Türkiye İçin Önemi şeklinde sıralanabilir.

Anahtar Sözcükler: Kıbrıs, ada, dış politika, Doğu Akdeniz**THE IMPORTANCE OF CYPRUS IN CONTEXT TURKISH FOREIGN POLICY****Abstract**

Cyprus is the biggest flattop in Eastern Mediterranean. For thet reason it has a strategical importance in the world. In particular, compass sample shows its strategical importance. You can put compass's fixed end to Cyprus and hold its mobile end each direction. And you can think this mobile end as a piston, a telescope or any other thing. Cyprus becomes centre or heart in Eastern Mediterranean. It is naturally that Cyprus is in the heart of Turkish Foreign Policy. In this study, Cyprus as one of the most important issues has been analyzed. These subjects include Cyprus, Cyprus in context historical period, Turkish inhabbiting in Cyprus, the importance of Cyprus for Turkey and its region tittles.

Key Words: Cyprus, island, foreign policy, Eastern Mediterranean

**ÂŞIK PAŞA’NIN GARİB-NÂME’SİNDE BİR BAĞLAŞIKLIK TÜRÜ OLARAK
BAĞINTI ÖGELERİ**

Dr. Öğr. Üyesi Nigâr OTURAKÇI ORBAY
Çukurova Üniversitesi

Özet

Metindilbilim, çağdaş dilbilim araştırmalarında tümce ötesinde gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda ortaya çıkan ve metinleri biçimsel, yapısal, anlamsal, işlevsel boyutlarıyla ele alan bir dilbilim dalıdır. Bir metnin metinselliği *bağlaşıklık*, *bağdaşıklık* / *tutarlılık*, *amaca uygunluk*, *bilgisellik*, *kabul edilebilirlik*, *duruma uygunluk* ve *metinlerarasılık* gibi metin içi dilbilgisel ve sözcüksel ilişkileri kapsayan, aynı zamanda metnin iletişimsel işlevini de yerine getiren hem metin hem de bağlam odaklı ölçütlere bağlıdır. Metinselliğin temel ölçütü olarak kabul edilen ve metindeki bir ögenin yorumunun bir başka ögeye bağlı olduğu durumları kapsayan *bağlaşıklık*, metnin yüzey yapısında, metni oluşturan dilsel ögeler arasındaki ilişkiler aracılığıyla görülür. Bir metin oluşturulurken onun anlamlı bir bütün olabilmesi için tümcelerinin kendi içinde bir bağıntısı ve ilişkisi olması, düşüncelerin birbirleriyle bağlantılı olarak ifade edilmesi gerekir. Bu bağlamda *bağıntı ögeleri*, dilbilgisel bağlaşıklık düzenekleri içerisinde metnin anlam bütünlüğünü sağlama bakımından önemli bir yere sahiptir. Hem ileriye hem de geriye doğru göndermeler yapabilen *bağıntı ögeleri*, tümce üstü en büyük dil birimi olarak kabul edilen metnin en önemli yapı ve anlam örgüsünü oluşturarak ifadelerin bir bağlam içinde verilmesi ve oluşmasını zorunlu hâle getirir. Bu çalışmada Eski Anadolu Türkçesiyle yazılmış, Türk edebiyatının XIV. yüzyıldaki en büyük mesnevisi olarak kabul edilen Âşık Paşa’nın Garib-nâme adlı eseri, *dilbilgisel bağlaşıklık* türü içerisinde değerlendirilen *bağıntı ögeleri* bakımından incelenmiş ve eserin metindilbilimsel olarak *metin* değeri ortaya konmaya çalışılmıştır. Garib-nâme’deki *bağıntı ögeleri*, bağlayıcılık ilişkileri bakımından *ekleyici* (şöyle kim, hem, dahı) *çeliştirici* (meğer, illa, likin), *nedenleyici* (anun-ıçun, çünkü, kim) ve *zamansal* (pes, ahir, ol sa’atda) olmak üzere dört grupta değerlendirilerek eşbağımlı yapılar arasında “yeni bir bilgi sunma, olumsuzluk taşıma, seçenek sunma, açıklama yapma, örnek verme, çeliştirme, nedenleme, zamanı işaret etme” gibi işlevler yüklenmeleri bakımından incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Metindilbilim, bağlaşıklık, bağıntı ögesi, Âşık Paşa, Garib-nâme

ÇEVREYİ KORUMADA ORGANİK GÜBRE KULLANIMININ ÖNEMİ

IMPORTANCE OF ORGANIC FERTILIZER USE TO PROTECT ENVIRONMENT

Fadime ÖZKAN
Prof. Dr. Dilek Bostan BUDAK
Çukurova Üniversitesi

Özet

Dünya üzerinde kimyasal girdi kullanımından kaynaklanan olumsuzluklar ilk olarak yoğun teknolojiye daha fazla faydalanan gelişmiş ülkelerde görülmeye başlanmıştır. Bu nedenle kimyasal girdiler kullanılarak yapılan tarım üretimine alternatif arayışlar da ilk kez bu ülkelerde yüzyılımızın başlarında ortaya çıkmıştır. Ülkemizde organik gübre (hayvan gübresi) kullanımı yıllardan beri bilinmekte ancak bu gübrelerin hala yakacak olarak (tezek) kullanılması ve teminindeki güçlükler nedeniyle kullanımı son derece düşüktür. Diğer yandan ithal yoluyla birçok organik gübre ve mikroorganizma ülkemize getirilmiş ve kullanılmaya başlanmıştır. Bu çalışmada, Organik gübre kullanımı ile çevreye verilen zarar azaltılabilmektedir. Adana ilinde sulamanın ve gübrelemenin yoğun olduğu Karataş ve Yumurtalık ilçelerinde üreticilerin organik gübre kullanım düzeyinin ölçülmesi için 96 rasgele seçilmiş üreticilerle yüz yüze görüşülerek elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Bitkisel üretim yapan üreticilerin çoğunluğu (%62,5) organik gübre kullanmaktadır. Üreticilerin %18,8'i ise piyasada satılan organik gübreye güvenmediği için kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Gübreleme yapılmadan önce toprak analizi yaptıran üreticiler sadece %25 oranındadır ve bu oran oldukça düşüktür. Üreticilerin büyük kısmı gerek duymadığı ve ücretli olduğu için toprak analizi yaptırmamaktadır. Organik gübre kullanan üreticilerin tamamı tavuk tüyünden elde edilen organik gübreyi kullanmayı ve verimliliği arttırması karşılığında %5 ile %10 daha fazla ödemeye razı olduklarını belirtmişlerdir. Üreticilerin en önemli bilgi kaynakları komşu ve akrabalarıdır. Üreticilere, tarımsal eğitim ve yayım faaliyetleri ile organik gübrenin ve toprak analizinin faydaları hakkında üreticilere daha fazla bilgilendirilme yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adana, Organik Gübre, Çevre, Üretici

ADANA İLİNDEKİ BİREYLERİN ÇEVRE BİLİNCİ VE DAVRANIŞI

ENVIRONMENTAL AWARENESS AND BEHAVIOR OF PEOPLE IN ADANA

Fadime ÖZKAN
Prof. Dr. Dilek Bostan BUDAK
Çukurova Üniversitesi

Özet

Küresel bir boyut kazanan çevre sorunları, bireylerin bakış açılarını ve davranışlarını da etkilemeye başlamıştır. Çünkü çevre, doğal, yapay ve sosyal faktörlerin birbirleriyle bir arada ve belirli bir etkileşim içerisinde buldukları ortam olarak tanımlanabilmektedir. Ozon tabakasının delinmesi ve bunun neticesinde, dünya genelinde ikliminde görülen değişiklikler bunun en güzel örneğidir. Son yıllarda yaşanan çevre felaketlerinin ve ekolojik sorunların etkisiyle toplumdaki bireylerin çevre bilinci belirgin düzeyde artmıştır. Bu çalışmada, Adana ilinde kentsel alanda yaşayan bireylerin çevre konusu hakkındaki düşünceleri, genellikle çevrelerine nasıl davrandıkları ve çevresel farkındalıklarını incelenmiştir. Rastgele seçilen 133 bireyle yüz yüze anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Bireylerin 73'ü kadın, 60'ı erkektir ve ortalama yaş 38,59'dur. %75,9'u lise ve altı eğitim düzeyine sahiptir. Bireylerin % 70,7'sinin enerji tasarruflu ampul kullandığı ve %64,7'sinin su tasarrufu yapmak için çamaşır makinası dolmadan çalıştırmadığı belirlenmiştir. Bireylerin %57,1'inin çevreye zarar vermemek için enerji tasarrufu sağlayacak düşük tüketimli aletler kullandığı tespit edilmiştir. Çalışmaya katılanların %62,4'ü, bireylerin yaşam biçimini değiştirmesinin çevre sorunlarını çözeceğine inanmamaktadır. Bireylerin %47,4'ü su kirliliğine karşı alınacak önlem için su faturasındaki artışı olumlu karşılayacağını belirtirken, % 52,6'sı su kirliliğini önlese dahi olumlu karşılamamaktadır. Bireylerin %27,8'i çevresel sorunların sağlıklarını çok etkilediğini vurgulamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Adana, Çevre, Tasarruf, Davranış

ÇAĞDAŞ SANATTA TEMSİLİYET

Dr. Öğr. Üyesi Osman ODABAŞ

Kocaeli Üniversitesi

Özet

Kendi içerisinde bir çok farklı biçim, akım ve düşünce sistemi barındıran sanat, tarihsel ve dönemsal açıdan incelendiğinde genel olarak üç ayrı evre üzerinden tanımlanmaktadır. İlk olarak uzun bir tarihsel dönem boyunca, görsel sanat eserinin mimetik olmak, yani hakiki ya da olası bir dış gerçekliği, görünüşü taklit etmek anlamına gelmesi, ikincisi; modernizm süreciyle başlayan, manifestolar ve ideolojiler çağı, üçüncüsü de her şeyin geçerli olduğu modern tarih sonrası, postmodern olarak da adlandırılan çağ, yani yakın geçmiş ve günümüzdür. Bazı kuramcılara göre felsefe ve sosyal bilimler alanlarının sanatla sıkı bağlar kurmaya başladığı modern evre sonrası 1960'lı yıllarda "sanat nedir?" sorusunun belirmesiyle felsefenin üsluptan ayrıldığı ve ideolojiler çağının da bu şekilde kapandığı tartışmaya açılmış ve aynı zamanda bunun sanatın sonu olduğu da iddia edilmiştir. Diğer yandan bir çok felsefeci ve kuramcıya göre ise, insanlığın kendini sanatla ifade etme eğiliminin tüketilemeyeceği ve bu anlamda sanatın kalıcı olduğunu karşıt görüş olarak savunulmuştur. 1960 sonrası görülen sanat eğilimleri ve global düzeyde değişiklikler, başta neoliberalizm olmak üzere dünyaya önerilen yeni ekonomi modelleri ve düşünce sistemleriyle beraber, ideolojiler çağı sonrası sanatın anlamının yeniden tanımlanma gayreti içerisinde olduğunu söylemek mümkündür. Bu bilgiler doğrultusunda içinde bulunduğumuz dönem üzerinden sanatın bugün ve öncesinde temsil ettiği değerlerin karşılaştırmalı olarak incelenmeye çalışılması ve onun bir sonraki evrede dönüşeceği ya da temsil edeceği şeye dair ip uçlarının da bu çalışma sayesinde daha görünür olması amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Sanat, İdeoloji, Temsiliyet

REPRESENTATION IN CONTEMPORARY ART

Abstract

The art, which contains many different forms, ideology systems within itself, is generally described in three separate phases when examined in historical and periodic terms. Firstly, during a long historical period, the visual artwork means to be mimetic, that is to say, a real or a possible external reality, to imitate the appearance; The era of modernism, the era of manifestos and ideologies, and the third, the modern history after all, is also referred to as the postmodern era, that is, past and present. According to some theorists, after the modern stage in which the fields of philosophy and social sciences started to establish close ties with art, it

was argued that the question of idea: What is art? On the other hand, according to many philosophers and theorists, it is argued that humanity's tendency to express itself through art cannot be consumed and that art is permanent in this sense. It is possible to say that the art trends and changes in the global level after 1960, together with the new economic models and thought systems proposed to the world, especially neoliberalism, are trying to redefine the meaning of art after the era of ideologies. In the line with this information, it is aimed to try to examine the values that art represents today and before and comparatively and to be more visible by means of this study.

Keywords: Art, Ideology, Representative

ÇAĞDAŞ SANAT VE ELEŞTİRİ

Dr. Öğr. Üyesi Osman ODABAŞ
Kocaeli Üniversitesi

Özet

Sanatta değişen temsiliyet kavramı aynı zamanda çoğu zaman sanattan ayrı tanımı yapılamayan eleştirel düşünce ve eleştirinin tanımının da değişmesi anlamına gelmektedir. Eleştirinin bir sanat olduğu, hatta bazı teorisyenlere göre sanatın yerini aldığı savı, 19. Yy'ın başından beri sık sık gündeme gelse de, kurumsal anlamda gerçekçilik akımıyla başlayan bu düşünce pratiği günümüzde yeniden sorgulanır duruma gelmiş ve sanat-eleştiri arasındaki ilişkiye dair bir çok yeni teori üretilmiştir. Avangard hareketler, manifestolar ve akımların modernliğe karşı yürüttüğü muhalefet, çağdaş eleştirel düşüncenin ve kültür odaklı politikaların büyük bir kısmının oluşumunu sağlamış veya onlara esin kaynağı olmuştur. Modernizmin, oluşumunu sağladığı, kendi içerisinden çıkan akımların yine kendi sonunu getirmesi gibi, bugün postmodernizm içerisinden çıkmış, postmodern eleştiri içerisinde doğmuş akımların yine kendisine karşı muhalefet etmesi de benzer bir durumu sergiler. Modernizm içerisinde doğan, ama modernizmin ilişkilendirildiği akılcılığa, pozitivist rasyonalizme karşı gelen avangard hareketleri, bugün neoliberalizm ve geç kapitalizmle ilişkilendirilen postmodern piyasada üretilen sanatla benzer bir duruş sergiliyor mu, yoksa bugün sanatla yapılan eleştiri, muhalefet çok daha başka bir duruma mı işaret ediyor? Yapılan çalışmada sanat ve eleştirel düşünce arasındaki ilişkiye dair bu ve benzeri sorulara cevaplar üretilebilir amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Sanat, Kültür Politikaları, Eleştirel düşünce

CONTEMPORARY ART AND CRITICISM**Abstract**

The concept of changing representation in art also means that the definition of critical thinking and criticism, which can not be defined separately from art, also changes. This practice of thinking, which began with the realism, has been re-questioned today and many new theories have been produced about the relationship between art and criticism. The opposition of avant-garde movements, manifestos and movements against modernity has created or inspired a great part of contemporary critical thinking and culture-oriented policies. Just as modernism provides its formation, and the movements coming out of it again bring its own end, the fact that the movements born in postmodernism, which were born out of postmodernism, against it, also show a similar situation. Are the avant-garde movements born in modernism, but the rationalism associated with modernism and positivist rationalism, have a similar stance with

the art produced in the postmodern market associated with neoliberalism and late capitalism? In this study, it is aimed to produce answers to these and similar questions about the relationship between art and critical thinking.

Keywords: Art, Cultural Politics, Criticism

SALAR TÜRKÇESİNDE ANTİPASİV - PASİV ÇATININ TEMSİLİ

(ANTIPASISIV IN SALAR TURKISH - EXPRESSION OF PASSIVE VOICE)

Doç. Dr. Gülsün MEHMET

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Salarca bir Türk dilidir. Bu dil günümüzde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Tibet Özerk Bölgesinin (eskiden A-mdo olarak adlandırılan) *Qinghai* ve *Gansu* eyaletlerinde 100 binden fazla ortodox Hanefi Müslüman tarafından konuşulur. Linguistik olarak Qinghai-Gansu (Amdo Sprachbund)) dil bandı içerisinde yer alır. Bölgede yer alan farklı dil aileleri ile olan dil kontaklı kaynaklı muazzam özelliklere sahiptir. Bu özelliklerin bazılarının kaynağı ve oluşumu hâlâ belirsizdir. Bu özellikler Salarcanın bağlı bulunduğu Türk dillerinde bulunmaz. Bu özellikler dil bandı şartları içerisinde geliştirilip paylaşılan yapılardır. Bu özelliklerden, kategorilerden biri de *pasiv çatının temsilidir*. Bu, Salarcanın önemli sorunsallarından biridir. Salarcada pasiv çatı morfolojik olarak yoktur ancak bu olgu, araştırmacılar tarafından fark edilmez; bunun nedeni Türkçede pasiv ve dönüşlü çatılar için aynı eklerin *[-n-/-l-]* kullanılıyor olmasıdır. Biz gramatikal metin çözümlenmeleri sırasında Salarcada pasiv çatının morfolojik olmadığını tespit ettik. Salarcada bu kategoride bir *metatyp* düzenlemenin olduğunu keşfettik. Salarcanın genetik olarak bağlı olduğu Türk dillerinde pasiv çatı kurma ve pasivleştirme mekanizması ortaktır. Türkçede *pasivleştirme* bir dizi: özne (subject) düşürme; transitiv cümlelerde değer azaltma (value reduce) ve argüman silme (yüklem üzerindeki kişi işaretleyicilerinin silinmesi) işlemi ile gerçekleştirilir. Nom- Akk. hâl modeline sahip Türk dillerinde sistem bu şekilde işler. Salar Türkçesinde ise hiçbir şekilde pasiv çatı için dil genetiğine uyan bir sistem kullanılmaz, pasiv çatıyı kuran elementler morfolojik olarak yoktur. Ancak Salarcada pasiv yapı için başka bir modele geçilmiştir. Bu yapı tarafımızca çözülmüştür. Salarcada pasiv, bir tür antipasiv yapı ile temsil edilir. Antipasiv, özellikle absoltiv-ergativ hâl modeline sahip dillerde bulunan bir çatı türüdür. Bu modelde: intransitiv fiilli cümlelerde özne işaretlidir, absoltiv hâldedir. Transitiv cümlelerde ise özne bir ek ya da partikel ile işaretlenir ve nesnenen ayrılır, ergativ hâldedir, cümlenin nesnesi ise (object) işaretlidir, absoltiv hâldedir. Bu model nom.-akk. modelin tam karşıtı bir sistemdir. Temel hâl gösterim modelleri, pasiv çatının kurulumunu ve cümleyi pasivleştirme mekanizmalarını doğrudan etkiler. Salar Türkçesini yüzyıllar boyunca etkileyen model dillerden bir olan Amdo Tibet dili de absoltiv-ergativ hâl gösterim modeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: antipasiv, pasivleştirme, pasiv, Salar, değer azaltma, Amdo-Tibet**Key Words:** antipassive, passivization, passiv, value reduce, Amdo-Tibet

**YEREL YÖNETİMLERARASI ULUSAL VE ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİNİN
ÖNEMİ: AVRUPA TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ VE TÜRKİYE TARİHİ KENTLER
BİRLİĞİ ÜZERİNDEN BİR İNCELEME****Doç. Dr. Sefa USTA****Doç. Dr. Hakan CANDAN**

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Özet

Küreselleşmenin etkisiyle, ülkeler karşılıklı etkileşim içerisine girmeye başlamıştır. Bir ülkede ortaya konulan politikalar, iyi uygulama örneği olarak diğer ülkelere de transfer edilmektedir. Diğer bir ifadeyle ülkelerarası karşılıklı politika/reform transferi ön plana çıkmaya başlamıştır. Buradan hareketle, yerel yönetimler arası işbirliği hem uluslararası düzlemde artmaya başlamış, dünyanın farklı ülkelerinin kentleri arasında sosyal, kültürel, ekonomik ve idari alanda işbirliği yoluna gidilmeye başlanmıştır.

Uluslararası düzeyde yerel yönetimler arası işbirliğinin örneklerinden birisi Avrupa ülkeleri içerisinde kentler arası işbirliğinin sağlanabilmesi amacıyla oluşturulmuş “Avrupa Tarihi Kentler Birliği”dir. Birlik, yerel yönetimlerin kendi aralarında uluslararası alanda gerçekleştirdikleri işbirliğine bir örneğidir. Türkiye’de Avrupa Tarihi Kentler Birliği’nin bir üyesidir.

Yerel yönetimler arası işbirliği uluslararası düzeyde olduğu gibi ulusal düzeyde gerçekleştirilmektedir. Türkiye’de yerel yönetimler arası işbirliğinin anayasal dayanağı 1982 Anayasası’nın 127. Maddesidir. Anayasal dayanak çerçevesinde kabul edilen ve 2005 yılında çıkarılan 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu ile yerel yönetim kuruluşlarının karşılıklı işbirliklerine yasal zemine kavuşturulmuştur. Ulusal düzeyde yerel yönetimler arası işbirliği örneklerinden birisi de “Türkiye Tarihi Kentler Birliği” dir. 2000 yılında Bursa’da 52 tarihi kentin bir araya gelmesiyle kurulan Tarihi Kentler Birliği, 2001 yılında Avrupa Tarihi Kentler Birliği’nin üyesi olmuştur. Birliğin temel amacı, kentsel düzeyde tarihi ve kültürel alanlarda işbirliğine gidilerek ve kentler arası karşılıklı deneyim paylaşımında bulunulmasıdır.

Bu minvalden hareketle hazırlanan çalışmanın temel amacı Avrupa Tarihi Kentler Birliği ve Türkiye Tarihi Kentler Birliği örnekleri üzerinden hareketle, ulusal ve uluslararası düzeyde yerel yönetimler arası işbirliğine öneminin değerlendirmeye tabi tutulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanacak çalışma kapsamında, öncelikle Türkiye’de ulusal ve uluslararası alanda yerel yönetimler arası işbirliklerine yönelik yasal altyapı irdelenecektir. Daha sonra Avrupa Tarihi Kentler Birliği ve Türkiye Tarihi Kentler Birliği’nin kuruluş süreci, işlev ve faaliyetleri ele alınarak, birliklerin karşılıklı işbirlikleri değerlendirilecektir. Çalışmada betimsel analiz yönteminden yararlanılarak, Avrupa Tarihi Kentler Birliği ve Türkiye Tarihi Kentler Birliği’nin web sayfaları incelenecek ve konu ile ilgili birincil ve ikincil kaynaklardan faydalanılması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Yerel Yönetimlerarası İşbirliği, Uluslararası İşbirliği, Tarihi Kentler Birliği, Avrupa Tarihi Kentler Birliği

THE ROLE OF MENTORS IN THE PRACTICUM EXPERIENCES OF PRE-SERVICE ENGLISH LANGUAGE TEACHERS

Ebru ŞİRE KAYA
Yonca ÖZKAN
Çukurova University

Abstract

Mentor teachers have played an important role in pre-service teachers' teaching profession. Mentor teachers are recognized for their practical knowledge of the teaching profession, which complements the theoretical knowledge that the pre-service teachers have acquired from the university. This study investigated how pre-service teachers conceptualized their mentor teachers' roles and impact upon their practicum experience in the cooperating schools. This study adopted an exploratory case study. A total of 24 pre-service English language teachers filled out the questionnaire with ranking and open-ended items and they were all interviewed face-to-face to gather more qualitative data to enrich the study. Thematic analysis was conducted to analyze and interpret the data. The findings reveal that pre-service teachers realized the mentors' roles within a theoretical framework, but they could not find adequate support in the cooperating schools. Some pre-service teachers expressed that they received a good amount of practical knowledge concerning various areas including lesson planning and presentation, classroom management and appropriate use of teaching strategies and resources. The study implies that practicum program still needs a modification to enhance the roles and responsibilities of mentor teachers in specifically scaffolding the pre-service teachers as well as facilitating them all to better attain effective teaching competencies and experiences.

Key words: ELT, pre-service language teacher education, mentoring, cooperating schools

This study was funded by Çukurova University Research Fund under the number of SBA-2018-10265.

FEMİNİST ELEŞTİRİ IŞIĞINDA BİR OKUMA: ŞAHBAZ'IN HARİKULADE YILI
1979

Öğr. Gör. Dr. Alev ÖNDER

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

Özet

Mine Söğüt; ölüm, ensest, intihar, cinayet gibi temaları işlediği eserlerinde şiddetin ataerkillikle bağına dikkat çeken bir yazardır. Bu çalışmada Şahbaz'ın Harikulade Yılı 1979 adlı roman feminist kuramın önemli kavramlarından toplumsal cinsiyet rollerine odaklanarak değerlendirilecektir. Mine Söğüt'ün cinsiyet hiyerarşilerine yönelik eleştirileri tespit edilmeye çalışılacaktır. Yazar, yaklaşan askeri darbenin yarattığı toplumsal kırılmaları özellikle kadın karakterlerin yaşam öykülerinden çarpıcı sahnelerle ifade etmektedir. Bu çalışmanın amacı, romanda tasvir edilen toplumsal cinnet halini kadın karakterlerin yaşam öyküsüne yansımaları üzerinden analiz etmektir. Yazar, roman ve öyküleri başta olmak üzere tüm eserlerinde ataerkil toplumun dayattığı farklı iktidar aygıtlarıyla hesaplaşmaktadır. Bireysel ve toplumsal travmanın iç içe anlatıldığı bu romanda kadın karakterlerin varoluş mücadelesi kadın yazarın kaleminde nasıl kurgulanmaktadır? Ensest, tecavüz, işkence gibi anlatılması zor deneyimlerin kurgusunda ifade yöntemleri nelerdir? Yazarın gazeteci kimliğinin metnin içeriğine veya üslûbuna yansımaları söz konusu mudur? Hem gerçeği tüm çıplaklığı ile aktaran hem de fantastik söyleyişin yoğun biçimde yer aldığı romanda bu sorular feminist eleştiri kuramı ışığında yanıtlanacaktır.

Şahbaz'ın Harikulade Yılı 1979 adlı romanda politik gerçeklik ile sanatsal hakikatin ilişkisi irdelenmektedir. Farklı nesillerin hayatında bir dönüşümün kaynağı olacak askeri darbenin oluşum zemini anlatılmaktadır. Kadın karakterlerin belleğinin tarihsel gerçeklikle ilişkisine dikkat çeken yazar, özellikle şiddete uğrayan kadın karakterlerin yaşamından kesitler yansıtmaktadır. Hatırlama ve unutma edimi roman kurgusunda önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmada askerî darbenin yaklaştığı günlerde artan toplumsal kaosun kadın karakterlerin bireysel tarihini ve kimliğini nasıl şekillendirdiği sorusunun yanıtı kurmaca dünyada aranacaktır.

Anahtar Sözcükler: Mine Söğüt, Şahbaz'ın Harikulade Yılı 1979, feminist eleştiri, toplumsal cinsiyet, travma

AbstractA FEMINIST READING OF *ŞAHBAZ'S MARVELLOUS YEAR 1979*

Mine Söğüt is an author who points out the connection between violence and patriarchy in her books, dealing with themes such as death, incest, rape and homicide. This paper will analyze her novel *Şahbaz'ın Harikulade Yılı 1979* (*Şahbaz's Marvellous Year 1979*) through a feminist perspective with special focus on gender roles. In this paper, the critiques as regards to the hierarchy of gender of Mine Söğüt will be sought to find out. The author explains the social fragmentation stemming from the military coup through the dramatic scenes that show the reflections of social insanity upon the female characters' lives. The aim of the paper is to analyze the effects of social insanity on the lives of female characters. Mine Söğüt has come to terms against different instruments of power, which are imposed in a patriarchal society in her works such as novels and stories. How does the female author fictionalize the struggle for existence by female characters while individual and social traumas are told together in the novel? Which methods are preferred to voice the experiences such as incest, rape, torture that are difficult to express? Is there any influence of the Mine Söğüt 's journalist identity on the content or style of the fiction? The answers will be answered through the feminist criticism for analysis of the novel which both tells the reality in its pure form and intensively holds fantastic discourse.

Şahbaz's Marvellous Year 1979 (*Şahbaz'ın Harikulade Yılı 1979*) examines the connection between political reality and artistic truth. The background of the military coup's formation, that caused a transformation in the lives of different generations, is narrated in the novel. The author, who draws attention to historical reality of the memories of female characters, narrates the stories from lives of women who exposed to violence. The acts of remembering and forgetting hold a significant place in the work. How does the social chaos, which increases on the days close to military coup, shape the individual histories and identities of female characters? The answer will be searched through the fiction.

Key Words: Mine Söğüt, *Şahbaz's Marvellous Year 1979*, feminist criticism, gender roles, trauma

ENERGY CONSUMPTION ANALYSIS OF IRAN

Nizam Ali DASTHI
Islamic Azad University

Abstract

Over the past 20 years, the decisive factor in influencing Iran's economic and financial policies were extraterritorial the unilateral sanctions of the US, its allies and the EU countries with respect to the fuel and energy and financial sectors of the country's economy, which forced Iran's leadership has not only focused on monetary the position of the country, but also to seek new ways of adapting the production structures, financial institutions and the economy as a whole to the impact of sanctions restrictions. Actually all countries that buy Iranian oil have a significant shortage trade balance. This means that the value of their imports from Iran exceeds export value to Iran. As a result, a significant part of Iran's oil revenues will be locked in each of these countries.

Keywords: Iran, Sanctions, Energy, Economic situation

**КОВРОДЕЛИЕ – НАРОДНОЕ ПРИКЛАДНОЕ ИСКУССТВО АЗЕРБАЙДЖАНА
AZERBAYCAN HALI DOKUMA SANATI****Хасан Сурхайлы**

Народное прикладное искусство Азербайджана и одна из его ветвей - ковроделие занимают особое место в истории национальной культуры.

Наиболее широко распространенным видом народных ремесел является ковроделие, занявшее прочное место в быту азербайджанского народа и ставшее едва ли не символом народа. Ворсистые и безворсные ковры, украшенные различными узорами и изображениями, используются для украшения стен и мощения полов в землянках, палатках, юртах, а также жилых домах и других строениях, представляя большое эстетическое значение.

Согласно археологическим материалам и письменным источникам, ковроделием в Азербайджане занимались еще в бронзовом веке (конец II - начало I тысячелетия до н.э.). Украшенный изображениями цветов рисунок попоны на глиняной фигурке лошади (II тысячелетие до н.э.), обнаруженной в г.Маку в Южном Азербайджане, изображение льва с накинутой на него попоной на поверхности золотой миски (I тысячелетие до н.э.), найденной на холме Гасанлы вблизи озера Урмии и другие находки показывают, насколько древней историей обладает ковровое искусство в Азербайджане. В ходе археологических раскопок в Мингячевире из катакомбных захоронений, относящихся к I-III векам, обнаружены остатки паласов и ковров.

TODOR JIVKOV DÖNEMİ BULGARİSTANDA AYRIMCILIK POLİTİKALARI

Hatica ISPOVA

Sofia University St. Kliment Ohridski

On May 29 in Bulgaria, local Turks (Rumelian Turks) celebrate the next anniversary of the Great Migration, the apogee dates with a form of ethnic cleansing against the Bulgarian Turkic minority. In Bulgaria, before the Ottoman Empire, various Turkic tribes lived. By 1945, the number of Turks in this country was about 2 million, not counting the Turkic minority - Pomaks. The "Dimitrov" communist constitution of 1947 initially guaranteed the education of the representatives of the national minorities of Bulgaria in their native language, as well as the unhindered development of the culture of national minorities. In particular, in the first decade after the establishment of the new communist government, there were hundreds of national schools with Turkish language of instruction, there were three pedagogical institutes for training Turkish teachers, three newspapers and one magazine were published in Turkish, not counting articles and headings in Turkish in local media. In some cities with a predominantly Turkish population, performances were conducted in Turkish, and local Turkish radio broadcast on a regular basis. Nevertheless, the Bulgarian communists, learning from their curators from red Moscow, began repressions against mullahs, wealthy peasants and the national intelligentsia. They began to create collective farms and other attributes of Sovietism. Bulgarian Turks began to flee the country.

In the period from 1949 to 1951 about 150 thousand Turks, trying to avoid collectivization, moved to Turkey. Migration was stopped only when Turkey, at the request of Bulgaria and the USSR, closed its borders. In 1974, Turkish lessons became an optional subject, and students were "not recommended" to attend them. It was claimed that Pomaks, Muslim Gypsies and even Bulgarian Turks are Bulgarians who were once imposed on Islam and the Turkish language.

In the mid-60s, the Communists launched a grand campaign of Slavicization of the Turks-Pomaks. They began to change names from Turkic to Slavic, change the name of the ethnic group in the passport. Pomaks resisted, mass demonstrations took place, which were suppressed with cruelty. There have been cases of the death of Pomaks in clashes with the Bulgarian police.

**Қоршаған ортаның қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі шыны қалдықтарын
өндеудің өзектілігі**

**Әбдімүтәліп Н.Ә.
Тойчибекова Г.Б.
Толбаев Н.**

Кіріспе. Шыны өндеу - қоршаған ортаны қорғауға және табиғи ресурстарды сақтауға қажетті саланың бірі және қауіпті қалдықтарды басқару бойынша маңызды сектор болып табылады. Дегенмен, Қазақстанда бұл сала өте нашар дамыған және шыны қалдықтарының үлкен мөлшері қайта өңделмейді. Мысалы, бірнеше адамнан тұратын отбасы күнделікті жағдайда шырындар, сусындар және тұздықтармен қатар ай сайын шамамен 10 бірлік шыны ыдысқа ие болады. Егер үй шаруашылығында шыны ыдыстары қажетті зат болып саналса, онда шөлмектердің көпшілігі көбіне қоқыс жәшігіне жіберіледі. Бірақ осы жағдайға мән беретін болсақ, шыны өңделгенде бұл қоқыстан көптеген жаңа пайдалы заттарды жасауға мүмкіндік береді. Шыны қалдықтары биоыдырауға ұшырамайды. Газдалған сусыннан шыққан шыны шөлмегі шамамен 1000 жылда немесе одан да артық уақытта ыдырау уақытымен сипатталады. Бұл қауіпті қалдықтар қысқа мерзімде өңделмейтін болса, бүкіл планетамыз шыны қалдықтарымен толығымен қапталатыны анық, себебі химиялық құрамы бойынша күрделі болып саналады (кесте1). Шыны өнімдері нәзік болып келеді, сынған күйде қоршаған ортаға енген соң - жануарлар мен адамдарға қауіп төндіреді. Шынымен ластанған топырақ жүйесінде өсімдіктердің өсіп өну үдерісі нашар жүреді.

ARABULUCULUKTA ARABULUCUNUN ÖNEMİ

Dr. Öğretim Üyesi Şükran AKGÜN

Sosyal yaşamda iş bölümünün zorunlu olması nedeniyle ihtiyaçların giderilmesi adına belirli iş kolları oluşmuştur. Bunlardan birçoğu belirli eğitimlerin alınması ve o alanda uygulama eğitiminin de alınarak uzmanlaşmanın sağlanması gereklidir. Bazı mesleklerin icrasında çeşitli kademelerde yardımcılar varken bazı meslekler sadece o alanın uzmanı tarafından yapılmaktadır.

Bu açıdan bakıldığında arabuluculuğun meslek mi yoksa uzmanlık alanı mı olduğu tartışılabilir⁸.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ile mevzuatımıza girmiş olan “arabuluculuk “ müessesesi ihtilafın, tarafların arabulucunun süreç yöneticiliğinde bir araya gelerek kendi ihtilafları ile ilgili kendi çözümlerini bulmaya yönlendirildikleri bir süreçtir.

Süreç yöneticisi olarak karşımıza çıkan arabulucunun sahip olması gereken özellikler ise çok önemlidir. Çünkü arabulucunun hukukçu olmasının yanında açılımı çok farklı alanları ilgilendiren süreç yöneticisi vasfına da sahip olması gerekmektedir.

Arabulucunun hukukçu olmasının önemi arabuluculukta hak temelli çözüm değil menfaat temelli çözüm esas olmakla birlikte öncelikle ihtilafın Kanun kapsamında arabuluculuğa elverişli olup olmadığını denetleyecek ilk kişinin arabulucu olmasıdır. Bu husus HUAK md.1/2 de “... tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri özel hukuk uyuşmazlıkları” olarak belirtilmiş, aile içi şiddet içeren konular arabuluculuk kapsamında görülmemiştir.

İş hukuku alanında 7036 sayılı Kanunla iş hukuku alanında dava şartı olan arabuluculuk müessesesi getirilmiştir. Kanunun 3 üncü maddesinde bireysel veya toplu iş sözleşmelerine dayanan işçi ve işveren alacağı tazminat ve işe iade davaları dava şartı arabuluculuk kapsamında görülürken meslek hastalığı ve iş kazasından kaynaklanan alacaklar dava şartı olan arabuluculuk kapsamında belirtilmemiştir. Ancak bunların ihtiyati arabuluculukla çözüme kavuşturulmasında da bir engel bulunmamaktadır.

7155 sayılı Kanunun 20 nci maddesi ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 5. Maddesinden sonra gelmek üzere 5/A maddesi olarak “ (1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulması dava şartıdır.” düzenlemesi getirilmiştir.

⁸ DEMİR, Şamil, Yeni Bir Meslek Arabuluculuk30.4.2008 Ankara, Arabulucu com. Ulaşım tarihi 22.2.2019.

Dolayısıyla gerek ihtiyari gerekse dava şartı olan arabuluculukta konunun arabuluculukla çözüme elverişli olup olmadığını inceleyecek olan arabulucunun hukukçu olması gerekmektedir.

Arabuluculuk, gönüllülüğün esas alındığı menfaat temelli bir çözüm olmakla birlikte taraflardan birinin kanunun kendisine tanıdığı haklarını bilmeden hakkının çok altında olan bir meblağı kabul etmesi halinde arabulucunun bu durumun hak ve menfaatlerin bilincinde iradi olarak yapıлып yapılmadığını kontrol etmesi ve tarafın haklarının bilincinde olmadan kendisine sunulan teklifi kabul etmeye hazırlandığını gördüğü an bir hukukçudan haklarını öğrenmeye teşvik etmesi, adli yardımdan yararlanabileceği aydınlatılmasında bulunması⁹ gerekmektedir. Arabulucu, taraflardan birinin sürece etkili bir şekilde katılacak kadar güce sahip olmadığını ve taraf egemenliğinin sağlanamayacağını tespit ederse, süreci sonlandırmalıdır. Bu durumda, daha güçlü olan tarafın zayıf tarafın geleceğine dair karar vermesini önlemek için, zayıf tarafın uyuşmazlığını mahkemeye götürmesi tercih edilebilir.”¹⁰ Tüm bunlar menfaatin ihtiyaçların gündeme getirilerek konuşulduğu bir ortamda ancak hukukçu olan bir arabulucu tarafından denetlenip takip edilebilir.

Arabuluculuk görüşmeleri sonunda yapılan anlaşmanın kaleme alınmasında yasada bir açıklık olmamakla birlikte kanımızca imzası bulunması gereken arabulucunun aktif bir rol alarak anlaşma metnini tarafların talepleri doğrultusunda kaleme almasının da ilerde anlaşmanın uygulanması ve icra edilebilirlik şerhi alınması açısından önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Arabuluculuğun zor ve önemli yönü hukukçu olması nedeniyle sürece olan etkisi değildir. Asıl zor olan yönü süreç yöneticisi olarak arabuluculuk görüşmelerindeki etkisidir.

Süreç yöneticisi olarak arabulucudan beklenenlerin gerçekleştirilmesi çok fazla gayret gerektirecektir.

Arabulucudan süreç yönetimi sırasında “süreç yöneticisi” vasfıyla çok şey beklenmektedir. Arabuluculuk görüşmelerinde arabulucudan, kendisi ve taraflarla ilgili olarak yapması beklenen şeyler bir bütün olarak düşünüldüğünde arabulucunun kişilik olarak tarafsız ve güvenilir olması süreç yöneticiliği görevini kelimeleri çok iyi kullanarak süreç yöneticiliğini tarafları rahatsız etmeden kullanması gerekmektedir. Çünkü arabuluculukta temel ilke; katılım, süreci devam ve sonlandırmada tarafların gönüllülüğüdür. Toplumlarda arabuluculuk vasfına ait kişilerin sayısal olarak çok olmasına gerek yoktur. **Bu nitelikte kişilerin bulunması durgun**

⁹ YAZICI TIKTIK, Çiğdem, Modül 3 “Arabuluculuk Sürecinin Temel İlkeleri” Temel Arabuluculuk Eğitimi Eğitici Kitabı, Türkiye’de Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Uygulaması Geliştirme projesi kapsamında hazırlanan kitap, 2017 sh 109. (Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Dairesi Başkanlığı Resmi Sitesi <http://www.adb.adalet.gov.tr/> E Kitaplar, Temel Arabuluculuk Eğitimi Katılımcı Kitabı)

¹⁰ YAZICI TIKTIK, Çiğdem, Modül 3 “Arabuluculuk Sürecinin Temel İlkeleri” Temel Arabuluculuk Eğitimi Eğitici Kitabı, Türkiye’de Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Uygulaması Geliştirme projesi kapsamında hazırlanan kitap, 2017 sh 109 Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Dairesi Başkanlığı Resmi Sitesi <http://www.adb.adalet.gov.tr/> E Kitaplar, Temel Arabuluculuk Eğitimi Katılımcı Kitabı)

bir suya atılan taşın yaydığı dalgalar gibi etrafını etkileyecektir. Dolayısıyla mevcut olanların yetkin ve etkin olması önemlidir.

Arabuluculuk vasıfları düşünüldüğünde acaba arabulucu olunur mu yoksa arabulucu olarak doğulur mu? Sorusu aklımıza gelmektedir. Temel arabuluculuk eğitimi¹¹ ve uzman arabuluculuk eğitimlerinde konuların işlenmesi sırasında ki edindiğimiz deneyimler ve katılımcıların ifadeleri eğitimin en kısa sürede sonuçlarını aile yaşantılarında aldıklarını ifade etmeleri doğuştan gelen yeteneğin yanında bu vasıfların öğrenilerek uygulanabileceğini de göstermektedir.

Eğitimde izlenmesi gereken eğitim kitapçığındaki bazı konulara değinmek istiyorum¹².

Çatışma Teorisi

1 Çatışma Nedir? 2 Çatışma ve Uyuşmazlık Farkı 3 Çatışmanın ve Uyuşmazlığın Analizi, Pozisyonlar ve İhtiyaçlar Arasındaki Farklılıklar 4 Çatışma Durumunda Bireyler Nasıl Davranırlar? 5 Çatışma Çözme Genel Stratejileri 6 Problem Çözme ve Uzlaşma 7 Çatışma Çözüm Yöntemleri

Modül 2 Arabuluculuk Nedir 3 Arabulucuda Bulunması Gereken Temel Özellikler, 5 Arabulucunun Görev ve İşlevleri 6 Arabulucunun Sahip Olması Gereken Beceriler

Modül 3 Arabuluculuk Sürecinin Temel İlkeleri,1- Gönüllülük, 2- Gizlilik,3 Arabulucunun Tarafsızlığı, 4- Kontrolün Taraflarda olması, 5- Eşitlik.

Modül 4 Arabulucu Kimdir, 3 Arabulucuda bulunması Gereken Temel Özellikler, 5- Arabulucunun Görev ve İşlevi, 6- Arabulucunun sahip olması Gereken İlkeler

Modül 5 , 3 Arabuluculuk Sürecinin Planlanması, 4 Arabuluculuk Sürecinin Planlanmasında Arabuluculuk İlkelerinin Gözetilmesi

Modül 6 Arabuluculuğun Aşamaları: Hazırlık Aşaması (1) 1 Ön Basamak: Arabuluculuk Süreci

¹¹ HUAİK, Arabuluculuk eğitimi MADDE 32 – (1) Arabuluculuk eğitimi, hukuk fakültesi mezunu ve beş yıllık meslekî kıdem kazanmış kişiler tarafından alınan, arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi ile arabuluculuğun yerine getirilmesi için gerekli olan bilgi ve becerilerin kazanılmasını amaçlayan eğitimi ifade eder

. (2) Arabulucu olacak kişilere altmışsekiz saati teorik ve onaltı saati uygulamalı olmak üzere asgari toplam seksendört saat arabuluculuk eğitimi verilir.

(3) Teorik ve uygulamalı eğitimin verilmesinde, eğitim modülü esas alınır.

(4) Eğitime katılanların, belgeye dayalı ve eğitim kuruluşlarınca kabul edilen haklı bir mazeretleri olmadıkça arabuluculuk eğitimi süresince verilen ders ve çalışmalara katılımları zorunludur. Eğitim kuruluşlarınca, adayların derslere devam durumunu gösteren çizelge düzenlenir ve derslerin 1/12'sine devam etmeyenlerin eğitim programıyla ilişkisi kesilir.

¹² Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Dairesi Başkanlığı Resmi Sitesi <http://www.adb.adalet.gov.tr/> E Kitaplar, Temel Arabuluculuk Eğitimi Katılımcı Kitabı, Erişim tarihi, 3.3.2019.

2 Birinci Basamak: Kontrol Listesi Hazırlamak 3 İkinci Basamak: Taraflarla İlk Temasinin Kurulması

4 Üçüncü Basamak: Güvenli Bir Görüşme Ortamının Hazırlanması

5 Dördüncü Basamak: Arabuluculuk Sözleşmesinin Hazırlanması 99

6 Beşinci Basamak: Taraflarla Arabuluculuk Öncesi İlk Görüşme 100

Modül 7, Arabuluculuğun Aşamaları: Başlangıç Aşaması (2) 1 Arabulucunun Taraflarla Buluşması 2 Arabulucunun Açılış Konuşması , 3 Taraflara Konuşmalarını ve Sürece Dâhil Olmalarını Sağlayacak Güveni Vermek ,4 Soruların Yanıtlanması , 5 Sürecin Başladığının Belgelenmesi , 6 Arabulucu Sözleşmesinin İmzalanması ,7 Tarafların Açılış Konuşması

Modül 8 Arabuluculuğun Aşamaları: İnceleme Aşaması (3) , 1 Uyuşmazlığın Çözümünde Önemli Unsurların Belirlenmesi , 2 İnceleme Aşamasında Arabulucuya Yardımcı Olabilecek Unsurlar

Modül 9 Arabuluculuğun Aşamaları: Müzakere Aşaması (4) 1 Müzakerenin İcrası , 2 Temel Müzakere Türleri: Kazan-Kazan ve Kazan-Kaybet, 3 Arabuluculukta Temel Müzakere Stratejileri (Rekabetçi – Kaçınmacı – Uyuşmacı – Uzlaşmacı – Problem Çözücü), 4 Harvard Müzakere Modeli , 5 Müzakerelerde Temel Kavramlar ve Dinamikler, 6 Arabuluculukta Kullanılabilecek Müzakere Taktikleri ve Arabulucunun Müdahale Yöntemleri, 7 Müzakereyi Sonuçlandırma Aşaması

Modül 10 Arabuluculuğun Aşamaları: Sonuç/Anlaşma Aşaması (5),1 Arabuluculuk Sürecinin Sona Ermesi , 2 Kapanış Konuşması ,3 Son Tutanak 4 Anlaşma Belgesi , 5 Anlaşma Belgesinin İcra Edilmesi

Modül 11 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Farklılık ve Arabuluculuk , 1 Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet ve Farklılıklar, 2 Toplumsal Cinsiyet İhtiyaçları, 3 Toplumsal Farklılıklar, Cinsiyetler Arası Eşitlik ve Arabuluculuk

Modül 12 Uygulama Eğitimi 1 Uygulama Eğitiminin Planlanması 2 Uygulama Çalışmasının Yapılması

Modül 13 Arabuluculuk Mevzuatı 201 1 Mevzuata Genel Bakış , 2 Kanun'un Amaç ve Kapsamı , 3 Arabuluculuk Faaliyeti, 4 Arabuluculuk Sicili , 5 Arabuluculuk Eğitimi ve Eğitim Kuruluşları , 6 Sınav, Sınav Kurulunun Oluşumu ve Görevleri , 7 Denetim, Kuruluş ve Teşkilat

Modül 14 Arabuluculukta Etik 223 1 Gönüllülük ve Eşitlik Kuralı , 2 Tarafsızlık ve Bağımsızlık Kuralı, 3 Gizlilik Kuralı, 4 Menfaat İlişkisi ve Çatışma Olmaması Kuralı, 5 Mesleki Yeterlilik Kuralı , 6 Unvan Kullanımı ile Reklam ve Tanıtım Kuralı, 7 Ücret ve Diğer Giderlerle İlgili Kural ,8 Arabuluculuk Sürecinin Niteliği, Görevin Özenle İfası ve Taraflarla

İletişim Kurma Kuralı, 9 Arabuluculuk Uygulamasının Geliştirilmesi Kuralı, 10 Beyan ve Belgelerin Kullanım Yasağı Kuralı, 11 Tarafların Bilgilendirilmesi Kuralı , 12 Belge Saklama Yükümlülüğü Kuralı, 13 Arabuluculuğun Sona Erdirilmesi ve 15 inci modül olarak da Yenileme eğitiminin alındığı Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Daire Başkanlığının Sitesinde yer alan Temel Arabuluculuk Eğitimi Katılımcı kitabındaki konuların listesi bu şekildedir.

İhtilafı iki tarafın bir masa etrafında toplandığı, taraflar için gönüllülük ve eşitliğin esas alındığı, arabulucu için ise tarafsızlık bağımsızlık ve süreç yönetme ile ilgili konulara slayt eşliğinde değinelim. Arabuluculuk sürecinde arabulucunun eşitlik ilkesi gereğince sürece müracaat eden veya talepte bulunan arasında bir fark yaratılmadan “taraflar” olarak nitelenen ihtilafa dahil olanların beden dillerinden, ihtilafı anlatırken kullandıkları kelimelerin dahi fark edip kontrol etmektedir (Yeniden çerçeveleme) . Süreç yöneticisi olarak sadece açılış konuşmasında” Tarafların birbirinin sözünü kesmemelerini , hakaretimiz kelimeler kullanılmalarını söylemesi yeterli olmayacak kendisinden beklenen, “Yeniden çerçeveleme” gerek kendisinin ve gerekse tarafların ”Ben dili “ile konuşmasını sağlamak gerek kendisinin gerekse tarafların “kişileri sorunlardan ayrı olarak görmeleri” ni sağlamak için gayret sarf etmesini gerekecektir. Bunların yapılması kelime ile ifade edildiği kadar uygulanmaya başladığında kolay olmayacaktır. Özellikle toplum olarak gittikçe az kelime kullanarak konuşan bir toplum olduğumuz düşünüldüğünde olayların farklı yumuşak kelimelerle anlatılmasının kişiler açısından uygulanabilirliğini konusunda çok gayret sarfe dilmesi gerekmektedir.

Bu güne kadar yaptığım 23 yıllık Avukatlık ve 15 yıllık akademisyenlik hayatımda bu kuralların çok önemli olduğuna katılmakla birlikte bunların uygulanmasının çok kolay olmadığını düşünmekteyim.

Bu amaçla arabuluculukta temel eğitim süresinin kısaltılması, yenileme eğitimi yerine zorunlu olarak “ön koltuk –arka koltuk arabuluculuğu şeklinde arabuluculuk stajının getirilmesinin, menfaat temelli çözüm süreci olana arabuluculuk için çok daha fazla katkı sağlayacağını düşünmekteyim.

Arabulucu olacak hukukçularımızın kendilerini geliştirerek başardıkları, tarafların zorda kalmaları nedeniyle hak bir yana ihtiyaçlarından dahi fedakarlık etmedikleri yada ettirilmedikleri arabuluculuk sürecinin uygulandığı dostane ve geleceğe yönelik olarak ihtilafların giderildiği bir toplum dileğiyle,

Katılımlarınız için teşekkür eder, hepinize saygılar sunarım.

Anahtar Kelimeler: Arabulucunun önemi ve arabulucununfn sahip olması gereken vasıflar

BATTALGAZİ'NİN (MALATYA) TARİHİ COĞRAFYASI

Prof. Dr. Ramazan SEVER

Giresun Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, Doğu Anadolu Bölgesi'nin en büyük ve en önemli yerleşmelerinden biri olan Malatya şehrinin, yerleşme tarihi bakımından en eski ikinci sahası (İlki, Bahçebaşı/Orduzu Aslantepe höyüğü çevresi, Paleolitik) olarak kabul edilen, Battalgazi kasabasının yerleşme tarihi konu edilmiştir. Coğrafya iliminin alt disiplini olan tarihi coğrafya ve yerleşme coğrafyasının araştırma yöntemleri (tarih, coğrafya, tarama, saha çalışması, mülakat... gibi) kullanılarak incelenmeye çalışılan Battalgazi (Eski Malatya) ilçesinin yerleşme tarihi, Neolitik Çağ öncesinden başlayarak günümüze kadar gelmektedir. Kuşkusuz bu yerleşim sahasının ortaya çıkmasında ve yaklaşık 7000-8000 yıldan beri çeşitli uygarlıklara (Hitit, Urartu, Asur, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu, Osmanlı gibi) iskân sahası olarak günümüze kadar gelmesinde uygun doğal, beşeri ve ekonomik coğrafya özellikleri yatmaktadır. Gerçektende insanların yerleşmesine olanak sağlayan geniş bir ova, uygun iklim ve zengin su kaynakları ile başlayan yerleşme çekiciliği, yüksek tarım potansiyeli ve ulaşım olanakları bakımından kavşak bir noktada olması ile avantajlarını yükseltmesi, buradaki yerleşmelerin birçok saldırı ve yağmaya uğramasına rağmen varlığını sürdürmesine ve günümüze kadar gelmesine neden olmuştur. İlçenin geçmişteki bu uygun yerleşme özelliklerinin bir kısmı Karakaya Barajı rezervuar sahasında kalması, ulaşım güzergahlarının değişmesi (Malatya-Sivas) ve hızlı gelişen Malatya şehrinin gölgesinde kalmasına rağmen ilçenin gelişimi halen devam etmektedir. Bugün Battalgazi ilçesinin toplam nüfusu 307 067 kişidir (2017,TUİK). Böylesi köklü bir tarihi geçmişe sahip, çeşitli medeniyetlerin beşiği olmuş Battalgazi ilçesi, verimli tarım alanları, tarihi ve turistik değerleri, sonradan ortaya çıkan kültür balıkçılığı, su sporları, kültür turizmi gibi ilçe ekonomisine gelir sağlayacak yeni kaynaklarının etkisiyle de gelişmesini sürdüreceği tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarihi coğrafya, Malatya, battalgazi, yerleşme

DOĞAL AFETLER ve DOĞAL AFET EĞİTİMİ

Prof. Dr. Ramazan SEVER
Giresun Üniversitesi

Özet

Afetler özellikle de doğal afetler insanların kontrolü dışında, kısa zamanda büyük yıkımlara yol açan önemli mal ve can kayıplarına neden olan büyük çaplı felaketlerdir. Tarih boyunca milyonlarca insanın maruz kaldığı doğal afet felaketleri bugün de ciddiyeti ve önemi korumaktadır. Aslında beşeri faaliyetler ve etkilerin dışında doğada kendiliğinden meydana gelen; hidrografik (Okyanus dalgaları, yüzey sularındaki seviye değişimleri, deniz yükselmesi ve çekilmesi gibi), atmosferik (yıldırım düşmesi, aşırı yağışlar, kuraklık, fırtınalar ve kasırgalar, hortumlar, aşırı sıcaklar veya soğuklar vb. gibi) ve yersel/yere dayalı (volkanik patlama, deprem, tsunami, kaya düşmesi, erozyon, heyelan vb. gibi) pek çok doğa olayı doğal sistem içindeki olaylardır. Ancak insanoğlunun ekolojik sistemleri yanlış kullanma ve kontrol etme arzusu maalesef telafisi mümkün olmayan büyük afetlere yol açmaktadır. Bu çalışmada doğal afetleri kategorize etmek ve açıklamak, doğal afet eğitimi ve önemine vurgu yaparak sürdürülebilir afet eğitimi için bazı öneriler amaçlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği çalışmada, veri toplamada doküman yönteminden yararlanılmıştır. Ayrıca coğrafya ilminin gezi-gözlem tekniği ve ifade teknikleri de kullanılmıştır. Yaşadığımız dünyanın bir gerçeği olan doğal afetler, toplumları ve çevreyi her türlü açıdan etkilemektedir. Dünyanın farklı yerlerinde farklı zaman ve türlerde yaşanan bu afetler; psikolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel yönden insanların yaşamını derinden etkilemektedir. Bilindiği üzere ülkemiz de doğal afetler açısından son derece riskli bir konumdadır. Türkiye'nin, matematiksel ve özel konumu nedeniyle zaman zaman doğal afetlerle yüz yüze kalmaktadır. Doğal Afet tehdidine karşı çeşitli önlemler alınsa da afet bilinci ve afet eğitimi yeterli olmayan toplumlarda bu doğal çevre olayları karşısında korunmak veya zarara uğramamak mümkün gözükmemektedir. Afet bilinci ve afet eğitimi, çevreye duyarlı ve çevreyle uyumlu insan profilinin oluşmasında ister formal isterse informal olsun eğitimin ve öğretim programlarında yer verilmelidir. Doğal afet eğitimi her bilim alanını doğrudan veya dolaylı bir şekilde ilgilendirmektedir. Dolayısıyla doğal afet eğitimi disiplinler arası bir yaklaşım gerektirir. Afet eğitimi eğlenceli ve zevkli hale getirmek için çocuklara afet deneyimi kazandıracak etkinlikler düzenlenebilir. Başta deprem ve yangın gibi afetleri, gerçeğe yakın olarak insanlara gösterip, gerçekleştiğinde nasıl hareket edilmesi gerektiği hususunu eğlendirerek ve deneyim kazandırarak öğretmeyi amaçlayan doğal afetler eğitim parkları yaygınlaştırılmalıdır. Doğal afetler tehdidi ve riskiyle birlikte yaşadığımız Dünyada, temel eğitim kurumlarından yükseköğretim kurumlarına kadar öğretimin her kademesinde afet simülasyonlu tatbikatlar düzenlenebilir. Ayrıca lokal ve bölgesel afetler (kaya düşmesi, heyelan, çığ vğ gibi) konusundaki geleneksel yerel bilgiler ile genel afet bilgileri birleştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Doğal afet, afet eğitimi, çevre, coğrafya

**HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN DEĞERLER EĞİTİMİ
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

INVESTIGATION OF TEXTS IN LIFE SCIENCE TEXTBOOKS
IN TERMS OF VALUES EDUCATION

Dr. Öğr. Üyesi Zekiye ÇAĞIMLAR

Çukurova Üniversitesi

Mustafa TÜRKMENOĞLU

Pınar AKYOL

Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Değerler; sosyal hayatı düzenleyen, kişiler arası iletişimi ve etkileşimi yapılandıran daha çok duyuşsal nitelikte olgulardır. Değerler eğitimi ise, bir yönüyle değerleri aktarma ve kazandırma işidir. İlk olarak ailede başlayan değer aktarımı süreci, daha sonra okul tarafından yürütülür. Erken yaşlarda gelişen tutumların kalıcı hale geldiği gerçeği dikkate alındığında, ilkokul derslerinin içeriğinde değerler eğitime yer verilmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle ilkokul çağı, içerisinde bulunulan dönem itibariyle değer eğitimi açısından özel bir öneme sahiptir. Değerler eğitimi okullarda belli dersler aracılığı ile ele alınmaktadır. Hayat Bilgisi dersi de ilkokul düzeyi öğrencileri için değerler eğitiminin verildiği temel derslerden biridir.

Hayat bilgisi dersi, ilköğretimin ilk üç sınıfında okutulan ve mihver ders olarak kabul edilen önemli bir derstir. Bireye hayatı anlaması ve anlamlandırması için yol gösteren bu ders, bilgi ve beceri ile birlikte değer aktarmaya da yardımcı olan önemli derslerden biridir. Bu yönüyle Hayat Bilgisi dersi, okullarda eğitim-öğretim yılı olarak adlandırılan sürecin, eğitim bölümünü en çok yüklenen ders olarak görülmektedir. Bu nedenle Hayat bilgisi dersinde, öğretmenlerin ve öğrencilerin başlıca kaynak olarak kullandıkları ve takip ettikleri ders kitaplarında, değerlere ne kadar yer verildiği, hangilerinin daha sık vurgulandığı büyük bir önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, ilkokul Hayat Bilgisi ders kitaplarındaki metinlerde değerlere yer verilme durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine başvurulmuştur. Veri toplama yöntemi olarak nitel veri toplama yöntemlerinden olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada veriler, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 28.05.2018 tarih ve 78 sayılı kararıyla ders kitabı olarak kabul edilen ve 2018-2019 eğitim-öğretim yılı Adana ilinde devlet okullarında okutulan 1. sınıf Kök-e Yayıncılık, 2. sınıf İpekyolu Yayıncılık ve 3. sınıf MEB Yayınları'na ait Hayat Bilgisi ders kitaplarındaki metinlerden elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi ve frekans (sıklık) analizi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlar, ilgili alanyazında tartışılmış ve elde edilen bulgulara dayanılarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Hayat Bilgisi Dersi, Ders Kitapları

Abstract

Values are mostly affective phenoma that regulate social life, structure interpersonal communication and interaction. Values education is the job of transferring and gaining values in one aspect. The process of value transfer started in the family first, and then proceeded by the school. When it is considered the fact that attitudes developed at an early age become permanent, it is necessary to include values education in the content of primary school courses. Therefore, the primary school age has a special importance in terms of values education. Value education is come up through certain courses in schools. Life science is one of the basic courses in which values education is provided for primary school students.

Life science lesson is an important lesson which is taught in the first three grades of primary education and is accepted as a pivotal lesson. This lesson, which guides the individual to understand and interpret life, is one of the most important lessons that helps to transfer value together with knowledge and skills. In this respect, Life Science course is considered as the most loaded course in the process of education, which is called the education year in schools. For this reason, it is of great importance that the textbooks which teachers and students use and follow as the main sources, are given the values and which are emphasized more frequently.

In this study, it is aimed to determine the status of the values in the texts in the primary school Life Science textbooks. In this research, a case study pattern of qualitative research methods was applied. As a method of data collection, document analysis method which is one of the qualitative data collection methods is used. In the study, the data were gained from the texts in Life Science textbooks which were accepted as textbook by the decision of the Board of Education dated 28.05.2018 and numbered 78 and studied in 2018-2019 academic year in the province of Adana in public schools in the first class of Kok-e Publishing, 2nd class İpekyolu Publishing and 3rd grade MEB Publications. Content analysis and frequency analysis were used to analyze the data. The results obtained from the study were discussed in the relevant literature and suggestions were made based on the findings.

Keywords: Values Education, Life Science Lesson, Textbooks

**TÜRKÇE VE HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN
DEĞERLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI****COMPARISON OF TEXTS IN TURKISH AND LIFE SCIENCE TEXTBOOKS
IN TERMS OF VALUES****Dr. Öğr. Üyesi Zekiye ÇAĞIMLAR**

Çukurova Üniversitesi

Mustafa TÜRKMENOĞLU**Pınar AKYOL**

Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Günümüzün bilimsel ve teknolojik ilerlemeleri hayatımızı kolaylaştırmasına rağmen modern çağ ile birlikte barış, adalet, dürüstlük gibi değerler yerine; ayrımcılık, şiddet, kin gibi insanlık dışı değerler öne çıkmıştır. Kavram olarak değer; felsefe, psikoloji, sosyoloji, yönetim ve eğitim gibi çeşitli alanlarda kullanılmaktadır. Türk Dil Kurumu sözlüğünde değer “Ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü” şeklinde tanımlanmıştır. Değerler eğitimi ise, bir yönüyle değerleri aktarma ve kazandırma işidir. Eğitim sadece değer yaratmakla kalmaz aynı zamanda bu değerleri bir yaşam biçimi haline getiren bireyler yetiştirir. 2018 yılında güncellenen öğretim programlarıyla değerler ve değerler eğitimi programların merkezini oluşturmuştur. Bundan hareketle 2018 yılında güncellenen öğretim programlarına göre ders kitapları hazırlanmıştır. Kültürün ve değerlerin aktarılmasını sağlayan okullarda, yetişen bireylerin algı ve anlam dünyasının oluşmasında, ders kitapları ve metinler önemli bir yer tutmaktadır. Öğrenme ve öğretme sürecini etkileyen en önemli eğitim materyali olduğu göz önüne alındığında ders kitaplarının incelenmesi gerekliliğinin önemi anlaşılmış olacaktır.

Bu çalışmada, ilkökul Türkçe ve Hayat Bilgisi ders kitaplarındaki metinlerde yer alan değerlerin incelenmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda 2018’de yenilenen öğretim programlarında belirtilen 10 kök değere göre (adalet, dostluk, dürüstlük, özdenetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik) 2. ve 3. sınıf Türkçe ve Hayat Bilgisi ders kitaplarındaki metinler incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine başvurulmuştur. Veri toplama yöntemi olarak nitel veri toplama yöntemlerinden olan doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada veriler, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı Adana ili devlet okullarında okutulan 2. sınıflara ait Koza Yayıncılık Türkçe ve İpekyolu Yayıncılık Hayat Bilgisi ders kitapları ile 3. sınıflara ait MEB Yayınları Türkçe ve MEB Yayınları Hayat Bilgisi ders kitaplarındaki metinlerden elde edilmiştir. Oluşturulan “Değerler İnceleme Formu” ders kitaplarındaki metinlere uygulanmış, bu yolla değerler tespit edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz ve frekans (sıklık)

analizi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre Türkçe ve Hayat Bilgisi ders kitaplarındaki metinlerde yer alan kök değerler; temalara, ünitelere, sınıf düzeyine ve ders türüne göre karşılaştırılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlar, ilgili alanyazında tartışılmış ve elde edilen bulgulara dayanılarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Türkçe Dersi, Hayat Bilgisi Dersi, Ders Kitapları

Abstract

Although today's scientific and technological advancements make our lives easier; together with the modern age, instead of values such as peace, justice and honesty, inhuman values such as discrimination, violence and hatred have come to the fore. Value as concept; it is used in various fields such as philosophy, psychology, sociology, management and education. In the dictionary of the Turkish Language Society, the value is defined as “the whole of the material and spiritual elements covering the social, cultural, economic and scientific values of a nation.” Values education is the job of transferring and gaining values in one aspect. Education not only creates value, but it also raises individuals who make these values a way of life. The values and values education programs, which were updated in 2018, were the center of the programs. Hence, according to the curricula updated in 2018, textbooks were prepared. Textbooks and texts play an important role in the formation of the world of perception and meaning of the individuals who grow in the schools that provide the transfer of culture and values. Considering that it is the most important educational material affecting the learning and teaching process, the importance of examining the textbooks will be understood.

In this study, it is aimed to examine and compare the values in the texts in primary school Turkish and Life Science textbooks. In this context, according to 10 root values (justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism, benevolence) which are mentioned in the renewed curriculum in 2018, texts in 2nd and 3rd class Turkish and Life Science textbooks are examined. In the study, a case study pattern of qualitative research methods was applied. As a method of data collection, document analysis method which is one of the qualitative data collection methods is used. In this study, the data were obtained from the textbooks of 2nd grade Koza Publishing Turkish and the İpekyolu Publishing Life Science textbooks and from the textbooks of 3rd grade MEB Publications Turkish textbooks and MEB Publications Life Science textbooks in the 2018-2019 academic year Adana province public schools. Values Analysis Form was applied to the texts in the textbooks and the values were determined in this way. Descriptive analysis and frequency analysis were used to analyze the data. According to the results of the study, the root values in the texts in Turkish and Life Science textbooks are compared by themes, units, class level and type of course. The results obtained from the study were discussed in the relevant literature and recommendations were made based on the findings.

Keywords: Values Education, Turkish Lesson, Life Science Lesson, Textbooks

**ÖĞRETİM ELEMANLARININ YAŞAM BOYU ÖĞRENME YETERLİKLERİNİN
ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ
ÖRNEĞİ****Dr. Öğr. Üyesi Sinem TARHAN**

Bartın Üniversitesi

Aşkın KARADUMAN

İçişleri Bakanlığı

Özet

Bu araştırmanın amacı öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek ve bu yeterliklerin çeşitli değişkenlere (cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuk sahibi olma ve çocuk sayısı, akademik unvan, fakülte, mesleki kıdem, idari görev ve aylık geliri) göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Araştırma ilişkisel tarama modelinde olup araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 akademik yılında Şırnak Üniversitesi'nde görev yapmakta olan 103 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yavuz Konokman ve Yanpar Yelken (2014) tarafından geliştirilen "Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Bu araştırmada Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algısı Ölçeğinin bütününe ilişkin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı 0,85 olarak bulunmuştur. Verilerin analizinde SPSS-22.0 paket programı kullanılmış olup aritmetik ortalama, standart sapma, t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Scheffe testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterlikleri yüksek düzeydedir. Ayrıca öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelendiğinde sadece cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu ve bu farklılığında kadınların lehine olduğu görülmüştür. Araştırmada ölçeğin her bir alt boyutu açısından analiz yapıldığında ise elde edilen bulgulara göre, öğretim elemanların yabancı dilde iletişim alt boyutunda medeni durum değişkeninde; öğrenmeyi öğrenme yeterlik alt boyutunda fakülte değişkeninde; sanatsal bilinç ve ifade yeterlik alt boyutunda cinsiyet değişkeninde; kültürel bilinç alt boyutunda cinsiyet ve fakülte değişkenlerinde; vatandaş olma bilinci ve girişimcilik alt boyutunda aylık gelir değişkeninde anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Bu anlamlı farklılıkların cinsiyete göre kadınların, medeni duruma göre bekarların, fakülteye göre ilahiyat ve ziraat fakültesinin, aylık gelire göre ise 10000 TL'den fazla aylık gelirine sahip olan öğretim elemanları lehine olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, Öğretim elemanı, Fakülte, Kültürel bilinç

**SOSYOBİLİMSSEL KONULARA DAYALI FEN EĞİTİMİNİN ORTAOKUL 7. SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVRE OKURYAZARLIK SEVİYESİNE ETKİSİ****Meltem KAYA**

MEB

Doç. Dr. Hikmet SÜRMEİ

Mersin Üniversitesi

Özet

Bir ülkenin gelişebilmesi için ülkedeki bireylerin bazı özelliklere sahip olması beklenmektedir. Bireylerden beklenen bu özelliklerin başında eleştirel düşünebilen, karşılaştığı durumlarda muhakeme yapabilen ve kendi ölçütleri olan ve bu ölçütlere göre kararlar verebilen, sorgulama, kıyaslama becerilerine sahip olmak sıralanabilmektedir. Bahsi geçen özelliklerin bireylere kazandırılmasında da sosyobilimsel konuların okullarda öğretilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı kazanımlarında yer alarak öğrencilerden beklenen bu özelliklerin kazandırılması için okullarda öğretilen fen bilimleri dersine sosyobilimsel konular dahil edilmiştir (MEB, 2013; 2018). Bu araştırmada sosyobilimsel konulara dayalı fen derslerinin işlendiği 7. sınıflarda öğrencilerin çevre okuryazarlık seviyelerinin nasıl değişim göstereceği araştırılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden “ön test-son test, kontrol gruplu yarı deneysel desen” kullanılmıştır. Veri toplamada, çevre okuryazarlık ölçeği (Atabek Yiğit, Balkan Kıyıcı, Yavuz, 2014) deney grubu ve kontrol grubuna ortak olarak uygulanmıştır. Deney grubunda dersler sosyobilimsel konu metinleri ve ilgili etkinliklerle işlenmiştir. Deney grubuna dokuz adet sosyobilimsel konular içeren metin (nükleer santral, plastik poşetler, geri dönüşüm, kimya endüstrisi, güneş enerji santrali, fok avcılığı, palm yağı, hidroelektrik-termik santral, uzay kirliliği) uygulanmıştır. Kontrol grubunda ise dersler MEB müfredatına göre işlenmiştir.

Sosyobilimsel konulara dayalı fen eğitiminin uygulandığı deney grubu öğrencileri ile mevcut fen öğretim programına göre öğrenim gören kontrol grubu öğrencileri kendi içinde çevresel okuryazarlık açısından değerlendirildiğinde deney grubu öğrencilerinin ve kontrol grubu öğrencilerinin öntest-sontest puanları arasında çevresel okuryazarlık puanları açısından anlamlı farklılıklar bulunduğu tespit edilmiştir.

Çevresel tutum puanlarının değerlendirildiği deney ve kontrol grubu ön test son test puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Her iki grupta da farklılıklar son test lehine çıkmıştır. Çevresel davranış boyutunda ise iki grupta da farklılıklar son test lehine çıkmıştır.

Çalışmada öğrencilerin çevre okuryazarlık düzeyleri cinsiyet açısından değerlendirildiğinde öğrencilerin deney grubu kız öğrencilerin ve erkek öğrencilerin öntest-sontest puanları ve kontrol grubu kız ve erkek öğrencilerin öntest-sontest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çalışma sonucunda sosyobilimsel konulara dayalı fen eğitiminin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin çevresel okuryazarlık düzeylerine olumlu etkisinin olduğu tespit edilmiş ve bu uygulamaların öğretim programlarına dahil edilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyobilimsel Konu, Çevre okuryazarlığı, Fen Eğitimi

Kaynaklar

Atabek Yiğit, E., Balkan Kıyıcı, F., Yavuz, M. (2014) İlköğretim II. Kademe Öğrencileri İçin Çevre Okuryazarlığı Ölçeği: Ölçek Geliştirme ve Güvenirlilik Çalışması. Sakarya University Journal of Education, 4/3 (Aralık/December 2014) 40-53.

MEB (2013). İlköğretim kurumları (ilkokullar ve ortaokullar) fen bilimleri dersi (3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar) öğretim programı. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

MEB (2018) İlköğretim kurumları fen bilimleri dersi öğretim programı(İlkokul ve ortaokul 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

**5. SINIFIN ORTAOKUL KADEMESİNE DÂHİL EDİLMESİ İLE İLGİLİ 5. SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ**

Dr. Öğr. Üyesi Hasan BAKIRCI
Burçak SULTANOĞLU
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Özet

Ülkeler, çağa ayak uydurabilmek, teknolojik gelişmeleri eğitimle bütünleştirmek ve nitelikli bireyler yetiştirmek gibi gerekçelerle eğitim sistemlerinde değişiklikler yapmaktadır. Türkiye’de 2012-2013 eğitim öğretim yılında eğitim sisteminde değişikliğe gidilerek zorunlu eğitim sekiz yıldan on iki yıla çıkarılmıştır. Eğitim sisteminde yapılan bu düzenleme ile bölgeler arasındaki okullaşma oranı artırmayı, eğitim sistemini demokratikleştirmeyi ve esnekleştirmeyi sağlamaktır. Eğitim sisteminde meydana gelen değişim, eğitim kademesini 4 yıl ilköğretim, 4 yıl ortaokul ve 4 yıl lise olarak yapılandırmıştır. Eğitim sisteminde meydana gelen bu değişimin öğrencilere birtakım yansımaları olduğu yadsınmaz.

Bu çalışmanın amacı, 5. sınıfın ortaokul kademesine dâhil edilmesi konusunda beşinci sınıf öğrencilerinin görüşlerini belirlemektir. Çalışma, 2018-2019 eğitim öğretim güz yarısında Van’ın Edremit ilçesinde bulunan bir ortaokulun beşinci sınıfında öğrenim gören 10 öğrenciyle yürütülmüştür. Çalışmaya katılan öğrenci seçiminde, gönüllük ve sınıf öğretmenin görüşü dikkate alınmıştır. Çalışma, nitel araştırma yaklaşımı içinde yer alan özel durum yöntemine göre tasarlanmıştır. Özel durum yönteminin seçiminde, katılımcı sayısının az olması, 5. sınıfın ortaokul kademesine dâhil edilmesinin özel bir durum olması ve bu durum hakkında derinlemesine araştırılması gibi değişkenler etkili olmuştur. Veriler, yarı yapılandırılmış mülakat formu ile toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel ve içerik analizi kullanılmıştır.

Çalışmanın sonucunda öğrenciler, 5. sınıfın ortaokul kademesinde yer almasının birtakım faydalarının yanında birçok sorunları beraberinde getirdiğini ifade etmişlerdir. Öğrenciler, seçmeli derslerin yer almasını, her dersi farklı bir öğretimde almalarını, yeni arkadaşlıklar edinmelerini olumlu olduğunu belirtmişlerdir. Buna karşın öğrenciler, sıraların büyük olmasını, lavaboların yüksek olmasını, üst sınıf öğrencilerin kendilerine sataşmalarını, çok ödev verilmesini ve çok sayıda öğretmenin derse girmesinden dolayı uyum sorunu yaşamalarını olumsuzluk olarak görmüşlerdir. Öğretmenler, öğrencilere ödev verirken öğrenci seviyesine uygun olmasına ve ödevlerin çok fazla olmamasına dikkat etmeleri gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: 4+4+4 eğitim sistemi, Beşinci sınıf öğrencileri, Görüş

**FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE 5. SINIFIN
ORTAOKUL KADEMESİNE DÂHİL EDİLMESİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA**

Dr. Öğr. Üyesi Hasan BAKIRCI
Burçak SULTANOĞLU
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Özet

Toplumun ihtiyaç ve beklentileri, bilimsel çalışmalara ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak değişmektedir. Ülkeler toplumların beklentilerine cevap vermek için, eğitim sistemlerinde değişiklik yapmak zorunda kalmışlardır. Türkiye’de 2012-2013 eğitim öğretim yılında 4+4+4 eğitim sisteminin uygulanması ile eğitim alanında köklü bir değişim olduğu söylenebilir. Bu yeni sistemin temel amacının, toplumun eğitim düzeyini artırmak ve bireylerin ihtiyaç, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirmeyi yapmayı sağlamaktır. Bu eğitim sistemi ile zorunlu eğitim 12 yıla çıkarılmış ve 5. sınıf ortaokul kademesine dâhil edilmiştir. Yeni sistem ile birlikte 5. sınıfın ortaokul kademesine dâhil edilmesinin öğrenciler üzerindeki yansımalarını görmek adına öğretmen görüşlerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu bağlamda çalışmanın amacı, 5. sınıfın ortaokul kademesine dâhil edilmesi konusunda fen bilimleri öğretmenlerin görüşlerinin araştırılmasıdır. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) desenine göre tasarlanmıştır. Katılımcılar, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Van’ın Edremit ilçesinde beş farklı ortaokulda görev yapan 10 fen bilimleri öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde, amaçlı örnekleme türlerinde maksimum çeşitlilik ve zincirleme örnekleme tekniklerinden faydalanılmıştır.

Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış mülakat formu ile toplanmıştır. Veriler, içerik analizi yardımıyla çözümlenmiştir. İçerik analiz ile elde edilen kod ve temaların nasıl elde edildiğini ortaya koymak için betimsel analize de başvurulmuştur. Veriler, analizinde üç fen eğitimcisiinden uzman görüşü alınmıştır. Bu uzmanların görüşleri doğrultusunda kod ve temalar oluşturulmuştur. Öğretmenler, öğrencilerin soyut kavramları anlamada zorlandıkları, uyum sorunu yaşadıkları, sorumluluklarını yerine getirmede zorlandıkları, sıra ve lavaboların öğrencilerin fiziksel gelişimine uygun olmadığını belirtmiştir. Beşinci sınıfların üst sınıflarla yaşadığı disiplin ve uyum sorunlarının çözümünde rehber öğretmenlerin, öğrencinin ilkokuldaki sınıf öğretmeni ve öğrenci velileri birlikte hareket etmeleri gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kavramlar: Fen bilimleri öğretmeni, 4+4+4 eğitim sistemi, Beşinci sınıf öğretim kademesi.

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIM
ALIŞKANLIKLARININ İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Egemen HANIMOĞLU
Çukurova Üniversitesi

Günümüzde teknolojinin hızla ilerlemesinin sonucu olarak internetin daha yaygın hale gelmesi ve özellikle de akıllı cep telefonlarının hayatımıza girmesiyle sosyal medya ve buna benzer oluşumlar yaşamımızın kaçınılmaz bir gerçekliği haline gelmiştir. Özellikle genç nüfus tarafından daha sık kullanılan bu oluşum üniversite öğrencileri tarafından da sıklıkla kullanılmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin kullanım alışkanlıklarının betimlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma kapsamında, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanma alışkanlıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, araştırmacı tarafından oluşturulmuş olan anket formu kullanılarak 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında eğitimine devam eden 103 kız 85 erkek öğrenci olmak üzere toplam 188 öğrenciden veri toplanmıştır. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin yaşları 17 ile 22 arasında değişmektedir. Katılımcıların seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin sosyal medya kullanımı cinsiyete ve bölümlere göre farklılık göstermemektedir. Bunun dışında öğrencilerin sosyal medya platformlarını daha çok akıllı telefon aracılığıyla kullandıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin sosyal medya uygulamalarından en çok instagram, ikinci sırada facebook ve üçüncü sırada twitter isimli uygulamaları kullandıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, sosyal medya kullanımı, internet, instagram, facebook, twitter, akıllı telefon

**PEDAGOJİK FORMASYON ÖĞRENCİLERİNİN SINAV KAYGISI, BENLİK
SAYGISI VE REHBERLİK DERSİ BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

Dr. Öğr. Üyesi Egemen HANIMOĞLU
Çukurova Üniversitesi

Sınav kaygısı, öğrencilerin akademik performanslarını etkileyebilen önemli bir durumdur. Bu araştırma kapsamında, pedagojik formasyon öğrencilerinin sınav kaygıları, rehberlik dersindeki başarıları ve benlik saygıları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın katılımcıları 2017-2018 öğretim yılında Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde pedagojik formasyon eğitimine devam eden 130'u erkek 134'ü kız olmak üzere toplam 264 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin yaş ranjı 22 ile 35 arasında değişmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında öğrencilerden veri elde edilmesi amacıyla, Sınav Tutum Envanteri, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Kişisel Bilgi Formu kullanılmış ve öğrencilerin rehberlik dersi başarısının ölçütü olarak öğrencilerin rehberlik dersi sınavından aldıkları puanlar dikkate alınmıştır. Öğrencilerin sınav kaygısı düzeylerinin, benlik saygısı düzeylerinin ve rehberlik dersi başarı puanlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı bağımsız gruplar için T testi kullanılarak analiz edilmiştir. Ayrıca sınav kaygısı düzeyi ile benlik saygısı düzeyi arasında ve sınav kaygısı düzeyi ile rehberlik dersi başarı puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını test etmek için Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen sonuçlara göre, pedagojik formasyon öğrencilerinin sınav kaygısı düzeyi ile rehberlik dersi başarı puanları ve sınav kaygısı düzeyi ile benlik saygısı düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin sınav kaygısı düzeylerinin, benlik saygısı düzeylerinin ve rehberlik dersindeki başarı puanlarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sınav kaygısı, benlik saygısı, pedagojik formasyon

**DÖRDÜNCÜ SANAYİ DEVRİMİ VE ÇALIŞMA HAYATI İLE SENDİKACILIK
ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**

Doç. Dr. Gökhan OFLUOĞLU
Bülent Ecevit Üniversitesi

Özet

Teknolojide meydana gelen büyük dönüşümler ve beraberinde üretim süreçlerinin dijitalleşmesi, derin dönüşümleri ortaya çıkarmıştır. Bu durumun çalışma hayatındaki işleyiş üzerinde de önemli sonuçları olmaktadır. Dijital devrim, günümüze kadar ki üretim sistemlerini ve çalışma ilişkilerini tanımlamak konusundaki konsolide olmuş hukuki kavramları değiştirme ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Küreselleşme ve bilgi toplumuna aşamasına geçtiğimiz günümüzde Endüstri 4.0 adıyla bilinen dördüncü sanayi devrimi yaşanmaktadır. Endüstri 4.0'ın etkileri hizmet sektörüne de yansımaktadır. İnsanlık tarihinin yaşadığı birinci sanayi devrimi, Buhar gücünün ve takım tezgahı türü makinelerin kullanılmaya başlamasını ifade ediyordu. İkinci sanayi devrimi, elektriğin ve montaj zincirlerinin devreye girmesiydi. Üçüncü sanayi devrimi ise elektronik teknolojilerin yayılması ile alakalıydı. Günümüzde ise Dördüncü sanayi devrimi yaşanmaktadır. Dördüncü sanayi devriminde belirleyici olan ise gerçek dünya ile bilişim sistemlerinin giderek daha fazla entegre olmasıdır.

Çalışma hayatındaki işçi-işveren ilişkileri ve sendikacılık açısından dijitalleşmenin etkileri tartışılmaktadır. Özellikle de teknolojik yeniliklere dayalı yeni istihdam şekillerinin nasıl olacağı üzerinde tartışmalar yoğunlaşmaktadır. Çalışanların geçtiğimiz yüzyılda ücretli ve sendikalı hale gelmiş olan statüsünden, birbirlerinden tamamen ayrılmış ve korunmasız serbest çalışanlar haline gelmesinden kaçınmak gerekmektedir. Philadelphia Beyannamesinde kabul edilen emek bir mal değildir ilkesi, günümüzde emek bir teknoloji değildir şeklinde ifade edilebilir. Dijital teknolojilerin çalışma hayatı üzerindeki olumsuz etkilerine karşı ilk önlem olarak sendikal kuruluşların bilişim ağlarında daha fazla mevcut olmasıyla işe başlanabilir. Uluslararası uygulamalar, dijital platformlarda çalışan işçilere sunulan destek faaliyetlerinin önemini ortaya çıkarmaktadır. Benzer girişimler günümüz Avrupa ülkelerinde de yayılmaktadır. Bu girişimlerde belirleyici faktör zamandır.

Günümüzde iş hukukunun dijital olarak çalışanlara insan onuru, şeref ve haysiyetine ve yaşam kalitesine yakışır bir istihdam sağlaması için işlevsel enstrümanlar ve yeni yorumlama kategorileri belirlemesi gerekmektedir. Bu durum anayasal ilkeleri somut bir şekilde yaşama geçirilmesini sağlayarak çalışan işçinin çalışmasının karşılığını alabilmesi, günlük azami dinlenme süresi, iş ve özel yaşam arasındaki dengenin sağlanması, akıl sağlığının korunması, sosyal güvenliğin koruyucu kapsamının işlerliğe geçirilmesi, risklerin zararlarının tazmininden korunma fonksiyonundan ziyade risklerin meydana gelmeden önlenmesinin sağlanması,

Endüstri 4.0 döneminde çalışanlar açısından büyük önem göstermektedir. Başka bir deyişle emeğin korunması yaklaşımları konuyu ilişkinin nitelendirilmesinden ziyade (bağımlı çalışma, bağımsız çalışma, kısmi süreli çalışma gibi) koruma yaklaşımıyla sahip çıkmaktadır. Emeğin korunmasında dijitalleşme çağında sözleşme yoluyla da desteklenen temel hakların korunması ile ilgili yeni dönem, kolektif temsil örgütlerinin dijital platformlarda daha yüksek mevcudiyeti ve alanda daha yaygın bir destek hizmet ağının sağlanmasıyla mümkün olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sanayi Devrimi, Sendikacılık, Dijital Teknolojiler, Çalışma Hayatı

DİJİTAL TRANSFORMASYON VE EKONOMİ

Murat BAYRAKTAR

Çukurova Üniversitesi

Özet

Dijital transformasyon günümüz iş dünyasının en önemli konularından biri olarak ileriye çıkmaktadır. Dijital transformasyon, stratejik bir plan çerçevesinde dijital teknolojik gelişmelerin ve fırsatların iş yapış şekillerine, süreçlerine, yetkinliklerine ve modellerine onları hızlandıracak şekilde dahil edilmesidir. Dijital transformasyon artık şirketler için bir seçimden öte bir zorunluluktur aksi halde şirketlerin devamlı değişen ve gelişen rekabet ortamında kalmaları imkânsızdır. Şu anda var olan her 10 şirketten 4'ü, 2020 yılına kadar dijital transformasyonu gerçekleştiremediği için piyasadan silinme olasılığı bulunmaktadır. Bu durum, Türk firmalarının rekabetçiliği açısından da çok önemli bir konu olmaktadır.

Dijital transformasyon en çok arz talep dengesinin talep tarafında değişikliğe neden olmaktadır. Tüketicilerin ürünleri ya da hizmetleri satın aldığı yöntemler dijital transformasyon nedeniyle çok değişmiştir. İlk başlarda Uber, Airbnb ve benzeri firmalar araç ya da konaklama ve benzeri hizmetlerin arz yönünde bir değişikliğe neden olmamakla birlikte tüketicilerin bu servisleri satın alım yöntemlerinde çok büyük değişikliğe sebep olmuştur. Günümüzde artık arz tarafı da dijital transformasyona ayak uydurmak durumundadır. Dijital transformasyon; şirketlerin ürünlerini ve hizmetlerini yaratma ve geliştirme yöntemlerini, kişilerin birbirleriyle çalışma şekillerini, yöneticilerin takımlarını oluşturma yöntemlerini değiştirmesini gerektirmektedir. Bu değişimleri gerçekleştirmeyen şirketlerin gelecekte geçmiş başarılarını devam ettirmesi mümkün görülmemektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Transformasyon, ekonomi, Endüstri 4.0

SOSYAL GİRİŞİMCİLİK

Murat BAYRAKTAR
Çukurova Üniversitesi

Özet

Sosyal girişimcilik, “sosyal amaç ile içiçe geçmiş teşebbüs” olarak tanımlanmaktadır. Dees (2001), sosyal girişimcinin de bir tür girişimci olduğuna dikkati çekmiş; Say’den “değer yaratma”, Schumpeter’den “yenilikçilik ve değişim” ve Drucker ve Stevenson’dan “fıratları görme” ile “beceriklilik” özelliklerini birleştirerek sosyal girişimciyi; sosyal değer yaratma amacını yerine getirmek için yeni fırsatları takip eden ve tanıyan, sürekli yenilikçi ve değişimci, sınırlı kaynağa karşın cesur girişimde bulunabilen ve sonuçların arkasında durabilecek yüksek derecede güvenilirliğe sahip kişi olarak tanımlamıştır. Sosyal girişimi, ticari işletmeden ayıran nokta ise her ikisi de sosyal açıdan değerli olsa da sosyal değer yaratmaktır. Sosyal girişimcilik bir süreç olarak, bireysel veya örgütsel düzeyde olsun, sosyal hedef ve misyon yönelimli “değer”, “sosyal değişim” ve “sürdürülebilir gelişim” yaratmaktadır. Dünyada, bazı sosyal girişimcilerin yıllık bütçesi milyon dolarları ve çalışan sayısı binlere ulaşmaktadır. Sosyal girişimciler, sosyal misyon sahibidirler. Sosyal değer yaratmak özelliği sosyal girişimcileri diğerlerinden ayıran en önemli unsurdur.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, sosyal girişimcilik, sosyal değer

LOJİSTİĞİN GELECEĞİ VE MARS PROJESİNE ETKİLERİ

THE FUTURE OF LOGISTICS AND THE EFFECTS ON THE MARS PROJECT

Didem TUFAN

Cumhuriyet Üniversitesi

Özet

Lojistik, insanlığın ilk çağına kadar eskiye dayanmaktadır. Lojistik terim olarak hayatımıza girmeden önce de insanlar lojistiği kullanmışlardır. Yemek, barınma, avlanma, avlanan yiyeceklerin yaşanılan ortama getirilmesi, besinlerin muhafaza edilmesi gibi faaliyetler lojistiğin temel taşlarını oluşturmaktadır. Bundan yüzyıl önceki dünya ile şimdiki dünya arasında tartışılmayacak kadar büyük farklılıklar vardır. Zamanın geçmesiyle birlikte teknoloji ve ekonomilerde beraberinde büyümektedir. Teknolojiden yoksun olduğumuz çağlarda, bir yerden bir yere giderken ya da taşınması gereken malzemeleri taşıırken kervanlar kullanılırdı. Bu durum zaman ve teknoloji ile evrimleşerek el arabası, küçük motorlu arabalar, kamyonlar, uzun araçlar, trenler, gemiler, uçaklar, roketler ve şimdi ise uzay gemisi olmak üzere kendini yenileyerek bu zamanlara kadar gelmiştir. İnsanlar varlıklarını ve faaliyetlerini sürdürülebilmek için kaynaklara ihtiyaç duyarlar. Doğal kaynakların dünyaya eşit dağılmaması nedeniyle, bu kaynakların ihtiyaç duyulan yerde ve zamanda sağlanması önemli bir sorundur. Lojistik bu gibi sorunları çözmeye yönelik bir uygulamadır ve bu nedenle lojistikle ilişkili faaliyetler tarih boyunca var olmuştur. Günümüz dünyasında nüfus hızlı bir artış göstermektedir ve buna paralel olarak kaynaklar tükenmektedir. Küresel ısınma hızını arttırmakta ve dünyadaki yaşam alanlarımız kaybedilmektedir. Bilim insanlarının dünyanın geleceği ile ilgili tespitlerine bakınca dünyanın yaşam alanı tehdit altındadır. Bu durum insanları yeni bir yaşam alanı arayışına itmektedir. Bu çalışmada lojistiğin tarihsel evrim süreci anlatılarak, teknoloji sayesinde lojistiğin geldiği son nokta, taşıma modlarının özellikle uçakların gelişimi, Mars gezegeni ile ilgili sürdürülmekte olan projeler ve bu projelere lojistiğin etkisi, lojistiğin Mars gezegeninde yaşam alanı oluşturmak için sağlayabileceği katkıları anlatılacaktır. Devamında Mars One projesi anlatılmaktadır. Mars One projesi ile lojistik arasında nasıl bir bağ olduğu açıklanmıştır. Bu çalışmada amaç lojistiğin uygulama alanlarının ne kadar büyük olduğunu vurgulamak yanında, Dünya ile sınırlı kalmayıp gezegenlere kadar ulaştığını vurgulamaktır. Bunun yanı sıra önerilere de yer verilmiştir. İlerleyen yıllarda Mars One projesi lojistik sektöründe yeni ekonomik alanlar ve iş kolları fırsatlarının ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Çalışma genellikle sözel ağırlıktadır. Gezegenler arası çalışmalar devam ettikçe lojistik ile olan bağlantısı artacak ve çalışmalar çalışmalar güncellenerek devam edecektir.

Anahtar kelimeler: Lojistiğin Geleceği, Lojistik Tarihi, Mars Projesi

Abstract

Logistics date back to the old age that is the first age of humanity. People have used logistics too before entering in their life as a logistics term. Activities such as food, sheltering, hunting, carrying hunted animals to the living space and preservation of food are the keystones of logistics. There are noncontestable differences between the pre-century and the present World. With the advance of time, Technologies and economies are growing. Caravans were used in the ages when we lacked of technology, when moving from one place to another, or carrying the materials that needed to be transported. This situation has evolved with time and technology and has reached this time by renewing itself, such as wheelbarrows, small motor cars, trucks, long vehicles, trains, ships, planes, rockets and now the spaceship. People need resources to sustain their assets and activities. Due to the fact that natural resources are not distributed equally to the world, providing these resources at the required place and time is an important problem. Logistics is an application to solve such problems and therefore logistics-related activities have existed throughout history. In today's world, population is growing rapidly and resources are running out. Global warming increases it's speed and our habitats in the world are losing. As a result of the work of scientists, natural habitat of world is under threat. This leads people to seek a new living space. In this study, the historical evolution process of logistics, the latest point of logistics, the modes of transportation, especially the development of aircraft, the ongoing projects related to the planet Mars and the impact of logistics on these projects, Contribution to creating living space on the planet Mars will be explained. Mars One project is described in the continuation. The relationship between Mars One project and logistics is explained. The aim of this study is to emphasize how great the application areas of logistics are and to emphasize that it is not limited to the world but reaches to planets. In addition, suggestions are included. In the following years, the Mars One project will enable the emergence of new economic areas and businesses in the logistics sector. The study is generally verbal. As interplanetary studies continue, the connection with logistics will increase and studies will continue to be updated.

Keywords: The Future of Logistics, Logistics History, Mars Project

**TÜRKİYE'DE EKONOMİK ÖZGÜRLÜK ENDEKSİ İLE MAKROEKONOMİK
VERİLERİN GÖRÜNÜMÜ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Dr. Öğr. Üyesi Turgay MÜNYAS
Okan Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada ekonomik özgürlük endeksi ile makroekonomik göstergeler arasındaki ilişki ele alınacaktır. Araştırma Türkiye özelinde gerçekleştirilecektir. Çalışmanın konusunu oluşturan önemli değişkenlerden biri ekonomik özgürlük endeksidir. Ekonomik özgürlük endeksi dünyada iki kurum tarafından hesaplanmaktadır. Bu endeksler; Amerika'da faaliyetlerini yürüten Heritage Vakfı ve Kanada'da faaliyetlerini yürüten Franser Enstitüsüdür. Heritage Vakfı tarafından hesaplanan endeks 10 ayrı alt kategoriden oluşmaktadır. Bu kategoriler; iş yapma özgürlüğü, ticari özgürlük, mali özgürlük, kamu harcamaları, parasal özgürlük, yatırım özgürlüğü, finansal özgürlük, mülkiyet hakları, yolsuzlukta muafiyet ve işgücü özgürlüğünden oluşmaktadır. Çalışmada kullanılan ekonomik özgürlük endeksi Kanada'da faaliyetlerini yürüten Franser Enstitüsü tarafından Türkiye için endekslenmiş ekonomik özgürlük endeksidir. Fraser Enstitüsü tarafından paylaşılan ekonomik özgürlük endeksi beş kategoriden elde edilen verilerle hesaplanmaktadır. Bu kategoriler; devletin büyüklüğü, hukuk sistemi ve mülkiyet hakları, sağlam para, dış ticaret özgürlüğü, regülasyonlar şeklinde tanımlanmıştır. Ekonomik özgürlük endeksi hesaplama yöntemi, ekonomik özgürlük endeksi çeşitli veri setlerinden yararlanılarak hazırlanmaktadır. Endeksin hesaplanmasında Heritage Vakfı tarafından puanlama en az özgür ülkeler için 0, en özgür ülkeler için ise 100 olarak puanlanır. Fraser Enstitüsünün kullandığı puanlama ise en az özgür ülkeler için 0, en özgür ülkeler için ise 10 olarak puanlanır. Çalışmanın konusunu gösteren diğer değişkenler ise makroekonomik göstergelerdir. Bu göstergeler ise TÜİK tarafından hesaplanan göstergelerdir. Bunlar; Kişi Başı GSYH, Büyüme, Enflasyon, İşsizlik Oranı ve Cari İşlemler Dengesidir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Özgürlük, Ekonomik Özgürlük Endeksi, Makro Ekonomik Göstergeler

ULUSAL VARLIK FONLARI VE TÜRKİYE VARLIK FONU'NUN ROLÜ

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf KAYA

Pamukkale Üniversitesi

Özet

1980'lerden sonra hızla yayılan neoliberalizm akımı, 2000'li yıllara gelindiğinde ülkelerin yaşadığı ekonomik krizler ve nihayetinde tüm Dünya'da etkili olan 2008 Küresel Kriz sonrası daha fazla sorgulanmaya başlanmıştır. Aslında 20. Yüzyılın başlarından itibaren faaliyette olan ulusal varlık fonları, krizlerin artması neticesinde, devletin ekonomide rol üstlenmesi gerekliliğini ortaya koymuş ve 21.yüzyılda yeniden popülerlik kazanmıştır. Çeşitli amaçlar doğrultusunda kurulmuş olan ulusal varlık fonları, devletin ülke ekonomisinde sadece denetleyen unsur olmaktan çıkıp girişimci rol üstlenmesini sağlamıştır. Devletin ekonomideki rolünü minimuma indiren neoliberalizm, özellikle gelişmekte olan ülkelerin kurmuş oldukları ulusal varlık fonları ile değişmeye başlamıştır. Ulusal varlık fonları ile devlet, ekonomide rol üstlenici hale gelmiştir.

Küresel ekonomide, Ulusal Varlık Fonları başlangıçta özellikle doğal zenginliği yüksek ülkelerin kurdukları fonlardan oluşmaktayken, son dönemde gelişmekte olan birçok ülkenin tercihi haline gelmiştir. 2018 Kasım itibariyle ulusal varlık fonlarının toplam büyüklüğü 8 milyar 130 milyon ABD Dolarını geçmiştir. Ulusal varlık fonları hem kamu yararını düşünen, hem de ülkenin zenginliğini bir portföyle yöneten kurumlardır. Devlet merkezli, ülke ekonomisinin gelişimine katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Ulusal varlık fonuna sahip ülkeler temelde üç gruba ayrılmaktadır. Bunlar, petrol ihraç eden Arap ülkeleri, petrol ihraç eden Arap olmayan ülkeler ve gelişmekte olan Doğu Asya ülkeleridir. Türkiye Ulusal Varlık Fonu bu bağlamda üçüncü tür ülkeler grubuna girmektedir. 19/08/2016'da çıkarılan 6741 sayılı Kanunla kurulan fon, ülkenin sermaye piyasalarına çeşitlilik ve katkı sağlamak, kamuya ait varlıkların ülke ekonomisine kazandırmak, dış kaynak temin etmek ve büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek amacıyla Anonim Şirket şeklinde kurulmuştur. Bu çalışmada, küresel kriz sonrası yeniden önem kazanan devletin ekonomik girişimlerde bulunması ve bu bağlamda kurulan ulusal varlık fonları ve özelinde Türkiye Ulusal Varlık Fonu'nun finansal piyasalara olan etkilerine değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ulusal Varlık Fonları, Türkiye Varlık Fonu, Küreselleşme

**İHRACATTA KÜRESEL KIRILMALAR VE TÜRK MAKİNE SEKTÖRÜNÜN
REKABETÇİ YAPISI: ÜRÜN HARİTALARI İLE ANALİZ¹³****Emre BARAN****Dr. Öğr. Üyesi Esin KILIÇ**

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Özet

Dünya ihracatının genel seyri incelendiğinde, son yıllarda iki temel kırılma dönemi gerçekleştiği görülmektedir. Bunlardan ilki 2008 yılında başlayan ve dünya ticareti üzerindeki derin etkisi 2009 yılında gözlenen küresel finans krizidir. Bir diğer kırılma dönemi olarak ise 2015-2016 yıllarındaki ihracat daralmasını ele almak mümkündür. Bu iki küresel kırılma dönemindeki ihracat düşüşleri Türkiye'nin mal ve hizmet ticareti rakamları üzerinden de izlenebilmektedir.

İhracatın döviz kazandırıcı ve ekonomik büyümeyi hızlandırıcı etkileri göz önünde bulundurulduğunda, toplam ihracattaki gelişmeler ekonomi için önem arz etmektedir. Bunun yanı sıra, ülkelerin rekabetçi yapısı güçlü veya uluslararası rekabet edebilme potansiyeline sahip ve katma değeri yüksek sektörlerdeki etkilere odaklanan analizler, sektör bağlamında detaylı bilgiye ulaşmanın yanı sıra ülkelerin genel dış rekabet gücü ve ihracat potansiyeline ilişkin öngöründe bulunulabilmesini sağlamaktadır.

Türk makine sektörü, tekstil, madencilik, inşaat, tarım, otomotiv ve beyaz eşya gibi birçok imalat sanayi sektörlerine ara mal ve yatırım malı üreten konumdadır. İmalat sanayine girdi sağlamanın yanında teknoloji kullanımının zorunlu hale gelmesi sektörün katma değerini artıran bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Türk makine sektörü mühendislik sanayilerinin en önemli bölümüdür ve sektörün rekabetçi yapısının gelişmesi Türk imalat sanayi üzerinde kuşkusuz olumlu bir etki yaratmaktadır. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler için yurt dışına mal ve hizmet satabilecek sektörlerin büyüklüğü ve dinamizmi ekonomik büyümenin temel belirleyicilerindedir. Türk makine sektörü sürekli gelişen ve diğer sektörlerle de dışsalılık oluşturan yapısı ile Türkiye ekonomisinin büyüme lokomotifine olmaya adaydır.

Bu çalışma, önemli oranda ihracat ve büyüme potansiyeli taşıyan Türk makine sektörünün rekabetçi yapısı ve net ihracat yeteneğinin küresel ihracat kırılmalarından nasıl etkilendiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. İnceleme dönemi olarak ele alınan 1995-2016 dönemi, ihracattaki küresel kırılmalar göz önünde bulundurularak alt dönemlere ayrılmıştır. Analiz çerçevesinde araştırmanın ana dönemi ve küresel kriz öncesi dönem (1995-2008), küresel kriz dönemi (2009), küresel kriz sonrası dönem (2010-2014) ve ihracatta küresel

¹³ Bu çalışmada Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen 201817A122 kodlu projede elde edilen bulgulardan yararlanılmıştır.

daralma dönemi (2015-2016) şeklindeki alt dönemler için açıklanmış simetrik karşılaştırmalı üstünlükler endeksi ve ticaret dengesi endeksleri kullanılarak ürün haritaları oluşturulmuştur. Ürün haritaları oluşturulurken, Türk makine sektörünün rekabetçi yapısı ve net ihracat yeteneğine ilişkin ürün grupları bağlamında değerlendirme yapılabilmesi amacıyla Dünya Gümrük Organizasyonu tarafından geliştirilen 4 basamaklı uyumlaştırılmış sistem sınıflandırmasına göre elde edilen veriler kullanılmıştır.

Türk makine sanayi bir bütün olarak değerlendirildiğinde rekabetçilik ve net ihracat yeteneği bakımından çok güçlü bir görünüme sahip olmadığı görülmektedir. Ancak, sektör kapsamında yer alan alt sektörler ve bu alt sektörlerin bünyesinde barındırdığı ürün grupları özelinde bir inceleme gerçekleştirildiğinde, rekabetçi yapı ve net ihracat yeteneğinin oldukça yüksek olduğu ürünlerin varlığı gözlemlenmiştir. Ayrıca 2009 yılında yaşanan kırım sonrası alt sektör ve ürün gruplarında genel itibariyle bir rekabet gücü artışı veya karşılaştırmalı dezavantajlı konumlarında bir iyileşme görülmektedir. Alt sektörler veya ürün gruplarının önemli bir kısmının ise 2009 küresel kriz döneminde rekabetçi bir yapıya büründüğü ve karşılaştırmalı üstünlük elde eden ürün gruplarının kriz dönemi veya kriz sonrası dönem içerisinde net ihracatçı konuma geldikleri görülmektedir. Ürün haritalama analiz sonuçlarına göre, Türk makine sektörü kapsamında yer alan toprak taş ayıklama makineleri, metal dövme makineleri, süt makineleri, kalorifer kazanları, toprak hazırlama makineleri, römorklar, diğer tarım makineleri, tekstil işleme makineleri ile yıkama ve şişeleme makineleri ürün gruplarının küresel krizi fırsata çevirebildikleri tespit edilmiştir. İhracatta küresel daralma dönemi ise makine sanayi kapsamındaki sektörlerin rekabetçi yapısı üzerinde genel itibariyle önemli bir değişime neden olmamıştır. 2009 küresel kriz sonrası dönemde rekabetçi pozisyonda yer alan bazı ürün gruplarının ihracatta küresel daralma döneminde karşılaştırmalı avantajlarını kaybettikleri görülmektedir. Ürün haritalama analiz sonuçları göre, Türk makine sektörü kapsamında yer alan hava pompaları, maddenin aşındırılarak işlenmesine mahsus makineler, ağaç işleme makineleri, döküm makineleri, özgün işlemlere sahip makineler ürün gruplarının 2009 küresel kriz sonrası dönemde elde etmiş oldukları karşılaştırmalı avantajı iyi değerlendiremedikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Makine Sektörü, Ürün Haritalama, Net İhracat Yeteneği, Rekabetçi Yapı

**TÜKETİM BENCİLLİĞİNİN AZALTIKMASI MÜMKÜN MÜ? SOSYAL İKİLEM
PERSPEKTİFİNDEN BİR İNCELEME**

Dr. Öğretim. Üyesi. İnci DURSUN
Gebze Teknik Üniversitesi

Artan nüfus, artan tüketim miktarı ve bu tüketime yetişmeye çalışan üretim sistemleri doğal çevre üzerinde büyük bir baskı oluşturmaktadır. Bu baskının hafifletebilmesi ve gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmayı hedefleyen sürdürülebilir kalkınma politikaları hem üretim hem de tüketim süreçlerinin daha çevreci hale getirilmesine odaklanmaktadır. Üretim sisteminde yapısal değişikliklerin uygulanması nispeten kolay olsa da, tüketim tarafında davranış değiştirme süreçleri oldukça zorlayıcıdır. 40 yılı aşkın süredir çevreci tüketim davranışlarının dinamiklerini araştıran sayısız bilimsel araştırma insanları çevreci tüketmeye motive eden faktörlerin neler olduğu üzerinde durmaktadır. Ancak birçok araştırma insanların çevrenin içinde bulunduğu hassas durumu bilseler dahi zaman, emek ve parasal açıdan daha maliyetli olarak algıladıkları çevreci tüketim alternatiflerini benimsemeye gönüllü olmadığını göstermiştir. Geline son noktada bireylerin çevreye zararlı tüketim alışkanlıklarını neden ve nasıl sürdürdüklerini araştırılmaktadır. Ülkemizde sürdürülebilir, çevreci sorumlu tüketim araştırmaları 2000li yıllardan itibaren sayıca artmış olsa da tüketimin bencil yönü neredeyse hiçbir araştırmaya konu olmamıştır. Bu açığı bir nebze kapatma amacı ile bu araştırma sorumlu tüketme eğilimini azaltacağı öngörülen “tüketim bencilliği” üzerine odaklanmıştır. Fiyat odaklı ve konfor odaklı olmak üzere iki farklı boyutta incelenen tüketim bencilliğini açıklamada sosyal ikilem perspektifinden faydalanılmıştır. Araştırmada çevresel risk, çevresel bilgi düzeyi, etkililik algısı ve gelecek odaklılığın bencil tüketimin eğilimlerini azaltmadaki rollerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Araştırma hipotezlerinin testi için gerekli veri İstanbul, Ankara, İzmir ve Yalova ağırlıklı olmak üzere Türkiye'nin 38 farklı şehrinde ikamet eden toplam 204 kişiden online anket yöntemi ile toplanmıştır. Geçerlilik ve güvenilirlik değerlendirmelerinin ardından araştırma modeli yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak test edilmiştir. Bulgular özellikle çevresel bilgi ve algılanan etkililiğin tüketim bencilliğini azaltmadaki güçlü rolüne dikkat çekmiştir. Bulgular çerçevesinde sürdürülebilir tüketimi destekler iletişim kampanyalarının tasarımıyla ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

**BUSH'DAN TRUMP'A ABD'NİN MİLLİ GÜVENLİK STRATEJİ KONSEPTİNDEKİ
DEĞİŞİKLİKLER****CHANGES IN THE NATIONAL SECURITY STRATEGY OF US SINCE BUSH TO
TRUMP****Dr. Ömer Lütfi TAŞCIOĞLU**

Milli Strateji Araştırma Kurulu

ve

ANKA Enstitüsü Bilimsel Danışma Kurulu üyesi

Özet

21. yüzyılı Amerikan yüzyılı yapacağını öne süren ABD yönetimi, 11 Eylül 2001 saldırılarını Dünya hâkimiyetine giden yolda el atmayı kafasına koyduğu Afganistan ve Irak'a müdahale için bir fırsat olarak kullanmıştır.

Bu fırsatçı tavrını gizleyerek Afganistan'ı ve Irak'ı işgaline meşruiyet kazandırmaya çalışan ABD, 11 Eylül 2001 saldırılarından bir yıl sonra Milli Güvenlik Strateji Dokümanını¹⁴ yayınlamıştır.

ABD söz konusu dokümanda bir yandan bu müdahalelerinin kendince haklı gerekçelerini ve yeni geliştirdiği önleyici taarruz kavramını, diğer yandan ülke kaynaklarına el atmayı kolaylaştıran küresel ekonomi kavramını açıklarken, dünyanın geleceğine nasıl baktığına ve uluslararası politikayı yönlendirmede işbirliğinde bulunmayı tasarladığı ülke ve kuruluşlara ilişkin ipuçlarını da vermektedir.

ABD'nin Milli Güvenlik Strateji Dokümanı her yeni ABD başkanının göreve başlamasından sonra ufak tefek değişikliklerle yenilenmekle birlikte ortaya konulan yeni dokümanlar incelendiğinde ABD'nin temel stratejilerinde önemli bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Trump döneminde 18 Aralık 2017'de açıklanan ABD'nin yeni Milli Güvenlik ve Savunma Dokümanında¹⁵ Amerikan halkının ihtiyaçlarının, güvenliğinin, haklarının ve değerlerinin korunması ön plana çıkarılmakla birlikte uluslararası ilişkiler açısından ABD politikalarının Bush dönemindeki politikalarla örtüştüğü görülmektedir. Başka bir deyişle Trump Doktrini diye sunulan hususlarla halkın dikkati hayat şartları, geçim, bireysel haklar gibi konulara çekilerek ABD'nin dış politikadaki gerçek niyetleri saklanmaya çalışılmaktadır.

¹⁴ The National Security Strategy of the United States of America, September, 2002

¹⁵ President Donald J. Trump Announces a National Security Strategy to Advance America's Interests, National Security & Defense, Issued on: December 18, 2017

Bu çalışmada Bush ve Trump dönemlerindeki ABD'nin Milli Güvenlik Strateji Dokümanları ele alınarak incelenmiş ve ABD'nin 21. Yüzyılı ABD yüzyılı yapma hedefinin gerçeklerle ne kadar örtüştüğü ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bush Doktrini, Trump Doktrini, ABD'nin Milli Güvenlik Strateji Dokümanı

Abstract

US administration which claims that 21th century will become US century, made use of the September 11, 2001 attacks as an opportunity to intervene Afghanistan and Iraq which are the milestones for US to reach their goal for World domination.

US tried to legalize their occupation in Afghanistan and Iraq by concealing its opportunist intentions and published the National Security Strategy Document one year after the September 11, 2001 attacks.

In the document US explains the reasonable grounds for intervention, pre-emptive strike concept and global economy concept which enables to reach the resources of underdeveloped countries. At the same time US gives hints about the countries and institutions that US cooperates to guide international politics.

Despite the renewal of National Security Strategy Document after each of the US presidents of came to power, you will see that there is not much change in the basic strategies of United States when reviewing new documents.

Although the US National Security and Defence Document, published in Trump's term on December 18, 2017, emphasizes the protection of the needs, security, rights and values of the American people, it is seen that the US policies in terms of international relations are in line with the policies of the Bush era.

In other words, the Trump Doctrine tries to hide the real intentions of US foreign policy by distracting world's attention to public life, living conditions and individual rights.

In this study, the National Security Strategy Documents of the US in the Bush and Trump Periods were examined and it was tried to find out whether the US leaders' intentions to convert the 21th century into the US century are in the line with the realities.

Key words: Bush Doctrine, Trump Doctrine, US National Security Strategy Document

TÜRKİYE’DE İÇ GÖÇ, EĞİTİM VE BÜYÜME İLİŞKİSİNİN MEKANSAL ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi Reyhan CAFRI
Dr. Öğr. Üyesi Yunus AÇCI
İskenderun Teknik Üniversitesi

Özet

İnsanlar genellikle savaş, kıtlık, çevresel faktörler gibi nedenlerle hayatta kalmak ve daha iyi yaşam standartlarına sahip olmak amacıyla göç etmek durumunda kalmaktadırlar. Ülke sınırları içerisinde gerçekleşen göç olarak tanımlanan iç göç, gelişmiş ülkelerde yaygın olarak bir ekonomik verimlilik faktörü olarak düşünülse de gelişmekte olan veya az gelişmiş ülkelerde bu durum farklı olabilmektedir. Göç edenlerin beceri yanlı olup olmamalarına ve göç edilen yerin absorbe kapasitesine göre nüfus hareketlerinin göç edilen yer üzerindeki sosyo-ekonomik etkileri literatüre göre farklılık göstermektedir. Gelişmekte olan ülkelere biri olan Türkiye’de de iç göçün büyüme üzerine etkileri ve bu etkinin göç eden nüfusun eğitim düzeyi ile etkileşimi merak uyandırmaktadır.

Göç kavramı yapı itibari ile mekânsal bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de yapılan iç göçler incelendiğinde genellikle nüfus hareketlerinin doğu ve iç kısımlardan kıyı kesimlere doğru gerçekleştiği veya bir başka ifade ile sanayisi daha iyi durumda olan yerlere doğru olduğu gözlemlenmektedir. Bu durumda, yapılan analizlerde mekânsal yapının dikkate alınması büyük önem arz etmektedir. Mekânsal etkiyi yok saymak, ekonometride ihmal edilmiş değişken problemlerini ortaya çıkararak parametrelerin sapmalı olmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda, mekânsal etkileri bilgi olarak kullanan mekânsal regresyon modellerinin kullanılmasının daha etkin sonuçlar vereceği düşünülmektedir.

Literatürde yapılan çalışmalarda genellikle dış göç ile büyüme konusu ele alınmaktadır. İç göç ve büyüme ile ilgili olarak Türkiye için yapılan sınırlı sayıda çalışmada ise mekansal etkinin varlığı göz ardı edilmektedir.

Bu bağlamda çalışmada Türkiye’de iller arası göçün, büyüme üzerine etkisini mekânsal modeller aracılığı ile incelemek ve daha etkin sonuçlara ulaşmak amaçlanmaktadır. Ayrıca, çalışmada beceri yanlı işgücünü yansıtmak üzere eğitim değişkeni kullanılarak göç ve eğitim etkileşiminin büyüme üzerindeki etkisi de ortaya çıkarılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İç göç, büyüme, mekânsal analiz

ORTA ASYA'DA SU SORUNU VE ULUSLARARASI KURULUŞLARIN BU SORUNA YAKLAŞIMI

Dr. Öğr. Üyesi Abbas KARAAĞAÇLI
Giresun Üniversitesi

Orta Asya bulunduğu coğrafi konum itibariyle kurak bir iklime sahiptir. Bölgenin ekosistemi nehirlere, göllere ve diğer su kaynaklarına bağlıdır. Bölgede Sovyetler Birliği döneminden intikal eden ekolojik ve çevresel sorunların yanı sıra, 1991'den sonra bağımsızlıklarına kavuşan bölge devletlerinin tecrübesizlik ve yetersizlikleri nedeniyle başkaca sorunlarda baş göstermiştir. Günümüzde bu bölge bir çok çevre ve ekolojik kaynaklı sorunla boğuşmaktadır. Özellikle su kaynaklarının ülkeler arasındaki dağılımı komşu devletler arasında önemli bir anlaşmazlık yaratmaktadır. Söz konusu anlaşmazlıkların önümüzdeki süreçte daha da derinleşerek, su kaynaklarının paylaşımı savaşlarına neden olacağı düşünülmektedir.

Bağımsızlığına kavuşan Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Tacikistan Orta Asya devletlerini oluşturmaktadırlar. Önemli bir kısmını çöllerin oluşturduğu bu bölgede Fergana Vadisi, Issık ve Aral Gölü, Siriderya, Amuderya ve diğer önemli göl, vadi ve nehirler farklı düzeylerde iklim değişiklikleri, aşırı kullanım, kimyasalların tarım alanlarına nüfuzu gibi faktörlerden olumsuz etkilenmişlerdir. Özellikle Özbekistan ve Kazakistan arasında Karakalpakistan Özerk Cumhuriyeti sınırları içerisinde yer alan Aral Gölü'nü besleyen nehirlerin debisinin azalması ve pamuk üretimi için kullanılan kimyasalların göle akması bu tabiat harikasını yok etme noktasına getirmiştir.

Sovyetler Birliği döneminde otoriter ve güçlü devlet yapısı bir nebze olsun su krizini çözmeye yönelik adımlar atmışsa da bu yeterli olmamış; teknoloji ve ekonomik yönden hayli zayıf olan yeni kurulan devletlerin de su krizinin çözümünde başarısız kaldıkları görülmüştür.

Bu çalışmada söz konusu sorunların tespitinin ardından, uluslararası kuruluşların krize yönelik yaklaşımları, varsa eylem planları, ekonomik, teknik destekleri ve diğer katkıları incelenmeye çalışılacaktır. Ayrıca bu bölgede var olan su sorununun başta Hazar Denizi olmak üzere Hazar Havzası ve diğer yakın coğrafyaya etkileri üzerinde durulmaya gayret edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Orta Asya, Su Krizi, Çevre ve Ekolojik Denge, Sovyetler Birliği, Birleşmiş Milletler

KUR'AN KISSALARI BAĞLAMINDA MEDENİYETİN İNŞASI -Hz. Dâvûd ve Hz. Süleyman Örneği-

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ŞEN
Aksaray Üniversitesi

Özet

Kur'an insanın Allah ve diğer varlıklarla münasebetinde bir yönüyle itikadî, ahlakî ve hukukî boyutla ilgilenirken, diğer yönüyle de tarihî, kültürel ve ilmî boyutla ilgilenmektedir. Konumuzu ilgilendiren bu ikinci boyut daha ziyade kıssalar üzerinden anlatılmaktadır. Kur'an önceki milletlerin hikâyesini anlatırken medeniyeti çağrıştıran, teshîr, istihlaf ve isti'mar gibi kavram ve ifadelerle yer vermektedir. Bununla birlikte Kur'an'da, yıkılan medeniyetler inkâr, fesat ve zulümle irtibatlandırılmıştır.

Bu çalışmada medeniyete katkıları bakımından Hz. Dâvûd ve oğlu Hz. Süleyman'ın kıssaları ele alınacaktır. Bu iki peygamberin aynı zamanda güçlü birer kral olmaları da konumuz açısından hikâyelerinin önemini artırmaktadır. Nitekim bu iki kıssada lider, hikmet, iktidar, hâkimiyet, askeri güç ve ekonomik kalkınmışlık vurgusu yapılmaktadır. Bu yönüyle de bu kıssalar diğer Kur'an kıssalarından farklılık arz etmektedir.

Kur'an'da yeryüzünün/yeryüzünde halifesi olarak yaratılan insana eşyayı isimlendirebilme, tanıma ve kullanma yeteneği verildiği bildirilmektedir. Bununla birlikte yer ve gökteki varlıklar insanın hizmetine sunulmuş ve onlardan istifade etmesi istenmiştir. Ayrıca insanların kabiliyetlerinin ve imkânlarının farklı olması, beslenme ve barınma gibi fitrî ihtiyaçlarının bulunması insanın yeryüzünü mamur kılması çabasına katkı da bulunmuştur. Kur'an'dan anlaşıldığı kadarıyla Hz. Dâvûd döneminde ülkede hukuk, adalet, birlik, barış ve kısmi ekonomik gelişim sağlanmıştır. Diğer bir ifadeyle Hz. Süleyman'ın asıl kalkınmayı gerçekleştirmesi için ülke hazır hale getirilmiş ve bunun üzerine de Hz. Süleyman ülkenin bütün dinamiklerini bu medenî kalkınma için harekete geçirmiştir.

Bu kıssa aynı zamanda Müslümanın âhiretle birlikte dünya mutluluğunun da taliplisi olması gerektiğini vurgulamakta ve medeniyetin inşasına katkı sağlamanın önemini peygamber örneğinde bize göstermektedir. Netice itibarıyla Müslümanın dünya ve ahiret saadetine nail olabilmesi için dini vecibelerini yapmasının yanı sıra hayatın maddi ve manevi bütün yönlerini kapsayan İslam medeniyetinin inşası konusunda sorumluluklarını yerine getirmesi gerekmektedir. Günümüzde yıpranan Müslüman ve İslam medeniyeti imajını tamir etmeye sevk edecek etkenlerin en önemlilerinden birisi söz konusu Kur'an kıssalarına bu cihetten bakmak olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, Dâvûd, Süleyman, Kalkınma, Medeniyet

**EBÛ MUHAMMED EŞ-ŞÂFÎ'NİN (Ö.295/908) MEZHEBE MUHALİF BAZI
GÖRÜŞLERİ**

Arş. Gör. İbrahim SİZGEN
Arş. Gör. Hasan KAYAPINAR
Çukurova Üniversitesi

Şâfiî mezhebinin sistematik yapıya kavuşmasında fukahânın rolü önem arz etmektedir. Bu hususta en önemli pay kuşkusuz İmam Şâfiî'nin ilk dönem talebelerine aittir. Nitekim Mısır'da Buveytî (ö.231/846), Rebî' b. Süleymân el-Murâdî (ö. 270/884) ve Müzenî (ö. 264/878); Irak'ta ise Za'ferânî ve daha birçok Şâfiî fakihî, İslam beldelerine mezhebin kurucusu İmam Şâfiî'nin görüşlerini yaymak için fıkıh tedris faaliyetlerini yürüterek Şâfiî mezhebinin intişarında etkin olmuştur.

Söz konusu fakihler müntesibi oldukları mezhebin görüşlerini yaymakla yetinmeyip aynı zamanda kendi içtihat ve düşünceleriyle mezhebin gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmuşlardır. Bununla beraber bir kısım fakih, mutaassıp tavır takınmayarak bağlı olduğu mezhebin bazı temel fikirlerine aykırı görüş beyan etmiş, furû-fıkıhta mezhebe muhalif hükümler vermiştir. Bu fakihlerden birisi de Ebû Muhammed eş-Şâfiî'dir.

Ebû Muhammed eş-Şâfiî, İmam Şâfiî'nin kızı Zeyneb'in oğlu olup mezhepte üçüncü nesil müçtehit addedilen fakihlerdendir. Doğum tarihi bilinmemektedir. Nevevî "Dedesi İmam Şâfiî'nin ilim bereketi kendisine sirayet etmiş olacak ki, İmam Şâfiî'den sonra Şâfiî ailesinde Ebû Muhammed eş-Şâfiî gibisini görmedim" diyerek Ebû Muhammed eş-Şâfiî'nin mezhepteki önemine atıfta bulunmuştur. Tabakât ve terâcim eserlerinde künyesi ile ilgili tartışmalar mevcuttur. Ebû Muhammed eş-Şâfiî'nin fıkıh eğitimi aldığı hocaları arasında başta babası Muhammed b. Abdillâh eş-Şâfiî ve Ebu'l-Velîd b. Ebi'n-Neccâr yer alır. Fıkıh eğitimini tamamladıktan Ebû Yahyâ es-Sâcî, Zekeriyâ el-Belhî, Ebû Osmân el-Mekkî ve daha birçok talebe yetiştirerek Şâfiî fıkıh düşüncesinin farklı İslam coğrafyalarına yayılmasına vesile olmuştur.

İlimde mütebahhir (derinleşen) olan Ebû Muhammed eş-Şâfiî'nin, kendine has içtihat üslubuyla mezhebe muhalif bazı fikirler ileri sürdüğüne dair Şâfiî fıkıh kaynaklarında bilgiler mevcuttur. Bu tebliğde Ebû Muhammed eş-Şâfiî'nin herhangi bir mazeret olmaksızın kasıtlı olarak vaktinde kılınmayan namazların kaza edilemeyeceği, Sefa ve Merve arasında gidip gelmenin bir sa'y yoksa iki sa'y yerine geçeceği, Müzdelife'de geceleminin hükmü meselesi ve diğer aykırı görüşleri delilleriyle birlikte incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Ebû Muhammed eş-Şâfiî, Mezhep, Muhalif

İSLAM FIKHINA GÖRE İHRAMLILARLA EVLİLİK MESELESİ

Arş. Gör. Fatih ÇINAR
Çukurova Üniversitesi

Özet

İslam fihhına göre aslında muamelata dair bir konu olarak ele alınan nikâh, mahiyeti ve işlevi gibi yönlerden nafîle ibadetlerden bile üstün görülmüştür. Toplumun en küçük yapı birimi olan ailenin oluşumu için elzem görülen evliliğin sıhhat kazanması için bazı rükûn ve şartların bir arada bulunması gerekir. O şartlardan biri de evlenilecek kadının muharremât kapsamında bulunmuyor olmasıdır.

Muharremât kavramı evlenilmesi yasak olan kadınları nitelemektedir. Bu yasaklık sürekli ve geçici olmak üzere iki kısımda ele alınmıştır. İhramlı kadınla evlilik meselesi muharremât kapsamında geçici evlilik engeli çerçevesinde tartışılan bir konudur. Kadının ihramlı olmasının evlenmeye mani olduğunu söyleyen İslam fakihleri bazı naslara dayanmıştır. Öte yandan aksini ifade eden ve evliliğe cevaz veren âlimler de birtakım nasları istidlal etmiştir.

İhramlı olmanın evliliğe mani olduğunu belirten İslam âlimleri “*İhramlı bir kişi ne evlenebilir ne de evlendirebilir.*” rivayetini esas almıştır. Ayrıca Meymûne'nin (ö. 51/671) kaza umresinde ancak ihramdan çıktıktan sonra Rasûlullah'la nikâhlandığını haber veren Ebû Râfi' (ö. 40/660) rivayetini de görüşlerine dayanak kılmışlardır. Kadının ihramlı olmasının herhangi bir sakıncası olmadığını ifade eden İslam âlimleri ise Meymûne'nin evlendiği anda ihramlı bulunduğunu belirten Abdullah b. Abbas (ö. 68/687-88) rivayetini referans almıştır. Meymûne bağlamında bu iki tarik arasında teâruz olduğu açıktır.

Hanefî fakih ve muhaddis İmam Tahâvî (ö. 321/933), “*İhramlı bir kişi ne evlenebilir ne de evlendirebilir*” rivayetine temelde itiraz etmemiş, aslında ihramda yasaklananın evlilik akdi değil cinsel ilişki olduğunu ifade eder. Buna göre ilgili rivayet nikâh akdine değil, cinsel ilişkiye hamledilmelidir. Kanaatimizce Tahâvî'nin açıklamaları çerçevesindeki Hanefî âlimlerin görüşleri ikna edici gözükmemektedir. Zaten bütün İslam fakihleri ihramlı halde kadınla cinsel ilişki kurulmasına karşı çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nikâh, ihram, fakih

ŞER'Î METİNLER ÇERÇEVESİNDE NİKÂH KAVRAMI

Arş. Gör. Fatih ÇINAR
Çukurova Üniversitesi

Özet

Nikâh lafzı Arapça lügatlarda birbirine katma, cem etme, akit ve cinsel beraberlik gibi anlamlara gelmektedir. Dil âlimleri nezdinde nikâh aslında cinsel ilişki anlamında hakikat manasındadır. Neredeyse bunda ittifak da bulunmaktadır.

Nikâh kelimesinin şer'î metinlerde hangi anlamda hakikat veya mecaz olduğu tartışma konusu olmuştur. Onun lügavî gerçek manasının cinsel ilişki olduğunu doğrulayan fakihler şer'î metinlerdeki anlamının ise akit yönünden hakikat cinsel ilişki yönünden ise mecaz olduğunu ileri sürmüştür. Onlara göre nikâh sözcüğü dinî metinlerde tek başına mecaz da olsa cinsel ilişki manasında kullanılamaz. Mâlikî, Şâfiî ve Hanbelî fakihlerin bu kanaatine göre cinsel ilişki manasının tek başına bulunması caiz değildir. Cinsel birliktelik manasının şer'î metinlerde gerçek anlamda kullanıldığını ileri süren Hanefî fakihler pek çok delil getirmiştir. “*Zina eden erkek, ancak zina eden veya müşrik bir kadınla evlenebilir...*” ayetindeki “يُنكح” lafzından kastın cinsel ilişki olduğu görüşü Abdullah b. Abbas (ö. 68/687-88), Mücâhid (ö. 103/721) ve İkrime (ö. 105/723) gibi daha pek çok fakih tarafından savunulduğu nazarı dikkate alındığında Hanefîlerin bu konuda yalnız olmadığını söyleyebilir.

Bunula birlikte Ezherî (ö. 370/980), Zemahşerî (ö. 538/1144) ve Râgıb el-İsfahânî (ö. V./VI.) gibi bazı İslam âlimleri cinsel ilişki anlamının asla Kur'an'da bulunmayacağı savından hareketle zikredilen âlimlerin görüşlerine karşı çıkmıştır. Zira bu âlimlere göre sarîh/açık lafızlarla cinselliği ifade eden bir kelimenin bizzat Kur'an'da kullanılması Kitabın üslup ve mahiyetine uygun değildir. Çünkü Yüce Allah (c.c.) cinselliği doğrudan sarîh lafızlarla değil kinayeli lafızlarla nitelmiştir. Bu sebeple nikâh ve türevlerinin geçtiği kısımları evlilik akdi anlamına hamletmek daha isabetli olacaktır.

Nikâh kavramına şer'î naslar çerçevesinde hakiki anlamda cinsel ilişki anlamı verildiğinde erkeğe nikâh sonucu haram olan kadınlar zina nedeniyle de haram olmaktadır. Diğer yandan evlilik akdi hakikat olarak nitelendiğinde ise haramlık sadece nikâhla/akitle sınırlı kalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nikâh, akit, nas, fakih

KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ ve SOSYO-KÜLTÜREL SORUNLAR

Prof. Dr. M. Ali KIRMAN

Çukurova Üniversitesi

Bilim Uzmanı Elife YETER

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

Günümüzün küreselleşen dünyasında yaşanan hızlı değişim ile ekonomik faaliyetlerin artışı arasında bir uyumluluktan söz edilebilir. Zira küreselleşme sürecinde başta internet olmak üzere iletişim teknolojileri ile ulaşım imkânlarının oldukça hızlı bir şekilde yaygınlık kazanması ve emek ve sermaye dolaşımının artması ekonomi alanında yeni fırsat alanları oluşturmuş ve ekonomik faaliyetleri kolaylaştırmıştır. Bu da netice itibariyle gerek makro gerekse mikro düzeyde ekonomik faaliyetlere yönelen girişimcileri, yani ekonomik bir değer taşıyan mal veya hizmet üretimi için üretim faktörlerinin bir araya getirilmesini ve ekonomik imkân ve fırsatların yeni değerlere dönüştürülmesini sağlayan ister kadın ister erkek olsun kişileri harekete geçirmiş görünmektedir. Bu kapsamda ekonomik faaliyetlerde görülen artışın belki de en büyük sebeplerinden biri de kadınların da bu sürece katılmaları ve “kadın girişimciliği” olarak kavramsallaştırılan olgunun ortaya çıkmasıdır. Kadın girişimci kavramı, ilgili literatürde, ev dışı bir mekânda, kendi adına kurduğu bir işletmesi olan, piyasa ekonomisi içinde hesaplanmış riskleri göze alarak doğrudan pazara yönelik mal ve hizmet üretip satan, iş ile ilgili olarak çeşitli kamu ve özel kuruluşlarla temaslara geçen, işletmenin geleceği ile ilgili planlar yapan, işletmeden elde ettiği kazanç üzerinde söz sahibi olan ve işletmesi adına tüm riski üstlenen şekilde tanımlanır. Ancak kadın girişimciliği konusunda sosyo-kültürel tabanlı bir takım sorunların varlığı da dikkat çekmektedir. Nitekim yapılan saha araştırmalarına göre kadın girişimcilerin genel olarak yaşadıkları sorunlar rol çatışması, güvensizlik, cinsel beklentiler, tecrübe yetersizliği, geleneksel baskı, başarısızlık beklentisi, farklı davranış ve ortak bulmada güçlük çekme olarak belirlenmiştir. Nicel araştırma metodolojisine uygun olarak hazırlanmış olan bu bildiri “kadın girişimciliği” olgusu ve sorunları özellikle Türk toplumu örneğinde etraflı bir şekilde ele alınacak ve bunun ortaya çıkışına etki eden faktörlerden ziyade gelişmesinin önündeki etkenler tartışılacaktır. Sosyo-kültürel temelli bu etkenler aile, eğitim, cinsiyet rolleri, kültür ve din alt başlıkları altında tartışmaya açılacak ve sosyolojik bir değerlendirme yapılacaktır.

WAQF TRADITION AND CIVIL SOCIETY IN TURKISH SOCIETY

Prof. Dr. M. Ali KIRMAN
Çukurova Üniversitesi

Abstract

As it is known, although Turkish society has a young Republic in terms of its political structure, it is a society which has a deeply rooted social, cultural and historical accumulation. One of the examples of social solidarity and integration that Turkish society has presented in the historical process is the institution of the waqf (foundation). As a charity institution, waqf has played a far more prominent and complex role in in the public sphere of all Turkish-Islamic societies. So, there are many foundations established in Turkish-Islamic history for various purposes. Foundations constitute the oldest and most vivid example of contemporary social organizations, voluntary organizations that represent social justice and peace in society. But the social and political implications have also engendered by these organizations. In this paper, which takes this fact as its starting point, firstly a comparison will be made between the foundation organization and the contemporary social organizations and it will be questioned whether the foundations can be called as a non-governmental organization in the present form. In addition, considering the social and political developments of the last years, it is emphasized that the foundations or non-governmental organizations are subjected to serious manipulation by religious groups or communities. Finally, the conceptual debates and evaluations based on sociological observations in the context of foundations, non-governmental organizations and religious communities are closely related to the question of whether the tradition of solidarity and cooperation in the Turkish society can be revived or rebuilt on a healthier ground.

Keywords: waqf, civil society, non-governmental organization, religious group

TÜRK TOPLUMUNDA VAKIF GELENEĞİ ve SİVİL TOPLUM

Özet

Bilindiği gibi Türk toplumu, siyasal yapısı itibariyle genç bir Cumhuriyete sahip olmasına rağmen son derece köklü toplumsal, kültürel ve tarihî birikimi olan bir toplumdur. Türk toplumunun tarihî süreçte ortaya koyduğu toplumsal dayanışma ve bütünleşme örneklerinden birisi de vakıf kurumudur. Bir malın veya gayrimenkulün daha uzun bir süre kamunun yararı için kullanılması amacıyla yapılan hayır ve yardımlaşma kurumlarının genel adı olan vakıf, bir malın miras yoluyla paylaşılmasını, devletin müdahalesini veya başka yollarla ele geçirilmesini

durduğu için devamlılık arz eder. Türk-İslam tarihinde değişik amaçlarla kurulmuş çok sayıda vakıfla karşılaşılır. Vakıflar, toplumda sosyal adaleti ve barışı temsil eden çağdaş sosyal organizasyonların, gönüllü kuruluşların en eski ve en canlı örneğini oluşturmaktadır. Fakat bu örgütlenmelerin toplumsal ve siyasi yansımaları da olmuştur. Bu gerçeği hareket noktası olarak alan bu bildiride, öncelikle, vakıf kurumu ile çağdaş sosyal organizasyonlar arasında bir karşılaştırma yapılacak ve bu çerçevede vakıfların mevcut haliyle bir sivil toplum örgütü olarak adlandırılıp adlandırılmayacağı sorgulanacaktır. Ayrıca son yıllarda yaşanan sını karakterli sosyal ve politik gelişmeler göz önüne alınmak suretiyle vakıf veya sivil toplum kuruluşlarının dini cemaatler tarafından ciddi bir manipülasyona maruz kaldığı vurgulanacaktır. Son olarak da vakıflar, sivil toplum kuruluşları ve dini cemaatler bağlamında yapılacak kavramsal tartışmalar ve sosyolojik gözlemlere dayalı değerlendirmeler Türk toplumunda yardımlaşma ve dayanışma geleneğinin yeniden canlandırılıp canlandırılmayacağı veya daha sağlıklı bir zeminde yeniden inşa edilip edilemeyeceği sorunsalıyla yakından ilişkilidir.

Anahtar Kelimeler: vakıf, sivil toplum, sivil toplum kuruluşu, dinî grup

SALAR TÜRKÇESİNDE ANTİPASİV - PASİV ÇATININ TEMSİLİ)

(ANTIPASISIV IN SALAR TURKISH - EXPRESSION OF PASSIVE VOICE)

Doç. Dr. Gülsün MEHMET

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Salarca bir Türk dilidir. Bu dil günümüzde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Tibet Özerk Bölgesinin (eskiden A-mdo olarak adlandırılan) *Qinghai* ve *Gansu* eyaletlerinde 100 binden fazla ortodox Hanefi Müslüman tarafından konuşulur. Linguistik olarak Qinghai-Gansu (Amdo Sprachbund)) dil bandı içerisinde yer alır. Bölgede yer alan farklı dil aileleri ile olan dil kontaklı kaynaklı muazzam özelliklere sahiptir. Bu özelliklerin bazılarının kaynağı ve oluşumu hâlâ belirsizdir. Bu özellikler Salarcanın bağlı bulunduğu Türk dillerinde bulunmaz. Bu özellikler dil bandı şartları içerisinde geliştirilip paylaşılan yapılardır. Bu özelliklerden, kategorilerden biri de *pasiv çatının temsildir*. Bu, Salarcanın önemli sorunsallarından biridir. Salarcada pasiv çatı morfolojik olarak yoktur ancak bu olgu, araştırmacılar tarafından fark edilmez; bunun nedeni Türkçede pasiv ve dönüşlü çatılar için aynı eklerin [-n-/-l-] kullanılıyor olmasıdır. Biz gramatikal metin çözümlenmeleri sırasında Salarcada pasiv çatının morfolojik olmadığını tespit ettik. Salarcada bu kategoride bir *metatyp* düzenlemenin olduğunu keşfettik. Salarcanın genetik olarak bağlı olduğu Türk dillerinde pasiv çatı kurma ve pasivleştirme mekanizması ortaktır. Türkçede *pasivleştirme* bir dizi: özne (subject) düşürme; transitiv cümlelerde değer azaltma (value reduce) ve argüman silme (yüklem üzerindeki kişi işaretleyicilerinin silinmesi) işlemi ile gerçekleştirilir. Nom- Akk. hâl modeline sahip Türk dillerinde sistem bu şekilde işler. Salar Türkçesinde ise hiçbir şekilde pasiv çatı için dil genetiğine uyan bir sistem kullanılmaz, pasiv çatıyı kuran elementler morfolojik olarak yoktur. Ancak Salarcada pasiv yapı için başka bir modele geçilmiştir. Bu yapı tarafımızca çözülmüştür. Salarcada pasiv, bir tür antipasiv yapı ile temsil edilir. Antipasiv, özellikle absoltiv-ergativ hâl modeline sahip dillerde bulunan bir çatı türüdür. Bu modelde: intransitiv fiilli cümlelerde özne işaretlidir, absoltiv hâldedir. Transitiv cümlelerde ise özne bir ek ya da partikel ile işaretlenir ve nesnenen ayrılır, ergativ hâldedir, cümlenin nesnesi ise (object) işaretlidir, absoltiv hâldedir. Bu model nom.-akk. modelin tam karşıtı bir sistemdir. Temel hâl gösterim modelleri, pasiv çatının kurulumunu ve cümleyi pasivleştirme mekanizmalarını doğrudan etkiler. Salar Türkçesini yüzyıllar boyunca etkileyen model dillerden bir olan Amdo Tibet dili de absoltiv-ergativ hâl gösterim modeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: antipasiv, pasivleştirme, pasiv, Salar, değer azaltma, Amdo-Tibet**Key Words:** antipassive, passivization, passiv, value reduce, Amdo-Tibet

**İSLAM MEDENİYETİNİN İMKÂNI MESELESİNDE BİR İDEAL VE İLİM İNSANI
OLARAK FUAT SEZGİN VE FELSEFESİ**

Dr. Öğr. Üyesi Serdar SAYGILI
Erciyes Üniversitesi

Özet

İnsanlık tarihi, bir bütün olarak düşünüldüğünde dünya üzerinde yaşayan tüm ulusların ve uygarlıkların ortak eseri olarak meydana gelmiştir. Günümüz dünyasında varlıklarını devam ettiren veya ettirmeyen tüm toplumların insanlığa az ya da çok katkıları mutlaka olmuştur. İnsanlık tarihinin oluşumuna maddi ve manevi unsurlar çerçevesinde önemli katkılar sağlayan toplumlardan birisi kadim İslam medeniyetidir. İslam medeniyeti, geçmişteki bilim ve teknoloji alanındaki faaliyetleri ile günümüz modern dünyasının oluşumuna değerli katkılar sunmuştur. Oysa günümüz dünyasında Avrupa merkezli bilim tarihi araştırmalarında İslam medeniyetinin insanlık tarihine katkısı basit çeviri faaliyetlerinin ötesinde görülmemiştir. Başka bir ifadeyle İslam medeniyetinin bilim ve teknoloji alanındaki faaliyetleri tarafsız bir biçimde yok sayılmıştır. Bu noktada çağdaş Türk bilim insanlarından birisi olan Fuat Sezgin, İslam bilim ve teknoloji tarihi üzerine yapmış olduğu çalışmaları ile İslam medeniyetinin insanlık tarihinde önemli bir yeri olduğunu ortaya koymuştur. Sezgin açısından İslam dünyası sekizinci yüzyılın sonlarından on yedinci yüzyılın başlarına kadar bilim ve teknoloji alanında dikkat çekici çalışmalar yapmıştır. İslam dünyasındaki düşünürler astronomi, coğrafya, meteoroloji, kimya, matematik, geometri, tıp, genetik, optik ve felsefe gibi alanlarda özgün faaliyetler gerçekleştirmiştir. Sezgin, İslam dünyasında yapılan bu faaliyetlerin yeniden gün yüzüne çıkarılmasında yoğun çalışmalar yapmış bilim insanıdır. Sezgin, bu çalışmaları çerçevesinde İslam medeniyetinin insanlık tarihinde ki önemli duraklardan birisi olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bu bakımdan Sezgin, insanlık tarihini tek bir ulus veya uygarlık temelinde açıklamaya çalışan sübjektif tutumların ötesinde özgün perspektif oluşturmuştur. Böylece Sezgin, insanlık tarihini birçok medeniyetin ortak eseri olarak kabul eden gerçekçi paradigmanın önemli mimarlarından birisi olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fuat Sezgin, İslam Dünyası, İslam Medeniyeti, İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi

ADANA EFSANELERİNDE YER ALAN OLAĞANÜSTÜ VARLIKLAR VE BUN-
LARA DAİR İNANMALAR

Dr. Öğr. Gör. Fatma ATEŞ
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

Özet

Türk halk anlatılarında tabiatüstü özelliklerle yüklü, insanlardan farklı özellikler taşıyan bazı gizli güçler bulunmaktadır. Bu gizli güçlerin ne oldukları ve neye benzedikleri tam olarak keşfedilmemiştir. Ancak bu varlıklarla ilgili elde edilen bilgiler, bu varlıkları gördüğünü söyleyen ya da gördüğüne inanan kişilerden alınan veriler neticesinde tasavvur edilmektedir.

Kötü ruhlar grubundan kabul edilen “kara iyeler” Orta Asya’dan Anadolu’ya, oradan da Balkanlara kadar uzanan coğrafyada varlıklarını korumakla birlikte Avrupa’da ve dünyanın diğer coğrafyalarında da farklı isimlerle yer almaktadır.

İslamiyet’ten evvel yer-su ruhları başlığı altında ele alınan bu varlıklar farklı isimlerle anılmalarına rağmen İslamiyet’in etkisi ile bu olağanüstü varlıkların hepsi “cin” başlığı altında anılır olmuştur. Ancak bu gizli güçler farklı özelliklerde ve farklı isimlerde hala halk belleğinde yer almaktadır. Halk anlatılarında yer alan bu varlıklarla ilgili zaman zaman toplum içerisinde birçok inanç ve uygulama gelişmiştir. Bu bazen bir kaçınma olabileceği gibi bazen da kabul olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çalışmamızda Adana efsanelerinde yer alan olağanüstü varlıklar hakkında bilgi verilecektir. Bu varlıklardan bazıları “Kara İyeler” bazıları da “Ak İyeler” grubunda yer almaktadır. Bu bağlamda bu varlıklar çalışmada iki başlık altında incelenecektir. Halk arasında olağanüstü oldukları ve görülemedikleri bilinen, ancak var olduklarına inanılan Kara İyelerden “Al Karısı, Al Avrat, Cin, Kabus, Abdülmay, Peri, Ejderha” gibi varlıklar bir başlıkta, Ak İyelerden “Hızır, Melek, Şahmeran, Lokman Hekim” gibi varlıklar farklı bir başlık altında incelenecektir. Bu varlıklarla ilgili verilecek bilgilere ilaveten çalışmada, Adana’da halen uygulanan ritüel örneklerinden kabul edilebilecek uygulamalara da yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Efsane, Mit, Adana, Olağanüstü varlıklar, inanç

EXTRAORDINARY BEINGS IN THE LEGENDS OF ADANA AND BELIEFS ABOUT
THEM

Abstract

In Turkish folk narratives, there are hidden powers loaded with supernatural features, which have different features from human beings. What these secret forces are and what they look like have not been fully discovered. However, the information obtained from these

extraordinary beings is recognised as a result of data received from people who say they see these beings or believe they see it.

“Kara İyes” which are accepted from the bad spirit group protect their existence from Central Asia to Anatolia and from there to the Balkans, but are so also included in Europe and in other regions of the World with different names.

Although these beings were mentioned under the title of ground-water spirits before Islam, all of these extraordinary beings were taken under the title “Cin” with the effect of the Islam. However, these secret forces are still in public memory with different features and different names. From time to time, many beliefs and implementations have developed in society about these beings in public narratives. This may sometimes be an avoidance or these sometimes emerges us as an acceptance.

In our study, you will be informed about the extraordinary beings in the legends of Adana. Some of these extraordinary beings are located in the “Kara İyes” group and some of them are in the “Ak İyes” group. In this context, these extraordinary beings will be investigated in two titles. Entities such as “Al Karısı, Al Avrat, Sprite, Kabus, Abdülmay, Nymph, Dragon” from the “Kara İyes” which are known as supernatural and invisible are going to be examined under one heading whereas entities such as “Hızır, Angel, Şahmeran, Lokman Hekim” from the "Ak İyes" under another heading. In addition to the informations on these extraordinary beings, the techniques to be accepted from the current ritual examples in Adana will also be included.

Key Words: Legent, Myth, Adana, Exrtraordinary beings, belief

TEMİZLİK ÜRÜNLERİNDE TÜRKÇENİN KULLANIMI

Doç. Dr. Yeter TORUN ÖĞRETMEN

Özet

Temizlik kültürü, toplumsal yaşayış içinde önemli bir yere sahiptir. Türkçede “*arın-*, *çim-*, *yıka-*, *yu-*, *aklan-*” gibi temizlik kavram alanına yönelik birçok fiilin kullanılıyor olması, bu kavramının Türk toplumu için önemini vurgulamaktadır. Maddi kültür bağlamında eskiden çok sınırlı sayıda temizlik ürünü kullanılırken, bugün toplumsal ve bilimsel değişme ve gelişmelerle birlikte, temizlik kültürüne yönelik ürünlerde de değişim ve çeşitlilik kendini göstermiştir. Özellikle küreselleşme ve uluslararası ticaretin yansımaları olarak temizlik ürünlerinin satış ve pazarlamasında ilgili ürünün içeriği, niteliği kadar; bu ürünleri tanımlayan ve alıcı kitlesini etkilemeye ve algı oluşturmaya yönelik olarak dilin kullanımı da ayrıca önemli bir konu durumuna gelmiştir. Temizlik ürünlerinde ilgili ürünü tanıtıcı, kısa, çarpıcı ve albeni oluşturmaya yönelik çağrışım alanı geniş ifadelerle ürünün pazarlanması ve satışı hedeflenir olmuştur. Bu çerçevede günümüzde reklam ve pazarlamaya yönelik olarak dili daha etkili şekilde kullanma çabası ve bu alanda çalışanların kendi yaratıcılıklarını ortaya koyma çabaları kendini göstermektedir. Herkesin mutfağında, banyosunda ya da evinde temizlik için kullandığı belli araç gereçler ve temizlik ürünleri vardır. Bu çalışmanın konusunu yerli veya yabancı temizlik ürünü marka adı verilmeden banyo, mutfak ve genel olarak ev temizliğinde kullanılan temizlik ürünlerinde ilgili ürünü tanıtan, tanımlayan Türkçe ifadeler üzerinde durmak amaçlanmıştır. Bu amaçla, banyoda çamaşırlar için kullanılan çamaşır deterjanları, yumuşatıcılar; kişisel temizlik ürünleri: sabun, şampuan, saç kremi ve duş jelleri üzerindeki Türkçe ifadeler; mutfakta kullanılan bulaşık deterjanları ile ev temizliğinde kullanılan temizlik ürünlerindeki Türkçe ifadeler sözdizimi özellikleri, ilgili sözcüklerin kavram alanı ve çağrışım ile duygusal değeri üzerinde durulmuştur. Söz gelimi bazı duş jelleri üzerinde yer alan *Hindistan cevizi cazibesi*, *böğürtlen keyfi*, *çilek rüyası* gibi ifadeler sözdizimsel olarak birer belirtisiz isim tamlamasından oluşurken, tamlamada yer alan *Hindistan cevizi*, *böğürtlen*, *çilek* flora (bitki) kavram alanına yönelik sözcüklerden oluşmaktadır. Bu sözcüklerle tamlama kuran *cazibe*, *keyif*, *rüya* sözcükleri ise daha çok soyut kavramlardır ve bunlar aynı zamanda çağrışım alanı daha geniş ve duygu değeri yüksek sözcüklerdir.

Anahtar Sözcükler: Türkiye Türkçesi, söz öbekleri, temizlik kavramı

SIDE BY SIDE (2012, CHRISTOPHER KENNEALLY) BELGESELİ BAĞLAMINDA**FİLM ÜRETİMİNDE DİJİTAL TEKNOLOJİ KULLANIMINA DAİR BİR
DEĞERLENDİRME**

Öğr. Gör. Emre Ahmet SEÇMEN
T.C. İstanbul Arel Üniversitesi

Özet

1895 yılında icat edilen sinema, belli bir tarihe kadar pelikül ismi verilen fotokimyasal filmi bir hammadde olarak kullanmıştır. Bu hammadde aynı zamanda elle kurgulanarak bir araya getirilmiş; sinema salonlarında izleyicilere gösterilme aşamasında da kurguda birbirine eklenen peliküllerden oluşan bütünün bir kopyası olarak yine fiziksel bir malzeme halinde sunulmuştur. Sesin sinemada kullanımı ve renkli filme geçişle devam eden bu gelişmeler, 1960'lı yılların sonlarında film üretiminde kullanılmaya başlanan bir araç olan bilgisayar ile dijital üretim için ilk adımların atılmasıyla günümüzde hala devam eden bir filmin üretim biçiminin değişimine sebep olmuştur. Kurgunun bilgisayarda yapılmaya başlaması, film şeridi kullanan kameraların yerine video kasetlere kayıt yapan basit kameraların çıkışı, başta Dogme 95 akımı yönetmenlerinin bu kameraları kullanarak filmlerini çekmesi, sinema kameralarının peliküle kayıt etmeyi bırakıp dijital kayda yönelmeleri, fiziki çekim ortamında kaydedilmeyip tamamen bilgisayarda üretilen dijital görüntülerin artışı ve sinema salonlarındaki gösterim sistemlerinin dijital oynatıcılara doğru dönüşümü şeklinde kronolojik olarak sıralanabilecek teknolojik gelişmeler sektörün aktörleri arasında birtakım fikir ayrılıklarını da beraberinde getirmiştir.

Araştırmanın ana örnekleme olan *Side By Side* (2012, Christopher Kenneally) belgeseli, çalışmanın ana problem sorusu çerçevesinde film üretiminde yer alan birçok yönetmen, görüntü yönetmeni, kurgucu, yapımcı, oyuncu, görsel efekt uzmanı, renk uzmanı, film festivali direktörünü bir araya getirmiş, onlarla röportajlar yaparak film üretiminin geçmişini ve geleceğini dijitalleşme bağlamında tartışmaya açmış bir yapıdır. Film üretimindeki teknolojik kronolojiyle paralel bir şekilde, belgeselde yapılan röportajların deşifreleri ile tartışmayı amaçlayan bir derleme çalışması olan bu çalışmada film üreticileri; film üretimindeki dijitalleşmeye tamamen karşı çıkanlar, dijitalleşmeyi sonuna kadar destekleyenler ve dijital teknoloji destekli üretim yapan fakat buna karşı mesafeli duranlar şeklinde üç farklı kategori üzerinden değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmede belgeselin deşifresi haricinde, arşiv taraması yapılarak belgeselde görüşlerini beyan eden film üreticilerine ait yazılı ve elektronik kaynaklardan konu ile ilgili elde edilmiş bilgilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sinema, Film Üretimi, Dijital Teknoloji, Dijitalleşme, Side By Side

**RENDERING CULTURE-SPECIFIC ITEMS IN SUBTITLE TRANSLATION: A
CASE STUDY OF *DAIRY PHILOSOPHER: ISTANBUL*****Caner KUZGUN****Assist. Prof. Dr. Ayşe Selmin SÖYLEMEZ**

Ankara Hacı Bayram Veli University

Abstract

Today most translation scholars (Gambier, 2006; Ramiere, 2006; Toury, 1978) agree that translation plays an important role in maintaining intercultural communication, increasing intercultural dialogues and noticing differences between different cultures. Cultural components constitute an integral part of all texts and their translation acts as a medium for the interaction between different cultural worlds (Newmark, 1988). Culture-specific items in a source text usually cause problems for translators. Combined with the limitations that are inherent in subtitle translation such as limited time, limited space, etc., they make it even harder for the translator to produce an appropriate and accurate text. This study aims to determine how culture-specific items are translated and which methods and strategies are employed by translators to translate them. In addition to determining the methods and strategies, this paper also aims to identify the factors causing the translator to use them. Furthermore, the success of the translator in using these methods and strategies is evaluated and other ways of translating these culture-specific items are suggested with the aim of guiding translators who perform and/or wish to perform subtitle translation.

As the subject of this study, the subtitle translation of the movie “Dairy Philosopher: Istanbul” is examined with the aim of determining the culture specific items and the way they are translated. Examples taken from the abovementioned movie are analyzed in the light of particular translation strategies, methods, and techniques. This study focuses on humorous expressions and idioms as they are mostly culture-specific and pose challenges for translators. Although the movie has subtitles in various languages such as German, French, etc., only the translation from Turkish into English is examined.

Key Words: Subtitle, Audiovisual Translation, Culture-specific Items

YENİ BİR ALAN OLARAK ORTAYA ÇIKAN ENGELLİLİK SOSYOLOJİSİNİN TÜRKİYEDEKİ GELİŞİM SEYRİ

A NEW AREA AS APPEARED ON DISABILITY SOCİOLOGY DEVELOPMENT
PROGRESS IN TURKEY

Doç. Dr. Bülent KARA

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Özet

Bu makalede yeni bir alan olarak ortaya çıkan engellilik sosyolojisinin Türkiye'deki gelişim seyri ele alınacaktır. Engellilik, biyolojik özelliklerinden dolayı toplum tarafından göz ardı edilen bireyleri ifade etmektedir. Engellilik her ne kadar tıbbi model tanımıyla bireysel, patolojik bir sorun olarak ele alınsa da bu tanım yetersiz olacaktır. Çünkü birey toplumsal bir varlıktır ve onun engeli toplumun ona yönelik dezavantajlarından kaynaklanmakta ve bu durum da onu toplumda daha çok engelli bir birey haline getirecektir. Çünkü engelliler toplum tarafından her zaman fiziksel ve zihinsel yetersizliği olan bireyler olarak tanımlanmış ve toplumun ekonomik, kültürel, toplumsal, dini, siyasi vb. gibi birçok faktörünün yetersiz oluşu bu engel durumunu daha da artırmıştır.

Engelli bireylerin hayatının her alanında ayrımcılığa tabi tutulmasının önüne geçmek için şüphesiz sosyolojik bilginin ışığında çeşitli politika ve düzenlemeler yapılmalıdır. Çünkü bu durum sadece engelli bireyleri değil aynı zamanda toplumun diğer dezavantajlı kesimleri içinde geçerlidir.

Engelli bireyin karşılaştığı istismar, ayrımcılık, dışlanmışlık, erişilebilirlik, istihdam, bakım, iyileştirme, eşitsizlik, sosyal izolasyon, sosyal yalnızlık, intihar ve damgalanma gibi kavramlar üzerinden detaylı bir şekilde ele alınacaktır. Ayrıca ülkemizdeki sosyal devlet anlayışı ve fırsat eşitliği dâhilinde engelli bireylerin hak ve özgürlüklerinin korunması kapsamında çeşitli yasal düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bu yasal düzenlemeler eşliğinde bu dezavantajlı kesimin hak ve özgürlükleri güvence altına alınmaktadır. Bunlar ne kadar batıdan tarihsel olarak daha geç başlamış olsa da birçok düzenleme başarılı olmuştur ama bu yine de engellilik alanında yapılan çalışmaların yeterli olduğu anlamına gelmez. Ülkemizde yetersiz olan bu durumu gün yüzüne çıkarmak için çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Dolayısıyla bu çalışma ile birlikte düzenlemelerin engelli bireyler için ne kadar yarar sağlayıp sağlamadığı üzerinde durulacaktır.

Anahtar kelimeler: Engellilik, Engelli Birey, Dezavantajlılık

Abstract

The course of development in Turkey emerged as a new field of the sociology of disability will be discussed in this article. Disability refers to individuals who are ignored by society because of their biological characteristics. Although disability is considered as an individual, pathological problem with the definition of medical model, this definition will be insufficient. Because the individual is a social being and his disability comes from the disadvantages of society towards him and this situation will make him more disabled in the society. Because the disabled people have always been defined by the society as individuals with physical and mental disabilities and the society's economic, cultural, social, religious, political and so on. the inadequacy of many factors such as this situation increased the obstacle.

In order to prevent the discrimination of individuals with disabilities in all areas of their lives, in the light of sociological knowledge, various policies and regulations should be made. This is not only the case for people with disabilities, but also for other disadvantaged groups of society.

Abuse, discrimination, exclusion, accessibility, employment, care, improvement, inequality, social isolation, social loneliness, suicide and stigma will be discussed in detail. In addition, within the scope of social state understanding and equal opportunity in our country, various legal arrangements have been made within the scope of protection of rights and freedoms of disabled individuals. The rights and freedoms of these disadvantages are guaranteed on the threshold of these legal arrangements. How many of these arrangements have been successful since the west had historically started later, but this still does not mean that the work on the disability area is sufficient. Various studies are carried out in order to reveal this situation which is inadequate in our country. Therefore, this study will focus on whether the regulations provide benefits for people with disabilities.

Key words: Disability, Disabled Person, Disadvantaged

ENGELLİ BİREYLERİN SOSYAL DIŞLANMASI; NİĞDE ÖRNEĞİ

SOCIAL EXCLUSION OF INDIVIDUALS; Example of NIGDE

Bilim Uzmanı Neslihan SUCU
Aksaray Üniversitesi Besyo**Özet**

Sosyolojik bir tezahür ile engellilik; bireyin temel hak ve özgürlüklerinden engellenme biçimidir. Kavramsal bir tanım yapılacak olursa; engellilik bireyin ihtiyaçlarını karşılamada engel meydana getiren işlev yetersizliğidir. Engellilik kavramı toplumsal yapı içerisinde farklı tanımlar ve isimler ile ele alınmaktadır. Engellilik kavramının geniş bir alanı kapsayıcı olması farklı tanımların ortaya çıkışına zemin hazırlamıştır. Engellilik; fiziksel, zihinsel ve fizyolojik olarak üç ana başlık altında toplanmaktadır. Aynı zamanda ileri düzeyde kalp hastalıkları, yüksek tansiyon, yüksek şeker gibi rahatsızlıklar ve yaşlılık durumu engellilik kapsamına dâhil olmaktadır.

Engellilik çalışmaları 1970'li yılların sonlarına doğru İngiltere'de çalışmalara konu olmuştur. İlk etapta tıbbi model ekseninde çalışmalar yapılırken engelliliğin sosyal boyutu da ele alınarak sosyal modele dönüş yaşanmıştır. Dünyadaki gelişmelere paralel olarak Türkiye'de ilk ciddi çalışmalar 1990 yıllarında yapılmaya başlanmıştır. Engelli hakları ülkelerin gelişmişlik seviyesi ile paralel ilerlemiştir. Ülkeler temel kalkınma programlarını gerçekleştirdikten sonra insan haklarına yönelmiş ve engelli hakları doğmuştur

Engellilik konusu geniş bir alana sahip olduğu için çalışma engelli bireylerin sosyal alanda yaşadıkları dışlanma problemi ile sınırlandırılmıştır. Bu geniş çaplı konunun sınırlı bir alana indirgenmesi oldukça zordur. 1970'li yıllar da engelli bireylere verilen haklar sayesinde görünürlükleri sağlanmıştır. Çünkü toplumumuzda yadsınamayacak kadar engelli birey vardır. Bu engelli bireyleri tekrardan topluma kazandırmak, onlarla toplum arasında tekrardan bağ kurmak istenmiştir. Toplumsal düzen ve devamlılık ancak toplumun karşılıklı etkileşimi ile meydana gelmektedir. Bu etkileşimi yakaladıktan sonra engelli bireyleri tekrardan topluma kazandırmış oluruz. Bu amaçla engelli bireylere haklar verilerek sosyal alanda aktif hale getirilmek amaçlanmıştır.

Çalışma da örneklem olarak Niğde ili tercih edilmiştir. Engelli bireylerin toplumsal ilişkilerini anlamak ve engellilik durumunu ne düzeyde deneyimlediklerini tespit etmek amaçlanmıştır.

Anahtar Kavramlar; Engellilik, Bozukluk, Engelli Adayı

Abstract

Disability with a sociological manifestation; the basic rights and freedoms of the individual is blocked. If a conceptual definition is made; disability is an inability to meet the individual's needs. The concept of disability is dealt with in the social structure with different definitions and names. The concept of disability, which covers a large area, has paved the way for the emergence of different definitions. Disability; physical, mental and physiological; At the same time, advanced heart diseases, high blood pressure, high sugar and old age are included in the disability.

Disability studies have been the subject of studies in England in the late 1970s. In the first stage of the study, the social dimension of disability was taken into consideration and the social model was changed. Parallel to the developments in the world's first serious effort is being made in Turkey in 1990. The rights of persons with disabilities have progressed in parallel with the level of development of countries. After realizing basic development programs, the countries turned to human rights and their rights were born.

Since the issue of disability has a large area, the study is limited by the problem of exclusion of people with disabilities in the social sphere. This large-scale issue is difficult to reduce to a limited area. In the 1970s, the rights granted to people with disabilities were provided with their visibility. Because in our society there are people with disabilities that cannot be denied. It was aimed to reintroduce individuals with disabilities to society, and to relate them to society. Social order and continuity occur only through the interaction of society. After capturing this interaction, we bring individuals with disabilities to society again. For this purpose, it is aimed to enable individuals with disabilities to be active in the social field.

Niğde province was preferred as the study. It is aimed to understand the social relations of individuals with disabilities and to determine the level of disability they experience.

Key Words: Disability, Disability, Disabled Candidate

ESTETİK KAVRAMININ MODERNİZM VE POSTMODERNİZM ÖZELİNDE
İNCELENMESİArş. Gör. Gülçin GÜNDÜZ
Toros Üniversitesi**Özet**

Estetik, kavram olarak sanat tarihine bakıldığında kültürden kültüre ve dönemlere göre değişiklik göstermektedir. Estetik, sanat ve felsefe arasında köprü oluşturmada önemli bir yoldur. Estetik terimi ilk olarak 18. yüzyılda sanat yapıtı ve güzellik kavramlarıyla ortaya çıkmasıyla, özel bir çeşit objeyi, yargıyı, tavrı, yaşantıyı ve değeri işaret etmektedir. Sanat yapıtı geçmişten günümüze estetik yargı kuramı ile beraber güzelliği ve gerçekteği sunmaktadır. Fakat modern sanatın başlangıcıyla estetik anlayışın değışime uğradığı gözlemlenmektedir. 19. yüzyıl sonlarında sanat yapıtı ve estetik arasındaki anlayışa karşı çıkan hareketler başlamasıyla; modernite, postmodern kültür ile yıkılarak yeni bir sanat akımı yaratır. Süreklilik yerine sınırsız bir şimdiki zaman algısının yarattığı yeni bir zaman algısı başlamıştır. Kendi dönemini ve tarihsel sürecini yaratan sanat anlayışı ile beraber estetik kavramı anlayışında değışikliğe uğramaktadır. Günümüzde estetik anlayışı güzelin bilimi olarak görülmemektedir. Bu bağlamda her toplumun kendine özgü bir güzellik anlayışı vardır. Çalışma kapsamında gelenekçi estetik anlayışı egemenliğindeki güzellik anlayışını modernizm ve postmodernizm döneminde uğradığı değışiklikler sanat yapıtıları özelinde incelenecektir.

Anahtar kelimeler: Estetik, modernizm, postmodernizm, sanat kuramı, güzel

TÜRKİYE’NİN İDARİ SINIR KAYITLARINDA YAŞANAN SORUNLAR

Dr. Öğr. Üyesi Okan YILDIZ
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Özet

Türk idari teşkilat yapısının temellerini oluşturan merkezi ve yerel yönetimlere ait idari birimler il, ilçe, il özel idaresi, büyükşehir belediyeleri, il ve ilçe belediyeleri, belde belediyeleri, köy ve mahallelerden oluşmaktadır. Bu idari birimler çeşitli nitelikteki idari sınırlar ile birbirinden ayrılmaktadır. Bu sınırlar kurum ve kuruluşların sorumluluk alanlarını belirlemesi açısından önemli misyona sahiptirler. İdari sınırlar doğru bir şekilde tespit edilmezse, uyumsuzlukların çözümünde adli kurumlar arasında, hizmetlerin yürütülmesinde ise idari kurumlar arasında karmaşa ortaya çıkabilir. İdari sınırları merkezi yönetimi temsil eden idari sınırlar (ülke, il ve ilçe sınırları) ve yerel yönetimlere ait idari sınırlar (büyükşehir belediyesi, şehir belediyesi, ilçe belediyesi, belde belediyesi ve köy sınırları) olarak sınıflanabilir. Köyler, tüzel kişiliği bulunan en küçük yerleşim birimidir. Yönetici organları seçimle oluşturulduğu için teknik olarak yerel yönetimlerdir. Ancak merkezi idarece önemi ve süregelen yakın ilişkiler sebebiyle merkezi bir idare olarak kabul edilebilir. İdari sınırların oluşmasında çeşitli yasalar anahtar rol üstlenmektedir. Bu yasalardan bazıları; Köy Kanunu, Belediye Kanunu, İl İdaresi Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu’dur. Konuya yönelik en önemli mevzuatlardan biri ise 1988 tarihli Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmelik’tir. Bu mevzuat çerçevesinde idari sınır nasıl belirlenmesi gerektiği, hangi koşullarda, nasıl değiştirileceği, mülki ayrılma ve birleştirme işlemlerine yönelik ayrıntılar bulunmaktadır. İdari sınır kayıtları denilince akla kuşkusuz 1924 tarihli Köy Kanununa göre düzenlenen Köy İdari Sınır Kayıtları gelmektedir. Bu kayıtlar düzenlendiği dönemin teknik koşulları yüzünden bazı teknik ve hukuki yetersizliklerle karşı karşıyadır. Bu teknik yetersizlikler; yeteri kadar ayrıntı içermemesi, aynı bölgelerin birkaç idari birim içerisinde kalması, eski kayıtlar olması sebebiyle bazı sınır noktalarının günümüzde bilinmemesi, sınırların kabaca çizilmesi, orman, mera yaylak gibi alanların dışarıda bırakılarak idari boşlukların oluşturulması vb. durumlardır. Bu sebeple günümüz koşullarında bu kayıtlar yetersiz kalmakta, hatta kimi zaman varlığı sorun olmaktadır. İdari sınırlar Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) içinde en temel veri katmanlarından biridir. Bu verinin TUCBS içinde kullanılabilmesi için zemin doğruluğunun artırılması ve hızla yazılı formattan sayısal formata dönüştürülmesi gerekmektedir. Nitekim İller İdaresi Genel Müdürlüğü başlatmış olduğu Mülki İdari Sınırların Sayısallaştırılması (MİDAS) Projesiyle bu soruna el atmıştır. Konu kuşkusuz Kamu Yönetimi, Harita Mühendisliği, İdari Coğrafya ve Hukuk gibi temel alanlara hitap eden multi-disipliner bir konudur. Bu bildiri de idari sınırlar sınıflandırılarak bu sınırlara ait kayıt ve belgelerin teknik niteliği ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: İdari Sınır, Coğrafi Bilgi Sistemleri, İdari Sınır Kayıtları, İdari Coğrafya

**YEREL GAZETELERDEKİ SAĞLIK HABERLERİNİN İÇERİĞİNE İLİŞKİN BİR
ARAŞTIRMA: ERZURUM YAZILI BASINI ÖRNEĞİNDE**

Arş. Gör. Aşlı KÖSEOĞLU
Atatürk Üniversitesi

Özet

Yerel gazeteler yayın yaptıkları bölgenin sorunlarını, ihtiyaçlarını, eksikliklerini yöneticilere duyuran, halk ile idareciler arasında adeta bir köprü görevi üstlenen kuruluşlardır. Gazetelerde yer alan haber kategorileri sayesinde bölge okurları, ilgilerini çeken sayfalara yönelebilmekte ve diledikleri alanda bilgi sahibi olmaktadır. Bu çalışmada yerel gazetelerin sağlık kategorisinde bulunan haberlerinin içeriğinin açığa çıkarılması amaçlandığından, yerel gazetecilik bağlamında köklü bir tarihe sahip Erzurum yerel gazeteleri örneklem olarak belirlenmiştir. Erzurum'da günlük olarak yayınlanan Güne Bakış, Milletın Sesi, Pusula ve Yeni Gün araştırmanın yapıldığı gazetelerdir. Çalışmanın tarihi özel bir güne denk getirilmemiş, böylece rutin bir dönemde gazetelerde yayınlanan sağlık haberlerinin gözlemlenmesi sağlanmıştır. Bu kapsamda 6-17 Kasım 2017 tarihinde Erzurum'da günlük olarak yayınlanan ve Basın İlan Kurumu tarafından vasıflı kabul edilen dört yerel gazetede sağlık kategorisi altında yer alan haberler incelenmiştir. 11-12 Kasım 2017 tarihlerinde gazetelerin sayılarına bayilerde ulaşamadığından bu tarihler çalışmaya dahil edilmemiştir. Araştırma esnasında içerik analizi yönteminden yararlanılmış, çalışma yerel gazetelerin sağlık haberleri başlığında hangi haberlere yer verildiğinin tespit edilebilmesi bakımından önemli bulunmuştur.

Çalışmanın varsayımları arasında: Erzurum'da yayınlanan yerel gazetelerin sağlık kategorisinde genellikle hastalıklar ve bu hastalıklara ilişkin önlemlere dair haberlerin yer aldığı, gazetelerde ülke genelini ilgilendiren sağlık haberlerine de sıkça yer verildiği, gazetelerin bu kategoriye ilişkin haberleri üretirken çoğu zaman ulusal basından yararlandığı yani özgün haber sayısının az olduğu, gazetelerin sağlık haberleri hazırlanırken konuyla ilgili uzman kişilerden bilgi aldığı düşünceleri yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Basın, Yerel Basında Sağlık Haberleri, Erzurum Yerel Gazeteleri, Erzurum, İçerik Analizi.

NAMIK KEMAL'İN GAZETECİLİĞİ

Arş. Gör. Aşlı KÖSEOĞLU
Atatürk Üniversitesi

Özet

Namik Kemal, edebiyat ve düşünce tarihimiz açısından son derece önemli bir şahsiyettir. 'Vatan ve Hürriyet' şairi olarak tanınan bu isim; tiyatro, tenkit, roman ve şiirleriyle sadece dönemin insanlarına seslenmemiş, bugün bile günümüz insanının düşünce dünyasına ışık tutabilecek nitelikte çalışmalar bırakmıştır. Namık Kemal kaleme aldığı eserleriyle; vatan, özgürlük, adalet, eşitlik, hürriyet gibi kavramların gündelik yaşamda karşılık bulmasının önünü açmıştır. Namık Kemal'in kalemini sadece sanat icra etmek için kullanmamış aynı zamanda toplumsal ve sosyal mücadelede yol gösterici olmuş; bunu da gazetecilik yönü ile gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada literatür taraması yapılarak, Namık Kemal'in edebi kişiliğinden ziyade gazetecilik yönünün ele alınmasıyla, şahsın gazetecilik bağlamında fikir dünyasının açığa çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışmanın Namık Kemal'in gazetecilik kimliğine yönelik yapılacak araştırmalara ışık tutabileceği öngörüldüğünden çalışma önemli bulunmuştur.

Meşrutiyetin ilan edilmesi uğrunda çaba sarf eden Namık Kemal, çıkardığı gazetelerle düşüncelerini daha fazla kişiye iletme imkanı bulmuş, toplumu yönlendirici fikirleri savunmuştur. Dünyada ve Osmanlı Devleti'nde meydana gelen yenilikleri yakından takip eden Namık Kemal, siyasi görüşlerini ifade ederken toplumsal gelişmelerin önünü açıcı söylemlere sıkça yer vermiştir. Namık Kemal'in kaleme aldığı yazılarında; insanın hür bir varlık olduğu, engellenmemesi gerektiği vurgulanmaktadır. Ona göre insan aklını ve kendisine doğal bir hak olarak verilen özgürlüğünü kullanarak kendisi için en doğruya ulaşabilecek bir varlıktır. Gazeteci olarak Batıdaki değişim ve dönüşümü idrak eden Namık Kemal, Osmanlı Devleti'nin o dönem içerisinde eksikliklerini, ihtiyaçlarını ve içinde bulunulan gerçekleri görerek kamuoyu oluşturmayı arzulamıştır. Namık Kemal'in yazılarında; insanların içinde buldukları zorlu koşullarda dahi mücadelecilik ruhlarını terketmemeleri gerektiği aşılınmış aynı zamanda vatan ve millet sevgisinin ilelebet sürdürülmesinin bir toplum için zaruret olduğu vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Namık Kemal, Gazeteci Namık Kemal, Gazetecilik

TAKOZ DİLİMLEME YÖNTEMİ İLE GELENEKSEL LAKERDA YAPIMI

MAKING TRADITIONAL LAKERDA WITH WEDGE-SLICING METHOD

Dr. Müjdat ERTÜRK

Eskişehir Tepebaşı Ali Güven Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Özet

Dengeli ve sağlıklı beslenmeye önemli katkı sağlayan besim maddelerinin başında deniz ürünleri gelmektedir. İnsanoğlu çağlar boyunca besinlerin lezzet ve besin değerini koruyan işleme ve pişirme tekniklerini keşfetmiş ve kullanmıştır. Keşfedilen işleme ve pişirme teknikleri özellikle her mevsim avlanamayan balıkların muhafazası için de kullanılmış, bu yöntemler çok eski zamanlardan bugüne kültürel miras olarak aktarılmıştır. Tuzlama bilinen en eski balık saklama yöntemlerinden biridir. Yapılan arkeolojik çalışmalarda antik çağlardan beri tuzlama tekniğinin kullanıldığına dair bulgulara rastlanmıştır (Seyirci ve Çağ, 2018). Lakerda, kuru tuzlama ve salamura yönteminin birlikte kullanıldığı uskumrugiller familyasından olan torik ya da palamut balığından yapılan bir tuzlama balık türüdür. İsminin kaynağı ve ilk nerede yapıldığına dair çeşitli görüşler bulunmaktadır. Anadolu'nun Karadeniz ve Marmara sahil şeridinde her yerleşim yerinde yüzyıllardır yapılmaktadır. Poyrazda avlanan balıktan yapılması tercih edilir, çünkü poyraz deniz sularını soğutarak balıklara dirilik ve lezzet vermektedir. Bu nedenle rüzgârın genelde poyrazdan estiği Karadeniz'den avlanan torik ya da palamuttan yapılan lakerda daha makbuldür. Lakerda yapılırken kaya, deniz tuzu gibi iri ve kimyasal işlem görmemiş tuzlar tercih edilmelidir. Lakerda yapım aşamaları kafa ve kuyruk kesimi, iç organlarının temizlenmesi, yıkama, takoz dilimleme, ilik ve kan kanallarının temizlenmesi, tuzlu ve buzlu suda bekletme, süzme ve kurulama, kuru tuzlama ve olgunlaşma, fazla tuzu silkeleme, salamura, ambalajlama veya tekrar salamura ve servis aşamalarından oluşmaktadır. Lakerda yapımında en önemli püf noktası takozlarda çok az miktarda olsa dahi ilik ve kan kalmamasıdır, ilik ve kan kalması halinde üreyecek bakteriler nedeni ile lakerda bozulacaktır. Diğer önemli bir nokta ise salamurada saklanmak isteniyorsa 15-20 günde bir salamura suyunun değiştirilmesi gerekmektedir. Bu topraklarda yüzyıllardır yapılan bir lezzet olan lakerda, gelecek kuşaklara aktarılması gereken kültürel miraslardan biridir.

Anahtar Kelimeler: Kuru Tuzlama, Torik, Palamut, Takoz Dilim, Lakerda**Abstract**

Seafood is one of the most important nutrients for healthy and balanced nutrition. Humankind has discovered and used processing and cooking techniques to preserve the flavor and nutritional value of foods throughout the ages. Discovered processing and cooking

techniques have been used especially for the preservation of fish that cannot be caught in all seasons and these methods have reached today as cultural heritage since ancient times. Salting is one of the oldest methods for preserving fish. The archaeological studies have demonstrated that the technique of salting has been used since ancient times (Seyirci and Cag, 2018). Lakerda is a type of salted fish made of bonito or large bonito which belongs to the mackerel family where dry salting and brining are used together. There are several opinions as to the origin of its name and where it was made first. Lakerda has been made for centuries in every settlement in the Black Sea and Marmara coastline of Anatolia. It is preferable to be made of fish caught in the northeaster, because northeaster gives the fish freshness and flavor by cooling the sea water. Therefore, it is more preferable to make lakerda from bonito or large bonito caught in the Back Sea where the wind usually blows from the northeaster. While making lakerda, coarse and unprocessed salt such as rock salt and sea salt should be preferred. The making of lakerda consists of the following phases: Chopping head and tail, cleaning of the guts, washing, wedge-slicing (slicing the fish in the shape of a wedge), cleaning the blood and blood channels, keeping it in a salted and icy water, filtering and drying, dry salting and ripening, excess salt-shaking, brining, packaging or extra brining and service. The most important tip for making lakerda is that there is no marrow and blood left in sliced wedges, not even the smallest amount to prevent spoilage from bacteria growth due to the remaining marrow and blood. The other crucial tip is to change the brining water every 15-20 days if the aim is to preserve the fish with brining. A taste being made in this land for centuries, lakerda is one of the cultural heritages to be passed on to the following generations.

Key Words: Dry Salting, Atlantic Bonito, Sarda Sarda, Wedge Silicing, Lakerda

**HARİTA MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN VAKIF VE MÜLKİYET İLİŞKİSİ
ÜZERİNE KAVRAM YANILGILARININ BELİRLENMESİ****Doç. Dr. Yakup Emre ÇORUHLU**

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Sibel ER NAS

Trabzon Üniversitesi

Prof. Dr. Bayram UZUN**Dr. Öğr. Üyesi Okan YILDIZ****Öğr. Gör. Dr. Fatih ŞAHİN**

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Özet

Vakıf hemen her toplum tarafından insanlara yardım etmek için geçmişten beri kullanılmaya başlanmış kurumlar olarak bilinmekte olup, belirli bir amaç için kurulan mal ve para topluluklarıdır. Özellikle İslam medeniyetlerinde büyük önem kazanan vakıf Osmanlı döneminde altın çağını yaşamıştır. Türkiye Cumhuriyetinin kurulmasından sonra, vakıfların yönetimi Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne bırakılmıştır. Vakıflara ait taşınmazların tamamının arazi yönetimi uygulamaları yine bu kurum tarafından yürütülmektedir. Harita Mühendisliği Bölümü Lisans eğitiminde, vakıf taşınmazlara yönelik bir ders yer etmemiştir. Bu durum, öğrencilerin, mezuniyetten sonra vakıf taşınmazları ile ilişkili alanlarda problemlerle karşılaşmasına, yanlış uygulamalar yapmasına ve eksik kararlar almasına sebep olabilmektedir. Arazi yönetimi uygulamaları ile vakıf taşınmazlar arasındaki ilişkinin doğru bir şekilde öğrencilere aktarılması elzemdir. Zira bu öğrenciler mezuniyetlerini takiben bu uygulamalara yön vermektedirler. Harita mühendisleri bu uygulamaların yürütülmesinde öncü bir rol üstlenmektedir. Bu alanda çalışma yapma potansiyeli bulunan harita mühendislerinin, vakıf ve mülkiyet ilişkisi kavramları üzerine kavram yanılgılarının ve bilgi eksikliklerinin belirlenmesi önem teşkil etmektedir. Yanılgıların ve bilgi eksikliklerinin tespit edilmesi atılacak somut adımlara öncü olacaktır. Bu çalışmanın amacı harita mühendisliği öğrencilerinin vakıf ve mülkiyet ilişkisi üzerine kavram yanılgılarının ve bilgi eksikliklerinin belirlenmesidir. Çalışmada alan taraması yöntemi kullanılmıştır. Alan taraması çalışmaları mevcut durumu tespit etmek için yürütülen bir araştırma türüdür. Çalışmanın örneklemini 200 harita mühendis adayları oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak 25 sorudan oluşan ankette yararlanılmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzdelik dilimlerden yararlanılmıştır. Çalışma sonucunda harita mühendisliği adaylarının özellikle “Vakıflar Kanununun 30. Maddesinin Uygulanması” konusunda kavram yanılgılarının ve bilgi eksikliklerinin olduğu görülmüştür. Bu nedenle adaylardaki bu eksiklikleri gidermek adına kavramsal değişim metni, örnek olay gibi materyallerin hazırlanarak etkilerinin tespit edilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: vakıf, mülkiyet, kavram yanlışlığı, bilgi eksikliği, anket

Bu çalışma TÜBİTAK tarafından desteklenen 117Y261 numaralı "Harita Mühendisliği Öğrencilerinin Vakıf ve Mülkiyet İlişkisi Hakkındaki Kavram Yanlışlarının Tespit Edilmesi ve Giderilmesi", başlıklı projeden üretilmiştir.

DETERMINATION OF THE MISCONCEPTION IN THE RELATION BETWEEN FOUNDATION AND OWNERSHIP ON THE STUDENTS OF GEOMATICS ENGINEERING

Abstract

The Foundation, a group of goods and money established for a specific purpose, is known as the institutions which have been used since the past to help all the people by almost every society. The foundational institutions gained great importance especially in Islamic civilizations, has lived its top period in the Ottoman times. After the proclamation of the Republic of Turkey, management and representation of the all foundations has been given to the General Directorate of Foundations (GDF). The land management practices and implementations of all the immovable belonging to foundations are also carried out by this institution. Department of Geomatics Engineering in the graduate education does not cover the foundational issues in terms of immovable properties. This situation may cause for the students to come across some problems in the land management implementations related to the foundational immovable after graduation, maybe they can make wrong applications and take some insufficient decisions. It is essential that the relationship between land management implementations and foundation immovable must be taught to these students. Because these students, after the graduation, shape these applications as good or bad. There, geomatics engineers play a pioneering role in the implementation of these applications. It is important to identify all the misconceptions and information deficiencies in the relation between foundational works and property, for the geomatics engineers who have the potential to work in this field. Identifying the misconceptions and information deficiencies mentioned will be the pioneers for concrete steps to be taken. The aim of this study is to determine the misconceptions and information deficiencies of geomatics engineering students on the relationship between foundation and property. Survey research design method was used in the study. Survey research design is a type of research conducted to determine the current situation. The sample group of the study consists of 200 candidates of geomatics engineer. A questionnaire consisting of 25 questions produced was used to collect data. Frequency and percentage slices were used to analyse the data. As a result of the study, it was seen that the candidates had misconceptions and lack of information especially about the implementation of Article 30 in Law of Foundations. Therefore, to eliminate these shortcomings in the candidates, it is advisable to prepare materials such as "conceptual change text" and "case study" to determine the materials' effects.

Keywords: foundation, property, misconception, lack of knowledge, interview

This study, supported by Scientific and Technological Research Council of Turkey (TÜ-BİTAK), numbered 117Y261 and titled “*Determination and Elimination the Misconceptions on Foundation Immovable Properties for Students of Geomatics Engineering in Turkey*”, was produced.

TÜRK EMLAK VERGİ SİSTEMİNİN İRDELENMESİ

Doç. Dr. Yakup Emre ÇORUHLU
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Özet

Vergi anayasal bir zorunluluk olup, kişilere gelirleri ile orantılı olarak yüklenen bir yükümlülüktür. Birçok vergi çeşidi mevcut olup, taşınmazlarla ilgili olarak emlak vergisi bu çalışmaya konu edilmiştir. Emlak Vergisi devletin önemli gelir kaynaklarından. Vergi kalemleri içerisinde emlak vergisi 2018 yılı verileri dikkate alındığında yaklaşık 6 milyar TL'dir. Oransal olarak ele alındığında ise bunun yaklaşık olarak % 1'i arazi vergisi, % 24'i arsa vergisi, % 75'i de bina vergisidir. 2002'den itibaren bildirim sistemine göre emlak vergisi tahsil edilmektedir. Bu bildirim taşınmaz malikleri tarafından emlak vergisi tahsil etmeye yetkili belediyelere yapılmaktadır. Ancak bildirim için taşınmaz maliklerinin beyan ettikleri bedel için alt sınır kamu tarafından belirlenmektedir. Bu alt sınır; arsa, arazi ve bina yani yapı taşınmazlar için belirlenmektedir. Özellikle asgari arsa ve arazi emlak vergi değerleri piyasa rayiçlerinin çoğu zaman altında belirlenmektedir. Buna bağlı olarak emlak vergi kaleminden elde edilen gelirin gerçekte olması gerekenden daha düşük olması sonucu ortaya çıkmaktadır. Yapılı taşınmazlarda zemin üzerindeki yapının asgari değerini belirleme noktasında çok büyük sorunlar göze çarpmamaktadır. Zira yapıların değerlemesine ilişkin kriterler ve bunların ağırlıklandırılması ile yapının değerinin belirlenmesi daha nesnel bir şekilde sonuçlandırılmaktadır. Bu nedenle emlak vergi sistemindeki sorunsal arsa ve arazi vergilerinin piyasa rayiçlerine çekilememesi olarak tanımlanabilir. Arazi piyasasının son yıllarda hızlı gelişmekte olduğu, özellikle Arap kökenli turistlerin yerleşme kastiyle taşınmaz satın alması, artan konut projeleri de bilinmektedir. Bu taşınmaz pazarı son yıllarda bilişim sektöründeki gelişmelere paralel bir şekilde internet tabanlı olarak yaygınlaşmaktadır. Bilindiği üzere, e-Türkiye dönüşüm projesi ile birlikte ele alınan TUCBS, TAKBİS ve MEGSİS gibi önemli proje verileri hemen her alanda vatandaşlar hizmet alabilmektedir. Bu projeler günümüzde gerek kamu kurumları ve gerekse de özel sektör ve vatandaşlarca birçok alanda kullanılmaktadır. Buna ek olarak emlak piyasasına hizmet sunan internet siteleri sayesinde, alım-satım, kiralama gibi taşınmaz işlemleri de, emlak büroları, inşaat şirketleri ve taşınmaz aracıları ile sahipleri tarafından doğrudan web tabanlı uygulamalar ile yürütülmektedir. Bu aşamada özel piyasa verileri ile devletin sunduğu TAKBİS ve MEGSİS verilerinin entegrasyonu ise henüz sağlanamamıştır. Özellikle yapılaşmış alanlardaki vergi kaybının daha yüksek olduğu ve bu alanlarda özel piyasadaki alım-satım değeri gibi daha fazla verinin olduğu da bilinmektedir. Gelecekte emlak vergi değerlerinin dinamik sistemler üzerinden anlık olarak sunulması ve işlemlerin online olarak yürütülmesi adına bir bilgi bankası kurulması bu piyasa verilerinin TAKBİS ve MEGSİS ile bütünleşik olarak ele alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: emlak vergisi, rayiç bedel, kentsel alan, e-devlet

YENİ NESİL BANKACILIK SİSTEMLERİNDE ETKİ ANALİZİ

Sultan Gözde ÖZTÜRK

T.Garanti Bankası Ankara

Dr. Öğretim üyesi Ömer ASAL

Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi

Günümüzde bilgi teknolojilerinde yaşanan gelişmeler ve yenilikler bankacılık sektörünü de önemli bir şekilde etkilemiştir. Dolayısıyla işlem hızı artarak maliyetler de önemli oranda düşürülmüştür. Bankalar, artan rekabet ortamında müşteri memnuniyetini maksimum düzeye çıkarmayı hedeflemektedirler. Bu nedenle dijital bankacılık sistemlerinde de yenilik ve çeşitlilikler oluşturmaya başlamışlardır. Artık şube bankacılığı yerini internet ve mobil bankacılığa bırakmaktadır. Dijital bankacılık, bankacılık sektöründe önemli bir hizmet dağıtım kanalı durumuna gelmiştir. Bu araştırmada yeni nesil bankacılık sistemlerinde etki analizi uygulanmıştır. Araştırma verileri nicel araştırma tekniklerinden biri olan anket yöntemi ile toplanmıştır. Çalışmada kullanılan veriler ve demografik bilgi formu özellikleri SPSS paket programına girilmiş ve sağlanan bulguların istatistiksel analizleri bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklem grubu tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilmiş olup banka çalışanlarından 57'si kadın 43'ü erkek toplamda 100 bireye, müşterilerden ise 52'si kadın ve 46'sı erkek olmak üzere toplamda 98 bireye ulaşılmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın örneklem grubunu banka çalışanları artı müşteriler olarak toplamda 198 katılımcı teşkil etmektedir. Kullanıcının serbestçe hareket etmesini ve giderek daha çeşitli hizmetlerin sunulabilmesini öne çıkararak, sesle birlikte her türden verinin de mobil cihazlarla iletiminin kolaylaşması dolayısıyla cep telefonlarının dijital bankacılıkta güçlü bir konuma geldikleri; dijital bankacılığın geleneksel bankacılık uygulamalarını destekler boyuttan yavaş yavaş çıktığı ve yakın gelecekte dijital bankacılığın öncelikli hizmet kanalı olarak ön plana geçeceği; Dijital bankacılık alanında bilginin kamuya açık olmaması ve resmi verinin azlığının objektif bir değerlendirme yapmayı zorlaştırması dolayısıyla Dijital bankacılığın yasal düzenlemeleri konusunda bütün bankaların katkıda bulunacağı geniş bir platform oluşturulmasının, dijital bankacılık alanında faaliyet göstermek isteyen bankaların uymaları gereken usul ve esasları içerecek kanunların yapılmasının Türkiye'nin bankacılık geleceği açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler; Bankacılık, dijitalleşme, dijital bankacılık, internet bankacılığı, mobil bankacılık

GÜNÜMÜZ İŞLETMELERİNDE İLETİŞİMİN ÖNEMİ

Öğr. Gör. Mehmet Emin YAŞAR

Bingöl Üniversitesi

Burcu EREN

Bingöl Üniversitesi

Özet

Günümüz şartlarında, meslek hayatında hedefimize ulaşmak için kaliteli bir iletişim gereklidir. Meslek hayatında hem işletme içinde hem de işletme dışında diğer insanlarla ve kurumlarla iyi bir iletişim kurmak gerekir. Böyle olduğu takdirde diğer işletmelerin bize olan algısı olumlu olur. Günümüzde başarılı işletmelere baktığımızda işletme içinde çalışanlarla ne kadar sağlıklı bir iletişim kurarlarsa ona göre de işletme personeli memnuniyetini dışarıya yansıtır. İşletme hakkında olumlu bir algının oluşmasını sağlar. İletişim günümüz işletmelerin can damarıdır. Genelde herkes iletişimi, nasıl konuşup yazacağını bildiği düşüncesiyle hafife alır. İşletmeleri başarıya götüren etkenlerden bir tanesi de iletişimdir. Eğer bir işletme hem içeride ve hem de dışarda başarılı olmak istiyorsa hem iç müşteriyi ve hem de dış müşteriyi bir şekilde tatmin etmesi gerekir. Böylece daha kısa sürede amaçlarına ulaşmış olurlar. Günümüzde kişiler işletmelerle yaşadıkları sıkıntıları sağlıklı bir şekilde çözdükleri zaman işletmeye karşı güvenleri artar. Çünkü günümüz işletmelerin anlayışı müşteri odaklı bir anlayıştan geçer. Teknolojideki gelişmelere rağmen insan unsuru bugün olduğu gibi gelecekte de bu alandaki yerini koruyacaktır. Çünkü işletmelerin başarısı iyi bir iletişim ağının kurulmuş olmasına bağlıdır. Böyle bir iletişim ortamının oluşturulması için işletmelerin müşterileriyle bir araya gelmesini sağlayarak başarıyı da beraberinde getirecektir. İşletmeler günümüzde iletişimde kitle iletişim araçlarını da etkili bir şekilde kullanarak amaçlarını gerçekleştirebilirler. Bu teorik çalışmada iletişimin işletmeler için ne denli önemli bir faktör olduğunu ortaya koyacak.

Anahtar kelimeler: İletişim, Teknoloji, Müşteri

İŞLETMELER İÇİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN ÖNEMİ

Öğr. Gör. Mehmet Emin YAŞAR

Bingöl Üniversitesi

Burcu EREN

Bingöl Üniversitesi

Özet

İş sağlığı ve güvenliği, çalışma ortamında işletmelerde çalışma sürecinin yürütülmesi sırasında meydana gelebilecek kaza veya sağlığa zarar verebilecek koşullardan korunmak ve oluşabilecek zararların önüne geçmeye yönelik yapılan çalışmalara denir. İş sağlığı ve güvenliğinin amacı işletmelerde üretimin güvenliğini sağlamak, çalışanları korumak ve işletmenin güvenliğini sağlamaktır. Bütün işletmeler kar elde etmek ve büyümek isterler, fakat beklenmedik bazı sıkıntıların veya sorunların ortaya çıkması işletmelerin bu amaçlarını gerçekleştirememesine veya geç gerçekleştirmesine neden oluyor. Çünkü çalışma ortamında işletmelerin gerekli tedbirleri almamasından dolayı meydana gelebilecek bir iş kazası veya meslek hastalığı işletmenin sorun yaşamasına ve imajının zedelenmesine neden olacak. Ve işletme bu sorunlarla uğraşırken diğer işletmeler ise mesafe katedecekler. İş sağlığı ve güvenliği işletmeler tarafından bir ek maliyet ve gereksiz olarak görülmektedir. Fakat iş kazaların çoğunluğu işletmelerde meydana gelmektedir. Durum böyle olunca işletmeler için iş sağlığı ve güvenliği hizmetinin ayrı bir önemi ortaya çıkıyor. İşletmelerde iş sağlığı ve güvenliği kültürü oluşturulabilirse iş kazaları ve meslek hastalıklarının meydana gelme oranının da önemli bir düşüş yaşanacaktır. Bu çalışmamızda işletmeler için iş sağlığı ve güvenliğinin işletmeler için ne derece önemli olduğu işletmelerin büyümesine ve ilerlemesine katkı sağladığı ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İş sağlığı ve güvenliği, İş kazası

**DIŞ TİCARETTE MENŞE VE MENŞE SAPMASININ ÖNEMİ ÜZERİNE BİR
DEĞERLENDİRME**

Dr. Öğr. Üyesi Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL
Doç. Dr. Betül ALTAY TOPCU
Kayseri Üniversitesi Meslek Yüksekokulu

Özet

Türkiye’de gümrük vergileri ithalata konu eşyanın vergilendirilmesi yoluyla tahsil edilmektedir. Gümrük mevzuatı uyarınca gümrük vergilerine yönelik vergilendirme işlemleri ve ödenecek vergi tutarının belirlenmesinde, eşyanın tabi tutulduğu gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanım şekli ile birlikte eşyanın vergi matrahını oluşturan gümrük kıymeti, cinsi, tarifesi ve menşei belirleyici olabilmektedir. Menşe kavramı, bir eşyanın veya bir malın ekonomik ve ticari milliyetini ifade etmektedir. Örneğin; Türkiye’de yetiştirilip, hasadı gerçekleştirilen tarım ürünleri gibi. “Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Ahenkleştirilmesine İlişkin Uluslararası Kyoto Sözleşmesi”nde menşe, “ulusal mevzuat veya uluslararası anlaşmalarla belirlenmiş ilkelerden hareketle geliştirilmiş ve bir ülke tarafından eşyanın menşei tespit etmek amacıyla kullanılan spesifik hükümler” olarak tanımlanmaktadır.

Bir mala ait menşe bilgisine, farklı ülkelerden gelen malların farklı muameleye tabi tutulması dolayısıyla ihtiyaç duyulmaktadır. Malın menşeinin doğru tespit edilmesi; eşyanın ithalatı esnasında eşyaya dair gümrük vergilerinin hesaplanabilmesi, bir tercihlili ticaret anlaşması kapsamında tanınan tavizlerden hangi eşyanın yararlanacağı, ticaret politikası önlemlerinin uygulanabilmesi (miktar kısıtlamaları, telafi edici vergi uygulaması, koruma, gözetime dair önlemler ve anti-damping vergileri vb.) gibi unsurlar açısından önem arz etmektedir.

Gümrük Kanunu'nun 56. Maddesinde, malın ambalajında üretildiği ülkeden başka bir ülke olduğunu gösteren isim ve simgeler taşıyan eşyanın Türkiye’ye ithaline izin verilmez. Malın menşei ile ilgili vergi kaçırmak amaçlı gümrüğe yanıltıcı beyanda bulunulduğu durumda, ithalatta menşe sapması ortaya çıkacaktır. Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında aldatıcı ve hileli davranışlarla, gümrük vergisini kısmen veya tamamen ödenmeden ülkeye eşya girişi eylemi hapis ve adli para cezasına tabidir.

Bu çalışmada dış ticarete menşe tespitinin önemi, ithalatta ve ihracatta menşe sapması durumunda gümrük idaresinin uygulamaları, ithalatçı firmanın karşı karşıya kalabileceği sorunlar ve bu durum karşısında alınması gereken önlemler ilgili kanun ve uygulamalara yer verilerek değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Menş e, İthalatta ve İhracatta Menş e Sapması, Tercihli Menş e, Tercihsiz Menş e

Abstract

AN EVALUATION ON THE IMPORTANCE OF ORIGINS AND DEVIATION OF THE ORIGINS IN FOREIGN TRADE

In Turkey, customs duties are collected by the taxation of goods subject to import. In accordance with the customs legislation, the determination of the taxation procedures and the amount of the taxes to be paid for customs duties, the customs approved process or the manner of use of the goods together with the customs value, the type, the tariff and the origin of the goods that constitute the tax base can be decisive. The concept of origin refers to the economic and commercial nationality of an article or an asset. For example; In Turkey, it is grown, harvested as realized agricultural products. The International Kyoto Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Regimes is defined the origin as in specific provisions which have been developed by national legislation or international agreements and are used to determine the origin of the goods by a country.

Origin information of a property is needed due to the different treatment of goods from different countries. Correct determination of the origin of the goods; it is important to calculate the customs duties of goods during the importation of goods, from which goods will be benefited from concessions in a preferential trade agreement, the implementation of trade policy measures (quantity restrictions, compensatory tax application, protection, precautionary measures and anti-dumping duties etc.)

In the article 56 of the Customs Law, it is not allowed to import the goods carrying the names and symbols that indicate there is another country in which the goods are manufactured in the package to the Turkey. In the case of misleading declarations to the customs to evade taxes related to the origin of the goods, origin deviation will occur in imports. With the deceptive and fraudulent acts under the Anti-Smuggling Law, the act of entering goods into the country without paying the customs duty in whole or in part is subject to imprisonment and judicial fine.

In this study, the importance of the determination of origin in foreign trade, the applications of the customs administration in case of deviation of imports and exports, the problems that the importer firm may face, and the measures to be taken against this situation will be evaluated and included in the relevant laws and practices.

Keywords: Origin, Deviation of The Origin in Import and Export, Preferential Origin, Nonpreferential Origin

TÜRKİYE DEMİR ÇELİK SEKTÖRÜ İHRACATININ YOĞUNLAŞMA ANALİZİ

Doç. Dr. Betül ALTAY TOPCU
Dr. Öğr. Üyesi Sevgi SÜMERLİ SARIGÜL
Kayseri Üniversitesi Meslek Yüksekokulu

Özet

Yoğunlaşma kavramı, ürün piyasasında alıcı ve satıcıların sayı ve büyüklük bakımından dağılımı olarak tanımlanmaktadır. Yoğunlaşma ile sektördeki firma sayısı ve rekabet gücü arasında ters yönlü bir ilişki vardır. Yoğunlaşma arttıkça, piyasadaki firma sayısı azalmakta ve buna bağlı olarak da sektörün rekabet gücü düşmektedir.

Gelişmekte Olan Ülkeler'in en önemli ekonomik sorunu, büyük boyutlara ulaşan cari işlemler açığıdır. Bu açığı da azaltabilmenin en etkin yolu, ülkelerin ihracatını artırıp dış ticaret açığını azaltacak politikalara öncelik vermeleridir. Türkiye'nin de diğer Gelişmekte Olan ülkeler'de olduğu gibi, dış ticaret stratejisi, öncelikli olarak ihracatını arttırarak dış ticaret açığını azaltmaktır. İhracatta yoğunlaşmanın azaltılması, ekonomi politikası uygulayıcıları tarafından önemli bir hedef olarak karşımıza çıkmaktadır. İhracatta yoğunlaşmanın azaltılması başka bir ifadeyle ürün çeşitlendirmesinin arttırılması, Türkiye'nin küresel ekonomide rekabet avantajı elde etmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

Bu çalışmada, Türkiye ekonomisinin demir çelik sektörü ihracatının yoğunlaşma analizinin 2000-2017 dönemi itibariyle yapılması amaçlanmıştır. Demir çelik sektörüne ait dokuz alt sektörün yoğunlaşması, Standart Uluslararası Ticaret Sınıflaması'na (Standard International Trade Classification -SITC Rev.3) göre üç dijital veriler ile Yoğunlaşma Oranı (CR-1 ve CR-4) ve Gini-Hirschman İndeksi (GHI) kullanılarak incelenmiştir.

CR-1, CR-4 ve GHI İndeks sonuçlarına göre, 2000-2017 dönemi için Türkiye demir çelik alt sektörlerinin yoğunlaşma oranı düşük ve ürün çeşitlendirmesi fazladır. Türkiye ekonomisi demir çelik sektöründe yoğunlaşma oranı özellikle 2011 yılından sonra düzenli bir şekilde azalma eğilimi göstermiştir. Böylece rekabet gücünün en yüksek olduğu dönem 2011-2017 dönemi olmuştur. Sektör yoğunlaşma oranının en yüksek olduğu yıl, 2008 yılı olmuştur. Dolayısıyla 2008 yılında dünya ekonomisinde yaşanan küresel finans krizlerin, Türkiye demir çelik sektörü ihracatı üzerinde olumsuz etkiler yarattığı söylenebilir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, incelenen dönemde Türkiye demir çelik sektörünün rekabet gücü yüksek olup, tam rekabet piyasasına yakın bir piyasa yapısı sergilediği gözlenmiştir. Demir çelik sektörü Türkiye'nin küresel rekabet gücünün korunması ve artırılmasında kilit bir sektör olma özelliğini korumaktadır.

Anahtar Kelimeler: Demir Çelik Sektörü, Yoğunlaşma Analizi, Piyasa Yapısı, Yoğunlaşma Oranı, Gini-Hirschman İndeksi

Abstract

THE IRON AND STEEL INDUSTRY OF TURKEY EXPORTS CONCENTRATION
ANALYSIS

The concept of concentration is defined as the distribution of buyers and sellers in terms of number and size in the product market. There is an inverse relationship between the number of firms in the sector and the competitiveness. As concentration increases, the number of firms in the market decreases and accordingly, the competitiveness of the sector decreases.

The most important economic problem of the Developing Countries is the current account deficit which has reached large dimensions. The most effective way to reduce this deficit is that countries give priority to policies that increase their exports and reduce foreign trade deficit. as in other countries, foreign trade strategy of Turkey, primarily to reduce the foreign trade deficit by increasing exports. Reducing the concentration in exports is an important target by economic policy practitioners. Increasing the concentration reduction in the export product diversification in other words, Turkey will play an important role in achieving competitive advantage in the global economy.

In this study, the export of iron and steel industry concentration analysis of Turkey's economy is aimed to make for the 2000-2017 period. The concentration of the nine sub-sectors of the iron and steel sector was analyzed using three-digit data and the Concentration Rates (CR-1 and CR-4) and the Gini-Hirschman Index (GHI) according to the Standard International Trade Classification (SITC Rev-3).

According to CR-1, CR-4 and GHI Index results, Turkey concentration ratios of iron and steel sub-sector is low and product diversification is high for the 2000-2017 period. Turkey's economy in the iron and steel industry concentration ratio showed a decreasing trend in an orderly manner, especially after the year 2011. The year in which the sector concentration ratio was highest was 2008. Thus, in 2008 the global financial crisis in the world economy, Turkey can have an adverse effect on exports of iron and steel industry. According to the findings obtained from the study, it analyzed period in Turkey is highly competitive iron and steel sector, has been observed to exhibit a market structure close to full competition. Iron and steel sector maintains the distinction of being a key sector in the protection and enhancement of Turkey's global competitiveness.

Keywords: Iron Steel Sector, Concentration Analysis, Market Structure, Concentration Rate, Gini-Hirschman Index

TÜRKİYE TARIMINDA FARK ÖDEME SİSTEMİ UYGULAMASI

Doç. Dr. Arif SEMERCİ

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi

Arş. Gör. Ahmet Duran ÇELİK

Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Tarım sektörü birçok sosyo-ekonomik kriter bakımından ülkelerin ekonomilerinde vaz geçilemeyecek düzeyde öneme sahiptir. TÜİK verilerine göre 2017 yılında Türkiye’de; tarım sektörünün ülke istihdamdaki payı %19,4, toplam ihracat içindeki payı %3,35, ithalat içindeki payı %3,81 ve Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) içerisindeki payı ise %6,12’dir. Tarım sektörü, sahip olduğu bazı özellikleri nedeniyle de tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de desteklenmektedir. Tarımsal desteklerin ülke gayri safi hasılasına oranı 2015 yılı için %2 düzeyinde olup, diğer ülkelerin değerlerine göre yüksek düzeydedir. 2017 yılı itibarıyla Türkiye tarımsal desteklere yaklaşık 13 milyar TL harcamıştır. Yapılan toplam destek ödemesi içinde fark desteği ödemesi %30,45 ile ilk sırayı almıştır. Bu çalışmada Türkiye’de uygulanmakta olan tarımsal destekleme sistemi içinde önemli bir yeri olan Fark Desteği Uygulaması ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Çalışma kapsamında 2009-2018 döneminde belirlenen Fark Desteği Birim fiyatlarındaki artışın özellikle yağlı tohumlar, pamuk, zeytinyağı ve bakliyat özelinde sevindirici olmakla birlikte yeterli düzeyde bu ürünlerin üretim miktarına yansımamıştır. Zira, pamuk, buğday, arpa, çavdar, kuru fasulye, nohut ve mercimekte üretim alanlarında 2017 yılında 2008 yılına görülen düşüslere engel olunamamıştır. Bu dönemde üretimdeki artış doğrudan birim alandan elde edilen verimdeki artışa bağlıdır. Fark ödeme sistemi zeytinyağı üretimini ise olumlu yönde etkilemiştir. Çalışmada, Fark Ödeme Sistemi uygulamasının toplam destek ödemeleri içindeki payının yeterli düzeyde olmadığı, arz açığı olan ürünlerin üretiminde artış sağlanabilmesi için mutlaka fark desteği birim fiyatların günümüz şartlarına uygun olarak belirlenme gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarım, Destekleme, Fark Desteği, Türkiye**Abstract**

Agriculture is an essential sector in countries’ economics in terms of many socio-economic aspects. According to the Turkish Statistical Institute (TSI) data of 2017, the ratio of agricultural

employment in Turkey was 19,4%, the export total was 3,35%, the import total was 3,81%, and the Gross Domestic Product (GDP) total was 6,12%. Agricultural production is subsidizing in Turkey for different reasons. The ratio of agricultural subsidies in the Gross National Product (GNP) was 2% in 2015 which was higher than other countries' averages. The budget for agricultural subsidies was 13 billion TL in 2017, and deficiency payments took first place among the subsidies with a share of 30,45%. In this study, deficiency payments which have an important place in agricultural subsidies in Turkey, were examined in detail. According to the research results, there were considerable increases in deficiency payments per unit between 2009 and 2018, especially specific to oil seeds, cotton, olive oil, and legumes. However, these increases weren't reflected enough in production amounts. Yet, production areas of cotton, wheat, barley, rye, dried bean, chickpea, and lentil were reduced between 2008 and 2017. Production increases in those time periods were based on the increases in productivity. In terms of olive oil, deficiency payments impacted production amount positively. In the study, it was concluded that the share of deficiency payments in the total subsidy payments is insufficient, and in order to increase the production amounts, deficiency payment unit prices should be revised in the products which have gaps in supply.

Keywords: Agriculture, Subsidy, deficiency payment, Turkey

TARIMIN TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Doç. Dr. Arif SEMERCİ

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi

Arş. Gör. Ahmet Duran ÇELİK

Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada tarımın Türkiye ekonomisindeki yeri; toplumun gıda gereksinimini karşılaması, sanayi sektörüne hammadde vermesi, tarım sektörüne girdi talebi oluşturması, ihracata olan katkısı ve istihdam olanakları bağlamında incelenmiştir. 2017 yılı verilerine göre; tarımsal GSYH değeri yaklaşık 205,1 milyar TL olup, ülke GSYH'daki payı %6,08, istihdamdaki payı %19,38'dir. Sektörün ülke ihracatındaki payı %3,35, ithalatındaki payı ise %3,81 olmuştur. Gıda sanayi de dikkate alındığında dış ticarete tarımın 2,5 milyar ABD\$ artı değer oluşturmaktadır. Gıda sanayi dikkate alınmadığı takdirde, Türkiye'de tarım sektörü yaklaşık 3,2 milyar ABD\$ açık vermektedir ki bu da ülkenin tarım ve hayvancılık ürünlerinde net ithalatçı ülke konumunda olduğunu göstermektedir. Türkiye son yıllarda daha üst düzeyde tüketen toplum özelliğine doğru ilerlemektedir. Türkiye'de tarımın ülke ekonomisindeki önemini artırması; tarımın profesyonel zihniyette yapılması, işletme ölçeğinin artması, desteklerin günümüz şartlarına uygun olarak verilmesi, üretimde teknolojinin üst düzeyde kullanımının sağlanması, verimliliğin yükseltilmesi ve tarımsal ürünlerde arz açığı olanların daha yüksek düzeyde desteklenmesine bağlıdır. Türkiye, tarım sektöründe yukarıda belirtilen amaçlara uygun bir destekleme modelini ortaya koymalıdır. Ancak bu şekilde Türkiye, tarımsal ürünlerde kendine yeterli hale gelebilir, gelişmiş ülkelerle rekabet edebilir.

Anahtar Kelimeler: Tarım, GSYH, İstihdam, Dış Ticaret, Türkiye**Abstract**

Importance of economic sectors in country economies show differences based on levels of their development. Turkey is a developing country, and while proportion of agricultural income in Turkey's national income relatively has been decreasing, it is in a tendency of increase as an absolute value. In this study, the importance of agriculture in Turkey was examined in terms of; meeting society's food needs, providing raw material for several industry branches, input demand of agricultural production, contribution to export, and employment. According to 2017's data, the gross domestic product value of agriculture was 205,1 billion TL, the ratio in the country's gross domestic product was 6,08%, and the ratio of employment was 19,38%.

The ratio of agricultural products in Turkey's total export was 3,35%, and was 3,81% in import. When considered with the food industry, the contribution of agriculture in Turkey's export was 2,5 billion USD. Excluding the food industry, there is a 3,2 billion USD gap in Turkey's agricultural production which is a clear sign that Turkey is a net importer of agricultural and husbandry products. The consumption level in Turkey has grown in recent years. Increasing the importance of agricultural production in Turkey's economy depends on meeting some requirements such as; raising the level of professional agriculture, expanding enterprise sizes, revising the subsidies for present conditions, increasing production technologies and productivity, and providing more subsidies for the products which have gaps in their supply amounts. Turkey must provide a subsidy program which meets the requirements that are mentioned above in order to provide self sufficiency in agricultural products, and to compete with developed countries.

Keywords: Agriculture, GDP, Employment, Foreign Trade, Turkey

TÜKETİCİ HUKUKU AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMALI REKLAMLAR

COMPARATIVE ADVERTISING IN TERMS OF COMSUMER LAW

Dr. Öğr. Üyesi Ali DEMİRBAŞ
İbn Haldun Üniversitesi

Özet

Karşılaştırmalı reklamlarda, çeşitli ürün ya da hizmetler, rakiplere ait ürün ya da hizmetlerle mukayese edilir. Rakibin şahsı, mal ve hizmetleri, açıkça ya da ima yoluyla karşılaştırmalı reklama konu olabilir. Bu yönüyle karşılaştırmalı reklam, diğer reklam türlerinden farklılık arz eder. Ayrıca karşılaştırmalı reklam, diğer reklam türlerine göre daha etkilidir. Zira karşılaştırmalı reklam ile sadece söz konusu ürün ya da hizmetlerin tanıtımı yapılmaz; söz konusu ürün ya da hizmetlerin fiyatı, kalitesi gibi çeşitli özellikleri, rakiplere ait ürün ve hizmetlerle mukayese edilerek ön plana çıkarılır.

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da ve Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'nde karşılaştırmalı reklamlara dair düzenlemeler yer almaktadır. Bahsi geçen Yönetmelik'te, karşılaştırmalı reklamın tanımı yapılmış ve şartları belirlenmiştir. Esasen bu düzenlemeler, 2006/114/EC sayılı Aldatıcı ve Karşılaştırmalı Reklamlara Dair Yönerge'de ifadesini bulan hüküm ve esaslara dayanmaktadır. Ne var ki, söz konusu Yönetmelik uyarınca, karşılaştırmalı reklamlarda rakiplere ait marka ve diğer ayırt edici işaretlere yer verilmesi yasaklanmıştır. Aslında Yönetmelikte bu hükmün yerine aksi yönde bir hüküm bulunmaktaydı. Bu hükme göre, karşılaştırmalı reklamlarda rakiplere ait marka ve diğer ayırt edici unsurlar kullanılabilirdi. Ne var ki, bu hükmün uygulanması birer yıl aralıklarla ertelenmiştir. Aralık 2018 tarihli değişiklik ile söz konusu hüküm yürürlükten kaldırılmıştır. Ayrıca söz konusu Yönetmeliğe eklenen yeni hüküm ile birlikte, rakiplere ait marka ve diğer ayırt edici unsurların karşılaştırmalı reklamlarda yer almaması bir şart olarak öngörülmüştür. Başta bu husus olmak üzere, karşılaştırmalı reklamlara dair önemli görülen hususlar bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Karşılaştırmalı reklam, Türk Ticaret Kanunu'nda da düzenlenmiştir. Bununla birlikte konu, haksız rekabet hükümlerinden ziyade, tüketici hukuku açısından ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: tüketici, reklam, karşılaştırmalı reklam, marka ve reklam, ticari reklam

Abstract

In comparative advertising, a variety of goods or services are compared to goods or services offered by competitors. The competitor's person, goods and services may be the subject of a comparative advertisement, either explicitly or implicitly. In this respect, comparative

advertising differs from other types of advertising. Comparative advertising is also more effective than other types of advertising. Because, with the comparative advertising, only the goods or services in question are not promoted; various features such as price and quality of the said goods or services are compared with the goods and services of the competitors.

The Code on Consumer Protection and the Regulation on Commercial Advertising and Unfair Commercial Practices include provisions on comparative advertising. In the aforementioned Regulation, the definition of comparative advertising has been made and its conditions have been regulated. These regulations are based on the provisions and principles stated in the Directive 2006/114/EC concerning misleading and comparative advertising. However, in accordance with the said Regulation, comparative advertising is prohibited to include trade marks and other distinguishing marks of competitors in comparative advertisements. In fact, there was a provision contrary to this provision in the said Regulation. According to this provision, trade marks and other distinguishing marks of competitors could be used in comparative advertisements. However, the implementation of this provision was postponed at intervals of one year. With the amendment dated December 2018, the said provision was abolished. In addition, with the new provision added to the Regulation, it is stipulated that trade marks and other distinguishing marks of competitors are not included in comparative advertising. This is subject of this study, which is important for comparative advertising. Comparative advertising is also regulated in the Turkish Commercial Code. However, the issue has been discussed in terms of consumer law rather than unfair competition provisions.

Keywords: consumer, advertising, comparative advertising, trade mark and advertising, commercial advertising

**SİNEMATOGRAFİK MEKÂNDA GÖSTERGELERİN OKUNABİLİRLİĞİNE
İLİŞKİN FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA: “BEYAZLAR İÇİNDE” FİLMİ**

Dr. Öğr. Üyesi Haldun İLKDOĞAN
Bozok Üniversitesi

Özet

Sinema perdesindeki sinematografik kurgu, fenomenal dünyanın gerçekliğini yansıtan göstergelerin oluşturduğu bir dizimdir. İzleyiciler bu anlamlı bütünü kültürel birikimleri ve ideolojileriyle yeniden üreterek filmi okumaktadır. Çalışmanın amacı, perdedeki mekânsal ifadelerin filmin ana fikrinin anlatımı doğrultusunda oluşturduğu dizimin göstergeler üzerinden deşifre edilmesi ve izleyicinin bu ifadeleri okuma biçiminin irdelenmesidir. Teorik çerçeve Roland Barthes'in düz anlam ve yan anlam kavramlarına dayandırılmaktadır. Çalışmanın çalışma nesnesi 2012 yılı Norveç yapımı “Beyazlar İçinde” filmidir. Filmin çözümlemesinin ardından rasgele seçimle oluşturulacak on kişilik bir grup üzerinden filmdeki göstergelerin anlamları ve filmin ana fikrinin bu göstergeler üzerinden okunmasına ilişkin bir fenomenolojik araştırma gerçekleştirilmektedir. Araştırmanın bulgularında izleyicilerin yan anlamsal okumaları yapabildiği ortaya çıkmıştır. Filmin ana fikri ise katılımcıların yaklaşık olarak yarısı tarafından okunabilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göstergebilim, Yan Anlam, Düz Anlam, Dizim

Abstract

Cinematographic fiction on the cinema screen is a syntax of signs that reflect the reality of the phenomenal world. The audience reads the film by reproducing this meaningful whole with their own cultural accumulations and ideologies. The aim of the study is to decipher the sequence of the spatial expressions on the screen according to the expression of the main idea of the film and the way the audience read these statements. The theoretical framework is based on Roland Barthes's notions of connotation and denotation. The study object of the study is “Into the White” which was made in Norway in 2012. Following the analysis of the film, a phenomenological research is carried out on the meaning of the indicators in the film and the reading of the main idea of the film via these indicators through a group of ten people to be formed by random selection. The findings of the study revealed that viewers could perform reading of connotations. The main idea of the film was read by approximately half of the participants.

Keywords: Semiotics, Connotation, Denotation, Syntax

**TANZİMAT'TAN CUMHURİYET'E UZANAN SÜREÇTE İNŞA EDİLEN EĞİTİM
YAPILARININ KONYA ŞEHİRİ ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ****Göksu Özden ÖNER**

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Özet

19. yüzyıl; siyasi, ekonomik ve kültürel işlevlere hizmet eden, yeni yapılanmaların ortaya çıktığı bir dönem olmuştur. 1839'da Tanzimat'ın ilanının ardından inşa süreci başlayan yeni yapı türleri arasında, eğitim yapıları nicelik ve nitelik bağlamında önemli bir grubu oluşturmaktadır. 17. ve 18. yüzyılda, başta medreseler olmak üzere tekke-zaviye ve şahsi konutlarda sürdürülen eğitim, 19. yüzyıl sonunda yeni eğitim sistemine uygun "okul binalarına" taşınmıştır. Osmanlı Devleti'nde büyük değişimlerin yaşandığı 19. yüzyıl boyunca başta ordu, eğitim ve yasal düzenlemelerle sürdürülen batılılaşma çabaları, biçimsel anlamda mimarlığa da aynı oranda yansımıştır. 18. yüzyıldan başlayarak, Barok, Rokoko, Ampir ve 19. yüzyılda Neo-Klasik, Neo-Gotik, Art-Nouveau gibi batı menşei akımlar, zaman zaman belli bir seçmencilik anlayışıyla Osmanlı Mimarlığı'na eklenmiştir. II. Meşrutiyet sonrasında güçlenen milliyetçilik hareketleri; Osmanlı Devleti'nin batılı unsurlardan arınmış, kendi mimari üslubunu arayış çabalarını beraberinde getirmiş, Ulusal Mimari'nin doğmasını sağlamıştır. Osmanlı mimarlığının klasik değerlerini yaşatmak isteği doğrultusunda şekillenen Ulusal Mimari, Anadolu'da inşa edilen ve Tanzimat sonrası ihtiyaçtan doğan yeni yapı türleri üzerinde uygulama alanı bulmuştur. Konya, başta Ulusal Mimari'nin önemli mimarlarından Muzaffer Bey'in tasarladığı yapılar olmak üzere bu dönem inşa edilen ve farklı yerel unsurların eklendiği yapılara ev sahipliği yapmaktadır. Söz konusu yeni yapı türleri arasında, eğitim yapıları önemli bir bölümü oluşturmaktadır. Konya'da Tanzimat'tan Cumhuriyet'e uzanan süreçte inşa edilen eğitim yapıları, dönemin merkezden yayılan mimari anlayışına uygun olarak tasarlanmıştır. Şehirde, dönemin önemli mimarlarından Muzaffer Bey'in vilayet baş mimarı olarak görevlendirilmesi ve beraberinde dönemin iki önemli eğitim yapısının tasarımını üstlenmesi bu durumda önemli bir etken olmuştur. Ulusal Mimari döneminin önemli örneklerini oluşturan Sanayi Mektebi, Kız Öğretmen Okulu ve Erkek Öğretmen Okulu dışında şehirde bu süreçte inşa edilmiş iki azınlık okulu bulunmaktadır. Tanzimat'tan Cumhuriyet dönemine uzanan süreçte Konya'da inşa edilen eğitim yapıları sayıları az olmakla birlikte Konya şehrinin yüzlerce yıllık mimari birikimine eklenerek dönemin önemli örneklerini oluşturmaktadır. Tanzimat sonrasında inşa edilen eğitim yapılarının aynı dönemde ülkenin farklı bölgelerinde inşa edilen yapılarla ortak üslup özellikleri gösterdiklerini fakat özgün özellikleriyle dönem yapıları arasında önemli bir konuma sahip olduklarını söylemek mümkündür.

Çalışmada, 1839-1923 yılları arasında Konya'da inşası tamamlanmış eğitim yapılarının plan, tasarım ve bezeme özellikleri değerlendirilmiştir. Ele alınan süreçte Konya'da ilk inşa

amacı “okul” olan yapılar çalışmaya dahil edilmiştir. Günümüze ulaşabilen yapı örnekleri üzerinden dönemin mimari anlayışının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yapıları, Ulusal Mimari, Konya, Mimari

KONYA İLİ MERKEZ VE İLÇELERİNDE CUMHURİYET DÖNEMİ EĞİTİM
YAPILARI

Göksu Özden ÖNER

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Özet

Cumhuriyet'in ilanının ardından eğitim alanında köklü reformlar gerçekleştirilmiş ve eğitimin yaygınlaşması için pragmatik çözümlerin üretildiği bu dönemde, okul binalarının inşası ülkenin dört bir yanında büyük artış göstermiştir. Anadolu'nun merkezinde bulunan ve tarih boyunca ilim ve kültür merkezi olma özelliğini koruyan Konya'da günümüze ulaşan eğitim yapılarının büyük çoğunluğunu Cumhuriyet'in ilk yıllarında inşa edilen yapılar oluşturmaktadır. Öncelikli amacı eğitimi, ülkenin her noktasına ve her kesimine yaymak olan Cumhuriyet döneminin ilk on beş yılına ait eğitim yapılarının bir bölümü Konya şehri özelinde değerlendirilebilmektedir. Yalnızca şehrin merkezi ile sınırlı kalmayan, şehrin pek çok ilçe, kasaba ve köyelerine yayılan eğitim yapıları, dönemin mimari anlayışının takip edilebilmesi bağlamında önemli örnekler sunmaktadır. Çalışmada, Konya Koruma ve Denetleme Kurulu (KUDEB) tarafından farklı tarihlerde, eğitim yapısı olarak tescillenmiş, on beş yapıya yer verilmiştir. Eğitim yapılarının büyük bir kısmını Cumhuriyet'in ilk yıllarında "tip proje" adı verilen, mimari anlamda birbirine neredeyse birebir paralellik gösteren yapılar oluşturmaktadır. Yerinde incelenen ve öncelikle mimari özelliklerinin tanımlanması amaçlanan yapılardan iki tanesinin "tarihi yapı" olma özelliğini tamamen kaybettiği belirlenmiştir. Konya Merkezinde ve ilçe merkezlerinde yer alan ve tip proje olarak adlandırılan yapılar dışında merkezden uzak köylerde bulunan okul binalarının 1930'lu yıllarda "köy okulu projesi" olarak adlandırılan erken Cumhuriyet dönemi mimarlığının ikinci tip projelerine dahil edilebilecek örnekleri ayrıca ele alınmıştır. Konya merkez ve ilçelerinde Erken Cumhuriyet döneminde inşa edilmiş eğitim yapıları arasında Ulusal Mimarının ardından ortaya çıkan ve "modern mimari" olarak adlandırılan döneme ait özellikler gösteren bir eğitim yapısının bulunması da dönem mimarisinin değerlendirilmesi bağlamında önem taşımaktadır. Konya'da bu dönem inşa edilen eğitim yapıları, mimari tasarımlarıyla aynı tarihte Anadolu'nun çeşitli kentlerinde inşa edilmiş eğitim yapılarıyla paralellik göstermektedir.

Çalışmada; 1923-1939 yılları arasında inşa edilmiş, Konya şehrinin mevcut sınırları içerisinde gidilebilen, ulaşılabilen, tescillenmiş, tüm ilçe ve köyelerinde, günümüze ulaşabilmiş, ilk inşa amacı okul olan yapılara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet Dönemi Mimarisi, Eğitim Yapıları, Konya, Mimari

**DESTİNASYON PAZARLAMASI BAĞLAMINDA YAVAŞ ŞEHİR AKIMI:
ERMENEK ÖRNEĞİ****CITTASLOW MOVEMENT IN CONTEXT OF DESTINATION MARKETING:
ERMENEK SAMPLE****Arş. Gör. Fuat EROL****Arş. Gör. Arzu M. EROL**

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Özet

Hızlı ve akışkan olan günümüz dünyasında bu hıza ayak uydurabilmenin anahtarı rekabet olarak kabul edilmektedir. Zira küreselleşme ve bilgi teknolojilerinde yaşanan gelişmeler neticesinde bireylerin artan mobilitesi ve keşfetme arzusu gibi unsurlar turizm sektörünün etkinliğini arttırarak destinasyonlar arası rekabetin ileri noktalara taşınmasına sebep olmuştur. Bu rekabetin son dönemlerdeki en gözde ürünlerinden biri olan üretim ve tüketimin mekânı kentler, günümüzde pazarlama bakış açısı ve uygulamaları kullanılarak söz konusu rekabet çabalarını farklı bir seviyeye taşımıştır.

Bir destinasyonun pazarlanabilirliği için bu destinasyonu ön plana çıkaracak bazı özellikler gerekmektedir. İtalya’da başlayarak tüm dünyaya hızla yayılan yavaş şehir (cittaslow) akımını da bu özellikler arasında değerlendirmek mümkündür. Zira bu akım, her şeyin büyük bir hızla aktığı ve tüketildiği süreci tersine çevirip, kurtarılmış bölgeleri harekete dâhil ederek; daha sağlıklı, insancıl, duyarlı, popüler kültür için çabalamayan ve kalkınmanın çevrenin önüne geçmediği daha sakin bir yaşam yaratılabileceğini ileri sürmektedir. Bu hedefler bağlamında gerek yavaş şehir olma başvurusunun değerlendirme sürecinde olması, gerekse turizm açısından önemli bir destinasyon olma iddiası taşıması sebebiyle Ermenek, araştırmanın nesnesi olarak seçilmiştir. Çalışmanın amacı destinasyon pazarlaması ile yavaş şehir akımı kriterlerinin bir arada ele alınarak aralarındaki ilişkiselliği ortaya çıkarmak ve Ermenek ilçesinin yavaş şehir olabilme potansiyelinin destinasyon pazarlaması açısından önemini tartışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Destinasyon Pazarlama, Yavaş Şehir (cittaslow), Ermenek

Abstract

In today's fast and liquid world, competition is regarded as the key ability to keep up with this speed. Because of the developments in globalization and information technologies, factors such as individuals' increasing mobility and desire to explore have increased the effectiveness of the tourism sector and this situation has led to a further round of competition between destinations. Cities that places of production and consumption are one of the most popular products of competition between destinations in recent times and nowadays they have taken their competitive efforts to a different level by using point of marketing view and applications.

For marketability of a destination, some features of the destination are needed to be brought forefront. It is possible to evaluate the slow city (cittaslow) flow in these features which has begun in Italy and spreading all over the world rapidly. This flow claims that it is possible to create more calm life which is healthier, more humane, more sensitive, not striving for popular culture and where development does not exceed the environment. For that reason, it aims to reverse the process in which everything is acted and consumed at a great speed, by incorporating liberated zones into action. In the context of these targets, Ermenek has chosen as the object of the research because of its application for being cittaslow and allege to be an important destination for tourism. The purpose of the study is to bring together the destination marketing and cittaslow flows' criteria and reveal the relationship between them. To discuss the importance of Ermenek district's potential to become a cittaslow in terms of destination marketing is another point of this study.

Key Words: Destination Marketing, Cittaslow, Ermenek

ÖRNEKLERLE MÜZECİLİĞİN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ

Dr. Öğr. Üyesi Zerrin AYDIN TAVUKÇU
Atatürk Üniversitesi

Özet

Kültür varlıklarının ve doğa nesnelerinin korunarak sergilendiği yer olan “müze” sözcüğü Grekçe “*Mouseion*”, Latince “*Museum*” kelimesinden türemiştir. Bu kelime, Yunan mitolojisinde Museler adı verilen tanrıçalara adanan tapınak ve Atina’da Muselere ayrılan tepe anlamına gelmektedir. Grekler’in baş Tanrısı Zeus ile Mnemosyne’nin kızı olan Museler ise Grek panteonunda müzik ve şiir ilham eden perilerdir.

Eski çağlarda tapınaklarda saklanan, tanrı ve tanrıçalara adanmış eşyalar, daha sonra ilk koleksiyonların ve müzelerin kökenini oluşturmuştur. Zamanla sanat eserlerine karşı ilginin artması, sayıları her geçen gün artan ve koleksiyonları çeşitlenen müzelerin ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır. MS 2. yüzyılda Pausanias, Atina Akropolü’ndeki Propylon’un sol tarafında, dönemin sanatçıları tarafından yapılan eserlerin sergilendiği bir resim galerisinin bulunduğunu ve bunun da halka açık olduğunu belirtmektedir. Sanatsal nitelikli eserlerin bilinçli bir şekilde toplanmaya başlaması ilk kez Greklerde görülse de koleksiyon oluşturma ve eser kopyalama kültürleri gereği bunu bir adım öteye taşıyan Romalılar olmuştur.

Bir çok uygarlığın doğup büyümesine imkan tanıyan ülkemiz toprakları için ise müze ve müzecilik diğer ülkelere göre daha fazla önem taşımaktadır. Çağdaşlığın bir ölçütü olarak kabul edilen müzecilik çalışmalarına baktığımızda; ülkemizde kökeni 13. yy. gibi oldukça eskiye giden bir müzecilik tarihi ile karşılaşırız. Günümüzde ise “modern müzecilik” kapsamında toplumsal, sosyal, kültürel ve teknolojik boyutlarıyla ele alınan çalışmaların müzelerimizin bir eğitim ve kültür merkezine dönüşmesinde büyük payı olmuştur. Bu bağlamda; müzeciliğin doğuşu ve gelişimi, ülkemizde bu alanda yapılan ilk çalışmalar, müzeciliğimizin gelişmesine katkı sağlayan isimler ve çağdaş müzecilik gibi konuların ele alındığı bu çalışmada dünyadan ve ülkemizden örneklerle yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müze, Koleksiyon, Müzeoloji

THE EMERGENCE AND THE DEVELOPMENT OF MUSEOLOGY
WITH EXAMPLES**Abstract**

Museum is the place where cultural heritage and nature objects are preserved and exhibited, and the Turkish word “Müze” derives from “*Mouseion*” in Greek Language and “*Museum*” in Latin. In Greek mythology, this word refers to the temple devoted to the goddesses called “Muses” and the hill dedicated to the Muses in Athens. Muses are the daughters of the Greeks’ chief god Zeus and Mnemosyne, and they are the nymphs who inspired music and poetry in the Greek pantheon.

In ancient times, the objects dedicated to the gods and goddesses, which were stored in temples, later formed the origin of the first collections and museums. Within time, the increase in interest towards art works has played an important role in the emergence of museums, whose numbers have increased day by day and collections have diversified. In the 2nd century AD, Pausanias stated that on the left side of the Propylon in the Acropolis of Athens, there was an image gallery that exhibited works by artists of the period and that was open to the public. Although the consciously gathering of artistic works was first seen in the Greeks, the Romans carried it even further by creating collections and copying works as a result of their culture.

For the lands of our country which have allowed many civilizations to exist and grow, museum and museology are more important than the other countries. When we look at the museology studies which are accepted as a criterion of modernity; we encounter a history of museology in our country that goes back to very old times, until the 13th. Today, within the scope of “modern museology”; dealth with the studies of social, cultural and technological aspects have had a great role to the transformation of our museums into educational and cultural centers. Within the context; examples from the world and our country are included in this study which deals with the emergence and the development of museology, the first studies in this field in our country, the names that contributed to the development of our museums and the modern museology.

Keywords: Museum, Collection, Museology

**CEZA YAPTIRIMLARININ GENEL VE ÖZEL ÖNLEME FONKSİYONU
BAKIMINDAN UZLAŞTIRMA KURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ****Dr. Öğr. Üyesi. Özge APİŞ****Özet**

Ceza hukuku yaptırımları, ceza ve güvenlik tedbirleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal düzenin en ağır şekilde ihlal edilmeleri nedeniyle ortaya çıkan bu yaptırımlar, bu ağır ihlallerin ağır karşılıklarının olması sebebiyle, ceza hukukunu diğer hukuk dallarından ayırmakta ve ceza hukuku araçlarının son çare olarak kullanılmasını sonuçlamaktadır.

Geleneksel ceza adaleti sistemi içerisinde yeniden suç işlenmesinin önlenmesi bakımından başvuru en keskin müeyyide, ceza (özellikle hürriyeti bağlayıcı ceza)dır. Ceza bir yanıyla kefarete (ödetme) ve diğer bir yanıyla da genel/özel önlemeye yönelir.

Cezanın kefarete amacı, herkesin işlediği fiilin sonuçlarına katlanması, bu fiilin karşılığını ödemesi, maruz kalacağı yaptırımın vereceği acı ve ıstırapı çekmek zorunda olması ve nihayetinde adaletin bu şekilde sağlanması fikrine (öç alma) dayanır. Diğer yandan cezadan özellikle faili ıslah etmesi (özel önleme) ve işlenen anti-sosyal fiilin bir sosyal tepki aracı olarak “ceza” ile karşılanması suretiyle suçun tolere edilmediğinin, toplumda yaşayan diğer bireyler tarafından kavranması ve hukuk kurallarına uygun davranmalarını sağlanması da (genel önleme/caydırma) beklenir. Ancak özellikle ceza infaz kurumlarının, faileri ıslah etmekte oldukça yetersiz kalması, mahkumların büyük çoğunluğunun cezaevinden girdikleri gibi, hatta daha da kötü çıkması, bu idealin uygulamada gerçekleşmesini zorlaştırmaktadır.

Tam bu noktada, bazı özellikleri bakımından doktrinde kuşku ile karşılanmış olsa da son zamanlarda kapsadığı suçlar ve uygulama alanı daha da genişleyen uzlaştırma kurumu, ceza muhakemesinde hem fail hem de mağdur bakımından cezanın ortaya çıkardığı olumsuz bir takım neticeleri engelleme ve hem de yargılama makamlarının dosya yoğunluğunu azaltmak suretiyle daha tatmin edici bir “adalet” sağlama iddiasındadır. Zira uzlaştırma “onarıcı adalet” temeli üzerinde şekillenen bir kurum olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu kapsamda yapacağımız çalışmada, suç işlenmesinin önlenmesinin, mağdur ve şüpheli/sanığın birbirlerini anlamalarının, şüpheli/sanığın davranışlarının yanlışlığı hakkında düşünmesinin ve bunu kavramasının sağlanarak, özgür iradeleriyle anlaşmalarının ve nihayetinde toplumsal barışın daha yapıcı bir zeminde sağlanması yoluyla mı yoksa ceza uygulaması yahut cezaların artırılması yoluyla mı mümkün olacağı tartışılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Uzlaştırma, onarıcı adalet, genel önleme, özel önleme

BOŞANMA DAVASININ SONUÇLARI YÖNÜNDEN ARABULUCULUK

Dr. Öğr. Üyesi A. Özge YENİCE CEYLAN
Çukurova Üniversitesi

Özet

Arabuluculuk, bir alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ile Türk Hukuku'na girmiştir. Arabuluculuğun aktif olarak uygulandığı ülkelere bakıldığında, bu yönteme en çok başvuru alanlardan birinin, aile hukuku uyuşmazlıkları olduğu görülmektedir. 1982 tarihli Türk Anayasası'nda ailenin Türk toplumunun temeli olduğu belirtilmiştir. Özellikle, aile hukukunun kamu düzenini ilgilendiren bir boyut taşıması ve hâkimin sıkı müdahalesinin olması, aile arabuluculuğunu dikkatle değerlendirmeyi gerektiren sebeplerin başında yer almaktadır. Boşanma davaları, aile hukuku uyuşmazlıkları arasında en çok karşılaşılan meselelerden biri olup, TMK m. 161-184 hükümleri arasında düzenlenmiştir. Boşanmanın, hem eşler hem de çocuklar üzerinde birtakım kişisel ve mali sonuçları bulunmaktadır. Bunlar, hâkimin gördüğü dava sonucunda vereceği boşanma kararı ile ortaya çıkan sonuçlardır. Bu sonuçların bazıları kendiliğinden doğarken, bazıları ise ancak tarafların talebi ile doğarlar. Boşanmanın eşler üzerindeki kişisel sonuçları arasında evlilik birliğinin sona ermesi, soy bağı karışıklıklarına engel olması amacıyla kadın bakımından bekleme yükümlülüğünün bulunması, evlenmekle kazanılan kişisel durumların korunması, eşlerin birbirlerine yöneltmiş olduğu talepler hakkında boşanma kararının kesinleşmesi ile zamanaşımının yeniden işleyecek olması ve mirasçılık sıfatının kaybedilmesi sayılabilir. Boşanmanın eşler üzerindeki mali sonuçları arasında ise, tazminat ve nafaka yükümlülükleri ile eşler arasındaki mal rejiminin tasfiyesine bağlı sonuçlar yer almaktadır. Boşanma davalarının, yalnızca eşler değil çocuklar üzerinde de hem kişisel hem de mali sonuçları bulunmaktadır. Çocuklar üzerindeki kişisel sonuçlar arasında çocukla kişisel ilişki kurulması ve velayet konuları gelmektedir. Boşanmanın çocuklar üzerindeki mali sonuçları arasında ise, çocuğun bakımı ve eğitimi için gerekli olan masrafların karşılanması ile nafaka yükümlülüğü sayılmalıdır. İşte boşanma kararına bağlanan bu kişisel ve mali sonuçlara ilişkin olarak eşlerin aralarındaki uyuşmazlığı arabuluculuk yöntemine başvurmak suretiyle çözüp çözemeyecekleri hususu, ihtiyari ve zorunlu arabuluculuk değerlendirmesi ile birlikte bu çalışmada ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arabuluculuk, Aile Arabuluculuğu, Boşanma, Boşanmanın Sonuçları

KENTİN YÜZÜNÜ KIRLETEN GÖRSEL KİRLİLİK; ANTAKYA ÖRNEĞİNDE

Doç. Dr. Şafak KAYPAK

Hatay MKU

Bu çalışma, kentin yüzünü kirleten görsel kirliliğe odaklanmakta ve bunu Antakya örneğinde incelemeyi amaçlamaktadır. İnsanoğlunun akli ve geliştirdiği teknoloji ona doğal çevresinin sunduğu olanaklardan en uygun şekilde yararlanma ve yapay çevresini geliştirme olanağı vermiştir. Aşırı nüfus artışı ve kentleşme doğal çevrenin sömürülmesine, yapay çevrenin düzensiz olarak büyümesine yol açmıştır. Büyük kentlerimiz sağlıksız yapılaşma, konut ve altyapı sorunları, atıklar, ulaşım yetersizliği, trafik, su, toprak ve hava kirliliği, yeşil alan eksikliği, sosyal ve kültürel alanların yetersizliği gibi birçok sorunla karşı karşıyadır. Kentler görsel çirkinlik oluşturan ve göz estetiğini bozan birçok olumsuz görünüm üretmektedir. Hızla büyüyen kentlerimiz, bu yerleşimlerin çevresindeki ve içindeki doğal ve tarihi değerleri hızla tahrip etmekte, çevreye uyumlu geleneksel mimari öğeler hızla yok olmaktadır. Daha sonra sağlıksız kentleşme ve yapılaşma hasta bir çevre meydana getirmiştir. Her inşa edilen bina ile doğal ve yeşil alanlar biraz daha azalmakta, doğanın yeşili biraz daha azalmakta, yeşilin yerini betonun gri rengi almaktadır.

Görsel kirlilik, insanların görmekten hoşlanmadığı bulunmak istemeyeceği ortamları ifade eder. İnsanların oluşturduğu yapay ortamların doğal ortamları tahrip etmesi veya ikisinin uyuşmaması sonucu meydana gelen hoş olmayan durumdur. İnsanın seyretmekten zevk almadığı görünüm olarak tanımlansa da gerçek anlamıyla insanoğlunun yaşamak için kurduğu yapay çevrenin doğal çevre aleyhine tahribat yapıcı ve düzensiz olarak büyümesidir. İnsanoğlundan doğal çevre kadar düzenli ve güzel bir yapay çevre oluşturması elbette beklenemez. Ancak, yapay çevresini yani yaşadığı kentleri kurarken estetik kaygılarla hareket etmemiştir. İnsan doğal çevreyi dikkate almamakta ve yaşadığı kentleri güzelleştirmek için fazla çaba harcamamaktadır. Kentlerin belirli bölümleri görünümü hoş güzel yapılarla kaplı olsa da, çoğunlukla bunları gölgelemeye yetecek kadar olumsuzluklar bulunmaktadır. Günümüzde, bu halde olmayan çok az kent vardır. Bunun sebebini incelediğimizde kentlerin plansız kuruluşu karşımıza çıkmaktadır.

Ülkemizin güneyinde en uç noktasını oluşturan Hatay ilinin merkez ilçesi olan Antakya, Dünyanın ilk yerleşim alanlarından biridir. Dünya kültür tarihinde önemli bir yeri olan Antakya, kozmopolit yapısıyla dostluğun ve barışın sembolü olmuş örnek bir kenttir. Ne var ki, kent, büyükşehir belediyesi olması ve aldığı sığınmacı göçlerinin de etkisiyle her geçen gün daha çok bozulmaktadır. Antakya'nın genel görünümüne baktığımızda çarpık kentleşme göze çarpmaktadır. Kentin tam ortasından geçen Asi nehri, Antakya'nın tüm kanalizasyon atıklarının boşaltıldığı bir kanalizasyon kanalı gibidir. Kirliliği ve pis kokusuyla yanından geçilmez bir hal

almıştır. Var olan yeşil alanlar giderek azalmaktadır. Yolların mevcut araç trafiği için yetersiz olması trafiğin olumsuz etkilenmesine, dolayısıyla gürültü ve göz kirliliğine yol açmaktadır. Caddelere konan reklam panoları, kurum tabelaları, değişik ölçülerde, inişli yokuşlu konumlarda kaldırımlar, plansız eski ve yıpranmış olanlarla yenileri iç içe binalar durumlarıyla görüntü kirliliğine sebep olmaktadır. Örnekler çoğaltılabilir. Bu bağlamda, kentin özgün kültür yapısıyla uyumlu olarak yenilenmeye ihtiyacı vardır. Kent merkezinde bulunan ve tarihi niteliği olmayan yapılar kaldırılıp yerine yeşil alanlar yapılarak işe başlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Çevre, Kirlilik, Görsel Kirlilik, Antakya

BİLİM VE TEKNOLOJİNİN GELİŞİMİNİN ÇEVRESEL YANSIMALARI

Doç. Dr. Şafak KAYPAK

Hatay MKÜ

Bu çalışma, bilim ve teknolojideki gelişmelerin çevreye yansımalarına odaklanmaktadır. Canlı doğanın bir parçası olan insan türü, yerleşik kültüre geçtikten sonra, bilgi birikimi giderek artmış, önünde yeni ufuklar açılmıştır. İnsan, zekâsı, geliştirdiği teknoloji ve yönetsel gücü ile doğa üzerindeki etkisini giderek artırarak, doğayı kendi istemleri doğrultusunda değiştirme olanağına kavuşmuştur. Bilim ve teknoloji, birbiri ile yakın ilişkili iki kavramdır. *Bilim*, bilginin akılcı ve sistematik bir biçimde elde edildiği süreçleri içerir. Bilimin temeli bilgi edinmektir. *Teknoloji*, elde edilen belli bir bilginin günlük yaşamda uygulanmasıdır. Teknolojinin bilimden daha uzun bir geçmişi vardır ve bilimden çok daha eskidir. Alet ve araç yapımına dayanır. Teknolojik gelişme, insanoğluna güç, olanak ve fırsat verirken, bir takım sonuçları da beraberinde getirmiştir. Sanayi devrimi teknolojik gelişmeyi hızlandırmıştır. İnsan sanayileşme ile doğaya hâkim olmaya başlamıştır. Sanayileşen bilim belirli bir safhada doğanın sırlarını keşfetme sürecinden sonra doğayı dönüştürmeye başlamıştır. Tarihsel süreçte insan deney ve gözlemlerle bulduklarını uygulamış ve kurumsal tekniğin ortaya çıkmasıyla; teknolojik gelişme sadece makine egemenliğine değil, kurumlara, medyaya, kısaca yaşamın bütün alanlarına yansiyarak teknik olmayan toplumsal bir alan bırakmamıştır.

Gelişmiş toplumlar, bilimsel bilgiyi kullanarak teknoloji üretmekte ve bunları topluma sunmaktadırlar. Nesiller boyu insanların kullanmış oldukları bazı kültür araçları örneğin bıçak, tekerlek, pulluk, barut, sulama kanalları, rüzgâr değirmenleri, barajlar, pusula, saat, matbaa, buharlı makine, televizyon, nükleer reaktörler doğal ve sosyal çevremizi değiştirmişlerdir. Bütün bu araç ve gereçler bilimsel gelişmeler sonunda ortaya çıkan teknolojinin birer ürünüdür. Uçaklar, antibiyotikler, bilgisayarlar, telekomünikasyon sistemleri, gökdelenler böyle bir gelişmenin sonucunda ortaya çıkmış ve doğayı ve insanları etkilemişlerdir. Günümüzde teknolojinin çok hızlı değiştiği ve teknolojik gelişmelerin toplumsal çevreye de yansiyarak etkilediği, insanın da bu hıza yetişmesi gerektiği söylenmektedir. Gerçekten teknoloji yarışı olumlu değişimler yaratırken, olumsuz değişimler de yaratmakta, birçok soruna kaynaklık oluşturmaktadır. Bilim ve teknolojik gelişmenin, insanoğlunun daha iyi bir dünyada yaşama arzusuna katkısının inkârı mümkün olmamakla birlikte; bu sürecin uzun vadede insanoğlunu ve doğal olarak ekolojik dengeyi tehdit eder boyutlara ulaşması genellikle göz ardı edilmiştir. Modern teknokratik toplum kendi çıkarlarına hizmet eden teknoloji türünü geliştirmiştir. Sanayileşme ve kitle üretimi, her alanda ciddi bir tahribata da neden olmuş; çevre sorunlarının ortaya çıkışı sanayileşme ile başlamıştır. Bilim ve teknolojideki gelişmeler sürdürülebilir olmalıdır. Bu bağlamda, doğa ile dost olan ve insan ve dünya yaşamına zarar vermeyen bir orta yol bulunması anlayışı gelişmeye başlamıştır. Çalışma ilgili kaynakların taranması yöntemine dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilim, Teknoloji, Gelişim, Çevre, Çevre Sorunları

**MODANIN DEĞİŞEN YÜZÜ: PODYUMDA BOY GÖSTEREN GİYİLEBİLİR
TEKNOLOJİ**

Prof. Dr. Derya ÖCAL
Atatürk Üniversitesi

Özet

İnsanın beğenisini, üretken zekasını, değişkenlik arayışını, ruh halini ortaya koyma biçimi ve toplumsal birlikteliği/kurallaştırmayı/kalıplaştırmayı sembolize eden moda, kimi zaman topluma uyum sağlamanın kimi zaman da toplumdan ayrışmanın bir aracı olarak kullanılagelmiştir. Renk, biçim ve doku odaklı olarak sanatın bir parçasına dönüşen moda esasında önemli bir iletişim aracıdır. Kendini ifade etme çabasının estetikle buluştuğu moda, gerek icra edeni gerekse izler kitlesi veya muhatabı konumundaki kişilerin karşılıklı etkileşiminde önemli rol oynar. İnsanların doğa ve toplumsal çevresiyle etkileşimsel dışavurumunun bir parçası olarak moda, zihinsel resmetme ve hayal gücünün hayata geçirilmesinin yapıtaşları arasında yer alır. İçinde bulunduğumuz yüzyılda modayla teknolojinin kesişimi, dijital giyim, akıllı tekstiller, giyilebilir elektronik cihazlar, güneş enerjisi ve 3D baskı teknolojisiyle biocuture ve nanoteknoloji yansımalarında kendini göstermektedir. Giyimle teknolojinin birleşimi olan giyilebilir teknoloji, başlangıçta askeri girişimlerin (güvenlik, uluslararası ordu, polis ve itfaiye güçlerinde bedeni ateşten, sudan, kurşunlardan ve çeşitli etkilerden koruyacak tekstil ürünleri) bir uzantısı olarak öne çıkmış olup; günümüzde özellikle sağlık ve spor alanlarında yaygınlık kazanmış bulunmaktadır. Ölçüm ve geribildirim yapan giysilerin yanı sıra güneş korumalı, tansiyon ve ısı ölçen giysiler de yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Moda dünyası da bu gelişmeler ve dönüşüm çerçevesinde teknoloji dünyasıyla kesişen etkileşimler yaşamaktadır. Tüm dünyada sanat ve moda okulları, tasarım okulları ve eğitimlerinin yanı sıra ‘fab-lab’¹⁶ uygulamalarının gelişmiş olması, bireyin bedeni ve kimliği ile örtüşmesi noktasında modayı bir sanatın uzantısı olarak sunmanın yanı sıra beden sınırlarını dönüştüren anlayışı bir araya getirmektedir. Bu çalışma ile moda sektörünün teknoloji ekseninde yaşadığı dönüşümün podyumlara yansımalarının bir literatür taraması eşliğinde sunulması planlanmaktadır. Moda sektöründe eser-duyurum-tanıtım-reklam odaklı eylemselliğin podyumlarda öne çıkması, çalışmanın araştırma ve değerlendirme kısmının podyum odaklı yürütülmesini adeta gerekli kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Moda, Podyum, Teknoloji, Giyilebilir Teknoloji, Akıllı Teknoloji

¹⁶ ‘Fab-lab’, İngilizce ‘fabulous’ ve ‘laboratory’ sözcüklerinin birleşiminden oluşmaktadır. Muhteşem, şahane anlamına gelen ‘fabulous’ özellikle moda sektöründe sıklıkla kullanılmaktadır.

**FARKLI AĞIRLIKTAKİ TOPLARLA YAPILAN TENİS EĞİTİMİNİN SERVİS ATMA
BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**

THE EFFECT OF TENNIS TRAINING WITH DIFFERENT WEIGHTS TENNIS BALLS ON
SERVICE SHOOTING SKILLS

Dr. Mustafa KAYA
Erciyes Üniversitesi
Yaşar KÖROĞLU
Milli Eğitim Müdürlüğü

Bu çalışmanın amacı üniversitede tenis eğitimi alan 18-25 yaşları arasındaki erkek öğrencilerin farklı ağırlıktaki tenis toplarıyla yapılan tenis eğitim ve öğretiminin servis atma becerileri üzerine etkisi amaçlanmıştır.

Araştırmada deneme grubu (n=15) ve kontrol grubu (n=15) sporcuların tenis eğitimi alan bireylerden oluşmuştur. Çalışmada deney grubunda yer alan sporculara ısınmadan sonra 6 hafta boyunca haftada 3 gün 60 dk şeklinde farklı boyut ve ağırlıktaki tenis toplarıyla servis atma çalışmaları uygulanırken, kontrol grubundaki sporcular rutin antrenmanlarına devam ederken normal sınırlar içerisindeki ağırlıkta tenis toplarıyla tenis eğitimine devam etmişlerdir. Servis atma beceri ölçümünde ITN servis vuruşları testi kullanılmıştır. Katılımcı 12 servis vuruşunu servis kutusu içerisindeki belirlenmiş yerlere düşürmesiyle puanlama yapılması esasına dayanmaktadır. Belirlenen eğitim programı içerisinde çalışmaya katılan tüm sporcuların ön testleri, 6 haftalık eğitim programı sonrasında ise son test ölçümleri gerçekleştirilmiştir.

Ön test ve son test ölçümleri çalışmayı gerçekleştiren araştırmacılar tarafından aynı yerde ve aynı saatte yapılmıştır.

Servis atma testi yapılması sonunda elde edilen verilerin istatistiksel analizi SPSS paket programında yapıldı. Elde edilen veriler aritmetik ortalama (\bar{X}) ve standart sapma (SS) olarak sunuldu. Grupların karşılaştırılmasında independent sample test ve paired sample t test kullanıldı. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak alındı.

Elde edilen verilere göre açıklamada; gruplar arası ön test ve son test ölçüm değerleri arasında bir fark bulunmadı. Deney ve kontrol grubunda ön test ve son test arasında yine anlamlı bir farklılık bulunmadı.

Sonuç olarak bu tür farklı eğitim ve öğretim çalışmalarında becerinin temel kavramı verilirken farklı ağırlıktaki topların kullanılmasında sorun olmayacağı, aksine teknik becerinin gelişimi sonucu daha isabetli ve etkili servis kullanılacağı düşüncesine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tenis Eğitimi, Servis, Beceri

49 NUMARALI ADANA ŞER'İYYE SİCİLİNİN MUHTEVA AÇISINDAN TAHLİL
VE DEĞERLENDİRİLMESİArş. Gör. Dr. Ömer KORKMAZ
Prof. Dr. Nasi ASLAN

Çukurova Üniversitesi

Bir Osmanlı şehrinin tarihinin, kültürünün, hukukunun, siyasi, sosyal, idari ve iktisadi hayatının en önemli kaynaklarından birisi o şehrin kadısı tarafından kaydı tutulan sicil defterleridir. Osmanlı Devleti'nde kadılar günümüz anlamında sadece hâkim/yargıç değillerdi. Onların çok geniş görev alanları bulunmakta, dolayısıyla kadılar tarafından tutulan bu defterler muhtelif konulara ait bilgileri ihtiva etmekteydi. Bu defterlerde hukuk davalarına ilaveten vali, kadı, müderris, mütesellim, imam, subaşı, kethüda vb. görevlilerin nasb ve azillerini içeren ferman, buyuruldu, berat gibi idari işlemlere ait kayıtlar da bulunmaktaydı. Vergilerin toplanması, savaş durumunda savaş hazırlıklarını içeren gerekli tedarikin yapılması, vakıflara ait bina, köprü, cami, su yolu inşaatı ve tamiri gibi imarî ve beledî işlerin takibi gibi hizmetlerin de tamamının kadı marifetiyle yapılarak deftere kaydedilmesi istenirdi. Ayrıca şehirde meydana gelen eşkıyalık, isyan vb. olaylara ilişkin kayıtları ihtiva ettiği gibi bu tür olayların neden-sonuç ilişkileri ve olayın faillerinin kimler olduğu da bu defterlerde açıklanmakta, dolayısıyla siyasi tarihe dair orijinal bilgileri de barındırmaktadır. Osmanlı Devleti'nin sınırları içerisinde dinî ve etnik kökenleri açısından yapıları birbirinden çok farklı toplulukların yaşadığı bilinmektedir. Bu defterlerden hareketle bu toplulukların birbiriyle olan ilişkileri araştırılarak birlikte yaşama tecrübesinin ortaya çıkarılması günümüz açısından ayrı bir önemi haizdir.

Osmanlı Devleti'nde ilmiye teşkilâtının başı konumundaki şeyhülislamlık kurumunun bugünkü anlamda "sözlü basın" diyebileceğimiz bir konumla halkı yönlendirerek kamuoyu oluşturmada etkin bir role sahip olduğu bilinmektedir. Genel anlamda şeyhülislamlığın görevini taşrada müftüler yerine getiriyor olsa da halka dönük tüm bilgilendirmeler kadılık kanalıyla yapıldığı için "sözlü basın" görevini daha çok kadılar deruhde etmişlerdir. Bu müessir konumlarından dolayı bazı kadı ve müftülerin halkı tahrik ederek bir kısım "fitne" olaylarına önyak oldukları da olmuştur. Nitekim bu tür kadı ve müftülerin suçlarının karşılığı olarak sürgün edildikleri kayıtlar arasındadır. Bu tür örnekler Adana şer'iyeye sicillerinde de kayıtlı olup nitekim Adana'da görevli iken başka yerlere sürgün edilen kadı ve müftüler olduğu gibi, başka bölgelerden Adana'ya sürgün edilerek kadılığın gözetiminde sürgün hayatını geçirmesi istenen kadı ve müftüler de mevcuttur. Bu açıdan değerlendirildiğinde söz konusu defterler, din siyaset ilişkisine ve hukuk tarihine dair de önemli kayıtları içermektedir.

Şer'iyeye sicilleri muhteva itibarıyla bu derece zengin bir içeriğe sahip olmasına rağmen diğer birçok şehirde olduğu gibi Adana'da da şer'iyeye sicilleri üzerine yeterli çalışmaların yapıldığı

söylenemez. Bu durum, şer‘iyye sicilleri üzerine çalışmalar yapmanın bazı zorluklarını ihtiva etmesiyle yakından ilgilidir. Mahkemeye yansıyan davalar ya da ferman vb. idari belgeler mahkemeye geldiği tarih dikkate alınarak yazıldığı için, bu defterlerde tüm veriler karışık halde bulunmaktadır. İşte biz bu çalışmamızda, 49 numaralı defterdeki belgelerin özetini ve türlerini belli bir sistematik halinde sunarak araştırmacıların istifadesine sunmayı amaçlamaktayız. Bunun sonucu olarak defterin tanıtılmasıyla söz konusu alanda araştırma yapan kişiler, istedikleri konuya ait veriyi hızlı ve pratik bir şekilde elde etmiş olacaktır. Bu çalışmada Adana şer‘iyye sicillerinin genel durumundan bahsedilecek ve 49 numaralı defterin tanıtılıp içerdiği hükümler tasnif edilerek ilgililerin istifadesine sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adana, Şer‘iyye Sicili, 49 Numaralı Adana Sicili, Kadı Sicilleri

TÜRKİYE'DE MALİ SAYDAMLIK VE İLİŞKİLİ KAVRAMLAR

Doç. Dr. İsmail SEVİNÇ

Abdullah DEMİREL

Necmettin Erbakan Üniversitesi

1980'li yıllarda yeni kamu yönetimi anlayışı kapsamında gelişmiş ülkelerin kamu yönetimlerinde meydana gelen dönüşümlerin etkisiyle birçok alanda yeni anlayışlar ve kavramlar ortaya atılmıştır. Bu dönüşüm ve değişim, hesap verebilirlik ve saydamlık ilkelerinin önem kazanmasına neden olmuştur. Türk kamu bürokrasisi de yaşanan bu değişime ayak uydurmak adına bazı önemli düzenlemelere imza atmıştır. Özellikle koalisyon hükümetlerinin kamu yönetiminde etkisiz kalması mali yönetimi de sekteye uğrattığı değerlendirilmektedir. Küresel ölçekte rekabetin olduğu bugünün dünyasında ülkeler, uluslararası arenada kabul edilebilir ve karşılaştırma yapmaya olanak veren birçok yeni politikaya ihtiyaç duymaktadır. Bu yeni politikaların uluslararası kabul görmüş ilkelere uygun şekilde tasarlanması ve uygulanması önem kazanmıştır. Bu politikaların başında mali saydamlık, hesap verilebilirlik ve açıklık ilkelerinin ön plana çıktığı gözlemlenmiştir. Türkiye'de de Ak Parti'nin 2003 yılında tek başına iktidara gelmesiyle küresel ilkeler doğrultusunda AB'nin ve IMF'nin de etkisiyle mali yönetimde şeffaflık tüm mali mevzuata ve uygulamalara yansıtılmaya çalışılmıştır. Mali saydamlık her ne kadar fiili olarak uygulanıyor olsa da pratikte bazı sorunlar halen varlığını korumaktadır. Bunların başında mali saydamlığı en etkili sağlayıcı konumunda olan mali raporlar tam anlamıyla yayınlanmamakta ya da bazı kısımları bu raporlara eklenmemektedir. Bu da kamu mali yönetiminde mali saydamlığı irdelenmesi gereken bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda çalışmada mali saydamlık kavramı ve mali saydamlık ilkeleri ile ilgili kavramlara değinilmiş olup Türkiye'de ve dünyada mali saydamlığın ne seviyede uygulandığının değerlendirilmesi yapılarak Türkiye'de mevcut durumun tespiti ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mali Saydamlık, Hesap verilebilirlik, Kamu Mali Yönetimi

1946-1980 DÖNEMİ TÜRK KAMU BÜROKRASİSİNDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER**Doç. Dr. İsmail SEVİNÇ****Abdullah DEMİREL**

Necmettin Erbakan Üniversitesi

1946-1980 dönemi Türk Kamu Yönetimi açısından birçok ilklerin yaşandığı önemli bir zaman dilimi olarak ifade edilmektedir. Zira bu dönem yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin yaşadığı sayısız tecrübelerle doludur. 1946 yılında yapılan genel seçimler ve çok partili siyasal yaşama geçiş, 1950 yılı genel seçimleri ile ülkeyi tek başına yöneten Cumhuriyet Halk Partisi iktidarının sonu, on yıllık kesintisiz Demokrat Parti iktidarı ve beraberinde yaşanan liberalleşme ve dünyaya açılma eğilimleri, Demokrat Parti dönemi idari reformların yaşama geçirilmesi, sonrasında 1960 darbesi ve Türk siyasal yaşamının kesintiye uğraması, 1924 Anayasası'nın lağvedilerek yeni bir anayasa hazırlanması ve kalkınma modeli yönetim anlayışına geçiş bu dönemde öne çıkan değişiklikler ya da dönüşümler olarak ortaya çıkmaktadır. Çalışmada incelenen 1946-1980 yılları arası, mirasını devraldığı Osmanlı medeniyeti ile dönemin reorganizasyonu açısından yeni bir devlet yapısına evrildiği bir dönemi anlatmaktadır. 1946 yılı çok partili siyasal yaşama geçiş ile Türk kamu yönetiminin kendisi de bir özne durumuna gelmiş bulunmaktadır. Bu dönem Türk kamu yönetimi açısından değerlendirildiğinde zengin bir içeriğe sahip olduğu kadar zorlu ve zahmetli bir süreci de beraberinde getirdiği ifade edilmektedir. Çalışmada 1946-1980 döneminde Türk kamu yönetiminde bürokratik yapı incelenerek dönemin nasıl bir süreçten geçtiği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bürokraside yaşanan gelişim ve değişimlerin siyasal ve toplumsal yaşama önemli oranda etki ettiği düşünülürse anılan dönemin irdelenmesi bu çalışmanın önemini ortaya koyar niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Kamu Yönetiminde Dönüşüm, Bürokrasi, Reform

SANAT DÜNYAMIZIN GÜÇLÜ KARAKTERİ: MİHRİ MÜŞFİK HANIM

Dr. Öğretim Üyesi Görkem KUTLUER
Giresun Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada Türk resim sanatının öncülerinden olan Mihri Müşfik Hanım'ın hayatı (1886-1954) ve eserleri incelenecektir. Sultan Abdülhamid döneminde saray ressamlığı yapan Fausto Zonaro'nun öğrencisi olan Mihri Müşfik Hanım'ın son derece rafine bir üslup kullanarak ürettiği yağlıboya eserler, güzel sanatlara özgü plastik değerlerin ustaca kullanımından kaynaklanan değer yanında, önemli birer tarihi vesika değerini de taşır. Zira dönemin Tıbbiye Nâzırı Ahmet Rasim Paşa'nın kızı olarak aristokrat bir çevrenin içine doğmuş; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ve Papa XV. Benedictus'un da aralarında bulunduğu çok sayıda tarihi şahsiyetin portrelerini yapmış, birçok aristokrati ve ailesini resmetmiştir.

Abdülmecid Efendi'nin yönlendirmesiyle kapsamlı bir sanat eğitimi almak üzere Avrupa'ya giden Mihri Hanım, Sorbonne Üniversitesi'nde öğrenci olan Selâmi Müşfik'le evlenmiş, Mihri Müşfik adını bu evlilikten sonra kullanmaya başlamıştır. Kısa süren evliliğinden sonra eserlerine Mihri Rasim adıyla imza atmaya başlamış, ancak literatüre "Mihri Müşfik Hanım" adıyla geçmiştir.

Paris'te tanıştığı Maliye Nazırı Cavit Bey, kendisine İstanbul'a dönmeyi ve kız öğrencilere yönelik açılacak bir Sanayi-i Nefise Mektebi'nin kurulmasında öncülük etmesini rica etmiştir. Bunun üzerine yurda dönen Mihri Müşfik Hanım, konuyla ilgili yaptığı hazırlıkları 1914 yılında Maarif Nazırı Şükrü Bey'e sunmuş; 1 Kasım 1914 tarihinde eski Darülfünun binası olan Zeynep Hanım Konağı'nda İnas (Kız) Sanayi-i Nefise Mektebi'nin kurulmasını sağlamıştır. İlk yıllarda yalnızca Resim dersleri verilen okulda 1920 yılından itibaren heykel dersleri de verilmeye başlamıştır. Mihri Müşfik Hanım Avrupa'daki saygın güzel sanatlar akademilerinde yaptığı gözlemlerden yola çıkarak kurguladığı eğitim öğretim sistemiyle, ülkemizdeki güzel sanatlar fakültelerinin bugünkü eğitim geleneğinin temellerini atmıştır.

Sanat dünyamız için böylesi güçlü bir karakterin derinlemesine incelenmesi, Osmanlı Devleti'nin son yıllarındaki entelektüel hayatın dolaylı bir okuması niteliğinde olacaktır.

Anahtar Sözcükler: Mihri Müşfik Hanım, İnas Sanayi-i Nefise Mektebi, Resim, Heykel

İSTANBUL KADIN MÜZESİ'NE EKLENEBİLECEK SANATÇI ÖNERİLERİ

Dr. Öğretim Üyesi Görkem KUTLUER
Giresun Üniversitesi

Özet

“İstanbul Kadın Müzesi” 2011 yılında başlatılan ve halen devam eden bir projedir. Proje, “İstanbul Kadın Kültür Vakfı” tarafından yürütülmekte olup, kadınların şehrin entelektüel ve kültürel yapılanmasındaki rolleriyle ilgili bilgi ve belgeleri, yeni akademik araştırmalarla toplamayı, böylece Müze’yi geliştirmeyi hedeflemektedir. İstanbul’da yaşayan ve çalışan önemli kadın entelektüellerle ilgili her türlü belge Müze-Akademi işbirliğiyle toplanmakta, dinamik ve devingen bir oluşum süreci yaşanmaktadır. Müze’nin vücut bulacağı fiziksel bir mekan henüz bulunamasa da koleksiyonun çevrimiçi varlığı nedeniyle sanal bir sergi erişilebilir durumdadır. Edebiyat, plastik sanatlar, opera, şiir, basın, sinema vb. farklı disiplinlerde üretim yapan, anılan alanlara katkı sağlayan kadınlar için çeşitli bölümler düzenlenmiştir.

Müzenin öngördüğü sanat koleksiyonundaki sanatçıların herbiri sanat camiamız için birer mihenk taşıdır. Ancak sanatçı sayısı şu an için yetersizdir; Heykel branşında yalnız üç (Mari Gerekmezyan, Sabiha Bengütaş, Zerrin Bölükbaşı), Resim’de on bir (Belkıs Mustafa, Celile Hanım, Fahrünnissa Zeid, Hale Asaf, Leyla Gamsız Sarptürk, Melek Celal Sofu, Mihri Hanım, Müfide Kadri, Neş’e Erdok, Sabiha Bozcalı, Sara Farhi Huntzinger) Fotoğraf’ta dört (Eleni Fotiadou Küreman, Maryam Şahinyan, Naciye Hanım (Suman), Semiha Es) Video Enstelasyon’da bir (Nil Yalter), Enstelasyon’da bir (Fusun Onur) ve Seramik bölümünde iki (Alev Ebüzziya Siesbye, Füreya Koral) sanatçı bulunmaktadır.

İstanbul ile organik bağı olan diğer önemli sanatçılar da koleksiyona girmeli, sanat koleksiyonu genişlemeli ve hatta günümüz sanatının yeni disiplinleri de bu müzeye eklenmelidir.

Bu çalışma, projenin tanınması ve büyümesine katkı sağlamayı; güzel sanatlar bölümlerine eklenebilecek sanatçılar ile ilgili bazı öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Kadın Sanatçılar, İstanbul Kadın Müzesi, İstanbul

TARAMA SÖZLÜĞÜNÜN İLK DÖRT CİLDİNDE BAZI ASKERÎ TERİMLER,
SAVAŞ ALETLERİ VE GİYSİ ADLARI

Dr. Öğr. Üyesi Serpil SOYDAN
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Özet

Terimler; bir bilim, sanat, meslek dalıyla ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelimelerdir ve ihtiyaç duyuldukça türetilmektedirler. Herhangi bir bilim dalı veya sanat koluyla ilgili kavram oluştururken, dilin kök ve ek imkânlarından yararlanır. Terim konusu, yalnızca ders kitaplarında ortaya çıkmış bir sorun değil, aynı zamanda Batı dillerinden yapılan çevirilerde de bu konunun ortaya çıktığı görülmektedir. Terimler, bir milletin kültürünün temel taşıdır ve kültürel mirasın yayılmasında önemli bir yere sahiptir. Her bir dil; bilim, kültür, sanat ve tekniğini terimlerle yansıtır. Bu nedenle, eğitim-öğretimde ve bilimsel araştırmalarda önemli bir yeri olan terimler oluşturulurken amaca uygun ve ihtiyacı karşılayacak nitelikte olmalıdır. Bu çalışmada, taranılan eserlerde tespit edilen terimler içerisinde askerî terimler, savaş aletleri ve giysi adları bulunmaktadır. Terimlerin tespitinde kaynak olarak Tarama Sözlüğünün ilk dört cildi taranmıştır. Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü XIII. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar Türkiye Türkçesiyle yazılmış iki yüz yirmi yedi eserin taranmasıyla ortaya çıkan, bugün kullanılmayan ya da anlamı, şekli değişik olarak kullanılan Türkçe kelimelerin sözlüğüdür. Makalenin amacı, Tarama Sözlüğünün ilk dört cildinde kullanılan bazı terimleri belirlemeye çalışmaktır. Tespit edilen terimler, askerî terimler (askerî unvanlar, askerî meslek adları), askerî oturma ve korunma yerleri, savaş âletleri, savaş giysileri olmak üzere dört başlıkta incelenmiştir. Toplamda kırk dokuz (49) terim değerlendirilmiştir. Terimlerden kök hâlinde olan on dokuz, türemiş olan on bir, birleşik bir, isim tamlaması şeklinde olan on, sıfat tamlaması şeklinde olan sekiz terim tespit edilmiştir. Aynı zamanda tespit edilen terimlerden *ocaklı*, *belik* ve *kesme* terimlerinin DLT ve DS'de farklı anlamlarda kullanıldığı görülmektedir. Çarkacı, kuytul, kamçı, kecim, kürde, mec, bozdoğan, ışık terimlerinin DS'de, TaS'den farklı anlamlarda kullanıldığı görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Terimler, savaş âletleri, askerî terimler, giysiler, Tarama Sözlüğü

SOME MILITARY TERMS, WAR APPLIANCES AND CLOTHES IN THE FIRST FOUR
VOLUME OF THE SCANNING DICTIONARY**Abstract**

The terms are words that meet a specific and specific concept related to a science, art, profession, and are derived as needed. When creating a concept related to any branch of science or art, the root and additional possibilities of the language are utilized. The term issue is not only a problem that arises in textbooks, but also, it is seen that this issue also appeared in translations from Western languages. The terms are the cornerstone of a nation's culture and have an important place in the spread of cultural heritage. Each language reflects science, culture, art and technique in terms. Therefore, it should be appropriate to the purpose and to meet the needs when creating terms that have an important place in education and scientific research. In this study, military terms, war tools and clothes names are found in terms of the scanned works. The first four volumes of the Scanning Dictionary were scanned as a source for the detection of terms. The identified terms were examined under four headings: military terms (military titles, military occupation names), places of military residence and protection, war instruments and war clothing. In total, forty-nine (49) terms were evaluated. There are nineteen terms rooted from the terms, eleven term which are derived, one term which is unified, ten terms which are in the form of noun phrase and eight terms which are in the form of adjective phrase. At the same time, it is seen that the terms such as furnace, tress and cut are used in different meanings in DLT and DS. Çarkacı, kuytul, whip, kecim, kurde, mec, bozdoğan, light terms in DS, TaS is used in different meanings.

Key words: terms, ordnance, military terms, clothes, scanning dictionary

**PAZARLAMA İLETİŞİMİNDE SOSYAL MEDYA KULLANIMI: AMAÇLAR VE
MOTİVASYONLAR****Öğr. Gör. Dr. İnci ERDOĞAN TARAKÇI**

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet BAŞ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Günümüzde internetin gelişimi ile sosyal medyanın kullanımı farklı boyutlara ulaşmıştır. Artık sosyal medya, kullanıcıların kimlik ve kişilik oluşturduğu, kendisine benzeyen ve aynı görüşte olduğu diğer insanlarla etkileşime geçerek gruplar oluşturduğu, bu gruplar içerisindeki paylaşımlar ile gerçek hayatlarını yönlendirdiği bir platform haline gelmiştir.

Sosyal medya sadece tüketicilerin birbirlerini etkiledikleri ortamlar olmaktan öteye gitmiş, işletmelerin hedef tüketicileri daha iyi analiz edip, istek ve ihtiyaçlarını daha doğru ve zamanında karşılama olanağı buldukları, aynı zamanda negatif duyuruları hızla bertaraf edebildikleri güçlü bir iletişim unsuru haline gelmiştir. Pazarlama artık geleneksel medyanın tekelinden çıkmaya başlamış ve yaratıcılık ve girişimcilik gibi kavramlar değer kazanmaya başlamıştır. Daha seçici ve zorlayıcı bir tüketici profiline ortaya çıktığı bu yeni çağda, geleneksel pazarlama iletişimi unsurları ile yetinmeyerek değişime ayak uydurabilen, doğru ve bilinçli kullanımla geleneksel medyanın yaratamadığı etkiyi yaratabilen, sosyal medyada yerini alabilen markalar kendilerini daha doğru ifade edebilmekte ve müşterilerine daha kolay ulaşarak rekabet avantajı yaratabilmektedir.

Bu çalışmada özellikle tüketicilerin sosyal medya kullanım amaçları konu alınarak pazarlama iletişiminde sosyal medyanın kullanımı incelenmiştir. Bu bağlamda, Ocak 2019-Şubat 2019 döneminde Ankara'da yaşayan tüketiciler ile sosyal medya kullanım amaçlarını ve motivasyonlarını belirlemeye yönelik odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Odak grup görüşmeleri neticesinde tüketicilerin sosyal medya kullanım sıklıkları, kullanım amaçları, kullanım şekilleri, sosyal medya hakkındaki değerlendirmeleri, sosyal medya paylaşımlarının günlük hayatlarına yansımaları ve içerikler hakkındaki yorumları ortaya konulmuştur. Aynı zamanda sosyal medya kullanım amaçları; sosyal kaçış motivasyonu, bilgilenme motivasyonu, boş zamanları değerlendirme motivasyonu, ekonomik fayda motivasyonu, sosyal etkileşim ve sosyal medya motivasyonu ve eğlence motivasyonu bağlamında değerlendirilmiştir.

Araştırma bulguları analiz edilmiş ve literatüre göre yorumlanmıştır. Sonuçlar, hızla artan sosyal medya kullanımını gün yüzüne çıkarmakta ve sosyal medyanın tüketim tercihlerine etkisini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Pazarlama İletişimi, Tüketici Davranışları, Sosyal Medya, Sosyal Medya Kullanım Motivasyonları

SOCIAL MEDIA USAGE IN MARKETING COMMUNICATIONS: PURPOSES AND MOTIVATIONS

Abstract

Today, the development of the Internet and the usage of social media has reached different dimensions. Now, social media has become a platform where users create identity and personality, interact with other people who are like them and share the same opinion, create groups and direct their lives through sharings within these groups.

Social media has become more than just an environment where consumers affect each other, it has become a powerful communication element where businesses have the opportunity to analyze the target consumers better, meet their demands and needs more accurately and timely, and at the same time, they can eliminate negative announcements quickly. Marketing is no longer in the monopoly of traditional media and concepts such as creativity and entrepreneurship have begun to gain importance. In this new age, where a more selective and compelling consumer profile has emerged, brands that can keep up with change by not being content with traditional marketing communication elements and who can take the place in social media that can create the effect that traditional media cannot create with the right and conscious use, can express themselves more accurately and create a competitive advantage by reaching their customers more easily.

In this study, the usage of social media in marketing communication was examined especially by considering the purpose of consumers' social media usage. In this context, focus group interviews were conducted with the consumers living in Ankara between January 2019 and February 2019 to determine their purposes and motivations of social media usage. As a result of focus group interviews, social media usage frequencies of consumers, usage purposes, usage patterns, evaluations about social media, reflections of social media shares on their daily lives and their comments about the contents were put forward. At the same time, social media use goals were evaluated in the context of motivation for social escape, motivation for information, motivation for leisure time assessment, motivation of economic benefit, motivation for social interaction and social media and entertainment motivation.

The research findings were analyzed and interpreted according to the literature. The results reveal the growing use of social media and reveal the impact of social media on consumption preferences.

Key Words: Marketing Communication, Consumer Behavior, Social Media, Social Media Usage Motivations

TÜRKİYE’DE İNTİHARLARIN SOSYOLOJİK ANALİZİ (2000-2015)

SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF SUICIDE IN TURKEY (2000-2015)

Doç. Dr. Fatih ARSLAN

Ayşe KÖSE

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Özet

Kişinin kendi isteğiyle, sonu ölüme varacak hareketlerle yaşamına son vermesi olarak tanımlanan intihar tarihin her döneminde toplumsal bir sorun olarak nitelenmiştir. İntihar, 21. yüzyılda ilk on ölüm nedeni arasına girmektedir. Çalışmamızın amacı, Türkiye’de 2000 yılı sonrası gerçekleşen intiharların sosyolojik olarak değerlendirilmesidir. Bu bağlamda, yıllar içinde intihar oranlarında gerçekleşen değişim incelenmiştir. Bu açıdan Türk toplumunun intihar oranını belirleyen nedenlerin, sosyal olaylarla olan ilişkisini de göz önünde bulundurarak, ortaya koyulması hedeflenmiştir.

Sosyolojik bir olgu olarak intiharlara dair analizimiz başta Emile Durkheim’inki olmak üzere sosyolojik teorileri merkeze almıştır. Bunun yanında ölüm ve intihara ilişkin psikolojik ve felsefi açıklamalar göz önünde tutulmuştur. Çalışmada yaş, cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu ve coğrafi bölgeler gibi değişkenlerin istatistiksel verileri Türkiye İstatistik Kurumu’nun oluşturduğu raporlardan sağlanmıştır. Türkiye’nin intihar oranlarını karşılaştırmak amacıyla dünyanın seksen ülkesinin intihar oranları incelenmiş, intihar oranları ve toplumsal yapılar arasındaki ilişkiler araştırılmıştır.

İntiharla sonuçlanan ölümler Türkiye de dâhil olmak üzere dünyada en fazla 20-60 yaş aralığında ve özellikle erkeklerde rastlanmaktadır. Dünya genelinde elde ettiğimiz verilerden yola çıkarak ülkelerin dinsel inançları, ekonomik durumları ve toplumsal yapılarını da göz önünde bulundurduğumuzda modernliğe geçiş sürecindeki toplumlarda intihar oranları çok yüksek oranlardadır. Bunun yanında toplumsal anlamda bütünleşme yaşayan toplumlarda ise intihar oranları daha normal seviyelerde görülmektedir. Türkiye’de intihar nedenleri konusunda başta hastalık olmak üzere aile geçimsizliği ve geçim sıkıntısından kaynaklı intiharlar gelmektedir. Türkiye’nin toplumsal yapısı gereği gerçekleşen bazı töre kaynaklı intiharlarda ise çoğunlukla ruhsal hastalık adı altında gizleme eğilimi sergilenmiştir. İntiharlar en fazla ekonomik buhran zamanlarında ve kültürel anlamda değişikliklerin yaşandığı dönemlerde artmıştır. Bütünleşmenin en eski ve yaygın şekli olan inançlardaki değişimler ise kuşkusuz intihar oranlarının değişiminde önemli bir yere sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, İntihar, Sosyolojik Analiz

**TÜRKİYE İŞ KURUMUNUN TURİSTİK İSTİHDAMDAKİ YERİ VE ÖNEMİ; İS-
TANBUL ÖRNEĞİ****Dr. Öğr. Üyesi. İsmail BİLGİÇLİ****Mehmet ÇOLAKSEL**

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Özet

Turizm işletmelerinin hizmet sektöründe faaliyet göstermesi bu işletmelerde çalışan personelin müşteri ile birebir iletişim kurması ve kendi inisiyatiflerini kullanması işletmenin uzun vadede geleceğini belirleyici unsurlar arasında yer alacaktır. 2010 yılında yüksek lisans çalışması olarak yapılan araştırmanın amacı, turizm işletmelerinde çeşitli düzeylerde ortaya çıkan personel gereksiniminin hangi kaynaklardan, ne şekilde sağlandığını belirlemek, personel seçme aşamasında hangi yöntemlerin uygulandığını ve ne tür bir personel seçme sürecinin izlendiğini saptamak ve araştırma yapılan işletmeler bazında bu sürecin etkin bir şekilde yerine getirilip getirilmediğini değerlendirerek farklılıkları ortaya koymaya çalışmaktır. Bu çalışmada personel ihtiyacının planlanması ve tedariki ele alınıp incelendikten sonra turizm işletmelerinin iş kurumundan destek almada iyileştirme ve sektörle işbirliğinin güçlendirilmesi açısından değerlendirmek için anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak İş kurumunun istihdam yaratıcı, istihdam sağlayıcı ve arttırıcı konularda, aktif rol alabilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Turizm işletmelerinin personel seçiminde iş kurumu gibi işin profesyonel birimlerine ilgi göstermek yerine kendilerince uygun buldukları alandan personel bulma, seçme ve yerleştirme uygulamalarından kaçınmaları ve insan kaynakları çalışmalarına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin teşvik edilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. 2019 yılı için çalışma aynı işletmelere tekrar uygulanarak karşılaştırma yapılması, olumlu ya da olumsuz gelişmelerin analiz edilmesi planlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: İstihdam, Türkiye İş Kurumu, Turistik işletmeler, İstanbul

**ORTA DOĞUDAN TÜRKİYE'YE GELEN TURİSTLERİN TERCİH NEDENLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA; İSTANBUL ÖRNEĞİ**

Dr. Öğr. Üyesi. İsmail BİLGİÇLİ
Mehmet ÇOLAKSEL
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Özet

Dünya turizm endüstrisinde ve Türkiye turizmde orta doğu ülkelerinden gelen turistlerin payı sürekli artmaktadır. Türkiye'ye gelen orta doğu kökenli turistlerin tercih nedenlerini belirlemek üzere geliştirilen ankete dayalı İstanbul örneğinde bir araştırma yapılmıştır. Anket çalışması 2018 yılı Mayıs-Eylül ayları arasında İstanbul iline gelen orta doğu ülkelerinden gelen turistlere yüz yüze uygulanmıştır. Anket çalışmasında hatalı ve eksik anketler çıkarıldıktan sonra 245 kullanılabilir anket elde edilmiştir. İstanbul örneğinde araştırmaya katılan ve Türkiye'ye gelen turistlerin Ortadoğu ülkelerinden gelmesinin değerlendirmede yeterli olarak görülmüş, turistlerin geldiği ülkelerin ayrı ayrı tespit edilmesi araştırma konusu çalışmanın konusu içinde yer almamaktadır. Yapılan araştırma, Türkiye'ye gelen orta doğulu turistlerin seyahat tercih nedenlerinin Kültür- Tarih, Festival-Eğlence, Mimari, Kongre-İş, Spor, Din, Tv Dizileri, Sanat- Müze, Sağlık, Alışveriş-Moda, Tatil Ülkesi başlıklarında incelenebileceğini göstermektedir. Orta doğulu turistlerin tercih nedenlerinin cinsiyet, yaş, gelir, meslek ve eğitim durumlarına göre farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Araştırma orta doğulu turist pazarına yönelik turizm politikalarının oluşturulması, turizm işletmelerinin pazarlama çalışmalarına yol gösterecek öneriler ile sona ermektedir.

Anahtar Kelimeler: Orta Doğulu Turist, Tercih Nedenleri, İstanbul, Türkiye

**KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE HİZMET KALİTESİNİN MÜŞTERİ MEM-
NUNİYETİNE ETKİSİ; AYVALIK ÖRNEĞİ****Dr. Öğr. Üyesi. İsmail BİLGİÇLİ****Mehmet ÇOLAKSEL**

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Özet

Bu araştırma; Türkiye turizminde önemli bir yere sahip olan özellikle iç turizmin önemli destinasyonlarından olan Ayvalık bölgesinde faaliyet gösteren konaklama işletmelerinde turizm hareketine katılan misafirlerin aldıkları hizmet kalitesinin memnuniyetlerine etkisinin demografik özellikler ile olan ilişkisinin incelenmesi amacıyla oluşturulmuştur. Çalışma ile ilgili Ayvalık bölgesinde faaliyet gösteren konaklama işletmelerinde 419 adet anket toplanarak araştırma yapılmış ve elde edilen bulgular SPSS 24.0 programı aracılığı ile analiz edilerek çeşitli testler uygulanarak yorumlanmıştır. Analizlerde güvenilirlik testleri yapılarak faktör analiz gerçekleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizinden hizmet kalitesi ile müşteri memnuniyeti arasında olumlu ilişkiler olduğu, bunun yanında müşterilerin cinsiyet, medeni durum, yaş ve meslek gibi demografik değişkenlerin hizmet kalite algısı ve memnuniyet etkisi ile anlamlı ilişkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin değerlendirilmesinden çıkarılan sonuç ve önerilerin turizm pazarlaması konusunda önemli sonuçlar ortaya çıkardığı anlaşılmaktadır. Turizm işletme yöneticilerinin hizmet kalitesi ve memnuniyeti konusunda araştırma sonuçlarına göre müşterilerin beklenti ve taleplerini karşılamak için yapacakları uygulamaların kendilerine kar ve sadık müşteri olarak dönebilme ihtimaline açık olduğu görülmektedir. Araştırmadan elde edilen verilere göre çok fazla aşırılığa kaçmadan küçük hizmet hareketleri ve dokunuşlar ile memnuniyet göstermeye hazır bir müşteri profiline Ayvalık destinasyonunun sahip olduğu görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Müşteri Memnuniyeti, Hizmet Kalitesi, Konaklama İşletmeleri, Ayvalık